

Jóváhagyott előterjesztés

2022 NOV 30.

Átvette:

ELŐTERJESZTÉS
a Kerületfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia elfogadásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Előzmények

2019 decemberében a Képviselő-testület 565/2019. (XII. 17.) határozatával kezdeményezte a Kerületfejlesztési Konceptiónak (a továbbiakban: Konceptió) és az Integrált Településfejlesztési Stratégiának (a továbbiakban: ITS) a módosítását, aktualizálását. A testületi döntésnek megfelelően a felülvizsgálat készítése megkezdődött a beszerzési eljárásban nyertes Pro Régió Nonprofit Kft-vel.

A településfejlesztés feladata a településen élők számára a települési élet- és környezetminőség javítása, a környezetbiztonság erősítése, a települési erőforrásokra építő, az erőforrások fenntarthatóságát biztosító, hosszú és rövid távú fejlesztési irányok, célok és az azok elérését biztosító programok és eszközök meghatározása.

A Konceptió hosszú távra (10 évet meghaladó időtávra) rendszerbe foglalja az önkormányzat kerületfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A kerületfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.

A középtávra (legalább 4, legfeljebb 10 évre) szóló ITS a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a kerületfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését. Az ITS a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) meghatározott tartalmi elvárásoknak megfelelő rendszerbe foglalva határozza meg a kerület középtávú fejlesztési célkitűzéseit és az azok megvalósításához szükséges stratégiai beavatkozásokat.

A Kr. 30. §-ának előírásai alapján megkezdődött a tervezés előzetes tájékoztatási szakasza, melynek keretében széleskörű partnerségi egyeztetést tartottunk: online fórumok, tájékoztató rendezvények, kérdőíves felmérések, óvodai és iskolai pályázatok kerültek megrendezésre.

Az egyeztetési eljárást jelentősen megnehezítette a koronavírus járvány, illetve a járvány miatt 2020. március 16-ától életbe lépő veszélyhelyzet korlátozó intézkedései, amelyek végig

kísérték gyakorlatilag a tervezés előzetes szakaszát, jelentősen megnövelve a tervezés idejét.

Tovább hátráltatta a munkát az *épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény* (a továbbiakban: Étv.) 2021. július 1-jével hatályba lépő módosítása, amely új alapokra helyezte a településfejlesztés tervezését, a tervek tartalmát és egyeztetését egyaránt. Az Étv. átfogó módosítását kiegészítő eljárási szabályokat tartalmazó kormányrendelet csak később lépett életbe, és hatálybalépését követően is folyamatosan módosult, ami tovább növelte a tervezést kísérő bizonytalanságot. Az új szabályozás alapján az önkormányzatoknak új településfejlesztési dokumentumokat kell elkészíttetniük, a jelenleg tervezés alatt álló településfejlesztési tervek legkésőbb 2027. június 30-ig maradhatnak hatályban. A megváltozott jogszabályi környezetben a Fővárosnak 2025. június 30-ig kell az új Fejlesztési tervét és az új Rendezési tervét megalkotnia, melyek alapjai lesznek a kerületi településterveknek. Ebből előre látható, hogy hamarosan új terveket kell készíttetni az Önkormányzatnak.

Ahogy a korábbi előterjesztésben is jeleztük: a kerület fejlesztési lehetőségei gyökeresen nem változnak meg, csak a hangsúlyok, prioritások módosulhatnak, illetve időről időre át kell tekinteni a korábban megfogalmazott célok megvalósulását.

A felülvizsgálat során áttekintésre kerültek a korábbi dokumentumokban megfogalmazott célok és feladatok. Ezeket alapján az alábbi prioritásokat szükséges kiemelni:

- A jelenleg kialakult energia válsághelyzet miatt kiemelt figyelmet kell fordítani a fenntarthatóságra és az energiahatékonyság növelésére, a megújuló energiák használatára. Önkormányzatunk sok intézmény fenntartásáért felel, így ezek állapotának javítását előtérbe kell helyezni a következő években. Ezzel összefüggésben a hatályos ITS-ben szereplő Újpalotai lakótelep akcióterület kibővítése javasolt az egész lakótelepre, figyelembe véve azt, hogy itt található a legnagyobb alapterülettel rendelkező intézményeink.
- Az elmúlt években jelentősen megnőtt az agglomerációból beáramló, kerületünket érintő közúti közlekedési teher, annak minden káros hatásával: zaj, levegőszennyezés stb. Ennek kezelése a kerület lehetőségein túlmutat, de minden apró lépést meg kell tennünk, illetve kezdeményoznünk a helyzet javítása érdekében.
- Az idei nyár szárazsága és forrósága ismét rámutatott a helyi klimatikus viszonyok javításának szükségességére, elsősorban környezeti (pl. zöldterület fejlesztés, faültetés, vízháztartás kezelés) beavatkozások alkalmazásával.

A kerületfejlesztési dokumentumokban felsorolt feladatok nagyságrendje messze meghaladja önkormányzatunk jelenlegi fejlesztési lehetőségeit, de reméljük, hogy a kialakult gazdasági helyzet előbb-utóbb normalizálódik, és újra megnyílnak a pályázati lehetőségek is.

Véleményezési anyag

Az előzetes állami és önkormányzati adatszolgáltatások, valamint partnerségi vélemények alapján a tervezők összeállították a véleményezésre kiküldhető tervezeteket. A Képviselő-testület 407/2022. (X. 27.) ök. számú határozatával döntött a tervezetek véleményezésre

bocsátásáról. Ennek értelmében a tervezetek Kr. 30. §-a szerinti véleményezési eljárását lefolytattuk az állami főépítész, az érintett szomszédos önkormányzatok, valamint a partnerségi rendeletünk szerint meghatározottak megkeresésével, az előírt véleményezési határidő figyelembevételével.

A 2022.11.07-én az Önkormányzat dísztermében megtartott lakossági fórumról készült emlékeztető az előterjesztés 2. számú mellékletét képezi. Az eljárásban Budapest Főváros, Újpest és Fót önkormányzataitól, további egy partnertől érkezett be írásos vélemény, melyet az előterjesztés 3. számú melléklete tartalmaz. Az eljárásban megkeresett többi véleményezőtől a jogszabályban előírt határidőig nem érkezett be észrevétel.

A 2022.11.22-i véleményezési határidő lejáratát követően, 2022.11.28-án érkezett a XVI. kerületi Önkormányzat véleménye, melyet az előterjesztés 8. számú melléklete tartalmaz. Az észrevételek kifejezetten a Palota Parkváros fejlesztési területen tervezett beruházásra vonatkoznak: egyrészt kéri, hogy a terület beépítését megelőzően olyan úthálózat kerüljön kiépítésre, mely a forgalmat csak a XV. kerület irányába vezeti el. Másrészt a Palota Parkváros beruházás megkezdése előtt olyan mértékű közlekedés fejlesztéseket kér Zugló határáig, melyek csak jelentős épület bontásokkal, kisajátításokkal és jelentős költségekkel lennének megvalósíthatók és messze meghaladják egy fejlesztési projekt terhelhetőségét. A Palota Parkváros fejlesztési terület belső úthálózata úgy került kialakításra a hatályos településrendezési tervekben, hogy az ott keletkező forgalom jelentős része a Késmárk utca és a Szentmihályi út között nyitandó új úton bonyolódjon, de értelemszerűen van közlekedési kapcsolat a Rákospalotai határút felé is. A két kerület közigazgatási határán futó Rákospalotai határút kapacitása alapvetően az agglomerációból beáramló forgalommal terhelt. Kerületünknek az az érdeke, hogy a saját fejlesztési területeinket helyezzük előtérbe. Meg kell jegyezni, hogy a XVI. kerületi oldalon az elmúlt években megépített és most is épülő jelentős, több száz lakásos lakófejlesztések esetében nem volt érdekes a Rákospalota Határút terhelhetősége. A Rákospalotai határút rendezése amúgy szerepel az ITS-ben a H1. Közlekedés infrastruktúra fejlesztési fejezet feladatai között. A Rákospalotai határút, a Késmárk utcai csomópont közlekedési problémáinak rendezése túl mutat kerületünk lehetőségein, de javasolt külön határozatban közös fellépés kezdeményezése a Főváros felé.

A határidőben beérkezett véleményeket a tervezőkkel közösen kiértékeljük, az azokra adott választ az előterjesztés 4.1 és 4.2 számú mellékletei tartalmazzák. A befogadásra támogatott véleményeket az előterjesztés 6. és 7. számú mellékletét képező, elfogadásra javasolt anyagokba beépítettük.

A Konceptióra és az ITS-re vonatkozó kisebb változtatások az alábbi fő pontokban foglalhatók össze:

- A Főváros által tett észrevételek alapján pontosításra kerültek a tervezetek.
- A beérkezett lakossági észrevétel figyelembevételével az AT3 MÁV-telep akcióterületen belüli projektfeladatok kiegészültek a villamos végállomás környezetének rendezésére vonatkozó feladatokkal.

A Megalapozó vizsgálat észrevételek alapján véglegesített dokumentációja az előterjesztés 5. melléklete. A Konceptió és az ITS beérkezett vélemények, észrevételek figyelembevételével véglegesített, elfogadásra javasolt dokumentációját az előterjesztés 6. és 7. számú melléklete tartalmazza.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjen.

Budapest, 2022. november „30”

Cserdiné Németh Angéla
polgármester

1. Mellékletek:

1. számú melléklet: Képviselő-testületi határozatok
2. számú melléklet: Emlékeztető lakossági fórumról
3. számú melléklet: Beérkezett vélemények
- 4.1. számú melléklet: Beérkezett önkormányzati véleményekre adott tervezői válaszok
- 4.2. számú melléklet: Beérkezett partneri véleményre adott tervezői válaszok
5. számú melléklet: Megalapozó vizsgálat
6. számú melléklet: Kerületfejlesztési Konceptió tervezete
7. számú melléklet: Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezete
8. számú melléklet: XVI. kerületi Önkormányzat véleménye

2. Előkészítésért felelős szervezeti egység:

Főépítészeti Iroda 2022. november „29” .” Aláírás:..........

3. Bizottságok: Kerületfejlesztési Bizottság, Budapest Bizottság

4. Jegyzői láttamozás: 2022. november „29” .” Aláírás:..........

5. Meghívandók: -

6. Háttéranyag a Főépítészeti Irodán található.

Határozati javaslatok:

Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy

1. megismerte a Kerületfejlesztési Konceptió tervezetere beérkezett véleményeket és ezek ismeretében elfogadja Budapest Főváros XV. kerület Kerületfejlesztési Konceptióját a ikt. számú előterjesztés 6. számú melléklete szerinti tartalommal.

Felelős: polgármester

Határidő: 2022. december 15. az elfogadásra

2. megismerte az Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezetere beérkezett véleményeket, és ezek ismeretében elfogadja Budapest Főváros XV. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégiáját a ikt. számú előterjesztés 7. számú melléklete szerinti tartalommal.

Felelős: polgármester

Határidő: 2022. december 15. az elfogadásra

3. felkéri a polgármestert, hogy az elfogadott Kerületfejlesztési Konceptió és elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégia közzétételére vonatkozóan a szükséges lépéseket tegye meg.

Felelős: polgármester

Határidő: 2023. január 31.

4. felkéri a polgármestert, hogy kezdeményezze a Rákospalotai határút – Késmárk utcai csomópont rendezési lehetőségeinek megvizsgálását a Fővárosi Önkormányzatnál a XVI. kerületi Önkormányzat bevonásával.

Felelős: polgármester

Határidő: 2023. január 31.

Jogszabályi hivatkozások:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, A településtervek tartalmáról, elkészítéséről és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021.(VII.15.) Korm. rendelet, Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testületének a partnerségi egyeztetés szabályairól szóló 8/2017. (III. 14.) önkormányzati rendelete

A határozati javaslat elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges!

Képviselői Csoportnak
leadva:
2022 NOV 29.

Átvette:.....

Törvényességi
felülvizsgálatra érkezett:.....
2022 NOV 29.
.....hón

Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzata

KÉPVISELŐ-TESTÜLET

1153 Budapest, Bocskai u. 1-3. • 1601 Bp. Pf. 46.

Tel.: +36 1 305 3110 • Fax: +36 1 307 4008

aljegyzo@bpxv.hu

www.bpxv.hu

Az ülés száma:

2/1-25/2019.

Az ülés időpontja:

2019. december 17.

KIVONAT

készült a Képviselő-testület
2019. december 17-én, 9.00 órakor kezdődő
nyilvános ülésén hozott határozatokról

Előterjesztés a Településfejlesztési Konceptió és az Integrált Településfejlesztési Stratégia áttekintéséről

(Ikt.sz. 2/2-199/2019. sz. anyag)

565/2019. (XII.17.) ök. számú határozat

Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testülete **úgy dönt**, hogy Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota **Kerületfejlesztési Konceptiójának és az Integrált Településfejlesztési Stratégiájának módosítását, annak aktualizálását kezdeményezi.**

Felelős: polgármester

Határidő: 2019. december 17. (elfogadásra)

(*Jogsabályi hivatkozás: 1997. évi LXXVIII. tv.; 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet*)

(Szavazati arány: 21 igen szavazat, egyhangú)

566/2019. (XII.17.) ök. számú határozat

Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testülete **úgy dönt**, hogy az Önkormányzat 2020. évi költségvetésben 10.000.000 + áfa, azaz bruttó **12.700.000 Ft összeget biztosít Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Kerületfejlesztési Konceptiójának és az Integrált Településfejlesztési Stratégiájának (ITS) felülvizsgálatára. Felkéri a polgármestert, hogy az Önkormányzat 2020. évi költségvetésébe a pénzügyi fedezet biztosításához szükséges előirányzatot tervezze be.**

Felelős: polgármester

Határidő: 2019. december 17. (elfogadásra)

az Önkormányzat 2020. évi költségvetéséről szóló rendelet jóváhagyása (a pénzügyi fedezet biztosítására)

(*Jogsabályi hivatkozás: 1997. évi LXXVIII. tv.; 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet*)

(Szavazati arány: 21 igen szavazat, egyhangú)

567/2019. (XII.17.) ök. számú határozat

Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testülete **felkéri a polgármestert, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket a Kerületfejlesztési Konceptió és az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) felülvizsgálatát elvégző tervező kiválasztására.**

Felelős: polgármester

Határidő: 2019. december 17. (elfogadásra)

2020. évi költségvetési rendelet elfogadását követő 30 munkanap

(Jogsabályi hivatkozás: 1997. évi LXXVIII. tv.; 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet)

(Szavazati arány: 21 igen szavazat, egyhangú)

K.m.f.

dr. Lamperth Mónika s.k.
jegyző

Cserdiné Németh Angéla s.k.
polgármester

KIVONAT

készült a Képviselő-testület
2022. október 27-én, 9.00 órakor kezdődő
nyilvános ülésén hozott határozatokról

Előterjesztés a Kerületfejlesztési Koncepció és az Integrált Településfejlesztési Stratégia módosítás véleményezési eljárásra való kiküldéséről

(Ikt.sz. 2/25-160/2022. sz. anyag)

407/2022. (X. 27.) ök. számú határozat

Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a 2/25-160/2022. iktatószámú előterjesztés mellékleteit képező **Kerületfejlesztési Koncepció és Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezeteit** a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben meghatározott **munkaközi partnerségi tájékoztatásra és államigazgatási véleményezésre bocsátja.**

Felelős: polgármester

Határidő: 2022. november 2.

(*Jogsabályi hivatkozás: 1997. évi LXXVIII. törvény; 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet*)

(Szavazati arány: 19 igen szavazat, 0 ellenszavazat, 1 tartózkodás)

K.m.f.

dr. Kevevári Edit s.k.
jegyzői jogkörben eljáró
aljegyző

Cserdiné Németh Angéla s.k.
polgármester

Budapest Főváros
XV. kerületi Polgármesteri Hivatal

FŐÉPÍTÉSZI IRODA

1153 Budapest, Bocskai u. 1-3. • 1601 Bp. Pf. 46.
Tel.: +36 1 305 3352 • Fax: +36 1 307 3378

foepitesz@bpxv.hu
www.bpxv.hu

Ügyiratszám:

3/1911-18/2022

Ügyintézés helye:

Főépítész iroda

Ügyintéző:

Sárosi Dóra

EMLÉKEZTETŐ

Tárgy: Kerületfejlesztési Koncepció és Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálata – munkaközi tájékoztatás, lakossági fórum

Időpont: 2022. november 7. (hétfő) 17.00

Helyszín: Budapest Főváros XV. Kerületi Polgármesteri Hivatal, Díszterem

Jelenlévők: a melléklet jelenléti ív szerint

Főépítész úr röviden ismertette a Kerületfejlesztési Stratégia (Stratégia) és Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) célját és felépítését, majd bemutatásra került a tervezők által készített prezentáció.

A tervezők bemutatták a tervezés menetét, a tervezést befolyásoló felsőbb szintű dokumentumok hangsúlyeltolódásait (klímaváltozás, energiatakarékosság, új EU-s források, új célterületek), az előzetes lakossági egyeztetés eredményeit, a lakossági igények sarokköveit, majd vázolták a fejlesztési dokumentumok felépítését, a célterületeket, az akcióterületekhez kapcsolódó és egyéb fejlesztési programok tartalmát.

Az előzetes vizsgálat alapján a lakosság számára az alábbi fejlesztési célok voltak a legfontosabbak:

- útburkolatok felújítása,
- közúti közlekedés, parkolók fejlesztése,
- zöldterületek fejlesztése,
- sport, szabadidő fejlesztés,
- egészségügyi ellátás fejlesztése.

A Koncepció a felsőbb szintű stratégiai dokumentumokkal összhangban a korábbi koncepcióhoz képest új célterületeket fogalmaz meg. Az ITS célrendszere három fő irányvonal mentén alakul, a nagy volumenű átfogó célok alatt tizenöt stratégia célt fogalmaz meg.

Az előző ITS akcióterületeihez képest plusz egy akcióterület került lehatárolásra, a Szilas-patak menti zöldhálózat fejlesztése, amely a Főváros fejlesztési céljaival összhangban magába foglalja a Szilas-patak menti kerékpárút építésének ütemezett fejlesztését is.

Főépítész úr kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy a felsőbb szintű jogszabályi változások miatt a most készülő stratégiai dokumentumok 2027 közepéig maradhatnak hatályban, a Fővárosnak 2025 közepéig a Koncepció és ITS helyett el kell készítenie az új fejlesztési tervét, ezt követően készítik el a kerületek azt. Emiatt rövid időn belül újra át kell majd tekinteni a fejlesztési irányokat.

Főépítész úr kiemelte, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani az Önkormányzat tulajdonában lévő intézmények energiatakarékos felújítására, valamint több szinten is foglalkozni kell az agglomerációból beáramló forgalom csökkentésével. A kerületben lakók érdekeit, valamint a kerületi lakófejlesztési lehetőségeket kell előtérbe helyezni az agglomerációból beközlekedők érdekei helyett.

A 2016-os ITS céljai – elsősorban forráshiány miatt – szerényen teljesültek. A jelenlegi tervezénnél sem lehet előre látni sem a saját bevételek, sem a pályázati források volumenét, ezért az indikátorok tekintetében kisebb értékek kerültek rögzítésre.

Lakossági kérdések, észrevételek, és az azokra adott válaszok

Volt Észak-pesti Kórház fejlesztése:

A volt Észak-pesti Kórház fejlesztésére 2015-ben szakmai tanulmány készült, amely akkor beépült a most még hatályos ITS-be. Ennek áttekintése és aktualizálása jelenik meg a mostani anyagokban, melynek több oka is van:

- jelenleg bizonytalan az egészségügyi ellátások önkormányzati feladatok között maradása,
- a bizonytalan forrásoldal miatt nem lehet nagyobb fejlesztést tervezni a területen,
- a közelmúltban több kormányzati fejlesztés is felvetődött a területen (egészségügyi infrastruktúrafejlesztés, hagyományos kínai gyógyítás-oktatás fejlesztés, uszoda építése), de ezek egyike sem jutott el a megvalósításig,
- a hasznosítási lehetőségeket és igényeket át kell tekinteni, mely túlmutat az ITS keretein, ez átfogó vizsgálatot igényel,
- ütemezetten eddig is történtek fejlesztések: elkészült a mentőállomás, 13. épület felújítása, használaton kívüli, megtartásra nem javasolt épületek bontása befejeződött

Rákos út és környéke fejlesztése:

A Rákos út egyik kiteresedésén, a fővárosi TÉR-Köz pályázat támogatásával megvalósult a Wesselényi piac előtti tér fejlesztése. A korábbi fejlesztési elképzelések – Rákos út átfogó közterületi rehabilitációja – sincsenek elfelejtve, de biztos forrás miatt jelenleg nem tervezettek.

Kerékpár utak fejlesztése:

A kerékpárutak építése tekintetében szerény célérték került megadásra az ITS-ben, ennek elsősorban a tervezhető biztos források hiánya az oka. A kerület prioritásnak tartja a kerékpárutak építését. A nagyobb lakófejlesztések kapcsán a Beruházók vállalták a fejlesztési területek melletti kerékpárutak kiépítését, a Főváros kerékpárforgalmi tervét folyamatosan egyeztetjük. A szomszédos kerületek előrébb tartanak, mivel pl. Zuglóban intenzívebb lakófejlesztések történtek, illetve pl. XVI. kerületben több kormányzati forráshoz jutottak. Reményeink szerint központi forrásból a Szilas-patak menti kerékpárút kiépítése hamarosan megkezdődhet. A folyamatban lévő útfejlesztések során is figyelmet fordítunk a kerékpárforgalom tervezésére. A Kolozsvár utca - Erzsébet Királyné útja kerületközi kerékpáros kapcsolat helyett azonban az intenzív forgalommal kevésbé terhelt kis utcákban történő átvezetés javasolt.

Kolozsvár utcai piac és környéke:

A Kolozsvár utcai piac mai megjelenése nem ideális. Az átalakításra koncepció terv készült, de forráshiány miatt egyelőre a megvalósítás még nem tudott megkezdődni. A MÁV már régóta

tervezi ide egy vasúti megálló építését. A piac kialakításának áttervezését nehezíti, hogy csak a telek önkormányzati tulajdonú, a felépítmények magántulajdonban vannak

MÁV-telep:

A MÁV lakótelepet védett épületeit alapvetően pályázati források segítségével lehetne felújítani. A terület országos műemléki és fővárosi helyi védelmet is élvez. A kerület a helyi településképi rendelet módosításával pár éve kiterjesztette az értékvédelmi pályázat lehetőségét a MÁV-telepi épületekre is. Így a pályázati kiírásába már bekerült többek között a spaletták és fa nyílászárók felújításának, valamint eredetihez illeszkedő tetőfedés cseréjének a támogatása, ebben már vannak szerény eredmények. A pályázati források kiszámíthatatlansága miatt került szerény forrás megjelölésre az indikatív keretösszegeknél (jelenleg 10 M Ft/év kerületi forrás van az egész kerület védett értékeire).

A Tervezők elmondták, hogy a fejlesztések mellett szereplő célértékek a források bizonytalansága miatt alacsonyabban tervezettek, legalább részben vállalható célértékeket szükséges meghatározni. Reméljük, hogy az EU-s források által biztosított pályázati lehetőségek megnyílásával minél több tervezett fejlesztés megvalósulhat.

Budapest, 2022. november 14.

Melléklet: Jelenléti ív

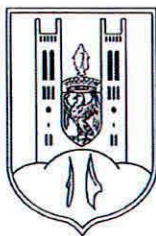
Emlékeztetőt készítette:

Sárosi Dóra településfejlesztési üi.

Emlékeztetőt jóváhagyta:

Sipos Gábor
főépítész

FÓT VÁROS POLGÁRMESTERE

2151 FÓT, VÖRÖSMARTY TÉR 1.

Telefon: 27/ 535-365, 535-375 / 102 mellék

Fax: /27/ 358-232

E-mail: polgarmester@fot.hu

Főépítész: Péterffy Márton
Tel.: 27/535-365 (9117 mellék)
e-mail: foepitesz@fot.hu

Ikt. szám: F/29813-2/2022
Tárgy: Budapest Főváros XV. Kerület
Rákospalota, Pestújhely, Újpalota
Kerületfejlesztési Konceptiójának és
Integrált Településfejlesztési Stratégiájának
felülvizsgálata - válaszlevél
Hivatkozási szám: 3/1911-11/2022

Címzett: Sipos Gábor főépítész
1153 Budapest, Bocskai utca 1-3.
1601 Bp. Pf. 46.

Tisztelt Főépítész Úr!

Köszönettel megkaptuk Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Kerületfejlesztési Konceptiójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata tárgyú levelét. A megküldött dokumentumokat átnéztük, kifogást nem emelünk a bennük foglaltak ellen. Az elkészült dokumentációból egy digitális példányt kérünk. Az eljárás további fázisában is részt kívánunk venni.

Fót, 2022. november 21.

Dr. Vass György
polgármester

Kapja:

1. Címzett
2. Irattár

Budapest Főváros IV. kerület
ÚJPEST ÖNKORMÁNYZAT

✉ 1041 Budapest, István út 14.
☎ 231-3131, Fax.: 231-3133
deri.tibor@ujpest.hu
Hivatali ügyfélkapu elérhetőség:
BP04ONKO, KRID: 358468376

POLGÁRMESTERE

ID 92 A101100 0250
Management System
MSZ EN ISO 9001:2015
valid until: 2025.04.23.

Tárgy:	vélemény Bp. Főv. XV. ker. Rákospalota, Pestújhely, Újpalota KFK és ITS felülvizsgálat munka- közi tájékoztatás
Ügyintéző:	Korodi Zsolt
Telefonszám/mellék:	231-3173
Ügyirat száma:	KP/50620-2/2022
Hivatkozási szám:	3/1191-6/2022 – Sárosi Dóra
Melléklet:	

**Budapest Főváros XV. kerületi
Polgármesteri Hivatal**

Budapest,
2022. digitális aláírás szerint

Főépítési Iroda
Sipos Gábor
főépítész

1801 Budapest, Pf: 46.

Tisztelt Főépítész Úr!

Köszönettel vettem értesítését a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 30. § (7) bekezdése alapján indított munkaközi véleményeztetés vonatkozásában.

A véleménykérőben és a mellékletében csatolt dokumentációkban foglaltakat áttanulmányozva Újpest Önkormányzat nem fogalmaz meg érdemi észrevételt a közigazgatási területét érintően Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Kerületfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Koncepciója módosításának és felülvizsgálatának Pro Régió Nonprofit Kft. által készített anyagokban foglaltakkal kapcsolatban.

Köszönjük a lehetőséget a véleménynyilvánításra.

Déri Tibor
Digitálisan
aláírta: Déri
Tibor
Dátum:
2022.11.21
17:14:50 +01'00'

Déri Tibor
polgármester

1000173266361

Cserdiné Németh Angéla polgármesterBudapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat
Polgármesteri Hivatala

1601 Budapest Pf.:46.

ügyintéző: Kovács Barbara

telefon: +36 1 327 1675

email: kovacs.barbara2@budapest.hu

ikt. szám: FPH059 /2515 - 2 /2022

hiv. szám: 3/1911-7/2022

tárgy: Budapest Főváros XV. kerületi
Önkormányzat KFK és ITS aktualizálásának
felülvizsgálata**Tisztelt Polgármester Asszony!**

Budapest Főváros Önkormányzata a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 78. § (1) a) pontjának megfelelően a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) eljárási rendelkezése alapján kapta meg véleményezésre a XV. kerület *Megalapozó Vizsgálatát, Kerületfejlesztési Koncepcióját és Integrált Településfejlesztési Stratégiáját.*

A Korm. rendeletben leírtakat figyelembe véve a munkaközi véleményezésre megkapott dokumentumokra vonatkozóan jelen levél mellékletében foglalt észrevételeket teszem.

Kérem, hogy a dokumentumok tartalmának véglegesítése során a felsorolt észrevételeket és javaslatokat szíveskedjenek figyelembe venni.

A tervek megvalósításához eredményes munkát kívánok!

Budapest, 2022. november. „ ”

Tisztelettel:

Balogh

Samu

Márton

Balogh Samu Márton

a főpolgármester kabinetfőnöke

Digitálisan aláírta:
Balogh Samu Márton
Dátum: 2022.11.24
11:21:25 +01'00'

mellékletek: Vélemény

melléklet

Vélemény Budapest XV. Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzatának/BP XV. – A holnapot építjük/Településfejlesztési Konceptió felülvizsgálatáról

A dokumentum javítása, pontosítása javasolt az alábbiak tekintetében:

Budapest városkapu térség szerep erősítése ugyan megjelenik a Konceptióban, de a szomszédos településekkel, kerületekkel való együttműködés lehetősége csak említés szintjén szerepel. Érdemes a városkapu térség szerepkört erőteljesebben megjeleníteni a Konceptióban.

A dokumentum tartalom jegyzékének szerkesztése az 1.4-es fejezetnél elcsúszott. Emellett megjegyzendő, hogy az oldalszámozás nehezen követhető a dokumentumban (oldalszámozás újraindul).

A 2. oldal hivatkozásnál javasoljuk az említett dokumentumok teljes megnevezésének alkalmazását: Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Konceptió; Otthon Budapesten – Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027.

A 8. oldal „R1/1: kompakt város, policentrikus kerület kialakítása Helyzetkép” fejezetben a felsorolásban szereplő „BP2030 konceptióban” megnevezés helyett javasoljuk a dokumentum pontos megnevezésének alkalmazását (Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Konceptió) – amennyiben a későbbiekben egyszerűbb a dokumentum nevének rövidítésének alkalmazása javasoljuk az első eredeti megnevezés mögé írni (továbbiakban: BP2030 konceptió).

A 9. oldalon a korábbi észrevételhez hasonlóan javasoljuk a dokumentum helyes megnevezésének alkalmazását.

Vélemény Budapest XV. Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzatának Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálatáról

A dokumentum javítása, pontosítása javasolt az alábbiak tekintetében:

Az Otthon Budapesten Program - Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027 stratégiai céljainak való megfeleltetés említés szintjén ugyan szerepel a dokumentumban, de az akcióterületi beavatkozások és projektek szintje már nem tükrözi ezt. Hiányzik az Otthon Budapesten Program - Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027 célrendszerének való megfeleltetés igazolása.

Általánosságban elmondható, hogy a dokumentum a digitális-, és zöld átállás tekintetében kiegészítésre szorul, mind a stratégiai célokat, mind a kapcsolódó beavatkozásokat illetően. Ezen témák nem, vagy csak érintőlegesen jelennek meg a stratégiában. Továbbá javasolt megjeleníteni és kiemelni a beavatkozások klímaadaptív vonatkozásait, az élethez és egészséges életkörülményeket elősegítő elemeit.

A Stratégia a Konceptióhoz hasonlóan érinti ugyan a szomszédos kerületekkel és településekkel való kapcsolatot, de az együttműködési lehetőségek nincsenek konkretizálva.

Az 5. valamint a 74.,76. oldalon az integrált településfejlesztési stratégiára vonatkozóan kérjük a helyes megnevezés használatát: Otthon Budapesten Program - Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027

Az 5. oldalon befejezetlen mondat található, ami rontja a stratégia értelmezhetőségét. „Meghatározó szerepet szán a partnerségi alapú tervezésnek, ami a kijelölt célrendszer megfelelő helyi támogatását és középhátú megvalósíthatóságát jelen”. A Bevezetésben található, „Sikernek nevezhető...” kezdetű mondat szintén hiányos.

A 7. oldalon „a korábbinál sokkal jelentősebb mértékben szintre emelkedett az energiahatékonyság...” mondatrészben a „szintre” kifejezés törlése javasolt.

A 7. oldalon „az országban bevezetett vírusjárvány miatt vészhelyzet és rendkívüli jogrend a korábbinál nagyobb mértékű adóelvonást eredményezett a helyi önkormányzatoktól...” mondatrészben a szórend javítása javasolt. (Helyesen: „Az országban a vírusjárvány miatt bevezetett...”)

A 8. oldalon Budapest 2030 Integrált Településfejlesztési Stratégia helyett a dokumentum megnevezését kérjük helyesen szerepeltetni: Otthon Budapesten – Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027 címen.

A 10. oldalon az élhető városi környezet (a Budapesti Mobilitási Terv egyik fő célkitűzése) és a fenntartható közlekedés fejlesztésének (Otthon Budapesten – Integrált Településfejlesztési Stratégia vonatkozó céljának megfelelően) nagyobb hangsúlyozása javasolt a célrendszerben és az akcióterületi beavatkozásokban. A célrendszerben az S8, S9, S11 stratégiai célok vannak közvetlenül összhangban az említett célokkal, azonban az egyes akcióterületeknél már nem jelennek meg, vagy ha igen, a projektek nem – vagy csak közvetve – segítik ezen célok megvalósulását.

Példákkal: az Otthon Budapesten – Integrált Településfejlesztési Stratégiában hangsúlyosan kezelt „kis távolságok városa” mind Rákospalota kerületközpont, mind Újpalota lakótelep esetében a településszerkezeti adottságok alapján releváns cél lehet, azonban ehhez a gyalogos és kerékpáros forgalom számára alkalmas közterületi rendszer megújítása, átépítése szükséges. Javasolt ezeket a beavatkozásokat is szerepeltetni a kerület alközpontjainak erősítése, a közlekedés környezetbarát átalakítása érdekében. A gyalogos és kerékpáros közlekedés elsősorban az 5 km-nél rövidebb megtett utak esetén releváns, amelyhez megfelelő infrastruktúra (pl. vonzó, széles járdák és sétányok, kerékpározásra alkalmas közúthálózat és a kerékpárparkolás fejlesztése) szükséges, amelynek az alaphálózata jellemzően, így a XV. kerület esetében is kerületi tulajdonú és kezelésű közterületeken helyezkedik el. Ezeknek a módoknak az erősítése a közösségi közlekedés használatát is erősítheti azzal, hogy a hosszabb utak esetén vonzóbb legyen a megálló gyalogos, kerékpáros vagy más mikromobilitási eszközzel való megközelítése, és nyíljon lehetőség a kerékpárok tárolására. A közösségi közlekedés fejlesztése elsősorban fővárosi és állami feladat, azonban az említett léptékében kisebb fejlesztések elősegítik a különböző közlekedési ágak jobb együttműködését és összarányuk növekedését.

3/1911/2022

Szervezeti egység:	FŐÉP
Érk. szám:	506-28/22
Érk. dátum:	2022 NOV 23.

LEJÁRT
KÖZPONTI PÓRTEK
115-1157 KÖZPONTI
2022-11-23.

Sipos Gábor

Feladó:
Küldve: kedd 2022. november 22 22:48
Címzett: Főépítész; gordos.tamas@proregio.hu; Tóth Imre
Tárgy: Budapest XV Integrált Településfejlesztési Stratégia

Budapest Főváros XV. kerületi Polgármesteri Hivatal Központi Iktató 6.		
Iktatószám:	3/1911-17/22	
2022 NOV 23.		
Előszám:	Melékial.	Ügyintéző
	/db	Sipos

Tisztelt Főépítész úr, Alpolgármester úr és Gordos úr!

A XV. kerületi Integrált Településfejlesztési Stratégiával kapcsolatban, a lakossági fórumon elmondottakhoz kapcsolódva az alábbi észrevételeket tenném, remélem sikerül belőlük néhány javaslatot beépíteni a végső változatba:

Az AT3 – MÁV-telep akcióterület kapcsán:

Az elmúlt évek fejleményeit látva szerintem ki lehet jelteni, hogy a MÁV-telep építészeti értékeinek megújítására tett eddigi erőfeszítéseknek nem sok látszatja van. Tény, hogy a közterületek viszonylag rendben vannak, de magukkal az épületekkel nem sok minden pozitív történt. Még több műanyag ablak, egyre több bádogtető. Tényleges önkormányzati támogatás az épületek közül talán ha 1-2-nek jutott az elmúlt öt év alatt. Talán érdemes lenne gyökeresen megváltoztatni azt a MÁV-telepi pályázatot, amelyre éveken át egyetlen MÁV-telepi ház sem pályázott... (Jó, idén volt 1 pályázó)

Valami nagyon más kell és más módon. Ez persze nem a stratégiában kell részletesen kidolgozni, de meg kéne említeni, hogy új felfogásra van szükség.

Lehetne kisebb, egyszerűbb pályázatokat kiírni:

- kifejezetten a fa ablakok megtartására (a egyszerű támogatás a fa és a műanyag ablak árának különbözetére),
- a spaletták akár központi (RÉPSZOLG-os) támogatott vagy részben támogatott felújítására,
- az ablakok virágosításának támogatására, egységes virágládák telepítésével,
- a régi MÁV-os kerítések felújítására, állagmegóvására, lefestésére
- Illeszkedő stílusú típussterv garázsok és kerti építmények megtervezése

Ugyancsak hiányolom az akcióterület közepén, 3 lakótelep közt található MÁV-telepi villamosvégállomás térségének fejlesztését

- közterület, zöldfelület, kitalálása (hogy ne csak átmenni lehessen, hanem legyen valami attrakció itt)
- Helyi kis üzlethelyiségek sorsának rendezése – pl. kávézó, pékség támogatása a villamosvégállomásnál
- valami „meglepő” attrakció kialakítása
- leromlott utcaburkolatok átépítése

Az AT4 – Újpalota akcióterület kapcsán

- A semmiből egyszer csak létrejött Újpalota vasúti megálló környezetének fejlesztése: parkolóhelyek, járdák, útbaigazító táblák
- Ráhordó kerékpárút-hálózat az Újpalota vasúti megállótól:
 - o Thököly út vagy Pestújhelyi út kerékpárosbát úttá fejlesztése
 - o Körvasút sor – Lőcsevár utcán át kerékpárút vagy kerékpársáv legalább a Késmárk utcáig, de inkább a Fő térig
- Kerületi HÉSZ módosítás, kisebb kereskedelmi funkciók engedélyezése a vasúti megálló környékén

A H1.3-as Kerékpáros közlekedés fejlesztése kapcsán

Javaslom, hogy az említett kerékpárhálózati terv ne „aktualizálásra” kerüljön, hanem az őt megillető helyre, a kukába.

Ez a terv, ami alapján az elmúlt 15-20 évben a XV. kerületben egyetlen méter kerékpárút nem épült, tehát a célját semmilyen értelemben nem tölti be.

Dobjuk ki, és a Magyar Kerékpáros Klubbal végre érdemi egyeztetést folytatva alakítsunk ki olyan tervet, amit a kerékpározást szerető, kerékpárt már közlekedő látott emberek alkottak, és abból valós fejlesztések kezdődhetnek. Érdemes elmenni és megnézni a szomszédos IV., XIV., XVI. kerületeket, vagy akár Dunakeszit, mennyire elhúztak tőlünk az elmúlt 5-10 évben.

Én értem, hogy az itteni döntéshozók nem kedvelik és értik a kerékpározást, de akkor írjuk ezt a stratégiába és ne pontosan az ellenkezőjét. A valamikor a távoli ködös jövőben megvalósuló Szilas-patak menti kerékpárút már öt éve is tervben volt, azóta sem lett belőle semmi. A kerületi utcákban kellene kisebb beavatkozásokkal folyamatos úthálózatot kijelölni (jó, tudom, erre is van valamelyik fiókban egy terv már évek óta). Nagy ziccer maradt ki, hogy a Zsókvár utcában a teljes felújítás ellenére sem készült kerékpársáv. Újpesten, Zuglóban ez biztos nem így lett volna.

A kimeneti indikátorok kapcsán

AT1.5 Felújított kerékpáros sávok hossza 1000 m/év helyett lehetne: Új kerékpáros sávok hossza, mértéke pedig 3-5000 m/év

AT3.2 MÁV-telep – kialakított közösségi tér területe: 1200 m helyett: (mitől őrződne meg a Telep építészeti értéke egy újabb közösségi tértől? – rossz az indikátor!)

- Felújított utcai homlokzatok száma (2-5 db/ év)
- Támogatott és megvalósult ablakcserék száma (50-100 db/év)
- Támogatással visszaépített íves nagy ablakok száma (2-5 db/év)
- Támogatással kicserélt (10-40 db/év) vagy konzervált, lefestett (50-200 db/év) MÁV kerítéselem
- Elhelyezett helytörténeti információs táblák száma (a teljes kerületben, 10-20 db/év)
- MÁV-telepi értéktúrák száma (5 db/év)

H1.3 Megépület kerékpárutak hossza (1000 m) – ez a vicc rovat, de jól levezethető e kerület hozzáállásából és az aktuális „kerékpárhálózati terv”-ből.

Az összes környező kerületben zajlanak az összehangolt, fővárosi és helyi fejlesztések, kivéve a XV. kerületet.

További megjegyzés:

Teljes tévedésnek tartom az „Észak-Pesti Kórház” elnevezés kitartó használatát. Itt soha nem volt ilyen Kórház (az orosz kórház nem volt a magyar egészségügy része!) és mindnyájan tudjuk, hogy soha nem is lesz már. A terület kudarcos hasznosításának egyik alapja, hogy mindenki Kórházként hivatkozik rá. Találni kéne egy másik nevet neki, és ahhoz keresni a hasznosítás lehetőségét.

Tisztelettel:

=====
.
=====
=====

Kerületfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia munkaközi véleményezésre beérkezett észrevételek és a válaszok

ÖNKORMÁNYZATOK

1. Fót Város Önkormányzata

(Ügyiratszám: 3/1911-15/2022)

Ssz.	Vélemény	Válaszok
1.1.	A megküldött dokumentumokat átnéztük, kifogást nem emelünk a bennük foglaltak ellen.	Döntést nem igényel.

2. Budapest Főváros IV. Kerület Önkormányzata

(Ügyiratszám: 3/1911-14/2022)

Ssz.	Vélemény	Válaszok
1.1.	A véleménykérőben és a mellékletében csatolt dokumentációkban foglaltakat áttanulmányozva Újpest Önkormányzat nem fogalmaz meg érdemi észrevételt a közigazgatási területét érintően Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Kerületfejlesztési Konceptiójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiája módosításának és felülvizsgálatának Pro Régió Nonprofit Kft. által készített anyagokban foglaltakkal kapcsolatban.	Döntést nem igényel.

3. Budapest Főváros Önkormányzata

(Ügyiratszám: 3/1911-23/2022)

Ssz.	Vélemény	Válaszok
	Kerületfejlesztési Konceptió	
1.1.	Budapest városkapu térség szerep erősítése ugyan megjelenik a Konceptióban, de a szomszédos településekkel, kerületekkel való együttműködés lehetősége csak említés szintjén szerepel. Érdemes a városkapu térség szerepkört erőteljesebben megjeleníteni a Konceptióban.	Elfogadásra nem javasolt. Véleményünk szerint megfelelő hangsúllyal szerepel.
1.2.	A dokumentum tartalom jegyzékének szerkesztése az 1.4-es fejezetnél elcsúszott. Emellett megjegyzendő, hogy az oldalszámozás nehezen követhető a dokumentumban (oldalszámozás újraindul).	Elfogadásra javasolt. Az oldalszámozás javításra került.

1.3.	A 2. oldal hivatkozásnál javasoljuk az említett dokumentumok teljes megnevezésének alkalmazását: Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Konceptió; Otthon Budapesten – Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027	Elfogadásra javasolt. Az elnevezés javításra került.
1.4.	A 8. oldal „R1/1: kompakt város, policentrikus kerület kialakítása Helyzetkép” fejezetben a felsorolásban szereplő „BP2030 koncepcióban” megnevezés helyett javasoljuk a dokumentum pontos megnevezésének alkalmazását (Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Konceptió) – amennyiben a későbbiekben egyszerűbb a dokumentum nevének rövidítésének alkalmazása javasoljuk az első eredeti megnevezés mögé írni (továbbiakban: BP2030 koncepció).	Elfogadásra javasolt. Az elnevezés javításra került.
1.5.	A 9. oldalon a korábbi észrevételhez hasonlóan javasoljuk a dokumentum helyes megnevezésének alkalmazását	Elfogadásra javasolt. Az elnevezés javításra került.
Integrált Településfejlesztési Stratégia		
1.6.	Az Otthon Budapesten Program - Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027 stratégiai céljainak való megfeleltetés említés szintjén ugyan szerepel a dokumentumban, de az akcióterületi beavatkozások és projektek szintje már nem tükrözi ezt. Hiányzik az Otthon Budapesten Program - Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027 célrendszerének való megfeleltetés igazolása	Elfogadásra nem javasolt. Stratégiai célrendszernek való megfelelés igazolása a 82. oldalon lévő táblázatban került feltüntetésre.
1.7.	Általánosságban elmondható, hogy a dokumentum a digitális-, és zöld átállás tekintetében kiegészítésre szorul, mind a stratégiai célokat, mind a kapcsolódó beavatkozásokat illetően. Ezen témák nem, vagy csak érintőlegesen jelennek meg a stratégiában. Továbbá javasolt megjeleníteni és kiemelni a beavatkozások klímaadaptív vonatkozásait, az élıhetőséget és egészséges életkörülményeket elősegítő elemeit.	Elfogadásra nem javasolt. Klímaváltozás hatásainak mérséklése, alkalmazkodást elősegítő intézkedések (fasor ültetés, zöldfal, zöldtető kialakítás támogatása, klímavédelmi jó gyakorlatok stb.) végigkísérik a tervezett intézkedéseket. Az összes beruházás tekintetében az környezet és energiatudatosság kerül előtérbe.
1.8.	A Stratégia a Konceptióhoz hasonlóan érinti ugyan a szomszédos kerületekkel és településekkel való kapcsolatot, de az együttműködési lehetőségek nincsenek konkretizálva.	Elfogadásra nem javasolt. ITS-nek nem feladata konkrét együttműködési projektek megnevezése. A dokumentum bemutatja az együttműködés lehetséges irányvonalait (lásd. Gazdasági jövőkép elemei, Környezeti és településszerkezeti jövőkép elemei, 84-86. o.)
1.9.	Az 5. valamint a 74.,76. oldalon az integrált településfejlesztési stratégiára vonatkozóan kérjük a helyes megnevezés használatát: Otthon Budapesten Program - Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027	Elfogadásra javasolt. Az elnevezés javításra került.
1.10.	Az 5. oldalon befejezetlen mondat található, ami rontja a stratégia értelmezhetőségét. „Meghatározó szerepet szán a partnerségi alapú tervezésnek, ami a kijelölt célrendszer megfelelő helyi támogatását és középtávú megvalósíthatóságát jelen”. A Bevezetésben található, „Sikernek	Elfogadásra javasolt. A mondatok javításra kerültek.

	nevezhető...” kezdetű mondat szintén hiányos.	
1.11.	A 7. oldalon „a korábbinál sokkal jelentősebb mértékben szintre emelkedett az energiahatékonyság...” mondatrészben a „szintre” kifejezés törlése javasolt.	Elfogadásra javasolt. A mondat javításra került.
1.12.	A 7. oldalon „az országban bevezetett vírusjárvány miatt vészhelyzet és rendkívüli jogrend a korábbinál nagyobb mértékű adóelvonást eredményezett a helyi önkormányzatoktól...” mondatrészben a szórend javítása javasolt. (Helyesen: „Az országban a vírusjárvány miatt bevezetett...”)	Elfogadásra javasolt. A mondat javításra került.
1.13.	A 8. oldalon Budapest 2030 Integrált Településfejlesztési Stratégia helyett a dokumentum megnevezését kérjük helyesen szerepeltetni: Otthon Budapesten – Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027 címen.	Elfogadásra javasolt. Az elnevezés javításra került.
1.14.	<p>A 10. oldalon az élhető városi környezet (a Budapesti Mobilitási Terv egyik fő célkitűzése) és a fenntartható közlekedés fejlesztésének (Otthon Budapesten – Integrált Településfejlesztési Stratégia vonatkozó céljának megfelelően) nagyobb hangsúlyozása javasolt a célrendszerben és az akcióterületi beavatkozásokban. A célrendszerben az S8, S9, S11 stratégiai célok vannak közvetlenül összhangban az említett célokkal, azonban az egyes akcióterületeknél már nem jelennek meg, vagy ha igen, a projektek nem – vagy csak közvetve – segítik ezen célok megvalósulását.</p> <p>Példákkal: az Otthon Budapesten – Integrált Településfejlesztési Stratégiában hangsúlyosan kezelt „kis távolságok városa” mind Rákospalota kerületközpont, mind Újpalota lakótelep esetében a településszerkezeti adottságok alapján releváns cél lehet, azonban ehhez a gyalogos és kerékpáros forgalom számára alkalmas közterületi rendszer megújítása, átépítése szükséges. Javasolt ezeket a beavatkozásokat is szerepeltetni a kerület alközpontjainak erősítése, a közlekedés környezetbarát átalakítása érdekében. A gyalogos és kerékpáros közlekedés elsősorban az 5 km-nél rövidebb megtett utak esetén releváns, amelyhez megfelelő infrastruktúra (pl. vonzó, széles járdák és sétányok, kerékpározásra alkalmas közúthálózat és a kerékpárparkolás fejlesztése) szükséges, amelynek az alaphálózata jellemzően, így a XV. kerület esetében is kerületi tulajdonú és kezelésű közterületeken helyezkedik el. Ezeknek a módoknak az erősítése a közösségi közlekedés használatát is erősítheti azzal, hogy a hosszabb utak esetén vonzóbb legyen a megálló gyalogos, kerékpáros vagy más mikromobilitási eszközzel való megközelítése, és nyíljon lehetőség a kerékpárok tárolására. A közösségi közlekedés fejlesztése elsősorban fővárosi és állami feladat, azonban az említett léptékében kisebb fejlesztések elősegítik a különböző közlekedési ágak jobb együttműködését és összarányuk növekedését.</p>	Elfogadásra nem javasolt. A javaslattal teljes mértékben egyetértünk, de úgy ítéljük meg, hogy az élhető városi környezet és a fenntartható közlekedés fejlesztése kellő mértékben szerepel a stratégiában. Az akcióterületi projektek között több zöldfelületfejlesztés, rehabilitáció és közlekedésfejlesztési beavatkozás is szerepel, sőt a Szilas-patak akcióterület önmagában is képviseli mindkét elvet.

Kerületfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia munkaközi véleményezésre beérkezett észrevételek és a válaszok

PARTNEREK

1. Budapest XV. kerületi lakos

(Ügyiratszám:3/1911-17/ 2022)

Ssz.	Vélemény	Válaszok
1.1.	Az AT3 – MÁV-telep akcióterület kapcsán:	
1.1.1.	<p>Az elmúlt évek fejleményeit látva szerintem ki lehet jelteni, hogy a MÁV-telep építészeti értékeinek megújítására tett eddigi erőfeszítéseknek nem sok látszatja van. Tény, hogy a közterületek viszonylag rendben vannak, de magukkal az épületekkel nem sok minden pozitív történt. Még több műanyag ablak, egyre több bádogtető. Tényleges önkormányzati támogatás az épületek közül talán ha 1-2-nek jutott az elmúlt öt év alatt. Talán érdemes lenne gyökeresen megváltoztatni azt a MÁV-telepi pályázatot, amelyre éveken át egyetlen MÁV-telepi ház sem pályázott... (Jó, idén volt 1 pályázó)</p> <p>Valami nagyon más kell és más módon. Ez persze nem a stratégiában kell részletesen kidolgozni, de meg kéne említeni, hogy új felfogásra van szükség.</p> <p>Lehetne kisebb, egyszerűbb pályázatokat kiírni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kifejezetten a fa ablakok megtartására (a egyszerű támogatás a fa és a műanyag ablak árának különbözetére), - a spaletták akár központi (RÉPSZOLG-os) támogatott vagy részben támogatott felújítására, - az ablakok virágosításának támogatására, egységes virágládák telepítésével, - a régi MÁV-os kerítések felújítására, állagmegóvására, lefestésére - Illeszkedő stílusú típussterv garázsok és kerti építmények megtervezése 	<p>Döntést nem igényel.</p> <p>A MÁV-telep országos műemléki védelem alatt áll (műemléki jelentőségű terület), emellett fővárosi helyi egyedi védettséget is élvez (helyi védett épületegyüttes). Országos és fővárosi pályázati forrás már évek óta nincsen, ezért a kerületi értékvédelmi pályázat kiterjesztésre került a MÁV-telepre is, de a rendelkezésre álló forrás miatt ez igen korlátozott lehetőséget jelent a felújítások részére.</p> <p>A kerületi értékvédelmi pályázat ma is lehetőséget nyújt nyílászáró- és spaletta felújítására vagy cseréjére. Az ITS stratégiai dokumentum, a konkrét pályázati kiírás meghatározása nem feladata.</p>
1.1.2.	<p>Ugyancsak hiányolom az akcióterület közepén, 3 lakótelep közt található MÁV-telepi villamosvégállomás térségének fejlesztését</p> <ul style="list-style-type: none"> - közterület, zöldfelület, kitalálása (hogy ne csak átmenni lehessen, hanem legyen valami attrakció itt) - Helyi kis üzlethelyiségek sorsának rendezése – pl. kávézó, pékség támogatása a villamosvégállomásnál 	<p>Elfogadásra javasolt.</p> <p>Az AT3 akcióterület kiegészítésre kerül egy új AT3.4 ponttal: Villamos végállomás közterületalakítása, 50 M Ft indikatív keretösszeggel.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - valami „meglepő” attrakció kialakítása - leromlott utcaburkolatok átépítése 	
1.2.	<p><u>Az AT4 – Újpalota akcióterület kapcsán</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A semmiből egyszer csak létrejött Újpalota vasúti megálló környezetének fejlesztése: parkolóhelyek, járdák, útbaigazító táblák - Ráhordó kerékpárút-hálózat az Újpalota vasúti megállótól: <ul style="list-style-type: none"> o Thököly út vagy Pestújhelyi út kerékpárosbarát úttá fejlesztése o Körvasút sor – Lőcsevár utcán át kerékpárút vagy kerékpársáv legalább a Késmárk utcáig, de inkább a Fő térig - Kerületi HÉSZ módosítás, kisebb kereskedelmi funkciók engedélyezése a vasúti megálló környékén 	<p>Elfogadásra nem javasolt.</p> <p>Az Újpalota vasúti megálló MÁV beruházás, a körvasút felújítása kapcsán már több éve tervezett projekt. (A megálló az akcióterületen kívül helyezkedik el.)</p> <p>A H1.3 Kerékpáros közlekedés fejlesztése, kerékpárforgalmi hálózati terv készítése kapcsán lehet a kérdést mérlegelni, nem ITS kompetenciája.</p> <p>Az utasforgalom nem indokolja a megállóhoz kereskedelmi funkció telepítését, hely sincs rá, ezért nem indokolt a KÉSZ módosítás ezirányú kezdeményezése.</p>
1.3.	<p><u>A H1.3-as Kerékpáros közlekedés fejlesztése kapcsán</u></p>	<p>Döntést nem igényel.</p> <p>Az anyagban a kerékpároshálózati terv aktualizálása szerepel, melynek felülvizsgálata során új Kerékpárforgalmi Hálózati Terv is készülhet.</p> <p>Az elmúlt 15-20 évben többek között a következő kerékpárforgalmi fejlesztések valósultak meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Régi Fóti út kerékpársáv építés - Fő út kerékpársáv építés - Csobogós utca kerékpársáv építés <p>Kerületünkben forráshiány miatt nem valósult meg olyan mértékű kerékpárforgalmi fejlesztés, mint a szomszédos kerületekben.</p> <p>A koncepció és az ITS kiemelt célként nevesíti a kerékpáros közlekedés fejlesztését, külső fejlesztők által finanszírozott jelentősebb lakófejlesztési programok mind tartalmaznak kerékpárforgalmi beavatkozásokat (kerékpárút építése, kerékpártárolók telepítése, stb.) Minden tervezés során kiemelt figyelmet fordítunk a kerékpáros közlekedés fejlesztésére.</p> <p>A Zsóka utca felújítása a BKK beruházásában történik, tudomásunk szerint az út mérete nem tette lehetővé kerékpárút kialakítását. A lakótelepen belül több védett utca is alkalmas kerékpározásra.</p>
1.3.1.	<p>Javasolom, hogy az említett kerékpárhálózati terv ne „aktualizálásra” kerüljön, hanem az öt megillető helyre, a kukába.</p> <p>Ez a terv, ami alapján az elmúlt 15-20 évben a XV. kerületben egyetlen méter kerékpárút nem épült, tehát a célját semmilyen értelemben nem tölti be. Dobjuk ki, és a Magyar Kerékpáros Klubbal végre érdemi egyeztetést folytatva alakítsunk ki olyan tervet, amit a kerékpározást szerető, kerékpárt már közelről látott emberek alkottak, és abból valós fejlesztések kezdődhetnek. Érdemes elmenni és megnézni a szomszédos IV., XIV., XVI. kerületeket, vagy akár Dunakeszit, mennyire elhúztak tőlünk az elmúlt 5-10 évben.</p> <p>Én értem, hogy az itteni döntéshozók nem kedvelik és értik a kerékpározást, de akkor írjuk ezt a stratégiába és ne pontosan az ellenkezőjét. A valamikor a távoli kódos jövőben megvalósuló Szilas-patak menti kerékpárút már öt éve is tervben volt, azóta sem lett belőle semmi. A kerületi utcákban kellene kisebb beavatkozásokkal folyamatos úthálózatot kijelölni (jó, tudom, erre is van valamelyik fiókban egy terv már évek óta). Nagy ziccer maradt ki, hogy a Zsóka utcában a teljes felújítás ellenére sem készült kerékpársáv. Újpesten, Zuglóban ez biztos nem így lett volna.</p>	<p>Elfogadásra nem javasolt.</p>
1.3.2.	<p>A kimeneti indikátorok kapcsán</p> <p>AT1.5 Felújított kerékpáros sávok hossza 1000 m/év helyett lehetne: Új kerékpáros sávok hossza, mértéke pedig 3-5000 m/év</p>	

<p>1.3.3.</p>	<p>AT3.2 MÁV-telep – kialakított közösségi tér területe: 1200 m helyett: (mitől őrződne meg a Telep építészeti értéke egy újabb közösségi tértől? – rossz az indikátor!)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Felújított utcai homlokzatok száma (2-5 db/ év) - Támogatott és megvalósult ablakcserék száma (50-100 db/év) - Támogatással visszaépített íves nagy ablakok száma (2-5 db/év) - Támogatással kicserélt (10-40 db/év) vagy konzervált, lefestett (50-200 db/év) MÁV kerítéselem - Elhelyezett helytörténeti információs táblák száma (a teljes kerületben, 10-20 db/év) - MÁV-telepi értéktúrák száma (5 db/év) 	<p>A rendelkezésre álló források bizonytalanságára tekintettel kerültek meghatározásra alacsonyabb indikátor értékek. Ez nem azt jelenti, hogy csak ennyi kerékpárutat lehet kiépíteni.</p> <p>Elfogadásra nem javasolt. MÁV-telep épületfelújításai pályázati forrás igénybevételel valósulhat meg. Külső pályázók eredményeire az Önkormányzat nem tud output indikátort vállalni. A javasolt elemek jelentős költséggel valósíthatók csak meg, mely a jelenlegi gazdasági helyzetben nem reális. Helytörténeti információs tábla kihelyezése támogatható javaslat, de ez nem ITS-ben megjeleníthető mélységű beavatkozás, ugyanígy az értéktúrák rendezése sem része a beruházás típusú pályázatoknak.</p> <p>Döntést nem igényel. Források bizonytalansága miatt felelősséggel nem lehet vállalni jelentősebb fejlesztést, de ez nem azt jelenti, hogy csak ennyi kerékpárút épülhet meg. Kerületünkben forráshiány miatt nem valósult meg olyan mértékű kerékpárforgalmi fejlesztés, mint a szomszédos kerületekben.</p>
<p>1.3.4.</p>	<p>H1.3 Megépület kerékpárutak hossza (1000 m) – ez a vicc rovat, de jól levezethető e kerület hozzáállásából és az aktuális „kerékpárhálózati terv”-ből. Az összes környező kerületben zajlanak az összehangolt, fővárosi és helyi fejlesztések, kivéve a XV. kerületet.</p>	<p>Elfogadásra nem javasolt. A területre vonatkozó korábbi fejlesztési elképzelések áttekintése és aktualizálása keretén belül vizsgálható a ma közhasználatú elnevezés megváltoztatása.</p>
<p>1.4.</p>	<p>Teljes tévedésnek tartom az „Észak-Pesti Kórház” elnevezés kitaró használatát. Itt soha nem volt ilyen Kórház (az orosz kórház nem volt a magyar egészségügy része!) és mindnyájan tudjuk, hogy soha nem is lesz már. A terület kudarcos hasznosításának egyik alapja, hogy mindenki Kórházként hivatkozik rá. Találni kéne egy másik nevet neki, és ahhoz keresni a hasznosítás lehetőségét.</p>	<p>Elfogadásra nem javasolt. A területre vonatkozó korábbi fejlesztési elképzelések áttekintése és aktualizálása keretén belül vizsgálható a ma közhasználatú elnevezés megváltoztatása.</p>

II. KÖTET KERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

MEGBÍZÓ

Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota
Önkormányzata

Cím: 1153 Budapest, Bocskai utca 1-3.

Tel.: 06 (1) 305 3100

E-mail: info@bpxv.hu

Honlap: www.bpxv.hu

GENERÁLTERVEZŐ

Pro Régió Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési és
Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Cím: 1071 Budapest, Városligeti fasor 47-49.

Tel.: központ (+36-1) 471-8955, ügyfélszolgálat (36-1) 471-8959

Fax: (+36-1) 471-8975

E-mail: proregio@proregio.hu

Honlap: <http://www.proregio.hu>

SZAKÁGI TERVEZŐK

KÉSZ Közmű és Energetikai Tervező Kft.

Cím: 1016 Budapest, Naphegy utca 26.

Tel.: (+36-1) 489-0365

E-mail: kozmu@kesztervezo.hu

Mikroline Mérnöki és Szolgáltató Kft.

Cím: 1146 Budapest, Erzsébet királyné útja 2/A.

Tel.: (+36-30)-274-6261, (+36-20) 519-8524

E-mail: mikroline@mikroline.hu

Topo Plan Tervezőiroda Kft.

Cím: 2040 Budaörs, Patkó utca 1. IV. 31.

Tel.: 06-70-367-53-31, 06-30-246-81-32

E-mail: pocso@gmail.com

ALÁÍRÓLAP

MEGRENDELŐ

BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLET RÁKOSPALOTA, PESTÚJHELY, ÚJPALOTA ÖNKORMÁNYZATA

Cserdiné Németh Angéla	polgármester	Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzata
dr. Kevevári Edit jegyző	jegyző	Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzata
Sipos Gábor	főépítész	Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzata

GENERÁLTERVEZŐ

PRO RÉGIÓ NONPROFIT KFT.

Dr. Gordos Tamás	szakmai igazgató	Pro Régió Nonprofit Kft. gordos.tamas@proregio.hu
------------------	------------------	--

TERVEZŐ

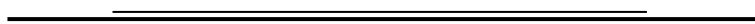
Gutai Berta településmérnök	 településtervező TT/1 01-4858	Pro Régió Nonprofit Kft. gutai.bertha@proregio.hu
Dr. Mérei András geográfus	 tervező munkatársa	Pro Régió Nonprofit Kft.
Dr. Orosz György Társág- és településfejlesztési szakértő, egyetemi adjunktus		

SAKÁGI TERVEZŐ

Tóthné Pocsok Katalin okl. kertészmérnök, város- és környezetgazdálkodási szakmérnök	 tájtervezés, zöldfelület, környezetvédelem TK, K 01-5086, TT1 01- 5086/06	Topo Plan Tervezőiroda Kft.
Hanczár Zsoltné okl. gépészmérnök, városépítési- városgazdasági szakmérnök	 energia közmű, elektronikus hírközlés és víziközmű vezető tervező TE, TH, TV-T- Tell/01-2418	KÉSZ Tervező Kft. kozmu@kesztervezo.hu
Ziman Gergely okl. településmérnök	 közműtervező munkatársa	KÉSZ Tervező Kft. kozmu@kesztervezo.hu
Dr. Uzzoli Annamária geográfus	 társadalom, humán infrastruktúra	
Galli Károly geográfus	 gazdaság	Pro Régió Nonprofit Kft. galli.karoly@proregio.hu
Varga Zsolt okl. tájépítésmérnök	 közlekedéstervező KÉ-K 01-15837	Mikroline Kft. mikroline@mikroline.hu

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	1
I. JÖVŐKÉP	2
I.1 A kerület jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan.....	2
I.2 A kerület jövőképe a város térségi szerepére vonatkozóan	9
I.3 A kerületfejlesztési elvek rögzítése.....	10
II. CÉLRENDSZER	12
II.1 A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	14
II.2 Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása.....	16
2.1 Megalapozó partnerség és célrendszer kapcsolata.....	52
2.2 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata.....	53
2.3 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre.....	56
III. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	57
III.1 A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	57
1.1 Társadalom, humáninfrastruktúra	57
1.2 Gazdaság.....	58
1.3 Épített környezet.....	59
1.4 Táji és természeti adottságok, tájhasználat, védett tájelemek, természetvédelem	59
1.5 Zöldfelületi rendszer, zöldterületek.....	60
1.6 Környezetvédelem	60
1.7 Közlekedés.....	61
1.8 Közművek és elektronikus hírközlés	62
III.2 A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra.....	63
2.1 Műszaki infrastruktúra térbeli rendje	63
2.2 Területfelhasználásban indokolt változások	64
III.3 Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	64

BEVEZETÉS

A kerületfejlesztési koncepció feladata

A településfejlesztési tervezés egyik alapvető tervdokumentuma a településfejlesztési koncepció, amelyet Budapest XV. kerülete esetében kerületfejlesztési koncepciónak nevezünk. A kerületfejlesztési koncepció feladata olyan horizontális és vertikális célrendszer kialakítása, amely hosszútávra (10-15 évre) irányt mutat a kerület lakosságának és vezetésének a kerület fejlesztésével kapcsolatos döntések meghozatalában. A kerületfejlesztési koncepció egyben döntéshozó eszköz, program, amellyel a kerületi önkormányzat – a lakosság véleményének beépítésével – meg tudja határozni, hogy a fejlesztés során honnan hová akar eljutni.

A Koncepció kidolgozását több külső körülmény befolyásolja, melyekre reziliens válaszokat kell adnia a kerületnek. A tervezés időszakában az alábbi külső tényezők figyelembevételére van szükség:

1. Megkezdődött az új, 2021-2027-es Európai Uniósi tervezési ciklus, mellyel Uniósi szinten új kohéziós szakpolitikai célok kerültek megfogalmazásra, hangsúlyeltolódásokkal a korábbi ciklushoz képest.
2. A klímaváltozás egyre inkább érezteti hatását, mely a nagyvárosi környezetben fokozódó kihívások elé állítja az itt élőket.
3. Túljutottunk egy a Corona vírus által okozott és hosszan tartó pandémiás időszakra, mely eddig ismeretlen helyzeteket eredményezett és rávilágított arra, hogy egy rugalmas ellenállási képesség nélkül a közeljövő hasonló kihívásai komoly társadalmi, gazdasági és környezeti károkat okozhatnak nekünk.
4. Az orosz-ukrán háború okozta bizonytalan energetikai és inflációs bizonytalanságok napi szintű problémákat okoznak az önkormányzat által üzemeltetett intézmények fenntartási költségeiben. Az elszabadult rezsi árak miatt a fejlesztésekre szánt források egy részét a fenntartási költségek kompenzálására kell az önkormányzatnak fordítania.

A kerületfejlesztési koncepció tartalmi felépítése

A kerületfejlesztési koncepció első fejezetében a kerület jövőképe került megfogalmazásra, amely az elérendő cél a koncepció 10-15 éves megvalósítási időtávjában. A jövőkép eléréséhez megalkotott célrendszer feladata a közösség érdekeinek legjobban megfelelő megoldást adni a legfontosabb társadalmi, gazdasági, települési és környezeti problémák megoldására. A beavatkozási területek meghatározásának alapját jogszabály által előírt megalapozó vizsgálat készítése során szerzett tapasztalatok, valamint a partnerségi egyeztetéseken tett lakossági, civil szervezeti és vállalkozói vélemények adták. A koncepció további tartalmi elemei közé tartozik a magasabb szintű fejlesztési dokumentumokkal való összefüggések bemutatása, a célok megvalósításához szükséges eszközök ismertetése, valamint a megalapozó vizsgálat fontosabb megállapításainak ismertetése.

Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota – Pestújhely – Újpalota Önkormányzata a kerületfejlesztési koncepciót valamennyi kerületi lakos és kerület iránt érdeklődő figyelmébe ajánlja.

I. JÖVŐKÉP

I.1 A kerület jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

A jövőkép, a hosszútávú célok meghatározásához szükséges általános trendek ismertetése

A jövőkép meghatározása és a hosszútávú célok beazonosítása érdekében összefoglalóan ismertetjük azokat a kiindulási adatokat, folyamatokat és trendeket, melyek meghatározzák a kerület társadalmi, gazdasági életét, környezetének alakulását.

Társadalmi

- * A főváros belföldi vándorlási egyenlege 2016-tól negatív, gyorsuló szuburbanizációs folyamatok, melyek célterülete elsősorban Pest megye, az agglomeráció.
- * Előregedő társadalom, az időskorúak ellátásához szükséges intézményrendszer hiányosságai.
- * Az országosnál magasabb átlagjövedelem ellenére növekvő, újratermelő társadalmi egyenlőtlenségek, lakhatási válság.
- * Járványhelyzet miatt az alacsonyan képzettek növekvő munkanélkülisége.
- * Egészségügyi és szociális infrastruktúra műszaki és humánerőforrás hiányosságai.

*Általános kihívások és
helyzetkép Budapestre
vonatkozóan¹:*

Környezeti

- * Klímaváltozás erősödő hatásai, hőségnapok számának növekedése, hirtelen lezúduló esők.
- * Csatornahálózat, csapadékvíz-elvezetés infrastruktúra hiányosságai.
- * A település szétterülése, az épületállomány rossz műszaki állapota, elégtelen energiahatékonysága.
- * A vállalt szén-dioxid kibocsátás városi szintű csökkentése nem kellő ütemben halad.
- * Gépjármű forgalom éves szintű, folyamatos növekedése, magas zajterhelés, rossz levegőminőség.
- * Hulladék alacsony szelektív visszagyűjtési aránya

Gazdasági, technológiai

- * A 2021-2027 közötti időszakában várhatóan csökkennek a Budapestre jutó önkormányzati döntési hatáskörben felhasználható uniós források
- * A munkakörök és munkavégzés módjában, jelentős változások álltak be és maradhatnak tartósak a digitalizáció hatására

¹ Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Konceptió; Otthon Budapest – Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027; Smart Budapest alapján

- * Korszerű gazdasági funkciók megtelepedésének ösztönzése érdekében kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése szükséges a gazdasági területeket érintve
- * Digitális alapkompenciák fejlesztésének szükségessége

*Társadalmi, demográfiai
kihívások a kerületben*

- * Az elmúlt évtizedekhez képest folyamatosan lassuló, de csökkenő lakónépességszám a kerületben.²
- * Idősödés folyamatának fokozódó kibontakozása a korösszetételben,³ az idősek specifikus ellátásának biztosítása
- * A kerületre jellemző természetes fogyás gyorsuló tendenciája⁴
- * Az évtized eleji pozitív vándorlási egyenleg negatív irányba történő változása⁵
- * A társadalmi leszakadás, a jövedelepolarizáció megakadályozása
- * A lakáspiac a kerület nagy részén a forgalom csökkenését mutatja, a kerületi lakások iránti kereslet csökkenő tendenciában van. Rákospalota kertvárosias lakóterületein azonban az elmúlt években nőtt a kereslet.⁶
- * A különböző társadalmi csoportok lakhatásának biztosítása, változatos lakáskínálat megteremtése, minőségi lakásépítések ösztönzése⁷
- * Az egészségjavításra és az egészségmegőrzésre vonatkozó kerületi szolgáltatásokkal kapcsolatban jelentkező fokozódó lakossági igény⁸
- * Esélyegyenlőség érvényesítése a szolgáltatások elérésének és igénybevételének terén
- * A társadalmi szolidaritás, a civil és önkormányzati szervezetek együttműködésének erősítése⁷

² Az elmúlt évek lakónépesség száma 2009-2018 között stagnált, 2009-ben 80.686fő, 2018-ban 79.675fő volt (TeIR) 2019-es adatok is rendelkezésre állnak már

³ 2018-ban az öregségi mutató értéke a XV. kerületben magasabb volt az országos és a budapesti átlagnál is, A mutató értéke már 2009-től meghaladta a 200%-ot, vagyis az időskorú népesség részaránya az állandó népességben belül több, mint a kétszerese a fiatalok részarányának. (TeIR)

⁴ A születések és a halálozások negatív egyenlege; 2009-ben értéke -4,8 ezrelék volt, 2018-ban pedig már -6,1 ezrelék (TeIR)

⁵ Az évtized eleji pozitív vándorlási egyenleg mértéke 2016-ra végül negatív tendenciába fordult. 2016-2018 között -4,9 és -6,8 ezrelék között mozgott.

⁶ Forrás: OTP Jelzálogbank Lakóingatlan Értéktérkép 2018/1.

⁷ Az épített lakások aránya (éves lakásállomány százalékában) csekély, 2018-ban 0,17% (TeIR)

⁸ A kerületi koncepció és stratégia készítésének partnerségi eredménye alapján

- * Gazdasági szereplők stagnáló száma.⁹ Társas vállalkozások számának jelentős csökkenése¹⁰
 - * Önálló vállalkozások számának jelentős növekedése¹¹
 - * Közép- és nagyvállalkozások alacsony száma¹²
 - * Nagyobb hozzáadott értéket előállító tercier-kvaterner ágazatok jelenlétének szükségessége¹³
 - * Turizmus szektor alárendelt szerepe¹⁴
 - * Lakossági igényeket kielégítő szolgáltatások hiánya, kis kapacitása (vendéglátás, szabadidős szolgáltatások)¹⁵
 - * Alulhasznosított (volt bőrgyár területe) és funkcióváltással érintett (volt növényolajgyár területe, Szántófield utcai tehenészet, Újmajor) területek jelenléte,
 - * Zöldmezős, távlati gazdasági területek és vegyes intézményterületek (Városkapu u., Szentmihályi út – Pólus és Asia Center közötti terület) hosszú ideje tartó kihasználatlansága,
 - * Gazdasági területeket feltáró úthálózat hiánya egyes területeken (pl. Újmajor, Városkapu u.)
 - * Foglalkoztatási arány növelése munkahelyteremtő vállalkozások bevonása,
 - * A kerület kapu jellege nincs kihasználva
 - * A magas önkormányzati bérlakás állománynak¹⁶ gazdaságtalan a fenntartása
 - * Smart városüzemeltetési megoldások elterjedtsége alacsony fokú (pl. közvilágítási rendszer, lakosság, vállalkozások és az önkormányzat közötti kapcsolatrendszert elmélyítő informatikai megoldások)
- Innovatív városmarketing eszközök alkalmazása nem megoldott
- * A klímaváltozás okozta hatásokra (átlaghőmérséklet emelkedése, hóhullámok, szélsőséges csapadékviszonyok) való felkészülés, a CO₂ kibocsátás csökkentése, a megújuló energiák használatának növekedésének ösztönzése

*Gazdasági, technológiai
kihívások a kerületben*

*Környezeti kihívások a
kerületben*

⁹ 2014-ben 16260 db, 2020-ban 16259 db regisztrált gazdasági szervezet működött a kerületben (KSH)

¹⁰ 2014-2020 között 9897-ről 7920 db-ra csökkent a regisztrált társas vállalkozások száma (KSH)

¹¹ 2014-2020 között 5468-ról 7384-re nőtt az önálló vállalkozások száma (KSH)

¹² A kerületi székhellyel rendelkező középvállalkozások száma 63, a nagyvállalkozások száma 8 db volt 2020-ban (KSH)

¹³ A tercier ágazatban relatív többségben a kereskedelmi és ingatlanügyletet bonyolító vállalkozások vannak, míg a leginnovatívabb és napjainkban legtöbb jövedelmet termelő információ-kommunikáció, pénzügyi szolgáltató szektor jelenléte kicsi (KSH).

¹⁴ A működő kereskedelmi szálláshely szolgáltatók száma 7db volt 2020-ban (KSH).

¹⁵ A vendéglátóhelyek száma 2014-2020 között 376-ról 315 db-ra csökkent (KSH).

¹⁶ Az önkormányzati lakásbérlemények aránya a teljes lakásállományon belül a XV. kerületben 5,3%

- * Az egykori ipari-gazdasági tevékenységek hatására visszamaradt talajszennyezések¹⁷, a barnamezős területek alulhasznosítása
- * A szilárd és folyékony tüzelés okozta kedvezőtlen levegőminőség (agglomerációs szintű probléma)
- * A közlekedésből fakadó környezetvédelmi (M3 és más kisebb forgalmú utak, vasútvonalak által okozott zajterhelés¹⁸, légszennyezés) és közterület-használati (parkolási igények növekedése) problémák kezelése
- * Az agglomerációból érkező, átmenő forgalom kerületre gyakorolt negatív hatásainak visszaszorítása, összközlekedési szemléletmód alkalmazása, mely jelentősen tehermentesíti a kerületet
- * A kerület átjárhatóságának, szomszédos kerületektől való elvágó hatás mérséklése¹⁹, a közlekedési kapcsolatok javítása
- * A tömegközlekedés, a kötőtpályás közlekedés fejlesztésének támogatása, a kerületi alközpontok funkcióbővítő megerősítése, megújítása, a gépkocsi használat visszaszorítása érdekében
- * A kerület zöldterületi ellátottságának javítása, szabadidő eltöltésére és pihenésre alkalmas területek bővítése, minőségük folyamatos megújítása
- * A Szilas-patak revitalizációja, a patak menti zöldfolyosó rekreációs célú fejlesztése
- * A településrendezési terveken kijelölt erdőtelepítések megvalósítása²⁰

¹⁷ Fővárosi TSZT alapján a potenciálisan talajszennyezett területek nagysága: ~240 ha (közigazgatási terület 9%-a)

¹⁸ Budapest 2017. évi stratégiai zajtérképe alapján a kerületben legjelentősebb zajterheléssel az M3 és M0 autópályák mentén kell számolni, továbbá az alábbi utak mentén: Szentmihályi út, Drégelyvár utca, Bánkút utca, Régi fóti út, Bácska utca, Budapest - Vác illetve Budapest – Fót vasútvonal zajterhelése

¹⁹ M3, illetve körvasútsor, és a 70, 71-es vasútvonal

²⁰ A meglévő erdőterületek nagysága ~200 ha, ezzel szemben a TSZT-ben kijelölt, tervezett erdőterület nagysága ~440 ha.

A kerület jövőképe

A jövőkép olyan pozitív állapotokat fogalmaz meg, melyeket a kerület hosszú távon el szeretne érni. A jövőképben foglaltak tulajdonképpen egyfajta iránytűt jelentenek, melyhez a fejlesztések során folyamatosan igazodni lehet.

MOTTÓ: BUDAPEST TIZENÖT – A HOLNAPOT ÉPÍTJÜK

A mottóval Budapest XV. kerülete fontos *jövőképet* foglal össze a kerületben lakók, dolgozók, vállalkozók fiatal- és időskorukat itt töltők számára. A kerület a megújulás küszöbén áll. Az önkormányzat kiemelt célja, hogy 15 éven belül a kerületet egy emberközpontú, kedvelt, élhető lakóterületté, kellemes környezetű munkahelyek megtelepedését elősegítő, fejlődő *gazdaságú* kerületté tegye. A kerület jelenlegi tranzit jellege helyett a célterületté válásra fókuszál, amely egyszerre fejezi ki, hogy az eddigi elvándorlás helyett a beköltözések színterévé válik, valamint a vállalkozások székhely- és telephelyválasztása a kerületre koncentrálódik. Fő cél, hogy a kerületbe érkező lakosság és gazdasági szereplők fővárosi szintű szolgáltatásokban részesüljenek, és szemléletmódjukban megjelenjen a természeti és épített környezet megóvásának igénye. A kerületre nehezedő környezeti-közlekedési ártalmak mérséklése, a zöldfelületek folyamatos növelése és minőségi fejlesztése, a *szabadidő, a sport, a kulturális* események helyben történő élvezése az infrastrukturális és környezeti fejlesztések alapelemei.

A kerület a *fenntartható fejlődést* segítő, a klímaváltozás okozta kihívásokra hatékonyan reagáló, a jövő generációk számára is vonzó, élhető, *emberközpontú*, a 21. század elvárásainak megfelelő urbanus környezetté válik. A családok a fejlett oktatási, nevelési intézmények mellett korszerű játszótereket, sportolási lehetőségeket, családi programoknak helyet adó közösségi tereket, a fiatalok a minőségi időtöltésre alkalmas ifjúsági rendezvényeket, koncerteket, sportpályákat és találkozóhelyeket, az idősek fejlett egészségügyi és szociális ellátórendszerrel, kulturális programokat, aktív nyugdíjas éveket biztosító időtöltési lehetőségeket helyben érhetik el.

A kerület gazdasági övezetei tudás és technológialapú, nagy hozzáadott értékű, magas jövedelemtermelő képességű vállalkozások számára kedvező letelepedési környezetet biztosító, a lakosság részére magas szintű szolgáltatásokat nyújtó, valódi értéktermelő központokká válnak. A lakónépesség hosszútávon képes helyben megtermelni a megélhetéshez szükséges jövedelmet, melynek köszönhetően új, 21. századi szolgáltatások jelennek meg, csökken az ingázási kényszer más

kerületekbe vagy az agglomerációba. Az önkormányzat bevétele a vállalkozások által megfizetett adók után növekszik, ami új lehetőségeket nyit meg az önkormányzat által koordinált/finanszírozott fejlesztések előtt. A közterek megújulnak, új sétáló utcák, kerületközpont – promenád épül. A kerület képes lesz a társadalmilag leszakadó lakosságot felzárkóztatni, életkörülményeik fokozatosan javulnak. A jólét következtében növekszik a **közbiztonság**. A magasabb igényszint és jobb anyagi lehetőségek következtében mind a magán, mind az önkormányzati épületállomány minősége, infrastrukturális ellátottsága javul. A helyben élő lakosság a természeti és épített környezetet korszerű szemlélettel felelősségteljesen és fenntartható módon használja és alakítja.

TÁRSADALMI JÖVŐKÉP

- A beköltözések felélénkülésével a kerület korfája fiatalodik, a gyermekvállalás üteme növekszik és így hosszú távon a lakosság szám csökkenése mérséklődik.
- A kerület gazdasági helyzetének javulása a kvalifikáltabb munkaerő beköltözését eredményezi.
- Az élhető és vonzó lakókörnyezet kialakításával a népességmegtartó erő növekszik, az itt élők és a jövőben beköltözők hosszabb távon helyben maradnak.
- A társadalmi kohézió erősödik, a lakosok helyben megtalálják a szórakozás, a kulturális élet, a sport és a szabadidő-eltöltés sokszínű lehetőségeit.
- Az oktatási, egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatások színvonala növekszik.
- A gyermekek, az idősek, a rászoruló és a fogyatékkal élők ellátása magas színvonalon folyik.
- Javul a hátrányos helyzetűek felzárkózásának feltételrendszere, csökken a szegregációval veszélyeztetett terület kialakulásának esélye.

GAZDASÁGI JÖVŐKÉP

- A kerület gazdaságának alapját a szolgáltatási és termelő ágazatok egyensúlya adja, amelyben jelen vannak a világgazdaság élvonalába tartozó termelési láncokba integrált nagyvállalatok beszállítói csakúgy, mint a helyi gazdaságnak a kerület működését megtartó és színvonalasan kiszolgáló cégei.
- Növekedési pályára álltak a kétezres évek elején – a kerületben elindult és a szomszédos fővárosi kerületekből beköltözött – induló mikro és kisvállalkozások, amelyek megtalálták a kerületben a növekedésüket, kibontakozásukat segítő területet és támogató közeget.
- A kerületben folyamatosan jelen vannak nagyfoglalkoztatók, amelyek olyan javakat állítanak elő, amelyek a termék-életciklus felszálló, vagy érett szakaszában vannak.
- A kerület vállalkozásai sikeresen integrálódtak a digitalizálódó világgazdaságba, sikeres követő stratégiát folytatnak az ipar 4.0 és az IOT területén.
- A vállalkozási szolgáltatások köre a kerületen belül is teljes körűen biztosított és stabilan szolgálja az itt működő vállalkozások tevékenységét.
- Növekszik a településre betelepülő, tőkeerős, munkahelyteremtő vállalkozások száma.
- A lakosság körében terjed az önfoglalkoztatás, új, kreatív gazdasági tevékenységek végzésében a kerület gazdasági szerkezete átalakul, korszerűsödik.
- A kiskereskedelmi és a lakossági szolgáltató szféra minőségében és területi lefedettségében is teljes körűen kiszolgálja a kerületben élőket.

- Kialakultak a kerület jó közlekedési adottságokkal rendelkező külső részein a city logisztika egész fővárost ellátó központjai, amelyek megbízhatóan szolgálják ki az átalakuló lakossági fogyasztási szokásokat.
- A kerület fejlesztése az önkormányzat érdekei és céljai alapján, átgondoltan és rendszerelvűen történik, a környező településekkel együttműködésben, a beruházók igényeinek és az aktuális pályázati lehetőségek figyelembevételével.
- A meglévő gazdasági területek működését, új gazdasági funkciók megtelepedését segítő belső és kerületközi közlekedési kapcsolatok biztosítása révén a kerület északi részén a Dunakeszi út, Felsőkert ut, Késmárk út menti gazdasági fejlesztési területek ütemezetten, megfelelő zöldfelületi biztosítottsággal, korszerű gazdasági funkciókkal települnek be,
- A kerület villamos- és hőenergia-termelésében jelentős szerephez játszanak a megújuló erőforrások.

KÖRNYEZETI ÉS TELEPÜLÉSSZERKEZETI JÖVŐKÉP

- A település szerkezetét élhető kisvárosias városrész-egységek alkotják, amelyben az alapszolgáltatások gyaloglási, vagy kerékpározási távolságon belül elérhetőek.
- A közösségi közlekedés rendszere minden városrészben minőségi és versenyképes alternatívát kínál az egyéni közlekedéssel szemben.
- A kerület közlekedési rendszere a lakossági igényeket figyelembe véve korszerűsödik. Az agglomeráció irányából érkező gépjárműforgalom csökkenése a közösségi közlekedési ágak fejlesztésével együtt megindul, javul a kerület élhetősége és környezeti minősége.
- Rákospalota kerületközpont funkcióbővítő rekonstrukciója, Újpalota alközponti funkcióbővítő megújítása, Pestújhely lokális központi funkcióbővítő rekonstrukciója, Pólus térség vegyes városközponti funkciókkal való bővítése megtörténik.
- A kerület és a szomszédos kerületek közötti átjárhatóság minőségi és mennyiségi javulása, a vasút menti „peremterületek” funkcióbővítése megvalósul.
- A kerület fő közlekedési tengelyei mentén, melyek jelentős forgalmat bonyolítanak (Rákos út, Fő út, Illyés Gyula u., Szentmihályi u., Károly Sándor út, Nyírpalota-Zsókavár u.) a közlekedés terhelése csökken, intézményi, kereskedelmi és szolgáltató funkciók erősödnek meg.
- A kerület több pontján a kisvárosias jellegű beépített területeken a karakterőrző rehabilitáció folyamatos, karakterőrző megújítás a MÁV lakótelepen megvalósul.
- A lakódomináns fejlesztések - Parkváros intézményi funkciókkal vegyes intenzív, Palota újfalu zöldmezős, volt növényolajgyár területén intenzív lakódomináns fejlesztése megvalósul a környezeti károk felszámolása mellett.
- A rekreációs zöldfelületek és erdőterületek nagysága növekszik, a közparkok, közkertek fejlesztése, korszerűsítése folyamatos.
- A Szilas-patak komplex (rekreációs célú, és egyben természetközeli szempontú) revitalizációja megtörténik.
- A kerület a szomszédos kerületekkel és településekkel hivatáscélú és szabadidős tevékenységet is kiszolgáló kerékpárúthálózatot alkot.
- A megújuló energiaforrások felhasználásának aránya növekszik
- Szemléletformáló intézkedések segítségével javul a települési környezet minősége
- Szegregációval veszélyeztetett terület állapota javul szemléletformálással és az itt élők lakókörnyezetének fejlesztésével

I.2 A kerület jövőképe a város térségi szerepére vonatkozóan

A kerület számára egyszerre fontos Budapesten belüli pozíciójának erősítése – tranzit jellege helyett a beköltözések és befektetések célterületévé válásának elérése – illetve az agglomeráció településeivel való jó kapcsolatok ápolása. Feszített célként hosszú távon elérhetővé válik, hogy önálló arculattal rendelkező, és gazdaságilag változatos munkahelyeket kínál, illetve az itt lakók számára sokszínű lakás-ellátást biztosító vonzó városrész legyen, Zuglóhoz vagy Dél-Budához hasonlóan. A Gödi Különleges Gazdasági Övezet szomszédos kerületeként hidat tud képezni a formálódó Pest megyei innovációs övezet és a főváros többi része között. Az itt működő vállalkozások világ-szinten meghatározó ipari hálózatokba tudnak integrálódni. Városeremi alközponti szerepet is be tud tölteni, azzal, hogy biztosítja az agglomerációs településekről érkezők számára az intermodális csomóponti szerepköröket.

Az agglomerációs települések mellett Budapest részeként a XV. kerület a szomszédos kerületek közötti pozíciójának erősítésében, a főváros gazdasági térségében magasabb hozzáadott értéket előállító ipari és szolgáltatási funkciók további megtelepedésében lát kitörési lehetőséget. A kerület Budapesten belüli pozíciójára közvetlen hatással van a szomszédos IV., XIV. és a XVI. kerületekkel való kapcsolatok mértéke. A felértékelődni látszó lokális gazdasági kapcsolatok iránti igény elősegítheti, hogy tovább mélyülhessenek az együttműködések, beszállítói körök alakulhassanak a kerületek gazdasági szereplői között. A kerületek közötti gazdasági kapcsolatok elmélyülése vagy fúziója a kerületek közötti munkamegosztást részesítheti előnyben a versenyhelyzettel szemben. Ennek eléréséhez önkormányzati koordinációs/közvetítő szerepvállalás is szükséges. Az önkormányzat kerületfejlesztési feladatainak hatékonyabb ellátása érdekében a fejlesztéseinek szomszédos kerületekkel való összehangolásában, a közös elemek ütemezett megvalósításában érdekelt.

A szomszédos kerületekkel összehangolt fejlesztési célterületek:

- Kerületek közötti közlekedési kapcsolatok intenzifikálása, közlekedési infrastruktúra (közúti, kerékpáros, gyalogos) fejlesztések közös tervezése, megvalósítása.
- Közműfejlesztések a peremterületeken (közútfejlesztésekkel párhuzamosan).
- Kerületeken átnyúló zöldfelületi és rekreációs rendszerek fejlesztése (pl. Szilas-patak revitalizációja).
- Fővárosi szintű beavatkozások, fejlesztések melletti közös fellépés (pl. BKK és a MÁV fejlesztései: elővárosi vasúti közlekedés, kerületi kötőtpályás közlekedés (villamos, metró), fővárosi távhőellátási rendszer ellátási területének fejlesztése, fővárosi tulajdonú közutak felújítása).
- Gazdasági szereplők elképzeléseinek, megvalósításában való kerületközi együttműködések koordinálása

Budapest külső kerületeként a XV. kerületben jelentős az ingázásból adódó forgalom és **környezetszennyezés**, aminek „társadalmi-gazdasági” hozadéka nem helyben realizálódik. A kerület hatékony gazdaságfejlesztési eszközökkel mérsékelni kívánja függő helyzetét, gazdasági területeinek új befektetőket kíván találni, lakóterületeinek és helyi közösségi szolgáltatásainak, kulturális, sport és **szabadidős infrastruktúrájának** fejlesztésével beköltözési célterületté kíván válni. Az önkormányzat az agglomerációban lévő szomszédos településekkel való harmonikus együttműködésre törekszik. Fő cél, hogy Budapest XV. kerületének imázsa jelentősen javuljon a külső befektetők, a potenciális új beköltözni szándékozók, és a helyben élők számára is.

I.3 A kerületfejlesztési elvek rögzítése

A kerület jövőképének eléréséhez vezető hosszú és középtávú célok és tervezett beavatkozások, valamint a településrendezési eszközöket érintő változtatások megvalósítása az alábbi általános – horizontálisan érvényesülő – fejlesztési irányelvek figyelembe vételével történik. Ezek a célok olyan alapelveket rögzítenek, amelyek áthatják a célhierarchia összes elemét. Sőt a településtervezést követően ezek az alapelvek a végrehajtás során is alkalmazandóak.

Középpontban az ember

Fenntarthatóság

A kerület fejlesztéseinek tervezése és megvalósítása során kiemelten fontos a környezeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatóság szempontjainak biztosítása, melyek nem választhatóak mereven szét. A fenntarthatóság elve alapján a fenntartható fejlődés célja az emberi élet minőségének javítása, az ökoszisztémák és rendelkezésre álló források eltartó képességén belül. Az erőforrásokkal való takarékoskosság és a környezeti terhelések csökkentése a kerület életének minden területére alkalmazandó. A környezeti fenntarthatóságot erősíti a környezetbarát közlekedési módok előtérbe helyezése, a változatos területhasználat a policentrikus kerületszerkezet, a kötöttpályás magas szolgáltatást nyújtó tömegközlekedési folyosók, biztonságos gyalogos és kerékpáros hálózat, megfelelő mennyiségű és minőségű közterület, és zöldfelületek összefüggő hálózatának megteremtése, olyan okos rendszerek bevezetése, melyek jelentősen csökkentik a közlekedési igényt. A gazdasági fenntarthatóság a több lábbon álló helyi gazdasággal, a magas innovációs szinttel, a prosperáló helyi kis-és középvállalkozásokkal biztosítható. A társadalmi fenntarthatóság alatt a szubszidiaritáson alapuló demokratikus döntéshozatalt, a megfelelő életminőség és életkörülmények biztosítását, a szociális jólétet, a működő és összetartó helyi közösségeket értjük.

Partnerség, együttműködés

A területi tervezésben, a kerületi ügyekben az állampolgárok aktív részvételére van szükség. A folyamat korai szakaszában való részvétellel a partnerek hozzájárulhatnak a tervezési folyamat nagyobb sikeréhez, és az eredménytelen beruházások elkerüléséhez. A hatékony információ megosztás, a társadalmi közmegegyezés nem csupán a fejlesztések megvalósulásának sikere szempontjából fontos, hanem azért is, mert élénk gazdasági környezetet teremthet a gazdasági befektetők és tervezésben résztvevők számára.

A kialakult együttműködési formákat a településfejlesztési célok megvalósítása során is érdemes fenntartani, biztosítva a folyamatos visszacsatolás lehetőségét a civil és a gazdasági szféra szereplői számára. A széles körű partnerség biztosítása a kerület társadalmi

kohézióját is növeli, hozzájárul a civil szféra erősödéséhez, a helyi identitás kialakulásához.

Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség elsősorban az egyenlő hozzáférés azonos módon való biztosítását (más szóval az egyenlő bánásmódot) jelenti. Szabályok szerinti, előre deklarált módon kell mindenki számára egyformán lehetőséget biztosítani a területi tervezésben, a kerületi ügyekben való részvételre, a kerület és környezete használatára, a gazdaság által nyújtott lehetőségek kiaknázására, a szolgáltatások igénybevételeire. A célok kitűzésénél, a beavatkozások tervezésénél szem előtt kell tartani, hogy az eredmények mindenki számára elérhetőek legyenek.

Alkalmazkodás

Az alkalmazkodó kerület nyitott, gyorsan és hatékonyan képes reagálni a környezeti, gazdasági és társadalmi változásokra. A klimatikus viszonyokhoz, a gazdasági tényezők és a lakosság életvitelének változásához (pl. az otthoni munkavégzés szerepének felerősödése a pandémiás helyzet alatt), a kerületi szolgáltatásokkal rugalmasan alkalmazkodik.

Hatékonyág

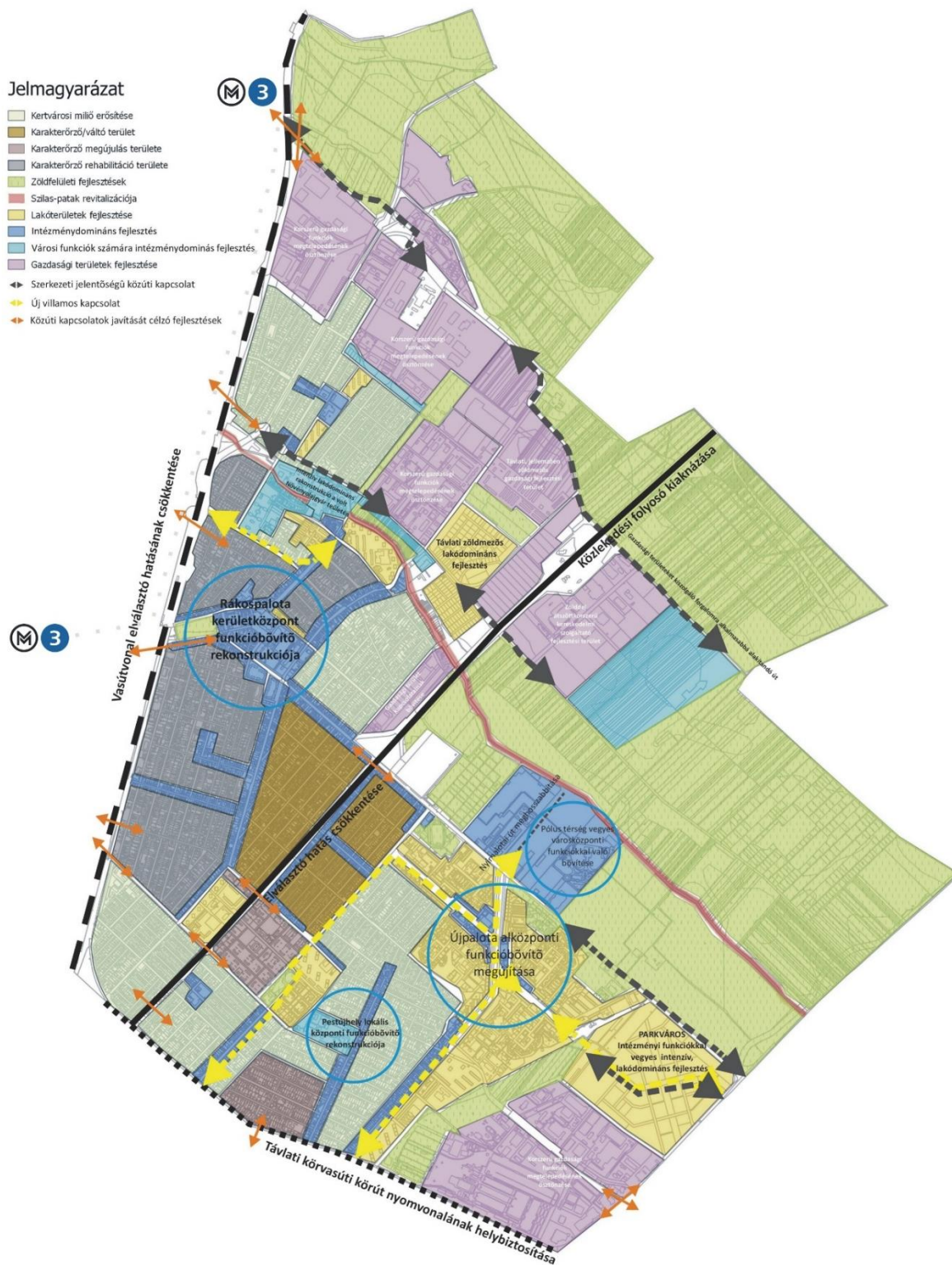
A kerületfejlesztés során kiemelt fontosságú alapelv a már rendelkezésre álló erőforrásokra való támaszkodás, valamint a költséghatékonyág biztosítása. A hatékony kerületfejlesztés érdekében hosszú távú (több költségvetési és tervezési ciklusú) gondolkodásra van szükség. Az egyes fejlesztések, projektek esetében a beruházási költség mellett a fenntartás, működtetés költségeivel, és a fejlesztések hosszú távú hatásaival is kalkulálni szükséges.

II. CÉLRENDSZER

JÖVŐKÉP BUDAPEST XV. – A HOLNAPOT ÉPÍTJÜK		
Átíró célok	Á1:	Á2:
	Á3:	
	A társadalmi jólét alapjainak biztosítása, a kerület népességmegtartó erejének növelése	A kerület gazdasági szerkezetének fejlesztése és sokszínűvé tétele
		A természeti és épített környezettel való felelős gazdálkodás megerősítése
Részcélok	R1: A kerület élhetőségének, életminőségének, imázsának javítása	
	<ul style="list-style-type: none"> • R1/1: A kompakt város, policentrikus kerület kialakítása • R1/2: Fenntartható, környezetbarát közlekedési rendszer • R1/3: Kerületi lakhatási feltételek javítása • R1/4: A szociális és az idősellátás javítása • R1/5: Közösségi aktív rekreációs szabadterek fejlesztése • R1/6: Kulturális szolgáltatások feltételeinek javítása 	
	R2: A kerület fejlődése érdekében a helyi gazdaság versenyképességének és sikerességének növelése	
	<ul style="list-style-type: none"> • R2/1: A kerület gazdasági területeinek fejlesztése, a kerület kapu-pozíciójából fakadó előnyök kihasználása • R2/2 A kerület nagyfoglalkoztatói hátterének megerősítése • R2/3 A kis- és középvállalkozások számára az üzleti szolgáltatási háttér megerősödésének támogatása • R2/4 Az okos (smart) kerületté válás elősegítése 	
	R3: A kerület alkalmazkodóképességének javítása	
	<ul style="list-style-type: none"> • R3/1: Környezeti állapot javításának elősegítése, klímaváltozásra való hatékony felkészülés • R3/2: Az egészségügyi és szociális intézményrendszer megerősítése 	

Jövőkép területi leképezése

II.1 A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Á1: A társadalmi jólét alapjainak biztosítása, a kerület népességmegtartó erejének növelése

A társadalmi jólét, a kedvező életminőség egyik meghatározó tényezője a környezet jó állapota, az építészeti és szolgáltatási háttér minősége, a vonzó, komfortos városi környezet. A koncepcióban meghatározott javaslatok legfőbb célja a kerületben élő és dolgozó emberek, illetve az idelátogatók számára az élhető környezet, a minőségi szolgáltatások biztosítása. Az élhető, egészséges környezet meghatározó eleme a jó levegő, a csendes, nyugalmas lakóhely, a biztonságos és tiszta közterületek, a közösségi helyszínek és események, a szabadidős, sportolási lehetőségek széles spektruma, az ápolt és jó egészségi állapotú zöldfelületek.

Budapest Főváros XV. kerület hosszú távú átfogó célja, hogy az életminőség feltételeinek fejlesztésében az *emberközpontú szemlélet*et előtérbe helyezze. Fontos, hogy a kerületben a társadalmi jólét fejlődése a jövőben a népességszám további nagyarányú csökkenése nélkül menjen végbe. A kerület népességmegtartó erejének növelésében az egyik meghatározó szempont az élhető, de egyúttal fenntartható környezet megteremtése, a lakhatás biztosítása. Az itt élők számára még inkább vonzóvá tehető a kerület, ha az egyszerre tudja biztosítani a városi lét kényelmét, a kedvező zöldfelületek nyújtotta kapcsolódás élményét, a közszolgáltatások összetett kínálatát és a lakossági igényekhez igazodó közlekedés előnyeit. A kerület hosszú távra tervezett és ellenőrzött keretek között zajló fejlődése komplex módon jelenti a lakókörnyezet megújulását, az *életfeltételek javulását*, az esélyegyenlőség széleskörű megvalósulását, és a helyi szolgáltatások folyamatos fejlesztését. Mindezek közvetlenül és áttételesen is hozzájárulnak a befogadó helyi közösség formálódásához, a társadalmi kohézióhoz, az intézményi együttműködések szorosabbá tételéhez, a partnerségi hálózat létrejöttéhez, a társadalmi értékek védelméhez.

Á2: A kerület gazdasági szerkezetének fejlesztése és sokszínűvé tétele

A kerület tranzitjellegének mérséklése érdekében az egyik legfontosabb gazdasági szempont olyan *vállalkozások bevonása*, amelyek helyi munkahelyeket teremtenek. Az agglomeráció irányából érkező munkavállalók gazdasági potenciáljának kiaknázását munkahelyteremtő vállalkozások kerületi megtelepedése segítheti elő a kerületben. A 21. századi életkörülmények kialakítása és fenntartása szempontjából meghatározó jelentőségűek a helyi foglalkoztatás különböző formái, a fejlett humán infrastruktúra, a korszerű közszolgáltatások, az összetartó közösségek, a kedvezőbb életviteli lehetőségek, és a kertvárosi jellegű lakhatási körülmények megteremtése. Ide tartozik az *ingázási kényszer mérséklése*, a magasabban kvalifikált lakosság helyben foglalkoztatásának elősegítése, megfelelő vállalkozások számára optimális telephely megtalálása.

Mivel Budapest XV. kerület az M0 autópályát mellett fekszik, ezért az autópályához közelebb fekvő északi gazdasági területek várhatóan az elérhetőség és a közlekedési kapcsolatok intenzitása alapján telephely választó vállalkozások számára lehetnek vonzóak. A kereskedelmi-szolgáltató és gyártó tevékenységet folytató ágazatok tipikusan ilyen, de nagy területigényű beruházásokat követelnek meg. Ezen tevékenységek jellemzően több és magasabban képzett humán erőforrást igényelnek, jellemző rájuk az IT eszközök, illetve a modern szervezési és menedzsment módszerek alkalmazása, melyek vonatkozásában maguk is értékes eszközöket dolgoznak ki.

Az otthoni és helyben történő foglalkoztatás elősegítésére a korszerű IT-technológiák elterjedésén túl olyan új gazdasági ágak megjelenése is szükséges, melyek munkavállalói helytől függetlenül képesek

munkavégzésre. A kreatív gazdaság új, folyamatosan növekvő ágazatai lehet ennek egyik első megjelenési formája.

Á3: A természeti és épített környezettel való felelős gazdálkodás megerősítése

A kerület fejlesztése során alapvető az értékvédelmi szempontok fokozott érvényesítése, a kultúrtörténeti hagyományok ápolása, az értékes építészeti emlékek megóvása, a helyi egyedi arculat és építészeti karakter megőrzése. (elsősorban MÁV vasutas-telep, Széchenyi-telep, Öregfalu)

Lakódomináns területek fejlesztésére a kerületben számos ponton van lehetőség, ahol cél elsősorban a meglévő alulhasznosított területek funkcióváltása, megújítása, a belső tartalékok hasznosítása. (pl. a volt Növényolajgyár, volt Bórgyár volt Észak-Pesti kórház területe). A zöldmezős lakódomináns fejlesztések során, rekonstrukciós és rehabilitációs beavatkozások esetében, előnyben kell részesíteni a környezetbarát, és innovatív technológiákon alapuló alternatív energiagazdálkodási megoldásokat (pl. távhő ellátás, napelemek használata, zöldfalas homlokzatképzések) valamint a téli- nyári hővédelem építészeti eszközeinek alkalmazását (pl. árnyékolások, hőszigetelések), továbbá az esővíz-gazdálkodás korszerű eszközeinek és rendszereinek alkalmazását (pl. vízelnyelő burkolatok, esővíztározók).

A fejlesztések során cél az átmenő forgalom csökkentése, a kötöttpályás közlekedés, a környezetbarát egyéni közlekedési eszközök alkalmazhatóságának támogatása, az összeközlekedési szemléletmód megvalósítása.

A térségben kevés a természetszerű állapotban megmaradt élőhely, ezért védett és egyéb természetközeli területek, az erdők, a vizes élőhelyek megóvása különösen fontos. Cél a **zöldfelületek hálózatosságának növelése**, az élőhelyek közötti kapcsolatok javítása. A környezeti erőforrásokkal való tudatos gazdálkodás érdekében az energia hatékony és hosszú távon költséghatékony megoldások előnyben részesítése. A fejlesztések során a környezeti, klímavédelmi szempontokat erőteljesen érvényre kell juttatni.

II.2 Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

A 3 átfogó cél megvalósulását 3 db rész cél segíti. A rész célok döntő többsége tematikus (társadalmi, gazdasági, környezeti) cél, kisebbik részük a kerület egy konkrét területi egységére fókuszál. A rész célok megvalósítása nem csak egy-egy átfogó cél elérését segítik, hanem ezek együttesen biztosítják a hosszú távú célok és a jövőkép elérését.

R1: A kerület élhetőségének, életminőségének, imázsának javítása

R1/1: A kompakt város, policentrikus kerület kialakítása

Helyzetkép

- A települések és kerületek esetében az egyik legfontosabb követelmény, hogy mind a természeti erőforrások biztosítása, a közlekedés, a települési infrastruktúra, a mezőgazdasági termelés és minden egyéb tevékenység minél alacsonyabb természethasználattal (ökológiai lábnyommal) történjen (Newman – Kenworthy, 1999).
- A Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Konceptióban (BP2030 Konceptió) rögzítésre került Budapest tervezett központrendszer, mely számos ponton érinti a kerületet is.

A kompakt város, a policentrikus kerület eszméje összhangban van a fenntarthatóság az élhetőség koncepciójával, hiszen a növekedés lehetőségei egy kerület esetében is végesek. Ez azt jelenti, hogy amire szükség van szolgáltatás-, infrastruktúra-fejlesztés az a tudatosan tervezett módon, a koncentrált növekedés, és az okos város szempontjait szem előtt tartva menjen végbe. A fentiek érdekében szükség van a policentrikus kerületszerkezet, a színvonalas kötöttpályás szolgáltatást nyújtó tömegközlekedési folyosók, az állomások körüli kereskedelmi szolgáltató egységek, biztonságos gyalogos és kerékpáros hálózat, megfelelő mennyiségű és minőségű közterület, és zöldfelületek összefüggő hálózatának megteremtésére, olyan okos rendszerek bevezetésére, melyek jelentősen csökkentik a közlekedési igényt.

A több kisebb központtal rendelkező policentrikus kerületszerkezet segítségével jelentősen csökkenthető a káros anyag kibocsátás, hiszen a kerületben élők lakóhelyük közelében vehetik igénybe a különböző szolgáltatásokat, intézhetik ügyeiket. Ez a kibocsátás különböző okos megoldások segítségével, akár a nullához is közelíthet, amennyiben az ügyintézés digitális rendszerben is megoldható.

A fenntartható, ideális kerületszerkezet kialakítása beavatkozások sorát kívánja, melyek között kiemelt szerepe van a városi közterek kialakításának, melyek a közösségi élet helyszínei. Elsődleges cél, hogy ezeket a tereket az itt élők aktívan használják. Ennek érdekében a közterületeknek fizikai minőségükben is vonzóknak kell lenniük, alkalmazkodniuk kell a klímaváltozás, a modern életvitel kihívásaihoz. A minőségi városi terek kialakítása, a terület életté történő

*A kompakt
Budapest,
policentrikus kerület
kialakítása*

megettöltése, a környező ingatlanok értékének növekedését, kereskedelmi szolgáltató egységek fejlődését, a kerület imázsának javulását eredményezhetik.

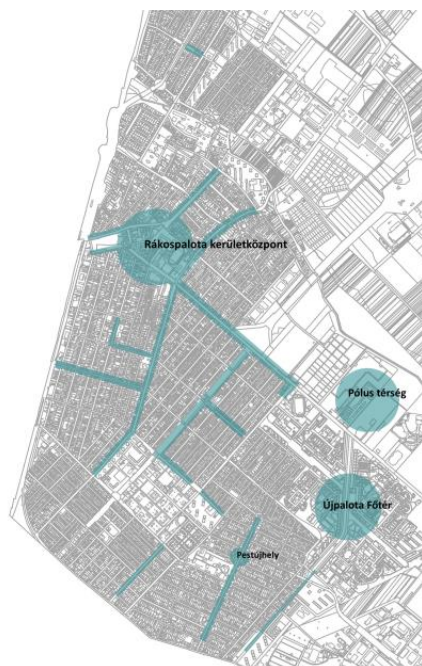
A BP2030 koncepcióban a kerületben *kiemelt jelentőségű helyi központként Rákospalota kerületközpont* került megjelölésre. Hosszútávon a kerületközpont a fővárosi központok rendszerében lokális kerületközpontként, a kerületi belső igényeinek kielégítésére fog szolgálni elsősorban, a fővárosi központok rendszerében kevésbé lesz hangsúlyos. A fejlődés érdekében Rákospalotai kerületközpont funkcióbővítő rekonstrukciója szükséges, melynek során:

- a központ és tágabb környezetének integrált fejlesztése,
- vegyes funkciójú, gyalogosbarát és zöldfelületekben gazdag kerületközpont kialakítása,
- a Rákospalota-Újpest vasútállomás és a kerületközpont és kapcsolatának erősítése,
- Rákospalota-Újpest vasútállomás környezetében kisvárosias léptékű intermodális csomópont kialakítása,
- a Karácsony Benő parkban megkezdett rekonstrukció folytatása, a Kossuth szobor környékének rehabilitációja tervezett.

*Kerületközpont és
alközpontok
funkcióbővítő
rekonstrukciója,
megújítása*

A BP2030 koncepcióban *Újpalota Főtér jelentős helyi központként* került nevesítésre. Újpalota központja olyan kerületi alközpont, melynek funkcióbővítő megújításával hosszútávon számolni kell. Az új funkciók megtelepítésével együtt, a közlekedési, parkolási rendszer, (Zsókavár utca - Erdőkerülő utak), zöldfelületi rendszer átgondolása is szükséges.

A BP2030 koncepcióban a **Pólus térség kereskedelmi központként** került nevesítésre. A terület jelentős kereskedelmi funkcióval rendelkezik, amelynek hosszútávon vegyes városi funkciókkal való bővítése járulhat hozzá a kerület fejlesztéséhez. **Pestújhely** kerületrészben a Budapest 2030 nem jelöl központot, de kerületi szinten a részben már megjelenő helyi **lokális központ** funkcióbővítése javasolt.

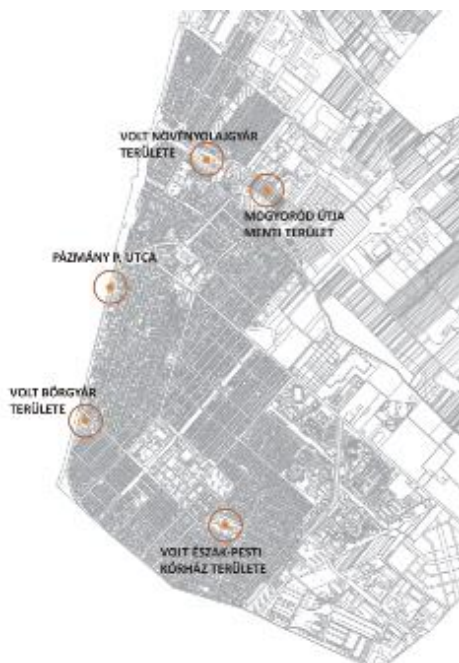
A kerületben, ha nem is hangsúlyosan, de jelen vannak olyan lineáris tengely-kezdemenyek, melyeken kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó funkciók koncentráltabb megtelepedése tapasztalható. Ezek a funkciók jellemzően főközlekedési vonalak mentén alakultak ki, így az azokkal együtt járó problémákat is mutatják.

(Az érintett útszakaszok jellemzően: Rákos út; Szerencs u. Rákos út- Váci vasútvonal közötti szakasza; Arany János u. Rákos út- Eötvös szakasza; Fő út; Illyés Gyula u.; Szentmihályi út. a Bánki útig; Régi Főti út; Arany János u. Gábor Áron u.- Bánkúti u. közötti szakasza; Kolozsvár u.; Pestújhelyi út; Thököly út; Árokhát út)

*Kereskedelmi
szolgáltató
tengelyek erősítése*

A kompakt város elve alapján kiemelkedő cél azon területek újrahasznosításának ösztönözése, melyek barnamezősek, alulhasznosítottak, felhagyottak, és a jelenlegi funkciójukkal a környezetükbe nem, vagy csak zavaróan illeszkednek. A kerületben több olyan terület is található, amelyek – a fenti szempontok alapján – hosszútávon funkcióváltást, beavatkozást igényelnek:

*Barnamezős,
alulhasznosított,
átalakuló területek
hasznosítása*

- * A volt Növényolajgyár olyan barnamezős terület, melynek rekonstrukciója során a terület intenzív lakódomináns funkcióváltására kerülhet sor, a Szilas-patak rekreációs célú megújításával összehangoltan.
- * A Pázmány Péter utca és a vasúti közti területek (Árpád-Szerencs utca közötti szakasz) funkcionális megújítása tervezett.
- * A volt Börgyár területén a rendezési eszközök által meghatározottak végrehajtása szükséges
- * A volt Észak-Pesti kórház területének egészségügyi funkciójú hasznosítása már részben megindult, de további a kormányhatározatban meghatározott funkciók (szociális, oktatási, közművelődési sport rekreáció, közösségi zöldfelület) funkciók betelepítése, a terület komplex hasznosítása javasolt.

- * A Mogyoródi út menti tömb esetében környezetéhez jobban illeszkedő intézményi és zöldterületi funkcióváltás javasolt, a Szilas-patak rekreációs célú megújításával összehangoltan.

R1/2: Fenntartható, környezetbarát közlekedési rendszer

Helyzetkép

- Az M3-as autópálya, valamint a kerület nyugati határvonalát képező 70-es és 71-es számú vasútvonal, és a kerület déli oldalán végigfutó Körvasút elvágó hatása közlekedési és város-szerkezeti problémákat okoz.
- A kerület életében az agglomerációból érkező, átmenő forgalom rendkívül jelentős, ami kiemelkedő környezeti terhelést jelent. Hiányoznak a megfelelő méretű P+R parkolók, az eszköz-váltásra alkalmas intermodális csomópontok, a kapacitív közösségi közlekedési hálózatok a város, illetve a kerület határán.
- A motorizáció foka emelkedő tendenciát mutat mind országos, mind kerületi szinten.²¹ A kerület főútjain az agglomerációs települések felől érkező bejárók átmenő-forgalma magas, ami az utóbbi évek során évi 4-5%-kal nő.
- A kerületben elérhetőek kötöttpályás közlekedési eszközök, azonban a kerület nagy utasforgalmú viszonylatain sűrű autóbuzsós szolgáltatás található. A vasúti közlekedés volumene az utóbbi időben növekedett, de alapvetően továbbra is a közúti eszközök dominálnak. Utasforgalmi szempontból Rákospalota - Újpest vasútállomás és Istvántelek megállóhely a legjelentősebb, azonban a megálló közlekedési kapcsolatai, megközelíthetőségük a XV. kerület felől nem megfelelőek.
- A kerületben a közterületi parkolás díjmentes. Az agglomerációból érkezők P+R parkolók hiányában a kerületi helyi közterületeket használják erre a célra. A vasútállomások és nagyforgalmú közösségi közlekedési eszközök környékén szintén nem találhatóak rendezett, jól kiépített parkolási létesítmények. A lakótelepek esetében a házak előtt nagy kapacitású parkolóterületek helyezkednek el, amelyek azonban ennek ellenére több helyütt nem elegendőek.²²
- A kerületben a kerékpáros főhálózat²³ 2 km hosszú, amely rendkívül rövidnek tekinthető. A kerékpáros hálózat hiányossága mellett a kerékpártárolás hiánya is fennáll a kiemelt célállomásokon, vasútállomások, nagyobb üzletek, iskolák, intézmények körül. A már telepített kerékpártárolók többsége nem tekinthető kényelmesen használhatónak.

²¹ A motorizációs fok alakulása kerületi fővárosi szintem 2008-2019 között, forrás KSH; megalapozó vizsgálat

²² A legsúlyosabb probléma az Újpalotai lakótelepen van

²³ Fő út mentén önálló kétirányú kerékpárút, ami a Csobogós utcában elválasztott gyalog-kerékpárútként folytatódik, a Régi Fóti úton felfestett kerékpársáv, ami önálló kerékpárútként vezet tovább egy rövid szakaszon

Cél

A kerület életében kiemelt cél az agglomerációból érkező kerületre nehezedő gépjárműforgalmi terhelés csökkentése. Fontos lenne, hogy az agglomerációból ingázók lehetőleg kerülethatár előtti „megállítása”, eszközváltásra való ösztönzése, a közösségi közlekedési eszközök és módok közötti együttműködés megteremtése, az átszálló és intermodális csomópontok minőségi kiépítése. (70. és 71. sz. vasút megállóhelyei, Nyírpalotai úti új kötött pálya a belváros felé).

Cél az **összközlekedési szemléletmód** alkalmazása, azaz a különböző alágazatok egymással történő hatékony kombinálása. Ehhez egyfelől olyan helyek szükségesek, ahol meg tud valósulni az eszközváltás (intermodális csomópontok), másfelől olyan díjpolitika szükséges hozzá, amely miatt érdemes váltani. Az agglomerációs lakosok parkolási igényeinek kezelése a kerülethatáron, illetve a kiindulási pontjuk településén kell, hogy megtörténjen, (P+R, B+R parkolók kialakítása), a kerületet érintő elővárosi vasútvonalak felújítása, új viszonylathálózati rendszer sűrűbb követéssel való kialakítása, a XV. kerület és szomszédos kerületeit és településeit összekötő kerékpárforgalmi hálózat kialakításával együttesen.

Az agglomerációs parkolási igények visszaszorulása jelentősen enyhíteni tudja a helyi lakosok parkolási problémáit, mely érdekében a várakozási díjon kívül további pénzbeli eszközként felmerülhet a behajtási díj bevezetése. Átfogóbb szabályozási lehetőség nemzeti szinten tud megjelenni az általános, teljes közúthálózatra kiterjedő úthasználati és várakozási díjak bevezetésével, amelyek akár dinamikusan is árazhatóak az aktuális forgalmi terhelés, környezeti állapot és egyéb indikátorok függvényében.

A kerületben meglévő, jelentős elválasztó hatást generáló elemek - 70-es és 71-es számú vasútvonal és a kerület déli oldalán végigfutó Körvasút. Fontos cél az átjárhatóság növelése, a megállóhelyek gyalogos és kerékpáros megközelíthetőségének, valamint a közösségi közlekedési ráhordás minőségének javítása, melynek érdekében a IV. kerület felé több ponton - Káposztásmegyer irányába, Harsányi Kálmán út és a Dunakeszi út csomópontnál, a volt Novák piac és az Istvántelki vasútállomás környékén - a közlekedési kapcsolatok fejlesztése szükséges.

Hosszútávon célkitűzés, hogy a kerület sűrűn lakott részeiből induló kapacitív közösségi közlekedési kapcsolat jöjjön létre, mely biztosítja az átszállás-mentes

Az agglomerációból érkező gépjárműforgalom mérséklése

A szomszédos kerületekkel történő közlekedési kapcsolatok javítása, kerületen belüli elvágó hatások mérséklése

gyors eljutást a belváros irányába. A 4-es metró kiépítése Újpalotáig a közeljövőben nem várható, viszont szükség van Újpalota és Budapest belvárosa közötti, kisebb összegből megvalósítható felszíni kötőtpályás kapcsolat kiépítésére (Nyírpalotai út - Drégelyvár utca). A közúti vasúti összeköttetést elsősorban gyorsvillamusként kell kiépíteni, azaz megállóhely-kiosztását a gyorsbuszokhoz szükséges igazítani, hisz így tud menetidőben megfelelő alternatívát kínálni a jelenlegi gumikerekes járművekkel kiszolgált tengelyen. A távlatiakban, amikor a metró esetleges újpalotai hosszabbítása megtörténik, a megállóhelyek kiosztása felülvizsgálandó. A villamos esetében a külső körvasúti átvezetés kritikus, ugyanis olyan aluljáró műtárgy építése szükséges, amelyet távlatilag a metró is képes használni.

A Nyírpalota út – Drégelyvár utca villamostengelyhez kapcsolódik a Zsókaút utcában a 69-es villamos dél-keleti meghosszabbítása, amely az újonnan létesülő lakóparkot képes kiszolgálni

Kisebb, villamoshálózati beavatkozást a 12-es villamos végállomásának fejlesztése, környékének rendezése jelent. A villamos jelenleg nem tudja megfelelően betölteni a harántirányú, M3-as metróra ráhordó szerepét, amelyet mindenképpen erősíteni szükséges. A pesti fonódó hálózat megvalósulása után (Bajcsy-Zsilinszky út – Váci úti villamos kiépítése) Rákospalota központjából is kialakíthatóak a belvárost elérő átszállásmentes kapcsolatok.

Kerületen belüli elvágó hatásokat is csökkenteni szükséges, elsősorban az M3 gyorsforgalmi út esetében, amely megtörténhet egyrészt a meglévő kapcsolatok fejlesztése (pl. Wesselényi utcánál, és Arany János utcánál), illetve új kapcsolatok kiépítése (pl. Mozdonyvezető utca vonalában) által.

A kerület számára komoly problémát jelent a közterületein megjelenő nagyszámú gépjármű, annak minden negatív környezeti, gazdasági és élettani hatásával. Az élhetőség érdekében az egyéni gépjárműforgalommal szemben a gyalogos, kerékpáros, valamint a közösségi közlekedést kell előnyben részesíteni a fővárosi közlekedés-fejlesztési elképzelésekkel összhangban. Cél, hogy az alapvető igényeket kielégítő intézmények, szolgáltatások gépjármű használata nélkül is elérhetőek legyenek, ennek érdekében a kerületi alközpontok megerősítése, funkcióbővítő fejlesztése szükséges (Rákospalota, Pestújhely, Újpalota, Pólus térség). A fő közlekedési hálózatok mellett, cél mellékhálózatok forgalomcsillapítása, az utcák jól átgondolt egyirányúsításával, forgalomcsillapított övezetek rendszerével. Az élhetőség növelése érdekében fokozni szükséges a kerület útjain a közlekedésbiztonságot, különösen a jelenleg is konfliktusokkal terhelt helyszíneket.

A kerékpáros főhálózat jelentős hiányosságát pótolni kell, mind a rekreációs célú útvonalakon, mind a lakott területen belül. Ki kell alakítani a szomszédos

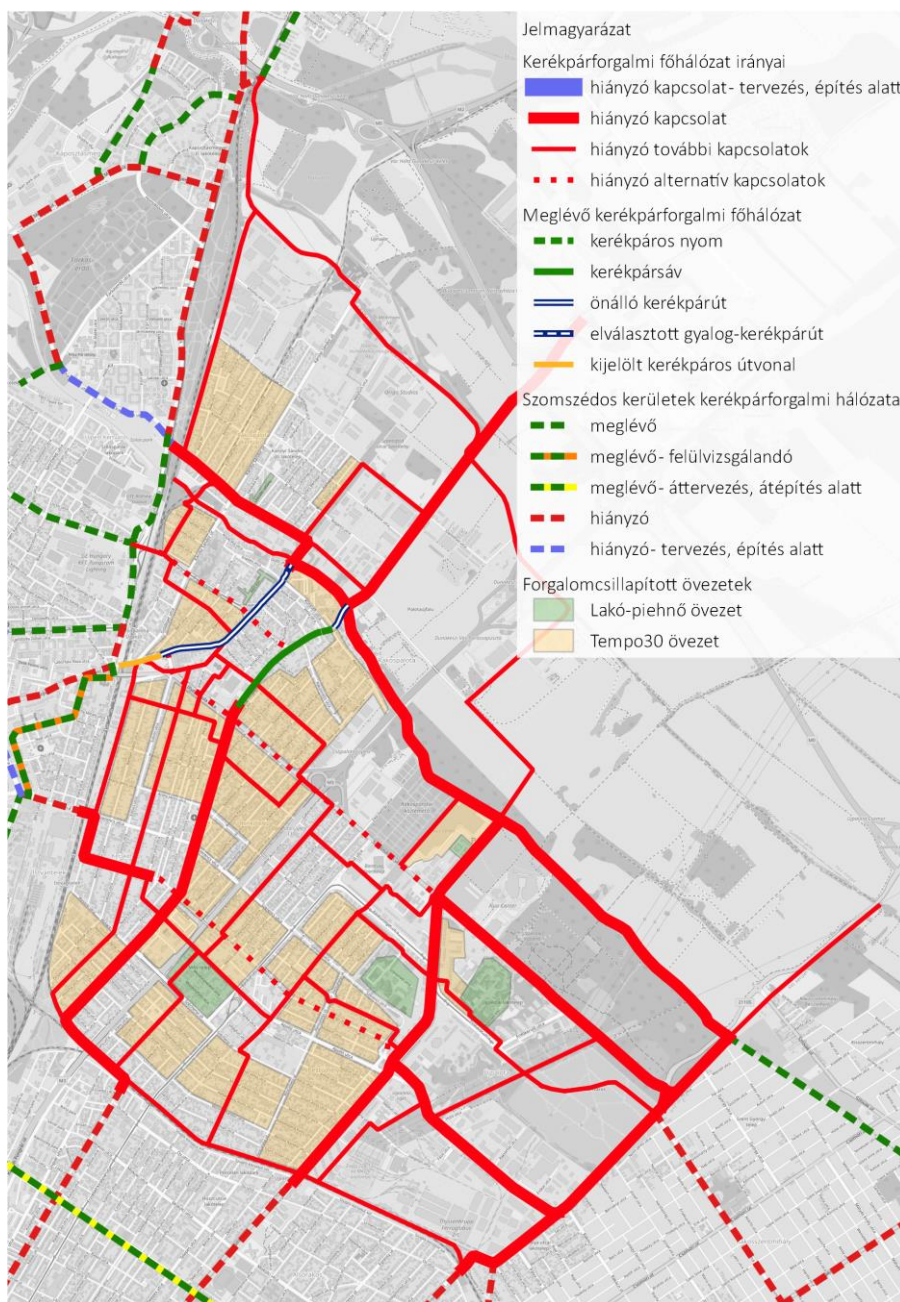
***Az emberléptékű,
kerület élhetőséget
növelő közlekedési
módok támogatása***

kerületekre és az agglomerációra is kiterjedő kerékpáros főhálózatot, amely alternatívát tud jelenteni akár az elővárosokból ingázók számára is. A kerületben törekedni kell a gyalogos, kerékpárosbarát közterületi fejlesztések ösztönzésére, de nem csak a távolságok minimalizálása, új hálózati elemek kiépítése a cél, hanem a meglévő infrastruktúra humanizálása, a biztonságérzet javítása (pl. Fő út promenád, Rákos út humanizálása).

Kiemelt cél, hogy biztonságos és a gyerekek igényeinek is megfelelő útvonalak legyenek kialakítva az iskolák, óvodák irányába, illetve hogy a közlekedési kultúra elsajátítása fiatal korban megkezdődjön.

Az élhető lakókörnyezet biztosítása nem lehetséges a meglévő közlekedési infrastruktúra folyamatos magas szolgáltatási szinten tartása nélkül a kisebb-nagyobb felújítások által, mely nem jár jelentős kapacitásnövekedéssel. A kerület élhetőségének emeléséhez elengedhetetlen továbbá a megfelelő színvonalú és átgondolt parkolási rendszer, amely lehetővé teszi a helyi lakosok parkolási igényeinek kiszolgálását, de nem jár a gépjárműforgalom és a gépjármű-közlekedési terület további növekedéssel.

Kerékpárforgalmi főhálózat konceptiója

Szerk.: Mikroline Kft., háttér: openstreetmap, adatok forrása: kerületi településrendezési terv, BKK

Megvalósítás lehetséges eszközei

- Összkozművelési szemléletmód alkalmazása a közlekedéstervezésben (intermodalitás és interoperabilitás)
- Modal shift a gépjármű-közlekedés csökkentésével, különösen az agglomeráció irányából
- Községi közlekedés szolgáltatási szintjének fejlesztése
- M3 és a vasút elvágó hatásának mérséklése új közlekedési kapcsolatok kiépítése és a meglévő szintbeni kapcsolatok külszintűvé történő átépítése
- Kötöttpályás községi közlekedési nyomvonalak létesítése

- Kerékpáros nyomvonalak kialakítása kerékpáros létesítmények építésével vagy kijelölésével
- Kerékpárforgalmi alaphálózat kerékpározhatóságának/használhatóságának növelése
- Gyalogos felületek fejlesztése, gyalogos közlekedés esetében a szolgáltatások koncentrációjával a távolságok optimalizálása
- Fogalomcsillapítás szabályozási és forgalomtechnikai eszközök alkalmazásával
- Közlekedésbiztonsági beruházások
- Átgondolt terület-specifikus parkoló-fejlesztés

R1/3: Kerületi lakhatási feltételek javítása

Helyzetkép

- A kerületben 2018-ban 37.350 db lakás volt található (teir.hu), amely a külső pesti kerületek között kifejezetten nagy lakásállománynak számít.
- A kerületi lakásállomány csak kismértékben változott a 2010-es években: csekély mértékű volt az új lakások építése, és összességében tíz év alatt 932 lakással csökkent a lakásállomány (teir.hu).
- A fenntartott önkormányzati lakásbérlemények aránya a teljes lakásállományon belül 5,3% volt 2018-ban. A külső pesti kerületek között ez a legmagasabb arány. Az önkormányzati lakások száma folyamatosan csökkent a kerületben, számuk jelenleg 2.109 db.
- Az egyszobás lakások aránya 8% a kerületben, tehát a lakásállomány legnagyobb része legalább kétszobás, ami alkalmas például a fiatal felnőtt generáció számára a családalapításhoz.
- Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) 3,2%-ra szorult vissza a kerületben 2011-re (KSH Népszámlálás 2011), ami a fővárosi és az országos átlag alatt van, de a külső pesti kerületek között viszonylag magasnak tekinthető.
- A belső fővárosi kerületekben és az átmeneti zóna kerületeiben a lakásépítésre alkalmas telkek— az elmúlt évek nagy lakásépítési boom-ja miatt – gyakorlatilag elfogytak, ami felértékeli a külső kerületek ingatlanállományát. A fenti folyamatot az ingatlanárak emelkedése is követte a szomszédos belső(bb) kerületekben, ami számos ház és lakásvásárlót a külsőbb („még megfizethető”) helyszínek irányába terel. Mindez a XV. és XVI. kerületi telkek és akár lakások ingatlanpiaci pozícióját is felértékelték, amire a kerület tudatosan is reagálhat.

Cél

A helyi közösség megerősödését, a kellemes életfeltételeket és a kerület népességmegtartó képességét nagymértékben szolgálja a biztonságos és kellemes lakókörnyezet kialakítása. A tudatos lakáspolitikai gyakorlással cél olyan lakóterület-fejlesztés megvalósítása a kerületben, amely egyszerre segíti a lakásállomány bővülését és minőségi átalakulását, valamint hosszú távon a fenntartható önkormányzati lakásgazdálkodás lehetőségeit. A rendezett lakókörnyezet, a jó minőségű épület- és lakásállomány nemcsak a kerületi lakosok, hanem a kerületbe beköltözők számára is vonzó életkörülményeket jelent.

*Tudatos
lakáspolitikai*

A fejlesztések megvalósításához a kerület nemcsak számottevő lakásállománnyal rendelkezik, hanem jelentősebb, távlatban lakódomináns beépítésre szánt területek is rendelkezésre állnak:

Távlati lakódomináns fejlesztések

- * Palota Újfalú területén, zöldmezős lakódomináns fejlesztés (közterületi struktúrája kialakításra került, kiszolgáló infrastruktúrája hiányzik.),
- * Újpalota Parkvárosban intenzív, intézményi és vegyes városi funkciók megtelepítése,
- * a volt Növényolajgyár területén intenzív lakódomináns rekonstrukció javasolható.

A kerületben a kisvárosias, kertvárosias és lakótelepszerű beépítések is megtalálhatók a lakóterületeken, melyek jelentős részében az épület, lakásállomány megújítása, rehabilitációja szükséges. A kerületben fővárosi rendelettel védett épületegyüttesek és kerületi védelem alatt álló településrészek és védett utcaszakaszok is jelen vannak, ezek megújítása, rehabilitációja különös figyelmet, esetenként önkormányzati szerepvállalást igényel.

Karakterőrzés, rehabilitáció, megújulás

A karakterőrzés a fentiek figyelembevételével a kerületen több ponton szükséges:

- * A kerület Fővárosi rendelettel védett épületegyüttese a MÁV vasutastelep érintett területén²⁴, a karakterőrző megújítás mellett, kisléptékű ingatlanfejlesztés elképzelhető.
- * Az egykori Széchenyi-telep területén a karakterőrzés mellett a parkolási rendszer és a zöldfelületek megújítása szükséges.
- * A Rákospalota Újfalú még megmaradt karakteres épületállományának rehabilitációja szükséges, de ezen a területen belül krízis és veszélyeztetett lakótömbök

²⁴ az Alkotmány utca (M3-as autópálya) - Kazán utca - Rákos út - Wesselényi utca - Vasutastelep utca - Széchenyi út által határolt

is megtalálhatóak²⁵, így az élhető és vonzó lakókörnyezet kialakításakor a szociális városrehabilitációs programok is segítségre lehetnek

A lakótelepek és telepszerű beépítések esetében átfogó, komplex rehabilitáció szükséges, amiben kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon a parkolási problémák enyhítése, a közterületek rendezése, esetenként a funkcióbővítés, illetve hangsúlyosan a klímaváltozás hatásainak mérséklésére irányuló beavatkozások.

A kertvárosias jellegű beépítésű területeken cél a közösségi közlekedés rendszer megújulásával, átszervezésével, egyidejűleg a zöldfelületek és közterületek minőségi megújítása, a kialakult kertvárosias milió megtartása, a már korábban ismertetett kereskedelmi-szolgáltató tengelyek megerősítése, a lakóterületek közlekedési terhektől való védelme érdekében.

A lakófunkció meghatározó a kerületben, a XV. kerület jelentékeny lakásállománnyal rendelkezik, amelyből fővárosi szinten viszonylag magas az önkormányzati lakásbérlmények aránya. Ennek fenntartása nemcsak gazdaságilag, hanem szociális szempontból is előnyös lehet, hisz lehetőséget nyújt az esélyegyenlőség biztosításához. Hatékony önkormányzati lakásgazdálkodással elősegíthető a fiatalok letelepedése, otthonteremtése és a családalapítás támogatása is sikeresen megvalósítható. Hosszú távon az Észak-Pesti kórház területe nemcsak fecskelakás, hanem fecskeház építésére is alkalmas lehet, melynek komplex megújítása során a lakófunkció kialakítása is megengedett.

Az élhető lakókörnyezet a jó minőségű lakásokkal, a karbantartott közterületekkel, a rendezett zöldfelületekkel, a változatos szolgáltatások jó elérhetőségével és mindenki számára biztosított hozzáféréssel, a jól kiépített intézményhálózattal a kerület kedvezőbb megítélésének, imázsának az alapfeltétele.

*Önkormányzati
tulajdonú
lakásgazdálkodás*

Megvalósítás lehetséges eszközei

- Az időközben megépült új Észak Pesti Szennyvíz Főgyűjtő Csatorna üzembe helyezése nagy területeket nyit meg a lakóingatlan-fejlesztések számára. A lakótelepen a panelprogram folytatása mellett a lakosság öngondoskodási szintjét elősegítő feltételek kialakítása helyi intézkedések segítségével (pl. lakásfelújításokra vonatkozóan).
- Az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok minőségének javítása a piaci alapú lakbér-bevételek növelése érdekében. Az Újpalotán található bérlakások döntő többsége panellakás, ezek felújítása középtávon megoldható. A Rákospalotán és Pestújhelyen található bérlakások legnagyobb része hagyományos szerkezetű lakás: ezekben középtávon a felújítás és a komfort

²⁵ Kerülethatár – Tóth István u. – Patyolat u. - Wysocki u.– Rákos út – Dugonics u. –Klapka György u. – Arany János u. – Baksay Sándor utca – Tompa Mihály utca – Csákrberény utca – Szentmihályi út - Illyés Gyula u. – Deák u. – Fő út által határolt terület

fokozat emelése, gazdaságtalan felújítás esetén hosszú távon értékesítésük vagy szanálásuk valósítható meg.

- Az önkormányzati bérlemények egy részének bevonása a „fecskelakás-programba” és ezzel a fiatalok otthonteremtésének támogatása.
- Szociális bérlakásállomány bővítése a rászoruló társadalmi csoportok számára.

R1/4: A szociális és az idősellátás javítása

Helyzetkép

- A 60 év feletti idősök aránya folyamatosan növekedett a kerületben a 2010-es években, arányuk közel egyharmada az állandó népességnek, és kétszeresen meghaladja a 15 év alattiak arányát. (teir.hu). A kerület lakosságának korösszetételében legmeghatározóbb az idősödés, elöregedés, ami a külső pesti kerületek között a legelőrehaladottabb demográfiai folyamat.
- A szociális ellátás központi intézménye az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI), amely a szociális alap- és szakosított ellátásokat is megszervezi. A szociális és az idősellátás intézményei több telephelyen működnek a kerületben. A kerület idősellátásában működik az Időskorúak Gondozóháza, Időseket Segítő Szolgálat, Házi Gondozó Szolgálat, valamint több szociális konyha is.
- A kerület szociális és idősellátása folyamatosan figyelemmel kíséri a lakosság korösszetételének változását, a kapacitástervezés azonban nem mindig tud lépést tartani a gyorsan változó igényekkel.
- A szociális és az idősellátás szolgáltatásainak kapacitás-elosztása és –kihasználtsága az egyes kerületterészek lakosságszámától és korcsoportos megoszlásától függ.
- A szociális jellegű közszolgáltatások rendelkeznek elég potenciállal a kapacitás-bővítéshez és az összehangolt működtetéshez az esélyegyenlőség széleskörű megteremtése érdekében.
- A kerületben az országos átlaghoz képest magasabb az időskorúak részaránya, emiatt nagyarányú a krónikus, nemfertőző, degeneratív betegségek (pl. magas vérnyomás, cukorbetegség, mozgásszervi betegségek) aránya a népesség körében. A járványügyi veszélyhelyzet miatt a helyi egészségügyi alapellátás túlterheltséggel nézett szembe (pl. házi orvosi és házi gyermekorvosi szolgálatok), és az elmaradt beavatkozások miatt középtávon továbbra is a fokozott igénybevételre kell felkészülni.
- A járvány miatt az idősök számára korlátokba ütközött különböző szolgáltatásokhoz való hozzáférés (bevásárlás, gyógyszertár, orvosi ellátás), napi ellátásuk megnövelte a helyi szociális szolgáltatások igénybevételét, amely rövidtávon a szociális szolgáltatásokban kapacitás-hiányt eredményezhet.
- A járvány miatt nehéz helyzetbe kerülő helyi lakosok (munkanélküliség, kieső jövedelmek, hosszú betegszabadság) anyagi és természetbeni támogatása (pl. szociális ellátásfajták, kerületi kedvezmények) középtávon is a szociális ellátórendszer racionalizálását és a hatékonyabb forrásallokációt követeli meg.
- A szomszédunkban zajló háború okozta energiaválság és az infláció mértékének növekedése mind a helyi lakosok, mind az önkormányzat fenntartási költségeinek drasztikus növekedésével jár(hat).

Cél

A kerület kiterjedt szociális intézményhálózattal rendelkezik, a szociális ellátórendszer rendelkezik az infrastrukturális és szervezeti keretekkel, a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátások és a különböző intézményi szakszolgáltatások is jelen vannak. Ugyanakkor a jövőben fel kell készülni az időskorú népesség létszámának további növekedésére. A helyi népesség korcsoportos összetételének átalakulása, azaz a változó lakossági igények újszerű kihívások elé állítják az idősellátás szolgáltatásait. Az idősödés demográfiai folyamatának kibontakozásával párhuzamosan lehetőség szerint bővíteni, kiszélesíteni szükséges az otthoni ápolás, az idősgondozás, a házi gondozás és az otthoni betegápolás tevékenységeit. A szociális gondoskodás részeként nagy hangsúlyt kell fektetni a partnerségi hálózat kiépítésére, az intézményi együttműködésekre, a szociális és egészségügyi szolgáltatások integrált megszervezésére. Ebben újszerű szerephez juthatnak a civil szervezetek, amelyek a helyben végzett tevékenységeikkel hatékonyan kiegészíthetik a kerület szociális ellátásának feltételeit, lehetőségeit.

*A szociális és az
idősellátás
javítása*

A COVID-19 pandémia által előidézett gazdasági és társadalmi válsággal összefüggésbe hozható *társadalmi hátrányok mérséklése* egyúttal az életminőség kerületi feltételeinek javítását is elősegíti. A járvány középtávon döntően befolyásolja az emberek egészségi állapotát, tehát fizikai, pszichés és mentális állapotát, és végső soron gazdasági teljesítőképességét. Ugyanis a járványügyi veszélyhelyzet idején a legtöbb egészségügyi szolgáltatás szünetelt vagy korlátozottak voltak az ellátáshoz való hozzáférés lehetőségei, elmaradtak a szűrések és a rehabilitációk, amelyek középtávon a krónikus betegek egészségromlását, de akár életesélyeik csökkenését is okozhatják. A kerület számára a közeljövőben prioritássá kell tenni a helyi lakosság egészségvédelmét, hiszen közös érdek a jobb életfeltételek kialakítása a helyi egészségügyi ellátás megerősítésén keresztül. Az elkövetkezendő években az egészségügyi szolgáltatások mellett a kerület szociális ellátórendszerének is fel kell készülnie a válsághelyzetből fakadó társadalmi problémák kezelésére és az esélyegyenlőség széleskörű biztosítására. A társadalmi lemaradás és kirekesztődés elkerülése érdekében a helyi szinten erőfeszítéseket kell tenni a sérülékeny társadalmi csoportok veszélyeztetettségének csökkentésére.

Megvalósítás lehetséges eszközei

- A szociális ellátórendszer helyi lakossági igényekhez igazodó szolgáltatás-bővítése és/vagy a meglévő szolgáltatások kapacitás-növelése.
- A szociális ellátás és az egészségügyi alapellátás közötti intézményi együttműködés szorosabbá tétele. Ennek egyik lehetséges formája az egészségügyi alapellátásban kötelezően létrehozandó házi orvosi praxisközösség az országos elképzelések függvényében.
- A helyi idősellátás házi ápolással és gondozással kapcsolatos szolgáltatásainak megújítása, bővítése és tartalomfejlesztése, például az önkéntes munka bevonásával (pl. Segítő Szolgálatban).

- A szociális intézmények és a civil szervezetek közötti együttműködés erősítése, partnerségi hálózat kiépítése. Ennek során a támogatott lakhatás valósítható meg a szociális intézményekből kikerülőkhöz számára a társadalmi integráció előmozdítása érdekében.
- A COVID-19 pandémia miatt bekövetkezett válság világossá tette, hogy szüksége lesz a veszélyeztetett társadalmi csoportok helyzetének felmérésére és folyamatos figyelemmel kísérésére.
- A válság miatt szociálisan hátrányos helyzetbe kerülők számára a szociális jelzőrendszer működtetése az esélyegyenlőség biztosítása érdekében, helyi kedvezmények biztosítása számukra
- A szociális ellátórendszer fejlesztése, például új szolgáltatások (pl. ifjúságvédelem) szervezésén és/vagy a meglévő szolgáltatások kapacitás-bővítésén keresztül (pl. házi gondozás szakemberei).
- Partnerségi hálózat kiépítése az egészségügyi és a szociális intézmények, illetve a civil szervezetek között, részben az önkéntes munka bevonásával (pl. fiatalok kötelező önkéntes munkája révén).
- Az integrált ellátás megvalósítása az egészségügyi ellátásban a preventív szemlélet előtérbe helyezésével (újra létrehozandó háziorvosi praxisközösségeken keresztül).
- Szűrőprogramok helyben való biztosítása, egészségnapok szervezése, betegségmegelőző helyi programok működtetése.

R1/5: Közösségi aktív rekreációs szabadterek fejlesztése

Helyzetkép

- Bár a kerület zöldfelületi ellátottsága kedvezőnek mondható, a közparkok, közkertek száma és kiterjedése elégtelen²⁶.
- A kerületben elsősorban a Szilas-patak mentén, található potenciális zöldterület-fejlesztési szabadterületek, a beállt lakóterületeken kevés a mozgástér.
- A városi szintű közpark hiányzik a területről, a Karácsony Benő park tekinthető a kerület legfőbb, leglátogatottabb zöldterületének.
- A kerületi lakótelepek jelentős zöldfelületekkel kerültek kialakításra, ugyanakkor a felszíni gépjárműparkolás egyre növekvő helyigénye fokozatosan csökkenti a zöldfelületek nagyságát.
- A közparkok, közkertek átfogó megújítása az elmúlt években megkezdődött, de még sok helyszín szorul minőségi fejlesztésre. Főleg a régebbi lakótelepek játszókertjeinek felszereltsége sok helyen elmarad a mai kor igényeitől.
- Közjóléti erdőterület csak egy nagy tömbben, az Újpalotai lakótelep mellett található. A Páskomligeti parkerdő jelentős rekreációs potenciálú és jelentős számú embernek nyújt megfelelő kapcsolódási lehetőséget, de további kisebb parkerdők jól kiegészítenék a jelenlegi rendszert.

Cél

²⁶ Az egy főre jutó funkcionáló zöldterületek (közparkok, közkertek aránya nem éri el a 3 m²/főt, ami a WHO által ajánlott 9m²/fő értéktől elmarad. Ugyanakkor a lakótelepi zöldfelületek és a parkerdő területe pozitív irányba árnyalja ezt a helyzetet.

Napjainkban különösen fontos cél az élhető és vonzó környezet fenntartható módon való kialakítása, és ebben a sport, a rekreációs tevékenységek ösztönzése, és végső soron az életminőség javítása. A **közösségi szabadidős és rekreációs lehetőségek** fejlesztése komplex módon támogatja a lakosság jobb egészségi állapotát és egészségesebb életmódját. Fontos, hogy a lakosok legnagyobb részben helyben vagy a közelben találják meg a sportolási és rekreációs lehetőségeket. A lakosság megszólítása, azaz aktivizálása a helyi sportéleten és a szabadidő aktív eltöltéséhez szükséges infrastruktúra megteremtésén keresztül nagymértékben segíti a kerületi identitástudat megerősödését, a közösségfejlesztést is. A vonzó életkörülmények kialakításának egyik alapfeltétele a kulturális, a szabadidős és a **sport infrastruktúra**, valamint a sokszínű programkínálat megteremtése. Ehhez kiaknázható lehetőségek rejlenek a helyi természeti adottságokban, elsősorban a Szilas-patak közvetlen környezetében.

*A közösségi
szabadidős és
rekreációs
lehetőségek
fejlesztése*

Az életminőség javítása érdekében a lakóterületek zöldterületi ellátottsága, a közösségi aktív rekreációs lehetőségek kínálata bővítésre szorul a kerületben. A lakosság ellátásának javításához alapvetően nem a területek növelésére, hanem a meglévő, de sok esetben alulhasznosított zöldterületek funkcionális és zöldfelületi revitalizációjára, fejlesztésére van szükség. A megújuló Karácsony Benő park és a városközpont további zöldterületei összességében alkalmasak komplex közparki funkciók betöltésére, ezért azok közötti gyalogos és zöldfelületi kapcsolat erősítése szükséges.

Kiemelt jelentőségű a **Szilas-patak revitalizációja**, és a Páskomligeti erdő további funkcióbővítése, azok vonzáskörzete jelentősen növelhető. A javasolt további erdőtelepítések távlatban újabb parkerdők kialakítását is célozzák

A zöldfelületek folyamatos fenntartási szükségletei, és a társadalom sokrétű fejlesztési igényei tervszerűen végzett zöldfelület-gazdálkodást kíván, amely a zöldfelületek naprakész nyilvántartását teszi szükségessé. Elsősorban a közterületi faállomány és az egyéb közcélú zöldfelületek digitális adatbázisának kialakítása szükséges, amelyet célszerű a Fővárosi Önkormányzat térinformatikai rendszerébe (BP FATÁR) integrálható módon kialakítani. A kellő pontosságú közműhálózati térképek rendelkezésre állása esetén reális fásítási stratégia, faszor-rehabilitáció, új fásítás kitűzése a cél. A zöldterületek megújítását több évre kidolgozott ütemezési terv szerint kell végezni. A zöldfejlesztések kapcsán meg kell teremteni a lehetőségét a civil és gazdasági szereplők által érkezett anyagi és természetbeni felajánlások befogadására.

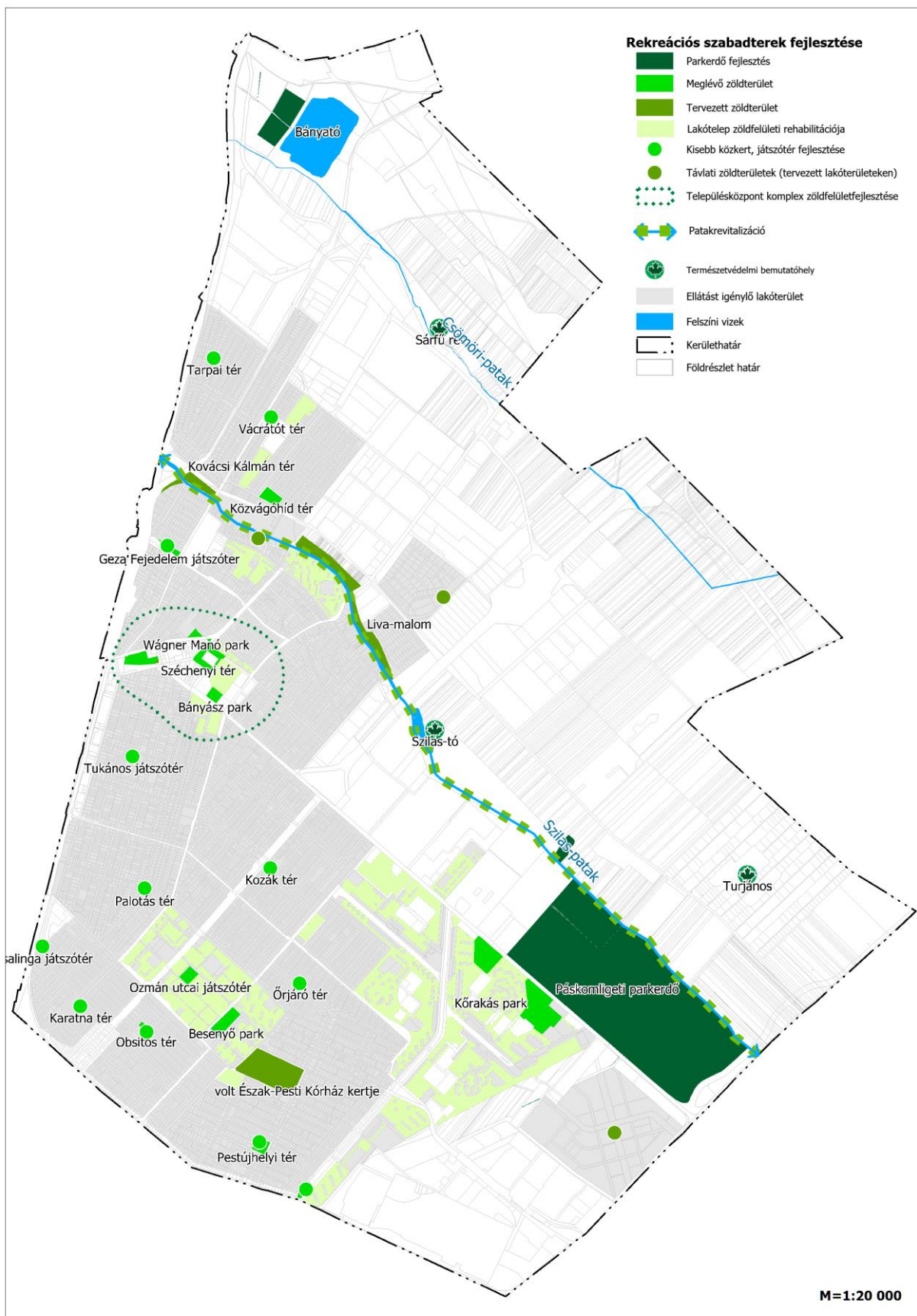
A **zöldfelületi kapcsolatok fejlesztése**, a rekreációs területekkel való ellátottság fejlesztése szempontjából kulcsfontosságú a Szilas-patak revitalizációja, a patak mentén komplex rekreációs övezet kialakítása. A patak mentén gyalogos sétány és a szomszédos kerületekkel kapcsolatot képező, biztonságos kerékpárút kialakítása a cél. A közlekedési fejlesztésekkel párhuzamosan racionális zöldfelület-fejlesztést kell végrehajtani, a patak mentén pihenőhelyek, sport- és játszóeszközök, futópálya telepítendő, elsősorban a lakóterületekbe ágyazott szakaszokon. Figyelembe véve a Szilas-patak természetvédelmi értékét, az

ökológiai hálózatban betöltött kiemelt szerepét, a fejlesztések során különös hangsúlyt kell fektetni az élőhelyek megóvására. Ennek megfelelően a Szilas-tó környezetében kerülni kell a káros beavatkozásokat. Az M3 autópályától nyugatra eső vízfolyásszakaszok a természetközeli mederkialakítást, gazdag vízi világot eredményező *revitalizációs beavatkozásokat* kell végezni. A Szilas-patak mentén az ingatlanok tulajdonviszonyi helyzete miatt nehéz az előrelépés, vizsgálni kell a magántulajdonú ingatlanrészek közcélú hasznosításának lehetőségeit, a kisajátításhoz igénybe vehető pályázati forrásokat. A jelentős forrásigény miatt a patak revitalizációja ütemezetten, kisebb lépésekben valósítható meg. A megújult Liwa-malom környezetében, és a Kovácsi Kálmán téren (egykori faiskola helyszínén) javasolt a beavatkozásokat megkezdeni. További kitörési pont lehet, ha megvalósul a volt Növényolajgyár hasznosítása, és ezzel együtt az érintett patak-szakasz rekonstrukciója.

Beavatkozások:

- Szabadidős és rekreációs célokat, valamint az aktív életet egyaránt szolgáló közterületek értékőrző fejlesztése (pl. Karácsony Benő park).
- Sportolási és szabadidős tevékenységek infrastrukturális fejlesztése (pl. Szilas-patak, Páskomliget).
- Közterületi zöldfelületek és faállományok digitális katasztere és fejlesztési ütemterv kidolgozása
- Lakossági felmérések, kérdőívek készítése a problémák, igények feltárására
- Szilas-patak revitalizáció és patakmenti rekreációs övezet kialakítása
- A beállt lakóterületeken, az egykori Észak-Pesti Kórház parkjának rekonstrukciója és a lakosság számára való megnyitása nagy lehetőséget rejt magában
- További rekreációs területek tervszerű fejlesztése, bővítése.

R1/6: A kulturális szolgáltatásokfeltételeinek javítása

Helyzetkép

A kerület kulturális életének központja a Csokonai Nonprofit Kft mely közösségi, művelődési funkciót lát el a következő telephelyeken: a Csokonai Művelődési Ház, a Pestújhelyi Közösségi Ház (PeKH), Kozák téri Közösségi Ház, az Újpalotai Szabadidő Központ (USZIK), a Kikötő Ifjúsági Közösségi Tér, Dokumentumtár és Információs Központ, illetve a Rákospalota, Pestújhely és Újpalota Helytörténeti Gyűjteménye. A kerületben összesen három könyvtár működik a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárhoz kötődően.

Cél

A kulturális szolgáltatás feltételeinek javítása a társadalmi értékek megőrzésével és a kulturális kínálat sokszínűvé tételével a fenntartható fejlődés társadalmi-kulturális alappilléret alkotja. A kerületi humán infrastruktúra változatos fejlesztése így önmagában hordozza a helyi kulturális funkció megerősödését. A *helyi kulturális intézményrendszer fejlesztése*, valamint a kulturális programok kínálatának bővítése nemcsak a helyi identitástudat erősítéséhez járul hozzá, hanem elősegíti a kerület sikeres arculatváltását, az új imázs kialakítását is. A kerületi kulturális életének fejlesztése a közösségépítés kapcsolatszervező és hálózatépítő hatásán keresztül támogatja a vonzó életfeltételeket, amellyel növeli a kerület népességmegtartó erejét. A kulturális szolgáltatások sokszínűvé tétele elősegíti a lakosok nagyobb arányú bevonását a helyi kezdeményezésekbe, rendezvényekbe, valamint támogatja a befogadó aktív társadalom feltételeinek kialakítását a kerületben.

*A kulturális
szolgáltatás
feltételeinek javítása*

Beavatkozások:

- Tudatos menedzsment és marketing kialakítása a kerület kulturális értékeinek széleskörű bemutatására, a helyi rendezvények népszerűsítése online és nyomtatott formában
- Közösségfejlesztés a helyi identitástudat erősítése érdekében, így a helyi rendezvények programokká szervezhetőek (pl. Pestújhelyi Napok, Újpalotai Nyári Játékok), és a kerületen kívüliek számára is ismertté tehetőek
- A kulturális szolgáltatások fejlesztéséhez kapcsolódó civil szerveződések és lakossági klubok támogatása, a helyi kezdeményezések felkarolása (pl. kerületben található nemzeti értékek felvétele a XV. kerületi Értéktárba).
- A kulturális programok bővítéséhez szükséges közművelődési és kulturális infrastruktúra fejlesztése.
- Partnerségi hálózat kialakítása a szomszédos kerületekkel a kulturális kínálat bővítésére, a kulturális intézményi együttműködések erősítésére (pl. közös rendezvények és programok, könyvtárközi kölcsönzések).

R2: A kerületi fejlődése érdekében a helyi gazdaság versenyképességének és sikerességének növelése**R2/1. A kerület gazdasági területeinek fejlesztése, a kerület kapu-pozíciójából adódó előnyök kihasználása****Helyzetkép**

- A kerületben elszórtan több részben-egészében betelepült, illetve még betelepülésre váró gazdasági területek is található, pl. az M3 belső szakasza mentén, illetve a Késmárk utca környékén.
- A gazdasági – kereskedelmi, szolgáltató – funkciók jellegüknél fogva a kerületi közlekedési tengelyek mentén, azokhoz kapcsolódva, illetve a központokhoz illeszkedve helyezkednek el, elsősorban a kerület külső peremén, a lakóövezetek és az M0 környéke és a Felsőkert utca között.
- A kerület barna- és zöldmezős gazdasági területeinek ingatlanpiaci ismertsége a fővárosi és agglomerációs térségi kínálat szintjén nem kielégítő
- A zöldmezős (távlati gazdasági-kereskedelmi-szolgáltató) területek ma főleg mezőgazdasági céllal hasznosítottak (Városkapu u. térségében), tulajdonviszonyaik összetettek, az ingatlanokat érintő adótételek alacsonyak, a tulajdonosok a piaci értékesítésükben az alacsony m²-árak miatt kevésbé érdekeltek.
- A barnamezős területek több esetben lakóterületek közé ágyazva (pl. volt bőrgyár területe) rontják a településképet, leértékelik a lakóterületek megítélését is.
- A kerület külső gazdasági területeinek fekvési adottságai jobbakként, mint az átlag, az M0-M2-M3 csomóponti helyzetéből adódóan a távolsági közlekedési kapcsolatok kiválóak.
- A fejlesztésekre leginkább alkalmas területek²⁷:
 - Palota Újfalú és környékének lakó és kereskedelmi területei.
 - A Metro áruház és környékének elsősorban kereskedelmi és szolgáltatás fejlesztési területei.
 - Az ORIGO filmstúdió és környékének elsősorban egyéb gazdasági fejlesztést lehetővé tevő területei.
 - A volt növényolajgyár területének lakó, kereskedelmi, szolgáltatásjellegű fejlesztési lehetősége.
 - A Régi Fóti út menti tehenészet területe
 - A Mogyoród útja menti tömb
 - A Károlyi Sándor utca végén található Újmajor területe.

Cél

A rendelkezésre álló szabad, vagy részben már betelepült területeken a cél a komplex, szolgáltató, kereskedelmi, valamint környezetet kevésbé igénybevevő ipari termelő központok, hangsúlyosan az innovatív iparágakat képviselő vállalatok vonzása, megtelepedésének ösztönzése.

A meglévő és tervezett korszerű gazdasági területek helyzetbehozása érdekében a kiszolgáló utak alkalmasabbá tétele, (Dunakeszi út, Felsőkert u., Külső Fóti u. Késmárk u., Rákospalotai határút, Károlyi Sándor út, Mogyoród útja) a teljes közmuellátás megoldása (a Felsőkert u, Külső Fóti u mentén, Mogyoród útjától

*Korszerű gazdasági
funkciók
megtelepedésének
ösztönzése*

²⁷ Forrás: <https://www.bpxv.hu/vallalkozasbarat-onkormanyzat>

északra, az M3-as csomóponttól keletre eső fejlesztési területen a gazdasági fejlesztésnek feltétele a közüzemi közcsatorna hálózat kiépítése is) szükséges.

A gazdasági területek fejlesztésekor fontos cél, hogy a környezeti és klímavédelmi és illeszkedési szempontok fokozottan érvényesüljenek. Mivel a jellemzően magasabb technológiai színvonalat és munkakultúrát megtestesítő, termelékenyebb nagyvállalatok magas hozzáadott értéket állítanak elő, működésük révén a kerületi iparűzési adó növekedése is várható. Ezzel magasabb minőségű munkaerő (képzettség) beáramlása érhető el, amelynek egy része végül idetelepül. A kerület gazdasági területén kihasználatlan fejlesztési lehetőségek és funkcióváltásra javasolt, valamint zöldmezős beruházásokra alkalmas területek is találhatóak. Közlekedési kapcsolataik megközelítésük számos esetben nem ideálisak. Tevékenységi kör szerint kereskedelmi-szolgáltató, illetve környezetre nem ártalmas ipari funkciók, üzemek betelepítése javasolt²⁸

- * Korszerű gazdasági funkciók megtelepedésének ösztönzése: Dunakeszi út menti, valamint a Kosd utca és Külső Fóti út közötti területek, Késmárk utca menti gazdasági területeken javasolt.
- * Távlati, jellemzően zöldmezős gazdasági fejlesztési terület: Felsőkert utcai gazdasági területek.
- * Gazdasági területek kapcsolatainak bővítése: M3 bevezető és a Telek utca közötti terület javasolt.
- * Zölddel átszótt korszerű kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület: Városkapu utcai gazdasági területén javasolt.

- * Vegyes városi funkciókkal való bővítés Pólus térség, a Városkapu utca menti zöldmezős területen javasolt. A volt Növényolajgyár területén elsősorban intenzív lakódomináns rekonstrukció, de környezetéhez illeszkedő azt jelentősen nem zavaró gazdasági funkciók letelepítése is elképzelhető.

Cél Budapest *városkapu megállító funkció erősítése*, a tranzitjelleg csökkentése, a kerület bevételeinek növelése az átáramló forgalom fokozottabb megállításával. Erősíteni kell a szolgáltatásokat (minőségben, sokféleségben), annak érdekében, hogy ne csak a kereskedelem domináljon a kapu-térségben

*Budapest városkapu
pozíció fokozott
hasznosítása*

²⁸ Budapest 2030 Hosszú Távú Városfejlesztési Konceptió a XV. kerületnek logisztikai funkciót is vizionál, ezt azonban a kerület önkormányzata nem támogatja a logisztikai funkcióval együtt járó környezeti -terhelés várható növekedése miatt.

és a kerület minél inkább utazási célponttá, de leginkább beruházási célterületté, illetve munkahelyekben gazdag kerületté is váljon.

A kerület elsődleges kapuja az M3 autópálya bevezető szakaszán lehet (Városkapu u. menti gazdasági területek), ahol jelenleg nincs elég erős kereskedelmi-szolgáltató koncentráció. Az M3 ráhordó ereje a fejlődéshez nem elég. Ennek következtében a kapu megállító szerepe nem érvényesül jelentősen. A terület fellendüléséhez több tényező szükséges. *Egyik* szempont a közlekedési kapcsolatok javítása: a területet feltáró úthálózat fejlesztése, bővítése, az M0 körgyűrűbe csatlakozás lehetősége, új felhajtó létesítésével. Így a gazdasági terület több országrész irányából érkező tranzitforgalom metszéspontjába kerülne. *Másik* tényező a gazdasági terület arculatát vonzóvá tevő építészeti beruházások és megoldások megtelepedésének támogatása településrendezési és településképi eszközökkel. Az önkormányzat ennek érdekében zölddel átszőtt, korszerű kereskedelmi-szolgáltató területté való átalakulást elősegítő vállalkozások megtelepedését irányozza elő.

Újpest irányából kialakulhatna egy másodlagos városkapu térség is, amelyet jelenleg – nagyrészt a kiépítetlen közúti kapcsolatok – fejlődésben gátolnak. A fejlődéshez szükséges megvizsgálni a vasútvonal okozta elválasztó hatás intermodális csomópont létesítésével való mérséklésének modelljét.

Megvalósítás lehetséges eszközei:

- Vállalkozások betelepülésének ösztönzése céljából kerületi ingatlanok kijelölése, fejlesztése.
- Kedvezményes ingatlan vásárlási és bérleti lehetőségek támogatandó vállalkozások számára.
- A hasznosított ingatlanok körének szélesítése, szükséges fejlesztése.
- A kapu jelleg hangsúlyozása, az ebből adódó lehetőségek fokozott hasznosítása.
- A tranzit zónákban a vonzó szolgáltatások fejlesztése.
- A meghatározó közlekedési tengelyek (pl. M3 bevezető szakasz) mentén a meglévő kereskedelmi-szolgáltató területek fejlődésének elősegítése, az utcakép vonzóbbá tétele
- Minőségi - kreatív, magas szintű és jövedelmet biztosító, perspektivikus munkahelyek számának növelése – nagyvállalatok, külföldi, magas technológiájú cégek vonzása.
- Gazdag kulturális és sportélet biztosítása helyben.
- Zöld, vonzó, biztonságos környezet.
- Kedvező lakhatási feltételek megteremtése.
- Fiatal, gyermekes családok beköltözésének ösztönzése.

R2/2: A kerület nagyfoglalkoztatói háttérének megerősítése

Helyzetkép

- Jelenleg a XV. kerületben arányaiban kevés nagyvállalat és közép-vállalat található.
- Az itt működő nagy-adózók vezetőivel van az önkormányzatnak kapcsolata, azonban ezen lehet még javítani, tartalmi oldalról megerősíteni.

- A terület tőkeerős vállalkozásokban viszonylag szegénynek mondható, ezért a meglévő gazdasági potenciál kiaknázása elsősorban külső befektetőktől várható.
- A COVID 19-hez kapcsolódó korlátozó intézkedések bevezetése során a feldolgozóipari ellátási láncok a külföldi és hazai be- és kiutazások korlátozásai miatt akadoztak, a termelés volumene csökkent.
- A jelenlévő cégek területi beágyazottsága nem teljes körű, a beszállítói tevékenység meglehetősen korlátozott.

Cél

A terület kiemelt célja, hogy megőrizze a munka, a rekreáció és a lakófunkciók egyensúlyát, amelyhez elengedhetetlenül szükséges, hogy a helyi lakosok számára minél több és minél változatosabb munkahelyi kínálat álljon a rendelkezésre. Fontos, hogy legyen választási lehetőség, legyen helyi állás kínálat, ne kelljen más kerületekben és településeken munkát vállalniuk.

Magyarországon ma a kis- és középvállalkozások biztosítják a munkahelyek döntő hányadát, azonban jellemzően a nagyvállalatok (ritkább esetben a középvállalatok) azok, amelyek képesek a hazai és a nemzetközi piacon versenyképes termékeket és szolgáltatásokat előállítani. A magas hozzáadott érték mellett a foglalkoztatási szerepük sem elhanyagolható.

Foglalkoztatási és szociálpolitikai szempontból is fontos tehát a nagyvállalati kör elégedettségének megtartása, a jelenlétük hosszú távú biztosítása. A tulajdonosi háttér szempontjából változatos kép bontakozik ki, amelyben karakteresen jelennek meg a multinacionális nagyvállalatok helyi gyártó, szerelő és logisztikai egységei, azonban megjelentek főleg a középvállalati szektorában a hazai tulajdonosi háttérrel rendelkező cégek is. Az utóbbiak kötődésének megtartása kiemelkedően fontos feladat és lehetőség. A piaci versenyben a vállalkozások rákényszerülnek arra, hogy folyamatosan figyeljék a költségeik emelkedését, emiatt időközönként felmerül a re-lokáció lehetősége.

A terület számára fontos cél, hogy ezekben a döntési pillanatokban továbbra is vonzó beruházási és működési környezetként jelenjen meg a döntéshozói testület számára. A helyi gazdasági beágyazódás szempontjából lényeges felmutatni a helyi beszállítói kör igénybevételében rejlő lehetőségeket, különös tekintettel arra, hogy a COVID-19-es pandémiás helyzet sok nagyvállalat vezetése számára világhosszú tette a túlzottan hosszú nyúlt ellátási láncok miatt kialakuló sérülékenységüket.

A terület rendelkezik jó minőségű és fekvésű gazdasági zónákkal, megfelelően működő intézményrendszerrel. Számos uniós székhelyű nagyvállalat esetében felmerült a jellemzően távol-keleti országokba kiszervezett (gyártó) tevékenységek „visszatelepítése”, amelyben hosszú távon is vannak a területnek lehetőségei (mivel a főváros egészét idevéve) komoly belső munkaerő-piacca rendelkezik, miközben az elérhetőség szempontjából ideálisak a lehetőségei – figyelemmel a nyugati agglomerációs települések és kerületek rohamosan csökkenő telephely-biztosítási lehetőségeire.

*A terület
nagyfoglalkoztatói
háttérének
megerősítése*

Az adottságok fejlesztésén túlmenően ezért a helyi gazdaságfejlesztésnek kiemelten kell fókuszálnia a településmarketingre, a kerület adottságainak bemutatására és eljuttatására a megfelelő célcsoportokhoz. A legnagyobb nehézséget a potenciális fejlesztési területek részbeni elaprózott tulajdoni viszonyai okozzák, gátolják a kommunikációt az önkormányzattal és a lehetséges befektetőkkel.

Az önkormányzat célja, hogy az alulhasznosított, funkcióváltással érintett területekre olyan, az átalakulást előmozdító stratégiát dolgozzon ki, amellyel középtávon potenciális befektetői körök látómezejébe kerülhetnek a befektetésre szánt ingatlanok. Ez a stratégia egy ösztönző-rendszer lehetne a jelenlegi tulajdonosok számára, azzal a céllal, hogy középtávon megfontolják ingatlanjaik értékesítését, piacra kerülését, és a tulajdonosi szerkezetben elősegítsék a váltást.

Megvalósítás lehetséges eszközei:

- A kerületben működő nagyvállalati kör elégedettségének fenntartása, új beruházásai megvalósításának elősegítése (re-investment);
- A meglévő nagyfoglalkoztatókkal fenntartott kapcsolatok intézményesítése, tartalommal történő megtöltése;
- A kerületi befektetés-ösztönzési tevékenység tudatos támogatása (marketing, on-line jelenlét, kerület-branding, kezdeti építményadó kedvezmény);
- Beszállítói hálózat kiépülésének ösztönzése, a cégek „lehorgonyzásának” tudatos támogatása;
- Gazdag kulturális és sportélet biztosítása helyben;
- Zöld, vonzó, biztonságos környezet fenntartása a kerületben;
- Kedvező lakhatási feltételek megteremtése.

R2/3: A kis- és középvállalkozások számára az üzleti szolgáltatási háttér megerősödésének támogatása

Helyzetkép

- A helyi gazdaság kis termelékenységű, főleg szolgáltató kis- és közepes vállalkozásokra, mikro-vállalkozásokra épül.
- A kerületben az elmúlt években csökkent a társas vállalkozások száma, az újonnan alapított vállalkozások nagy része telephelyet nem vagy csak korlátozottan igénybe vevő egyéni vállalkozás.
- A vállalkozások tőkeereje csekély, arányában kevés a helyi vagy fővárosi gazdaság keretein túl tevékenykedő cég.
- A helyi KKV-szektorra is sújtják az országosan jellemző problémák (sok az önfoglalkoztató, korlátozott növekedési potenciál, tőkehiány, gyenge kapcsolati háló).
- A 15-20 főt foglalkoztató vállalkozások esetében itt is jellemző a lépték- és generáció-váltásra való képtelenség, a belső növekedési korlátok megléte.
- A helyi gazdasági szereplők, vállalkozások egy részének jelentős hátrányt okozott a koronavírus okozta válság (elsősorban a lakossági igényeket közvetlenül kiszolgáló kisvállalkozások körében és a turizmus-vendéglátásban, személyszállításban, rendezvényszervezésben és minden közösségi programot nyújtó szolgáltatásban)

- Egyes munkakörben alkalmazásban állók között jelentős mértékben nőtt a munkanélküliség (pl. turizmus-vendéglátás, kiskereskedelem, lakossági szolgáltatások).
- A nagyobb foglalkoztatók jelentős része otthoni munkavégzési rendre állt át, és több esetben csökkentették az irodai bérleményeik nagyságát, ami az ingatlanpiacon az árak hirtelen beesését okozta.
- A már több éve megjelent és a kerület gazdasági életében is jelen levő, új gazdasági trendek, amelyek az energiahatékonyságot, környezetkímélő megoldásokat helyezik előtérbe, bizonyos területeken fellendülést mutattak (pl. környezetbarát közlekedés, car-sharing és egyéb járműkölcsonzók, home office-ra való átállást támogató szolgáltatások)
- A fenntartási költségek (rezsi) emelkedése a kis- és középvállalkozások számára is megnehezíti a működésüket, de kihatással lesz az eltervezett fejlesztésekre is azok elmaradását, elhalasztását okozva.

Cél

A hazai gazdaság, így a kerület vállalozási hátterének derékhadát a kis- és középvállalkozások (KKV) jelentik. A foglalkoztatásban betöltött szerepük a fővárosi kerületi összehasonlításban is kiemelkedő. A jelen KKV-kat érintő részcél leginkább ennek a szektornak a megerősítését szolgálja.

A fő cél az, hogy ezek a jellemzően mikro és kis-vállalkozások stabilitása megmaradjon, egy részük képes legyen továbbfejlődni és a középvállalati méretkategóriába átlépni.

Segíteni kell ezt a vállalkozói kört abban, hogy tőkeerejük növekedjen, a piaci jelenlétük megerősödjön, és ellenálló-képességük javuljon. Hosszú távon cél, hogy kinevelődjön az a vállalkozói réteg, aki közvetlen mikro-vállalkozási keretrendszeren és az önfoglalkoztatáson túlmutató fejlődésre képes.

Önkormányzati oldalról a vállalozási ügyintézésének felhasználó-baráttá tételével, a világos és hosszútávon kiszámítható helyi adórendszer fenntartásával lehet hozzájárulni a vállalozások sikeres működéséhez és helyben maradásához.

A fentiekén túl a szervezési és együttműködés-ösztönzési lehetőségeket kell támogatni, annak érdekében, hogy az itt működő vállalozások között minél sokoldalúbb és szerteágazó gazdasági kapcsolatok jöjjenek létre. Sok esetben kis költségű események bevezetése, szervezése is fontos és a szereplők számára értékes találkozások lehetőségét adja meg.

Elősegítendő a színvonalas vállalozási szolgáltatások helyi elérhetőségének segítése, hogy az itt működő cégek, egyéni vállalkozók számára rendelkezésre álljanak a működésüket segítő pénzügyi, jogi stb szolgáltatások (üzleti szolgáltatási háttér).

A 2020/21-es év járványhelyzet okozta gazdasági visszaesés és az ezzel járó munkanélküliség a kerület életében is számos tanulsággal szolgált. A tartós leállás megmutatta több szektor (vendéglátás, turizmus) sérülékenységét és felhívta a figyelmet arra is, hogy a gyenge jövedelmi és hitel-pozíciókkal

A kis- és középvállalkozások számára az üzleti szolgáltatási háttér megerősödésének támogatása

Az önkormányzat alkalmazkodóképességének javítása a gazdaságfejlesztés területén

rendelkező mikro, és kisvállalkozások erősen kitettek a hirtelen (akár ideiglenesen) bekövetkező piac-vesztésnek.

Mindez felveti az önkormányzatnál a jövőbeni közép- és hosszútávú gazdaságfejlesztési szemléletmód megjelenésében az alkalmazkodóképesség javítását; rövidtávon pedig - erőforrásaihoz mérten – segítségnyújtási feltételek megteremtését a munkaerőpiaci szereplők számára a *jövedelem-kiesés* okozta problémák áthidalására és a válság révén károkat szenvedett kerületi vállalkozások számára.

A járványhelyzet enyhülését követő „válságkezelő” években szükséges az önkormányzati gazdálkodás és fejlesztési elképzelések átértékelése, a források részleges átcsoportosítása a közép- és hosszú távú fejlesztésekről az átmeneti fennmaradást és újraindulást támogató tevékenységek elősegítésére.

A kerületi önkormányzat lehetőségei a helyi vállalkozások megsegítésére igen korlátozottak. Elsősorban az önkormányzati tulajdonban lévő *üzlethelyiségek* tekintetében van lehetőség a bérleti díjak elengedésére, mérséklésére, átütemezésére, közterület használati díjak elengedésére, felfüggesztésére, azon vállalkozások esetében, amelyek jelentős forgalomcsökkenést voltak kénytelenek elkönyvelni, vagy a teljes bezárásra kényszerültek a vészhelyzet hatására.

A kerületi önkormányzat Budapesten a Fővárosi Önkormányzattal a kerületek és vállalkozásfejlesztési alapítványok együttműködésével megvalósulhat a mikro-vállalkozások fejlődését ösztönző kedvezményes hitelprogramokat bevezetése, amelyeket a válságidőszakra és az újraindulás idejére a vállalkozások működésének fenntartása érdekében megnyitni szükséges.

Hitelprogramhoz kapcsolódva szükséges megindítani a párbeszédet az érintett kerületi lakosokkal és vállalkozásokkal. Javasolt igényfelmérést kezdeményezni a vállalkozások körében, hogy – a korlátozott lehetőségek mellett – milyen segítséget várnának el az önkormányzattól az újraindulás megkönnyítése érdekében.

Az önkormányzat ezen túlmenően a reklám és marketing tevékenységben nyújthat számottevő segítséget a kerületi vállalkozásoknak, ha az önkormányzati online és egyéb platformok bevonásával széles körű nyilvánosságot biztosít az újrainduló vállalkozások számára, bemutatva az általuk nyújtott szolgáltatásokat, termékeket, lehetőségeket és tájékoztatja a potenciális célcsoportokat – lakosságot, egyéb vállalkozásokat – az újraindulás tényéről.

Mind a munkanélkülivé vált munkavállalók, mind a vállalkozások számára célszerű olyan képzések és tréningek szervezése és ingyenes biztosítása, amely segítséget nyújthat számukra az elhelyezkedésben, esetlegesen a vállalkozóvá válásban, illetve meglévő vállalkozások esetében az újraindulásban.

Megvalósítás lehetséges eszközei:

- Önkormányzati ügyintézés ügyfélbarát fejlesztéseinek megvalósítása;
- Színvonalas és korszerű szolgáltatások működésének és megjelenésének ösztönzése;

- Életképes vállalkozói „ökoszisztéma” fenntartása és a belső kapcsolatrendszerek sűrűségének javítása, együttműködések ösztönzése.
- Vállalkozói tudás-transzfer, vállalkozási készségek elsajátításának elősegítése.
- Kerületi on-line vállalkozói fórum és vállalkozói események támogatása;
- Kedvezményes ingatlan vásárlási és bérleti lehetőségek rászoruló vállalkozások számára;
- Önkormányzati „inkubátorházak” – kedvezményes irodabérleti rendszer kidolgozása start-up vállalkozások számára;
- Kedvezményes hitelkonstrukciók kialakítása mikro- és kisvállalkozások számára, akár kamarai, akár vállalkozásfejlesztési alapítványi közreműködéssel;
- Közreműködés a helyi foglalkoztatói igényeknek megfelelő képzési (szakképzési) struktúra kialakításában, pályorientáció elősegítése.
- Beszállítóvá válás elősegítése, nagyvállalati együttműködés esélyteremtése.

R2/4. Okos (smart) kerületté válás elősegítése

Helyzetkép

- Az okos technológiák számos területen jobb szolgáltatási színvonal elérését, illetve költség- és erőforrás megtakarítást tennének lehetővé a kerületi lakosok és gazdasági szereplők számára
- Az IT alapú szolgáltatások a kerület lakosai számára is hozzáférhetőek már néhány területen, azonban jellemzően országos (e-Ügyintézés), vagy fővárosi fejlesztések eredményeként (FUTÁR, BKK app)
- Budapest fővárosi szinten keretstratégiát készített (Smart Budapest) - A következő évtizedben az okos város technológiák világszintű, gyors elterjedése Budapesten is várhatóan terjedésnek indulnak
- Az önkormányzat szemléletében az okos városban gondolkodás kevésbé jelenik meg, az okos szolgáltatások kerületi elterjedtsége alacsony
- Az önkormányzat okos technológiát szolgáltató vállalkozásokkal nem alakított kapcsolatot
- Bizonyos ágazatokban (pl. közlekedés) az okos szemléletmód elterjedtsége előrehaladottabb (BKK- fővárosi koordináció)
- Lakossági és gazdasági igény is mutatkozik az új technológiák folyamatos elterjedésére

Cél

Budapest életben akárcsak a nemzetközi városok esetében egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a digitális technológiák. A főváros „okos” várossá válásának folyamatában a XV. kerületnek is részt kell vennie.

Az okos Budapest részeként, a XV. kerületben cél, hogy a természeti és épített környezetét, digitális infrastruktúráját, valamint települési szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát korszerű, innovatív információ-technológiák alkalmazásával, fenntartható módon, a lakosság fokozott bevonásával fejlessze. Az okos fejlesztéseket nem öncélként kell megvalósítani, hanem igényvezérelt módon. Az okos megoldások széles skálájából a kerületre

*Önkormányzati
szemléletváltás és
az okos várossá
váláshoz szükséges
szervezeti modellre
való fokozatos
áttérés*

jellemző problémák és kihívások alapján kell kiválasztani azokat a területeket, ahol van értelme okos fejlesztések megvalósításának.

Sok esetben az önkormányzat szolgáltatásai tekintetében is költségmegtakarítást eredményez az okos technológiák alkalmazása, legyen szó a közvilágítás vezérléséről, vagy a közintézmények fűtéstechnikai szabályozásáról.

A fenti célokon túlmenően törekedni kell a döntéshozói folyamatok átláthatóságára, a társadalmi részvétel lehetőségének minél nagyobb fokú biztosítására. A döntések megalapozása, a közösségi kezdeményezések sikere és gazdasági szereplők térnyerése érdekében, a fővárosban már rendelkezésre álló adatok hasznosítására, a fővárossal közös adatbázisok megvalósítására, fenntartására is hangsúlyt kell fektetni.

Fontos cél, hogy az önkormányzat a kerület lakosságát, civil szervezeteit, gazdasági szereplőit partnerként bevonja a városfejlesztés folyamatába, és a közös munka eredményeként a valós igényeken alapuló fejlesztések valósuljanak meg. A kerületben működő, vagy letelepedni kívánó vállalkozások számára együttműködő, innovatív működési környezet álljon rendelkezésre az infrastruktúra, a szolgáltatások, adminisztráció folyamatos korszerűsítése segítségével.

A környezeti fenntarthatóság, az egyéni gépjárműhasználat visszaszorítása érdekében támogatni szükséges a közlekedés integrált fejlesztését, a magas minőségű szolgáltatási színvonal biztosítása, az okos alkalmazások használata segítségével.

Megvalósítás lehetséges eszközei:

- Okos technológiák bevezetése az önkormányzati szolgáltatások területén
- Infrastruktúra hálózatok költségtakarékos működtetését szolgáló beruházások megvalósítása (pl. közvilágítás)
- E-ügyintézés lehetőségeinek kiterjesztése az önkormányzat hatókörében lévő igazgatási feladatokban
- A közlekedésszervezés területén – a fővárosi közösségi közlekedésben feladatot ellátó szolgáltatókkal – összehangolt okos fejlesztések megvalósítása
- A lakosság komfortérzetét javító e-szolgáltatások bevezetése (az okos-padtól), a magasabb szintű szolgáltatásokig)
- A távhő-szolgáltatásban és a lakossági fűtési rendszerekben az e-metering lehetőségeinek támogatása a fővárosi szolgáltatókkal együttműködésben
- Önkormányzati szemléletmód megjelenése az okos kerületté válás érdekében – helyi smart modell fokozatos kidolgozása az elkövetkező évtizedben

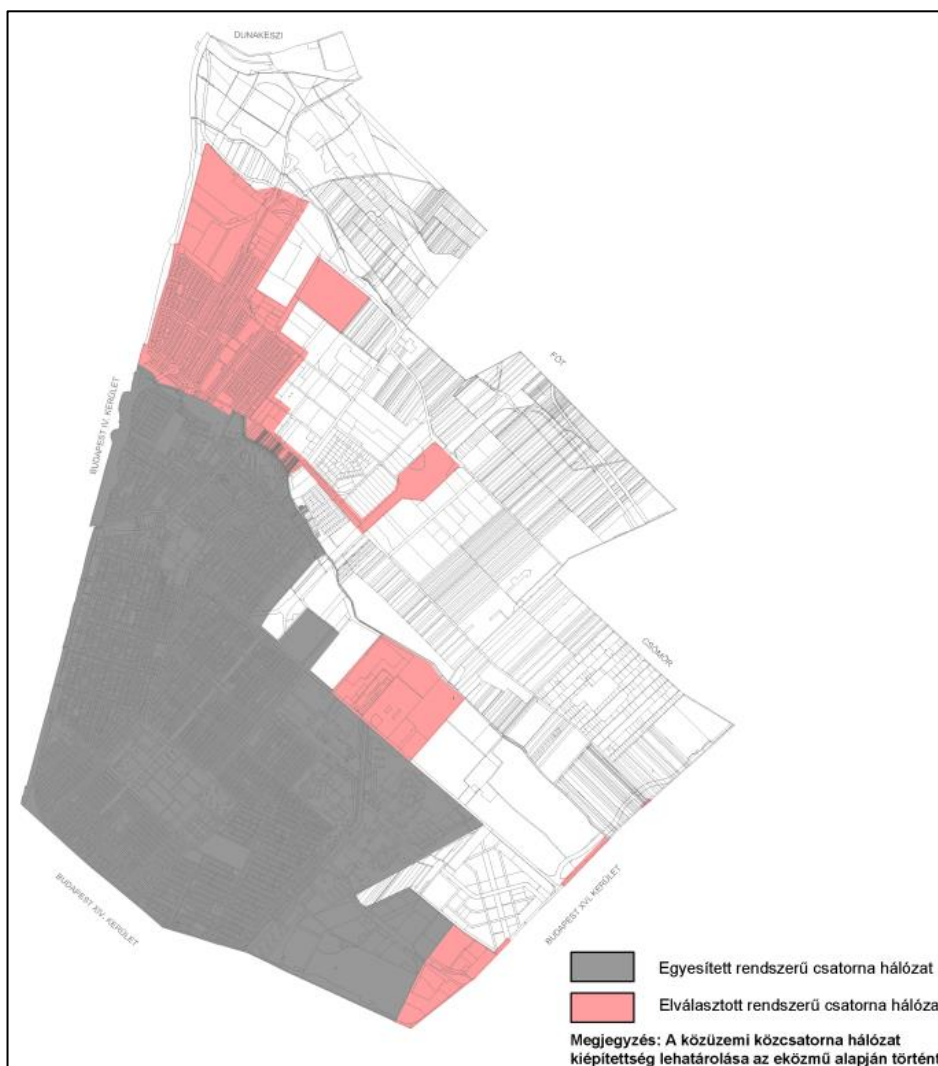
R3: A kerület alkalmazkodóképességének javítása

R3/1: Környezeti állapot javításának elősegítése, klímaváltozásra való hatékony felkészülés

Helyzetkép

- A klímaváltozás kedvezőtlen hatásai a kerületben is egyre fokozottabban jelentkeznek. A hőségnapok időtartamának növekedése, a csapadékeloszlás szélsőségesége, az aszályos időszakok és heves zivatarok gyakorisága növekszik. A városi hőszigetelés a sűrűbb beépítettségű lakótelepek és a gazdasági telephelyek esetében fokozottan érvényesül, valamint a térség alacsony erdősültségi aránya is kedvezőtlen a klimatikus viszonyok szempontjából.
- A megváltozott klimatikus körülményekhez való alkalmazkodás elkerülhetetlen feladat, továbbá a kerület lakosságának, az önkormányzatnak is kell venni a részét a CO₂ kibocsátás csökkentésében.
- A kerület területének egy részén csak a részleges közműellátás lehetősége biztosított. A kiépített csatornahálózattal el nem ért ingatlanokban a közműpótló csak olyan területen megengedett, ahol a tisztított szennyvíz telken belüli szivárogtatás feltételei adottak. Így az esetleges szakszerűtlen egyedi szennyvízkezelés által okozott talaj, talajvíz-szennyezés, a kerület környezeti állapotát terhelő szennyező forrás lehetősége csekély.
- A kiépített közcsatorna hálózat döntő hányada egyesített rendszerű, szállítóképessége és a hálózatot növelő fejlesztési lehetősége is korlátozott.
- Az egyesített rendszerű csatornahálózaton kívüli utcákban a csapadékvíz elvezetés kiépítettsége hiányos. Az egyesített rendszerű vízvezetés üzemeltetője a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt, az érintett területen az utcaburkolással egyidejűleg a csapadékvíz elvezetés kiépítését is megoldották. Az elválasztott rendszerű csapadékvíz elvezetés helyi önkormányzati feladat, kiépítése alig néhány utcán valósult meg. Az útépítésekhez kapcsolható csapadékvíz elvezetés rendezésén, tervezésén kívüli ezirányú, tervek nem készültek. A helyi önkormányzati feladatot jelentő csapadékvíz elvezetésről átfogó vízrendezési javaslat sem készült.
- A kerületet érintő felszíni vizek (Szilas-patak és a Csömöri-patak) alulhasznosítottak és ökológiai állapotuk, vízminőségük elégtelen, érdemben csak csapadékvíz-elvezetőként funkcionálnak, zöldhálózati szerepük kihasználatlan.
- A kerület levegőminőségét – a jelentős közúti átmenő forgalom mellett – rontja a környezetet terhelő vezeték nélküli energiahordozók használata, amelynek jelentős mértéke (lakásállomány 12,4 %-a, 4640 lakás) és az utóbbi években növekvő trendje tapasztalható.
- A kerület lakásállományának közel a fele (2020. január 1. KSH adat: 46,9 %) távhőellátással rendelkezik, amely épületek műszaki kialakítása a klímaváltozás okozta felmelegedés elleni védelemre, a hűtés kiépítésére korlátozottan ad lehetőséget
- Az egykori iparterületek potenciális talaj – és talajvíz-szennyezése hátráltatja a barnamezős területek megújulását.

Cél

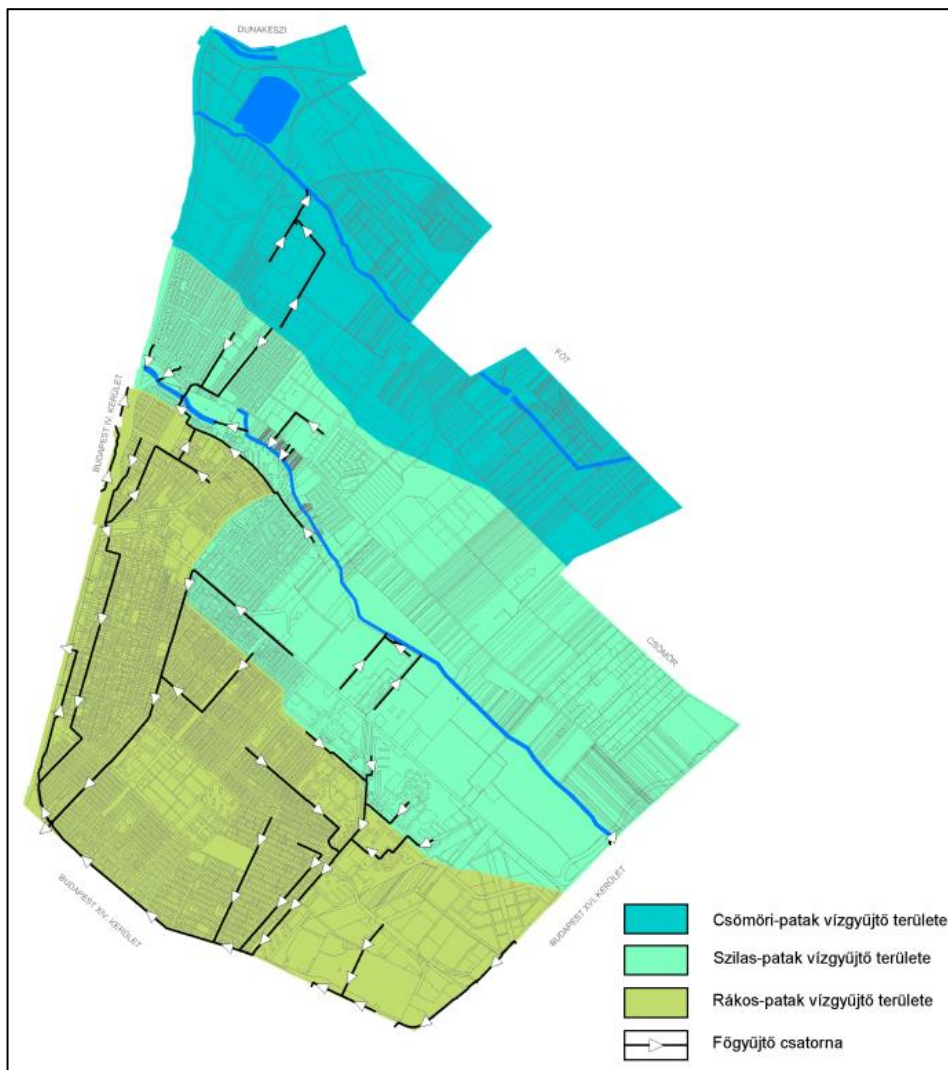
Környezeti állapot javítása a szennyvízkezelés, csatornázás területén

A kerületben - különösen a felszín alatti vízminőség védelmi és vízbázis védelmi területeken - kiemelt cél a jelentős talaj- és talajvíz szennyezést okozó egyedi szakszerűtlen szennyvízkezelések megszüntetése, illetve a szennyvíz elvezetésének, kezelésének minél gyorsabb és minél gazdaságosabb megoldása. A műszaki lehetőségek közötti választásnál, - figyelembe véve a megvalósítást korlátozó adottságokat is -, kitűzött cél, hogy a szennyvízkezelés minél hamarabb, minél gazdaságosabban és a környezet minél kisebb veszélyeztetésével valósuljon meg. Elsődlegesen a közhálózat fejlesztése szükséges, amelynek jelenleg korlátot szab a tovább szállítás útján az egyesített rendszerű kiépített hálózat terheltsége. A közműfejlesztés keretében megoldandó a befogadóképesség növelése, amelyre a jelenleg egyesített rendszerű csatornahálózat elválasztott rendszerűre való átépítése ad műszaki megoldást.

A jelenlegi egyesített hálózat hosszabb távon a csapadékvíz elvezetésére lenne alkalmas, a szennyvízgyűjtésre pedig új hálózat kiépítésére lenne szükség.

A csapadékvíz hosszú utaztatás helyett a vízelvezetésében célszerű a rendelkezésre álló felszíni vizek befogadó képességének hasznosítása, illetve környezetbarát vízvisszatartási megoldások kiépítése.

A környezeti állapot javítása érdekében cél, hogy a lakosság megismerje a közműpótló alkalmazások korlátjait és a használatával kapcsolatos felelősséget. Elsődleges kötelesség a vízkészletek szigorú védelme, ezért a vízkészlet védelmére kijelölt, közműpótló alkalmazását korlátozó területek ismertetésével a lakosság tudatformálása szükséges.

Környezeti állapot javítása a közterületek csapadékvíz elvezetésének megoldásával

A kerület környezeti állapotát, a közterület állapota nagyban befolyásolja, ezért az utcák útburkolása, a csapadékvíz elvezetésének hidraulikailag rendezett megoldása kerületszinten a még rendezetlen utcákban megoldandó feladat. Ehhez befogadóként a helyi felszíni vizek igénybevétele szükséges. Célszerű, a racionális területgazdálkodási igényeket is figyelembe véve, a zárt csapadékvíz elvezetésre illetve nyílt árkos vízvezetésre javasolt kerületrészeket határolni. A hidraulikai méretezésnél a klímaváltozással járó szélsőséges csapadék események zavartalan elvezetési igényét is ki kell elégíteni. A lehetséges befogadó felszíni vizek (Szilas-patak és a Csömöri-patak) környezeti állapotának egyidejű felülvizsgálata is szükséges, amely során a csapadékvíz zavarmentes elvezetésének megoldásán kívül meg kell kezdeni a revitalizációs beavatkozásokat.

A kerületben levegőtisztaság javítása és egyúttal a dekarbonizáció, a felmelegedés okozta hatáskompenzálás érdekében (a közlekedésből származó terhelés visszaszorítása mellett), cél a hagyományos szilárd tüzelőanyagok használatának felszámolása. Az épületenergetikai fejlesztések, és különösen az új beépítések során azokat a műszaki megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek egyidejűleg élhetőbbé teszik a környezetet és üzemeltetésükben fenntarthatóak. A környezetbarát fűtési módok népszerűsítése, az illegális hulladék- és avarégetés megszüntetése érdekében a lakosság további tájékoztatása, szemléletformálása szükséges.

Környezeti állapot, a levegő minőség javítása a fűtés okozta környezetterhelés csökkentésével

A klímaváltozás során tapasztalható szélsőségesebb csapadékvíz mennyiségek zavarmentes elvezetése érdekében a vízelvezető rendszer korlátozott szállítóképességére, illetve a kiépítettségének a hiányosságára tekintettel a vízelvezető rendszer fejlesztésében nagyobb szerepet kaphat a helyi víz-visszatartás megoldása. Erre telekszinten és közterületen is megoldást kell keresni. Valamennyi telken helyi építési szabályzattal alátámasztva, új építési tevékenységhez, amely a burkoltság növelését eredményezné, ezzel többlet csapadékvíz elvezetéssel járna, a helyi víz-visszatartás megoldása is szükséges. A közterületi vízelvezetés javítására a vízgyűjtők szállítóképességét lehetne növelni a vízgyűjtőre telepítendő záportározókkal, amelyet célszerű úgy kialakítani, hogy többfunkciós hasznosításra is alkalmas legyen. Célszerű olyan megoldások alkalmazása, mely a csapadékvíz helyben tartását, szivárogtatását tudja biztosítani. Ennek megvalósítását célszerű lenne összekapcsolni a vízfolyások-patakok revitalizációjával, amellyel a vízfolyás és környezete egyben a helyi lakosság szabadidős tevékenységére kínálna lehetőséget.

Klímaváltozás okozta csapadékesemény kezelésére való felkészülés

A klímaváltozás okozta hatás, hogy a csapadékesemények hiánya is megjelenhet, amely nagy szárazságokat hoz, ez a természeti környezetben okozna jelentős károkat. A patakok revitalizációjának-fejlesztésének tervezésénél, az ehhez szükséges víz-visszatartás lehetőségére is fel kell készülni.

A kerületben jelentős a telepszerű többszintes panelépületek aránya, melyek a hőterhelésnek fokozottabban kitéttek, és a felmelegedés kompenzálására az elfogadható megoldás számukra nehezebben biztosítható. Cél, hogy a paneles épületek hőveszteség és hőfogyasztás csökkentése mellett, új klimatizációs rendszer kerüljön kidolgozásra. Erre a távhőszolgáltatás keretén belül érdemes megoldást keresni, annak fűtő-hűtő rendszerre való átalakításával, a távhőszolgáltatás rendszerét helyi épületenkénti klímaberendezés építésével kiegészítve. A lakótelepeken kedvezőtlen átszellőzési viszonyok, a jelentős burkolt, beépített felületek, a vízkárok mérséklése miatt, kiemelt cél a meglévő zöldfelületek megőrzése és intenzitásnövelése, vízáteresztő burkolatok, akár utólagos zöldtetők, zöldhomlokzatok kialakítása, csapadékvizek zöldfelületek öntözésére való hasznosítása. A lakótelepek mellett a városi hőszigetethatásnak

Klímaváltozás okozta felmelegedésre való hatékony felkészülés

fokozottabban kitettek helyszínek az ipar-gazdasági telephelyek, nagykereskedelmi létesítmények, amelyek esetében szintén javasolt zöldtetők, zöldfalak, védőzöldsávok, fasorok, parkolók intenzívebb fásítását elősegítő elsősorban szabályozási eszközök alkalmazása. Fontos, hogy az újonnan beépülő területeken fokozottabban érvényre jussanak a klímaadaptív szempontok (ez a gazdasági területek mellett az új lakóterületek esetére is vonatkozik).

A klímaberendezés energiafogyasztásának kompenzálására az energiahatékonysági beruházások (épületszigetelés stb.) mellett, a megújuló energiahordozók nagyobb részarányú bevonása szükséges. Az érdemi hasznosításra a napenergia passzív - épülettájolás, energiatudatos épület kialakítás, megfelelő növénytakarás, árnyékolás - és aktív hasznosítása ad megoldást. A megújuló energiatermelésre olyan alulhasznosított, vagy egyéb hasznosítású területek igénybevételét kell előtérbe helyezni, (pl. M3 autópálya bevezető szakasza, vagy P+R parkolók felett öntisztuló, átlátszó napelemek elhelyezése) melyek nem az értékes mezőgazdasági területek rovására épülnek meg.

A kerület erdősültségi aránya nagyon alacsony, az erdőterületek nem alkotnak összefüggő hálózatot. A kerületben csak a Páskomligeti erdő lát el parkerdei funkciókat. Az országos erdősítési célokhoz kapcsolódva, a rendelkezésre álló EU-s támogatások segítségével a város környezetminőségét, klímahelyzetét javító új erdők telepítésének megvalósítása a cél. A fővárosi TSZT-ben jelentős az erdőtelepítésre kijelölt terület, de azok többnyire magántulajdonban vannak, a magántulajdonosok nehezen tehetők érdekeltté az erdősítés megvalósításában. A budapesti önkormányzatokkal összefogásban elő kell segíteni az erdőterületi fejlesztéseket, az erdősítésre alkalmas ingatlanok vásárlásával, vagy hosszútávú bérletével, esetleg más komplex, tulajdonosi együttműködési megoldásokkal.

A kerület (KÉSZ szerinti) erdőterületeinek fejlesztése, erdőtelepítések elősegítése

A klímaváltozás egyik kedvezőtlen hatása a hőségnapok növekedése, és a városi környezetben érvényesülő hősziget-hatás fokozódása. A burkolt felületek felszíni hőmérséklete és hővisszaverő hatása jelentősen nagyobb a zöldfelületekhez képest, továbbá a növények párologtatása, kondicionáló hatása tovább javítja a mikroklimatikus viszonyokat. Ezért különösen fontos a közterületek zöldfelületi fejlesztése, a lombos fák telepítése, az árnyékoltság növelése, illetve folyamatos fenntartása.

Közúti zöld sávok fejlesztése és parkolók „zöldítése”

A közterületeken álló mintegy 40 ezer fa nagyobb része rossz állapotban van, annak tervszerű megújítása szükséges. Új fásításokra az újonnan beépülő zöld- és barnamezős területek, valamint a nagy, összefüggő parkolóhelyek (pl. Újpalota ltp.) esetében van szükség. Az utak és felszíni parkolók fásítása esetén minél nagyobb szabad zöldfelületet, közműmentes felszín alatti és felszín feletti életteret kell biztosítani a fák egészséges fejlődése érdekében. Gondoskodni kell továbbá a városi környezetben jelentkező kedvezőtlen körülményekkel (szélsőséges klímaviszonyok, légszennyezés, kedvezőtlen talajminőség) szembeni ellenálló képesség megteremtéséről, a szakszerű gondozásról (víz-,

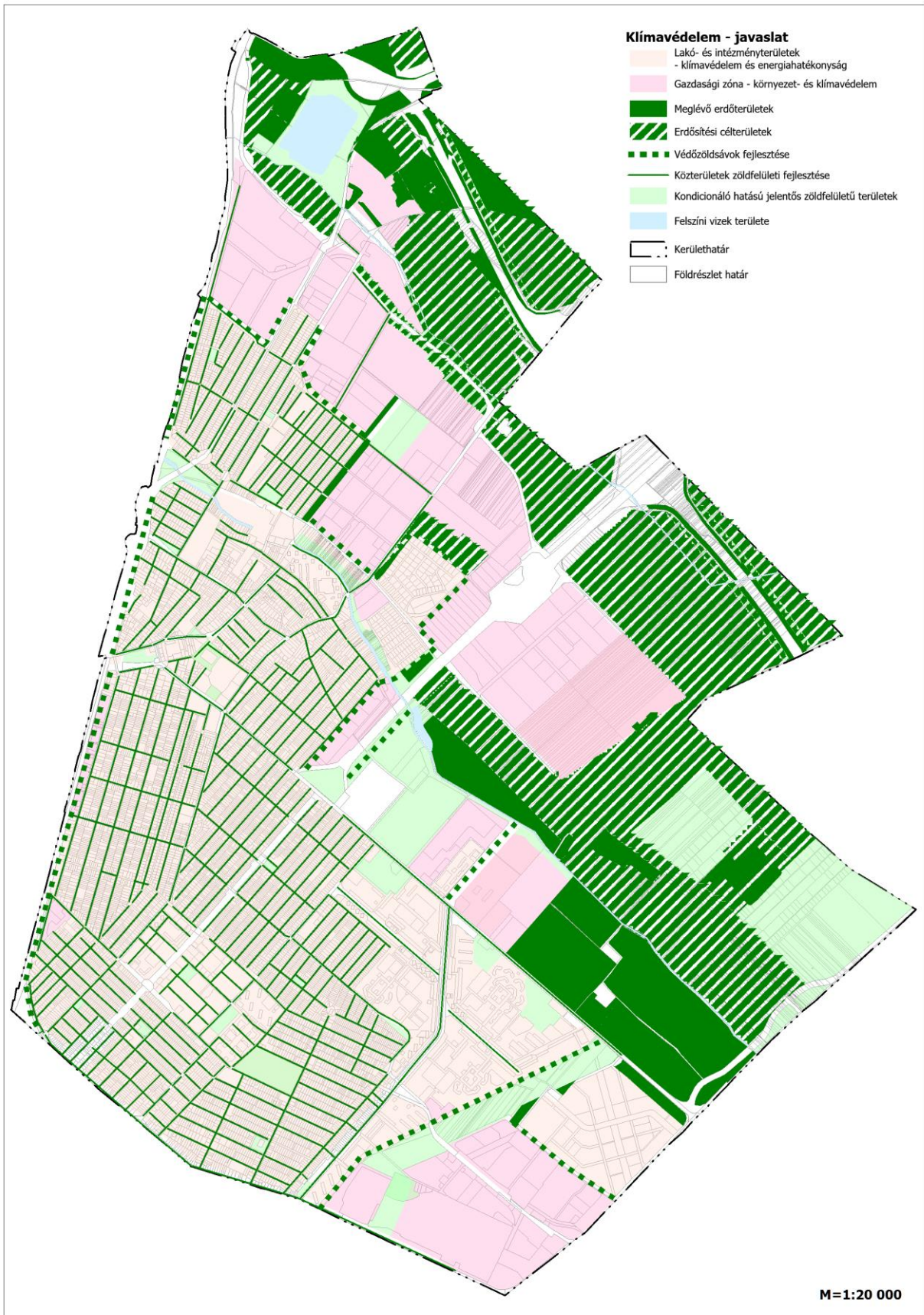
tápanyag-utánpótlás, metszés), valamint a különböző kártételek (betegségek, károkozók, talajtömörödés, szennyezések, sérülések) elleni védelemről. A közterületi faállomány fokozatos megújítása és a fásítottság növelése egy naprakész fakataszter alapján kidolgozott fasorfejlesztési program keretében valósítandó meg. A magánterületeken is növelni kell a beépítéseket, burkolt felületek klímamódosító hatását ellensúlyozó lombkorona-borítottságot az építési szabályozás eszközeivel.

A zöldfelületek kialakítása, fejlesztése során törekedni kell a klímaváltozáshoz alkalmazkodó, kevesebb élőlátás igényű, és szárazságtűrő, extenzív növényzet telepítésére. A fenntarthatósági szempontok mellett az egyre sérülékenyebb élővilágra is nagyobb tekintettel kell lenni biodiverz zöldfelületek, vizes élőhelyek, ún. méhlegelők kialakításával. A zöldhulladékot komposztálás utáni visszaforgatással kell hasznosítani a zöldfelületeken. Az ökológikus, extenzív zöldfelületek kiemelt telepítési helyszínei az út és vasút menti zöldfelületek, zárványterületek, valamint a nagyobb kiterjedésű közparkok lehetnek.

A kerület célja a közterületek rendezettségének, tisztaságnak megőrzése, javítása, a lakosság környezettudatosságának növelése. A kisgyermek kortól elkezdett környezeti nevelés segítségével a kerületben élőkkel meg kell ismertetni a környék természeti értékeit. A közvetlen tapasztalat, tudás megszerzése erdei iskolai foglalkozásokon és kihelyezett környezetismereti órákon biztosítható, melyhez kiemelt helyszín lehet a Páskomligeti parkerdő, a Turjános, valamint a Szilas-tó, valamint a Csömör-patak menti élőhelyek (Sárfűrét). A foglalkozásokat a helyi civil szervezetek, a természetvédelmi szervezetek bevonásával célszerű megvalósítani. A felnőtt lakosságot a tiszta és rendezett környezet iránti igényességhez kell szoktatni, de ennek egyik elmaradhatatlan feltétele, hogy ne legyenek rendezetlen, magára hagyott közterületek és a használat szempontjából érdektelenné vált magánterületek. Ez a közterületek fokozottabb ellenőrzését, karbantartását igényli. Cél, hogy a kerületi lakosok környezetükre érzékeny, azt aktívan alakítani kívánó közösségeket képezzenek, ezért környezetállapot-javító intézkedések megtervezésénél és megvalósításuknál a lakosság intenzív bevonására van szükség.

A technológiák és a lakásfelszereltség fejlődésével, folyamatosan növekszik a lakosság energiaigénye. Cél a fenntartási költségek, fogyasztás csökkentése, amely a személyes takarékosagra törekvéssel és a takarékos fogyasztású berendezések alkalmazásával, szemléletformálással érhető el. A környezettudatosságot szem előtt tartva a kerület céljai között szerepel a közösségi kertek és a közösségi komposztálók kialakításának és működtetésének a támogatása a civil szektorral közösen.

*Szemléletformálás a
környezettudatosság,
klímavédelem
érdekében*

Megvalósítás lehetséges eszközei

- A szennyvízelvezetési javaslatához, a közcsatorna hálózat fejlesztési területének lehatárolása, az egyesített rendszerű csatornahálózat tehermentesítésére szolgáló elválasztottá tételi lehetőségének előkészítése;
- A közműpótló alkalmazásához a társadalmi felelősség tudat formálása;
- Az elválasztott rendszerű csapadékvíz hálózat fejlesztése;
- A befogadó felszíni vizek komplex hasznosítási lehetőségének kialakítása;
- Csapadékesemények kezelésének helyi vízvisszatartási megoldása;
- Termikus energiaellátás korszerűsítése a dekarbonizációval;
- A felmelegedés kompenzálására fűtő-hűtő rendszerek kialakítása a különösen kitett panelos lakótelepi épületeknél;
- Az energiasztruktúrában a fenntarthatóság javítása érdekében a megújuló energia-hordozók hasznosításának nagyobb mértékű bevonása;
- Környezetterhelő tüzelési módok visszaszorítása;
- További zajvédelmi intézkedések elősegítése a forgalmas útvonalak és vasútvonalak mentén,
- Erdőtelepítések elősegítése;
- Közterületek zöldfelületi fejlesztése, fásítása;
- Környezetvédelmi szemléletformálás.

R3/2: Az egészségügyi és szociális intézményrendszer megerősítése

Helyzetkép

→ A kerület lakosságán belül hosszú távon is magas marad az időskorúak aránya, akiket bármilyen jövedelmi, gazdasági, egészségügyi, vagy klímaváltozás által előidézett válság érzékenyen érinthet.

A 2020/21-es járványhelyzet rámutatott az egészségügyi és a szociális ellátórendszer jövőbeli veszélyhelyzet esetén való hatékonyabb felkészítésének szükségességére. A kerületben az országos átlaghoz képest magasabb az időskorúak részaránya, emiatt nagyarányú a krónikus, nemfertőző, degeneratív betegségek (pl. magas vérnyomás, cukorbetegség, mozgásszervi betegségek) aránya a népesség körében. A járványügyi veszélyhelyzet miatt túlterheléssel nézett szembe a helyi egészségügyi alapellátás (pl. házi orvosi és házi gyermekorvosi szolgálatok), és az elmaradt beavatkozások miatt középtávon továbbra is a fokozott igénybevételre kell felkészülni. A járvány miatt az idősek számára korlátokba ütközött különböző szolgáltatásokhoz való hozzáférés (bevásárlás, gyógyszerár, orvosi ellátás), napi ellátásuk megnövelte a helyi szociális szolgáltatások igénybevételét, amely rövidtávon a szociális szolgáltatásokban kapacitás-hiányt eredményezhet. A járvány miatt nehéz helyzetbe kerülő helyi lakosok (munkanélküliség, kieső jövedelmek, hosszú betegszabadság) anyagi és természetbeni támogatása (pl. szociális ellátásfajták, kerületi kedvezmények) középtávon is a szociális ellátórendszer racionalizálását és a hatékonyabb forrásallokációt követeli meg.

Cél

A kerület célja hogy a szociális és egészségügyi ellátórendszer hosszú távon is alkalmas legyen a váratlan helyzetek az **ellátási volumenben bekövetkező kilengések kezelésére**. Ki kell alakítani azokat a megoldási lehetőségeket, forgatókönyveket, amelyek egy a COVID 19-es pandémiához hasonló helyzetben is biztosítani tudják a szolgáltatások hozzáférhetőségét.

Az intézkedés célja, hogy legyenek kerületi válaszok a nehéz helyzetbe került emberek és családok megsegítésére. A vállalkozások esetében is ki kell alakítani azokat az „off-the-self” megoldásokat, amelyek gyorsan bevetethetők, és ki tudják segíteni az átmenetileg likviditási, vagy egyéb válságba került cégeket.

A COVID-19 előidézte válsággal összefüggésbe hozható **társadalmi hátrányok mérséklése** egyúttal az életminőség kerületi feltételeinek javítását is elősegíti. A járvány középtávon döntően befolyásolja az emberek egészségi állapotát, tehát fizikai, pszichés és mentális állapotát, és végső soron gazdasági teljesítőképességét. Ugyanis a járványügyi veszélyhelyzet idején a legtöbb egészségügyi szolgáltatás szünetelt vagy korlátozottak voltak az ellátáshoz való hozzáférés lehetőségei, elmaradtak a **szűrések és a rehabilitációk**, amelyek középtávon a krónikus betegek egészségromlását, de akár életesélyeik csökkenését is okozhatják.

A kerület számára a közeljövőben prioritássá kell tenni a helyi lakosság egészségvédelmét, mert közös érdek a jobb életfeltételek kialakítása a helyi egészségügyi ellátás megerősítésén keresztül. Az elkövetkezendő években az egészségügyi szolgáltatások mellett a kerület szociális ellátórendszerének is fel kell készülnie a válsághelyzetből fakadó társadalmi problémák kezelésére és az esélyegyenlőség széleskörű biztosítására. A társadalmi lemaradás és kirekesztődés elkerülése érdekében a helyi szinten erőfeszítéseket kell tenni a sérülékeny társadalmi csoportok veszélyeztetettségének csökkentésére.

Az egészségügyi és szociális ellátórendszer megerősítése

Megvalósítás lehetséges eszközei:

- A válság miatt veszélyeztetett társadalmi csoportok helyzetének felmérése és folyamatos figyelemmel kísérése a szociális munkások segítségével. A válság miatt szociálisan hátrányos helyzetbe kerülők számára a szociális jelzőrendszer működtetése az esélyegyenlőség biztosítása érdekében, helyi kedvezmények biztosítása számukra. A szociális ellátórendszer fejlesztése, például új szolgáltatások (pl. ifjúságvédelem) szervezésén és/vagy a meglévő szolgáltatások kapacitás-bővítésén keresztül (pl. házi gondozás szakemberei). Partnerségi hálózat kiépítése az egészségügyi és a szociális intézmények, illetve a civil szervezetek között, részben az önkéntes munka bevonásával (pl. fiatalok kötelező önkéntes munkája révén). Az integrált ellátás megvalósítása az egészségügyi ellátásban a preventív szemlélet előtérbe helyezésével (újonnan létrehozandó házi orvosi praxisközösségeken keresztül). Szűrőprogramok helyben való biztosítása, egészségnapok szervezése, betegségmegelőző helyi programok működtetése. Az ideiglenes hatások miatt nehéz helyzetbe került vállalkozások számára gyorsan indítható segélykonstrukciók kidolgozása.

- Együttműködések kialakítása a vállalkozás-finanszírozásban érintett országos és fővárosi szereplőkkel (kamarák, ipartestületek, fővárosi önkormányzat, pénzügyi szolgáltatók).

2.1 Megalapozó partnerség és célrendszer kapcsolata

Az alábbi táblázatban azt mutatjuk be, hogy a partnerségi egyeztetés során felmerült lakossági igényekhez a kidolgozott célrendszer egyes elemei milyen mértékben kapcsolódnak, mennyire tudják azokat kiszolgálni.

		LEGFONTOSABB LAKOSSÁGI IGÉNYEK			
		Közlekedési infrastruktúra fejlesztések (útminőség, közösségi közlekedés, gyalogos- és kerékpáros közlekedés, parkolóhelyek)	Szabadidő eltöltés lehetőségeinek javítása (közösségi terek, játszóterek, kutyafuttatók, parkok)	Környezeti állapot minőségi javítása (lakókörnyezet, köztisztaság, hulladékgyűjtés, megújuló energiahordozók, zöldfelületek, leromlott állagú területek)	Gazdaság, egészségügyi és szociális szolgáltatások fejlesztése, smart megoldások elterjedése
RÉSZCÉLOK (R1-R3)	R1/1: A kompakt város, policentrikus kerület kialakítása	+++	+	+	++
	R1/2: Fenntartható, környezetbarát közlekedési rendszer	+++	+	++	++
	R1/3: Kerületi lakhatási feltételek javítása	+	+	+++	+
	R1/4: A szociális és az idősellátás javítása	+	+	+	+++
	R1/5: Közösségi aktív rekreációs szabadterek fejlesztése	+	+++	++	+
	R1/6: Kulturális szolgáltatások feltételeinek javítása	+	+++	+	++
	R2/1: A kerület gazdasági adottságainak kihasználása, alkalmazkodóképességének javítása	++	+	+	+++
	R2/2: A kerület nagyfoglalkoztatói háttérének megerősítése	++	+	++	+++
	R2/3: A kis- és középvállalkozások számára az üzleti szolgáltatási háttér megerősödésének támogatása	++	+	++	+++
	R2/4: Okos (smart) kerületté válás elősegítése	+	+	+	+++
	R3/1: Környezeti állapot javításának elősegítése, klímaváltozásra való hatékony felkészülés	++	+++	+++	+
	R3/2: Az egészségügyi és szociális intézményrendszer megerősítése		+	+	+++

- + gyenge szinergia
- ++ közepes szinergia
- +++ erős szinergia

2.2 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A célrendszer hierarchia alulról fölfelé építkezik. Egy-egy rész cél, vagy átfogó cél önmagában való teljesülése nem lenne elégséges a kívánt jövőkép eléréséhez. Ezek együttes teljesülése kumulált hatásként eredményezheti a kitűzött jövőkép megvalósulását. A jövőkép, az átfogó célok és részcélok megalkotása - a részletes megalapozó vizsgálatra épülve - a település meghatározó gazdasági, társadalmi, kulturális, civil élet véleményformálóinak véleménye ismeretében kerültek meghatározásra.

		ÁTFOGÓ CÉLOK (A1-A3)		
		Á1: A társadalmi jólét alapjainak biztosítása, a kerület népességmegtartó erejének növelése	Á2: A kerület gazdasági szerkezetének fejlesztése és sokszínűvé tétele	Á3: A természeti és épített környezettel való felelős gazdálkodás megerősítése
RÉSZCÉLOK (R1-R3)	R1/1: A kompakt város, policentrikus kerület kialakítása	+++	+	+
	R1/2: Fenntartható, környezetbarát közlekedési rendszer	+++	++	+++
	R1/3: Kerületi lakhatási feltételek javítása	+++	++	++
	R1/4: A szociális és az idősellátás javítása	+++		+
	R1/5: Közösségi aktív rekreációs szabadterek fejlesztése	+++	+	+++
	R1/6: Kulturális szolgáltatások feltételeinek javítása	+++	++	++
	R2/1: A kerület gazdasági adottságainak kihasználása, alkalmazkodóképességének javítása	+++	+++	+
	R2/2: A kerület nagyfoglalkoztatói hátterének megerősítése	++	+++	+
	R2/3: A kis- és középvállalkozások számára az üzleti szolgáltatási háttér megerősödésének támogatása	++	+++	+
	R2/4: Okos (smart) kerületté válás elősegítése	+++	+++	+++
	R3/1: Környezeti állapot javításának elősegítése, klímaváltozásra való hatékony felkészülés	+++	++	+++
	R3/2: Az egészségügyi és szociális intézményrendszer megerősítése	+++	+	+

+ gyenge szinergia

++ közepes szinergia

+++ erős szinergia

A településfejlesztési koncepcióban rögzített céloknak a magasabb szintű tervekhez is igazodni kell. A következőkben a koncepció céljainak az országos és megyei területfejlesztési dokumentumokban megfogalmazott célkitűzésekhez való hozzájárulása kerül bemutatásra.

Kapcsolódás az országos fejlesztéspolitikai célokhoz

		ÁTFOGÓ CÉLOK (A1-A3)		
		Á1: A társadalmi jólét alapjainak biztosítása, a kerület népességmegtartó erejének növelése	Á2: A kerület gazdasági szerkezetének fejlesztése és sokszínűvé tétele	Á3: A természeti és épített környezettel való felelős gazdálkodás megerősítése
ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ SPECIFIKUS CÉLJAI	versenyképes, innovatív, hálózati gazdaság	x	xxx	x
	életképes vidék, egészséges élelmiszer-termelés és ellátás		x	
	gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	xx	x	xx
	kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I	x	xx	x
	értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, romaintegráció	xx	x	xx
	jó állam: szolgáltató állam és biztonság	xxx	x	x
	stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme	x	x	xx
	az ország makroregionális szerepének erősítése		xx	
	többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat		xx	
	vidéki térségek népességmegtartó képességének növelése			
	kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése			
	területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés		xxx	
	összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása		x	

xxx – A településfejlesztési koncepció célja nagymértékben hozzájárul az OFTK céljainak eléréséhez

xx – A településfejlesztési koncepció célja közepes mértékben hozzájárul az OFTK céljainak eléréséhez

x – A településfejlesztési koncepció célja kismértékben/közvetetten járul hozzá az OFTK céljainak eléréséhez

Kapcsolódás a fővárosi fejlesztési célokhoz

		ÁTFOGÓ CÉLOK (A1-A3)		
		Á1: A társadalmi jólét alapjainak biztosítása, a kerület népességmegtartó erejének növelése	Á2: A kerület gazdasági szerkezetének fejlesztése és sokszínűvé tétele	Á3: A természeti és épített környezettel való felelős gazdálkodás megerősítése
BUDAPEST 2030 HOSSZÚ TÁVÚ VÁROSEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ CÉLJAI	Kezdeményező városfejlesztés		X	X
	Partnerség – a jövő tervezése a térségben és az országban	XXX	XX	X
	Egységes Budapest	XXX	X	XXX
	Budapest nemzetközi és európai szerepkörének erősítése	XX	XXX	X
	Egészséges környezeti feltételek megteremtése	X	X	XXX
	Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás		XX	XXX
	Egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése		XX	XXX
	A Dunával együtt élő város			X
	Hatékony és kiegyensúlyozott városszerkezet – kompakt város	XX	X	XXX
	A barnamezős területek a városfejlesztés célterületei	X	XXX	XXX
	Intelligens mobilitás	XX	XXX	X
	Tudás-, készség- és zöldalapú gazdaságfejlesztés	XX	XXX	X
	Önfenntartó városgazdálkodási rendszer	X	XXX	X
	A kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése	XXX	X	X
	Humán szolgáltatások optimalizálása	XXX	X	X
	Az igényekhez igazodó, rugalmas lakásstruktúra megteremtése	X	X	XXX
	Befogadó, támogató és aktív társadalom	XXX		

xxx – A településfejlesztési koncepció célja nagymértékben hozzájárul az PMTK céljainak eléréséhez

xx – A településfejlesztési koncepció célja közepes mértékben hozzájárul az PMTK céljainak eléréséhez

x – A településfejlesztési koncepció célja kismértékben/közvetetten járul hozzá az PMTK céljainak eléréséhez

2.3 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

		BUDAPEST XV. KERÜLET VÁROSRESZEI		
		RÁKOSPALOTA	PESTÚJHELY	ÚJPALOTA
A koncepció rész céljai	R1/1: A kompakt város, policentrikus kerület kialakítása	+++	+++	+++
	R1/2: Fenntartható, környezetbarát közlekedési rendszer	+	+	++
	R1/3: Kerületi lakhatási feltételek javítása	+++	+++	+++
	R1/4: A szociális és az idősellátás javítása	+++	+++	+++
	R1/5: Közösségi aktív rekreációs szabadterek fejlesztése	+++	++	++
	R1/6: Kulturális szolgáltatások feltételeinek javítása	++	+	+
	R2/1: A kerület gazdasági adottságainak kihasználása, alkalmazkodóképességének javítása	+++	+++	+
	R2/2: A kerület nagyfoglalkoztatói hátterének megerősítése	+++	+	+++
	R2/3: A kis- és középvállalkozások számára az üzleti szolgáltatási háttér megerősödésének támogatása	+++	+++	+++
	R2/4: Okos (smart) kerületté válás elősegítése	+++	+++	+++
	R3/1: Környezeti állapot javításának elősegítése, klímaváltozásra való hatékony felkészülés	+++	+++	+++
	R3/2: Az egészségügyi és szociális intézményrendszer megerősítése	+++	+++	+++

+++ a városrész erősen érintett, szoros kapcsolatban van a részcéllal

++ a városrész közepesen érintett, közepes kapcsolatban van a részcéllal

+ a városrész gyengén érintett, közvetett kapcsolatban van a részcéllal

III. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

III.1 A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A társadalmi, gazdasági és környezeti célokat a kerületfejlesztési koncepcióhoz és az integrált településfejlesztési stratégiához készített részletes helyzetfeltáró, elemző és értékelő vizsgálatok alapozták meg, amelyek széleskörűen tartalmazzák a statisztikai, önkormányzati és egyéb adatforrásból, egyedi adatfelvételtől származó kiinduló adatokat. Ezekon az adatokon alapuló helyzetelemzést a megalapozó vizsgálatban és jelen fejezetben is bemutatjuk, a kiinduló alapadatok részletesen a megalapozó vizsgálatban találhatóak.

1.1 Társadalom, humáninfrastruktúra

Társadalmi helyzetértékelés

Budapest XV. kerület társadalmi helyzetértékelése elsősorban a 2009-2020 közötti időszakra terjedt ki, amelyre részben hatással voltak a 2008/2009-es válság elhúzódó társadalmi-gazdasági következményei is. A vizsgált mutatószámok alapján a kerület társadalmi helyzete viszonylag kedvezőtlenebb a budapesti kerületek között, több esetben lemaradás tapasztalható a fővárosi átlagokhoz képest.

A népesedési folyamatok közül legmeghatározóbb az évtizedek óta tartó népességcsökkenés, amely az utóbbi tíz évben lelassult. Ennek hátterében áll a természetes fogyás, vagyis többen halnak meg a kerületben, mint ahányan születnek. Ráadásul az utóbbi években a vándorlási egyenleg ismételtelen negatívba fordult, azaz többen költöznek ki a kerületből, mint ahányan beköltöznek. A másik meghatározó demográfiai jelenség a kerületben az elöregedés, amely hat a helyi népesség egészségi állapotára, valamint szociális és egészségügyi igényeire. Mindezek mellett az aktív népesség budapesti átlaghoz képesti alacsonyabb iskolai végzettsége és magasabb munkanélkülisége a munkaerő-piaci és jövedelmi helyzet gyengeségeire utalnak.

A térbeli-társadalmi konfliktusok alapján a XV. kerületben jelen van szegregációval veszélyeztetett kerületrész. A Székely E. u. - Acsa u. - Tarpai tér - Alag u. által határolt területen kevesen éltek a 2011. évi népszámlálási adatok alapján. Az itt élők társadalmi-gazdasági hátrányai elsősorban a munkaerő-piaci helyzetük és jövedelmi viszonyaik alapján körvonalazódnak²⁹. A 2019. évi önkormányzati támogatások száma alapján nem bizonyított a veszélyeztetett területen élők hátrányos helyzete. A területen nem él közfoglalkoztatott, illetve nincs olyan család, amely rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült volna 2019-ben.

²⁹ A KSH szegregátumok körülhatárolására vonatkozó számítási módszertana mellett léteznek más módszerek is a krízis- és veszélyeztetett tömbök lehatárolására. A Budapest kerületeire elkészített „Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten” c. dokumentum (2014) alapján a XV. kerületben megkülönböztethető krízistömb (társadalmi és fizikai mutatók alapján hátrányos helyzetű) és veszélyeztetett tömb (társadalmi és fizikai mutatók alapján nem a leghátrányosabb helyzetű, de helyzetének további romlása várható). E módszertan alapján a XV. kerületben vannak krízis- és veszélyeztetett tömbök, amelyek a lakás- és népességszám arányában is számottevőek.

A helyi lakosok életminőségét kedvezően befolyásolják a kerületben található zöldfelületek és egyéb kulturális és sportolási lehetőségek. Az Önkormányzat számos módon támogatja a helyi identitástudat erősödését, az összetartó közösség létrejöttét, az élhető kerület feltételeinek kialakítását.

Humán infrastruktúra

A XV. kerület rendelkezik az egészségügyi és a szociális alapellátáshoz, valamint a közoktatás működtetéséhez szükséges megfelelő humán infrastruktúrával. Emellett az egészségügyi és szociális szakellátás egyes szolgáltatásai is jelen vannak a kerületben. Az Önkormányzat folyamatosan figyelemmel kísérte a kerületi demográfiai folyamatokat, és azok tükrében változtatta a közintézmények kapacitásait az elmúlt években. A közszolgáltatások fenntartásában és bővítésében, és így az esélyegyenlőség széleskörű biztosításában hangsúlyt kapnak a kerületi lakosság korszerkezetének jellemzői.

A XV. kerület Önkormányzat Egészségügyi Intézménye egészségügyi alap- és szakellátással kapcsolatos feladatokat lát el. A szociális ellátás központi intézménye az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI), amely a szociális alap- és szakosított ellátásokat is megszervezi. A kerületi egészségügyi és szociális intézmények több telephelyen működnek, feladataik egymást kiegészítik.

A XV. kerület alap- és középfokú nevelési-oktatási intézményei állami fenntartásban vannak, ezeknek az intézményeknek az infrastrukturális működtetője az Önkormányzat. A hátrányos helyzetű és rászoruló gyermekek oktatási integrációja és a közoktatási esélyegyenlőség széleskörű biztosítása érdekében az Önkormányzat együttműködésben van a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Észak-Pesti Tankerületi Központjával.

A közintézmény kapacitás-elosztása és –kihasználtsága az egyes kerületrészek lakosságszámától és korcsoportos megoszlásától függ. Az Önkormányzat a közfeladatok ellátásába a civil szervezeteket is bevonja, ezekkel ellátási szerződésben áll. A kulturális és közművelődési feladatellátásban, valamint a helyi sportéletben fontos szerepet töltenek be az önkormányzati fenntartású intézmények, amelyek így a helyi identitástudat erősödéséhez is közvetlenül hozzájárulnak. Az esélyegyenlőség helyi szintű biztosításában elsődleges szempont a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életminőségének javítása (pl. idősek, gyermekek, nők, romák, mélyszegénységben élők, fogyatékkal élők).

1.2 Gazdaság

A XV. kerület gazdaságát alapvetően meghatározza annak peremkerületi elhelyezkedéséből fakadó kertvárosias jellege. Ezen jellemvonások megfigyelhetőek a vállalkozássűrűség és a munkaerő-piaci viszonyok vonatkozásában egyaránt. A kerület elhelyezkedése mindemellett fejlődési lehetőségeket is meghatároz, a XV. kerületet hagyományosan „Budapest keleti kapu”-jának hívják, ami a földrajzi helyzet mellett jó közlekedési kapcsolatokkal is párosul.

A kerületben viszonylag kevés³⁰ a kerület gazdaságának arcukat önmagában is meghatározni képes vállalat. A vállalkozások túlnyomó többsége a mikro-, kis- és középvállalatok közé tartozik. A XV. kerületi vállalkozások tőkeellátottsága alacsony, különösen szembeűnő, hogy a kerületben a külföldi tőke arány a budapesti átlag 40%-át sem éri el. Mindemellett a kerületben működő vállalkozások szektorális megoszlása feltétlenül pozitívumként értékelendő, a vállalkozások nagy része a magas hozzáadott értékű termelő szolgáltató szektorban működik. A magas hozzáadott értékű szektorok fejlődése szempontjából

³⁰ A kerületi székhellyel rendelkező középvállalkozások száma 63, a nagyvállalkozások száma 8 db volt 2020-ban (KSH)

azonban nem előnyös a XV. kerület fővárosi átlaghoz mérten alacsonyabb ellátottsága felsőfokú végzettséggel rendelkező munkaerővel.

A fentieknek is köszönhetően az egy főre jutó társasági adóbevételek nagyságát figyelembe véve a XV. kerület a fővárosi kerületek élmezőnyébe tartozik. Az önkormányzat gazdálkodása kiegyensúlyozott a működési költségeit működési bevételekből képes fedezni a kerület. A bevételek egy részét pályázati forrásokkal kiegészítve fejlesztésekre fordítja az önkormányzat. A megvalósított fejlesztések illeszkednek a helyi igényekhez, és a helyi közösség hosszútávon fenntartható jólétét szolgálják.

1.3 Épített környezet

A XV. kerület szerkezete mozaikos, a település szerkezetét meghatározó közlekedési vonalak (M3 autópálya, vasútvonalak) városszerkezetileg nehezen kezelhető, elválasztó hatású elemként jelennek meg. A hálózati elemek közötti teret az egybefüggő lakóterületi szövet határozza meg, melytől elválik az Újpalotai lakótelep és a kerületközpont környezete, illetve a kerület nyugati és északi részén fekvő, folyamatosan hasznosuló (jelenleg többnyire alulhasznosított) gazdasági területek. Ugyanakkor a kerület meg tudta őrizni a városhatár mentén fekvő erdő- és mezőgazdasági területeit, beépített területei nem nőttek össze az agglomeráció környező településeivel, mely pozitívumként kezelendő.

A kerület területhasználatában a lakó funkció dominál, ezen belül legnagyobb arányban a kertvárosias és a főként alacsony szintszámú, kisvárosias jellegű területek jelennek meg, melyeket telepszerű kis,- és nagyvárosias lakóterületek egészítenek ki. Meghatározóak a kerület gazdasági és gazdaságfejlesztési potenciállal bíró területei. A kerületben működő kereskedelmi központok vonzáskörzete elér a környező településeket. A beépítésre nem szánt területeken jelentős arányt képviselnek mezőgazdasági területek mellett a közlekedési területek is.

A kerület jelentős tartalékterületekkel rendelkezik. Meghatározóak a zöldmezős gazdaság- és intézményfejlesztési területek (M3 autópálya mentén, Cinkotai földeken kijelölt gazdasági- és intézményterületek). A lakóterületi fejlesztés lehetőségét barnamezős (volt növényolajgyár) és zöldmezős terület (Újpalota-Parkváros, Palota-liget) biztosíthatja. Az intézményhálózat fejlesztésére alkalmas az alulhasznosított területen fekvő Észak-Pesti Kórház – műemléki védelem alatt álló – épületegyüttesének felújítása. A fejlesztéssel a kerület egészségügyi intézményhálózatában rejlő potenciál kiaknázható, az intézményrendszer vonzáskörzete kiterjeszhető, a kerület mikro-regionális ellátó szerepet vállalhat.

A kerület ingatlanjaira vonatkozó építési paraméterek vizsgálatából megállapítható, hogy a kerület a beépítési sűrűség tekintetében, az TSZT-ben rögzítettek szerint jelentős fejlesztési potenciállal rendelkezik.

A kerületben hiányzik egy valódi kerületközpont. A térszerkezet kiegyensúlyozásának fontos eleme lehet a kerületközpont kiépítése, a funkcióhiánnyal jellemezhető kerületi alközpontok fejlesztése. A kerület területén található műemlékek, számos helyi védelem alatt álló épület, utcaszakasz és településrész értékmegőrző szemléletű kezelést igényel a hagyományos kisvárosias karakter védelme érdekében.

1.4 Táj- és természeti adottságok, tájhasználat, védett tájlemek, természetvédelem

A kerületben tájképvédelmi szempontból kiemelt védendő területek nincsenek. Fővárosi jelentőségű védett természeti területek közé a Turjános és a Szilas-tó tartozik, továbbá a Csömöri-patak mentén található természet szerű élőhelyek (Sárfű rét). A településközi ökológiai kapcsolatok tekintetében a Szilas-patak és a Csömöri-patak kiemelt jelentőséggel bír, azok egyes részben természetes jelleggel maradtak fenn. Jelentős tájhasználati konfliktust okoz ugyanakkor az M3 autópálya bevezető szakasza, mely főként kis- és kertvárosias lakóterületeken halad keresztül jelentősen terhelve azokat. A kedvező

közlekedési adottságok miatt a települést északról határoló, jellemzően mezőgazdasági területek fokozatos, gazdasági célú beépülése jelentkezik. Mindezek mellett az agglomerációs települések irányában jelentős a szabad, erdőtelepítésre is alkalmas területek kiterjedése. A megszűnt, vagy leépülő félben lévő mezőgazdasági üzemi területek (volt TSZ központ tehenészeti telep) hasznosítatlansága, vagy az ott megjelenő ideiglenes használat – jellemzően autóbontás, alkatrész kereskedelem, járműkereskedelem – potenciális környezetszennyezési forrásként jelentkezik. A kerület erdőszűlességi aránya alacsony, az erdőterületek szigetszerűen helyezkednek el, nem alkotnak összefüggő zöldhálózatot.

1.5 Zöldfelületi rendszer, zöldterületek

A terület zöldfelületi ellátottsága kedvezőnek mondható, a közterületek fásítottságának mértéke fővárosi szinten kiemelkedő. A kerületből hiányzik a városi szintű park, amit a lakosság szám indokolna, a beállt lakóterületek esetében kevés a mozgástér a zöldterületi növelése fejlesztések számára. A többi zöldfelületi jellegű intézményből elegendő és megfelelő nagyságú terület áll rendelkezésre, többségében fejlesztési kapacitásokkal is rendelkezik.

A zöldfelületi rendszer fő alkotója és összekötő elemei az utcai fasorok. A fasorok nagy száma és jelentős aránya miatt a zöldfelületi rendszer egy nagyon finom hálózatszerű zöldfelületet képez, mely csaknem az egész kerületet lefedi. A fasorokban tapasztalhatók fahiányok, de jellemzően sok és összefüggő fasor található a kerületben. A faegyed állapota ugyanakkor nem kielégítő, azok tervszerű megújítása, cseréje vált időszerűvé.

E szövet mellől hiányoznak az igazán nagy területű parkok, amiket valamennyire a lakótelepek zöldfelületei helyettesítenek, melyek jelentős zöldfelületekkel rendelkeznek. Mennyiségi hiány szinte sehol sem, minőségi inkább tapasztalható. Főleg a régebbi kis lakótelepek játszókertjeinek felszereltsége ma még általában elmarad a ma korszerűen felújított, átalakított játszókertek színvonalától.

Területi aránytalanságot okoz, hogy a közjóléti erdők egyetlen tömbben összpontosulnak, bár az kifejezetten az igények helyén található. Az Újpalotai lakótelep melletti közjóléti erdő jelentős rekreációs potenciálú és jelentős számú embernek nyújt megfelelő kikapcsolódási lehetőséget. A lakótelep körül igény lenne az ilyen jellegű erdőterületek növelésére.

1.6 Környezetvédelem

A kerületben a levegőminőség fővárosi viszonylatban, a kedvező fekvésének köszönhetően jónak mondható, de az elmúlt évek mérési adatai alapján a korábban javuló tendencia megállni látszik. A területen (ahogy az egész fővárosban) elsősorban a PM₁₀ (szálló por) és a nitrogén-dioxid (NO₂) tekintetében adódik probléma, azok időszakos határérték feletti feldúsulásából adódóan. A nyári időszakban ritkán előfordul a talajközeli ózon koncentráció feldúsulása is. A levegőtisztaság védelmével szembe megy a kertvárosokban tapasztalható szilárd tüzelőanyagok használata, mely környezetvédelmi és lakossági feszültségeket is okoz. A kerületben működő légszennyező ipari-gazdasági telephelyek közül a Fővárosi Hulladékégető Mű és az újpalotai fűtőmű érdemel említést, de mindkettő esetében olyan technológiai korszerűsítés valósult meg, amelyek eredményeként jelentősen csökkent azok szennyezőanyag kibocsátása. A talajadottságok miatt mindemellett a kiporzás jelent komolyabb problémát, melyet a szárazság, a beültetés és az öntözés hiánya jelentősen növelhet.

Szintén a levegőminőség, de különösen a jelentős zajhatásuk miatt kiemelt probléma adódik a kerületet érintő nagy átmenő gépjárműforgalomból. Az M3 autópálya bevezető szakasza kettévágja a települést, főként lakóterületeket terhelve. Az elmúlt években jelentős zajvédelmi beavatkozások nagyban javították

az út menti zajkonfliktus mértékét, de a továbbiakban is vizsgálni szükséges az egyéb zajcsökkentési lehetőségeket. A 2017-es stratégiai zajtérkép alapján jelentős, 10 dB feletti küszöbérték-túllépés jelentkezik továbbá Szentmihályi út, Drégelyvár utca, Bánkút utca, Régi fóti út, Bácska utca mentén. A vasút is jelentős zajforrás, így egyes helyeken vizsgálandó a műszaki zajvédelem szükségessége.

A felszíni és felszín alatti vizekre veszélyt jelenthetnek az üzemi területeken a nem megfelelően kezelt veszélyes hulladékok, az illegális szemétkerékek. A régi iparterületek is potenciálisan szennyezettek lehetnek. Budapest környezeti állapotértékelése alapján³¹ a kerületen belül összesen hét helyszínt érintett feltárt talaj- vagy talajvízszennyezéssel kapcsolatos kármentesítési eljárással. A felszíni vízfolyások (Szilas-patak, Csömöri-patak) kis vízhozamuk miatt fokozottan érzékenyek a szennyezésekre, vízminőségük, ökológiai állapotuk kedvezőtlen. Mindezt tovább fokozza, hogy egyes – főként kertvárosi – területeken nem megfelelő a felszíni vízvezetés, mely a csatornahálózat túltelítettségével, az egyesített rendszerek esetleges kiöntésével járhat, így jelentős környezeti problémagódként jelentkezik már ma is, de a jövőben prognosztizálható csapadékesemények tekintetében még inkább.

Tevékenységből eredő korlátozást jelent a nagyfeszültségű légvezetékek védősávja, valamint az elektromos al-állomás védősávja. Minimális mértékű területhasználati korlátozást jelent, hogy a kerület északi részét érinti a Duna balparti vízbázis hidrogeológiai B védőövezetének területe.

A kerületben négy, a katasztrófavédelmi igazgatóság felügyelete alá tartozó veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem található. Az alsó küszöbértékű veszélyes üzemekhez kapcsolódóan kijelölt veszélyességi zónák csak kis mértékben érintenek védendő területet: a Medimpex Zrt. külső veszélyességi zónája a Károlyi Sándor út – Csomád utca közötti lakóterület néhány lakóingatlanát.

1.7 Közlekedés

A kerület közúthálózatának legnagyobb problémája, hogy a belső úthálózata jól feltárja a különböző területeket, de a szomszédos kerületek, illetve elővárosi települések felé nem biztosított a megfelelő kapcsolódás. Ennek oka a vasútnak az elválasztó hatása, ami mérséklésére csak kisszámú külön szintű átvezetés létesült. A forgalmi terhelésben nagy szeletet vesz ki az agglomerációs forgalom, amelynek nagy része a kerületet közepén, az M3-as autópályán szeli át. Az elmúlt évtizedben közel 10%-kal nőtt a gépjárművek száma, míg a lakosságszám stagnált. Az agglomerációból nap, mint nap beáramló egyéni közlekedés forgalmi terhelésének csökkentése kiemelten fontos, a kerületben lakók egészséges lakókörnyezetének megőrzése érdekében. Ez csak összvárosi együttműködéssel, a kötöttpályás közösségi közlekedés fejlesztésével és szemléletmód váltással érhető el.

A városszéli elhelyezkedés miatt iparterületek találhatóak a kerület több pontján. Ezek teherforgalma esetenként lakott területekhez közel halad, ami komoly zaj- és légszennyezéssel jár. Az áruszállítást ugyan sok helyen ösztömény-korlátozás tiltja, de a harántirányú, lakott területektől távolabbi utak kiépítése jelentheti a valódi megoldást.

A parkolás szintén egyre nagyobb problémákat okoz. A kertesházás övezetekben a közterületi parkolás nehezíti a közlekedést és élehetlenné teszi az utcákat. A lakótelepi beépítések esetében a parkolókapacitások alulméretezettek, gyakori a szabálytalan, zöldterületi parkolás. A bevezető utak és nagykapacitású közlekedési tengelyek mellett nem találhatóak P+R parkolók, így a beáramló forgalom a helyi parkolóhelyeken várakozik.

A közösségi közlekedés színvonala, így a viszonylathálózat és a járatsűrűség megfelelőnek tekinthető. A kerület szinte teljes területe jól lefedett, kis rágyalogással érhetőek el a megállóok. Az iparterületek

³¹ <https://budapest.hu/Lapok/2020/budapest-kornyezeti-allapotertekelse.aspx>

esetében azonban egyes cégekhez nagy rágyaloglási távolságok lehetnek. A vasútállomások elérhetősége mind közösségi, mind egyéni gépjármű, mind lágy közlekedéssel alacsony színvonalú, ennek ellenére egyre többen választják a vasutat is. Az autóbuzos járműpark szinte kivétel nélkül alacsonypadlós, klimatizált járművekből áll, ezzel szemben a villamoságazat ezen feltételeknek nem tesz eleget. Az Újpalotai lakótelep esetében probléma a nagy kapacitású, gyors, kötöttpályás belvárosi kapcsolat hiánya. A kerékpáros hálózat kiterjedtsége rendkívül alacsony, fontos hálózati elemek hiányoznak. Ezt ellensúlyozza, hogy a mellékutcák kellően jól kerékpározhatóak, azonban a forgalmasabb utakon, csomópontokban, vasúti átkelőhelyeknél a kerékpáros átvezetések hiányoznak. A megfelelő, városi és regionális kerékpáros kapcsolatok hiánya miatt a kerékpáros forgalom sem tud jó arányt képviselni a közlekedési munkamegosztásban. A kerék-pártárolás szintén problémát jelent egyfelől a hiányzó támaszok, másfelől azok kényelmetlen kialakítása miatt.

A gyalogos felületek kiépítettsége és állapota többségében megfelelő, azonban számos helyen az akadálymentes közlekedés nem biztosított a süllyesztés hiánya vagy a keskeny járda miatt. A forgalmasabb utak gyalogos-átkelőhelyeinek fejlesztését, a biztonságos átkelés lehetővé tételét a teljes kerületben meg kell teremteni.

1.8 Közművek és elektronikus hírközlés

A helyzetfeltárás készítésekor elemzésre került, hogy a rendelkezésre álló közműellátás és elektronikus hírközlés milyen szinten biztosítja a kerületben élők komfortját, segíti-e a gazdaságát, mivel a kerületben élők életkörülményeit, a kerület környezeti állapotát, a gazdasági életét a közmű-infrastruktúra kiépítettsége alapvetően befolyásolja.

A komfortos életkörülmény alapfeltétele a kedvező közmű-ellátottság, amelyhez a vezetékes közüzemű közművek rendelkezésre állása szükséges. A kerületben kedvező kiépítettséggel, kerületi szintű ellátottságot biztosítva, a villamosenergia ellátás, a vezetékes vízellátás, a közcsonnás szennyvízelvezetés rendelkezésre áll és a termikus energiaellátásra automatikus üzemvitelű lehetőséget biztosító távhő- és földgázellátás is kedvezően kiépített.

A közüzemű közműszolgáltatás rendelkezésre állása a kerületben nem csak a lakosság igényesebb közmű infrastruktúra ellátása érdekében fontos, hanem egyben hozzájárul a kerület környezeti állapotának a védelméhez is.

A kerület területe a felszín alatti vizek szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekszik, valamint a kerület területének északi részét a szomszédos IV. kerület területén üzemelő „Balpart I. Vízbázis” hidrogeológiai „B” védőterületének helyfoglalása érinti. Továbbá a kerület területére rányúlik a vízminőség-védelmi területek övezete is, ahol az érintett területekről a szennyvizet közcsonnás hálózattal kell kivezetni, a csapadékvizek elvezetés megoldási lehetőségei is korlátozottak és a helyi építési szabályzatban a területre vonatkozóan egyedi szabályozást kell előírni.

A felszíni és felszín alatti vizek védelmi igénye, a közcsonnás szennyvízelvezetés szinte kerületi szintű kiépítettsége ellenére a rácsatlakozás nem kerület szintű.

A vízvezetést érintő kialakult helyzet, hogy a régebbi kiépítésű hálózatok egyesített rendszerűek, amelyek a klímaváltozás hatásával járó szélsőséges csapadékesemények zavartalan elvezetését egyre nehezebben tudják megoldani.

Az összkomfortos, illetve komfortos termikus energiaellátást biztosító távhő- és vezetékes földgázellátottság kerületi szintű kiépítettséggel. A vezetékes termikus energiaellátást nyújtó energiahordozók jelenléte a kerület környezeti állapotának alakításában, a levegő tisztaságának biztosításában nagyon fontos szerepet töltenek be.

A nagyon kedvező kiépítettségű környezetkímélőbb hőellátást nyújtó távhőellátást igénybevevők száma az elmúlt években (2013 óta) nem változott, a földgázellátást igénybevevők száma 2013. óta csökkent (közel 700 lakással), mert ahol az ingatlan műszaki kialakítása azt lehetővé teszi, egyes ingatlanok hőellátására a levegőt erősebben terhelő hagyományos szilárd tüzelőanyagot hasznosítják. A távhőszolgáltatást igénybe vevőknél erre természetesen nincs műszaki lehetőség, de a földgázellátású területeken a gazdasági nehézségekkel küzdő családok közül többen visszatértek a hagyományos tüzelőanyag használatára, illetve egyre többen használnak vegyesen tüzelőanyagot, ahol a műszaki feltételek biztosítottak egymás mellett használnak földgázt és hagyományos nem vezetékes energia-hordozót, kandallók, cserépkályhák alkalmazásával a cirko-tüzelés, vagy konvektoros hőellátás mellett. A nem vezetékes energia-hordozók alkalmazásának növekedése kedvezőtlen légköri viszonyoknál rontják a környezeti állapotokat, a levegő tisztaságát, minőségét.

A helyszíni vizsgálatok alapján megállapítható, hogy jelenleg a lakossági megújuló energia-hordozó hasznosítás egyre jobban terjed, de energiagazdálkodást, az energiastruktúrát befolyásoló hatása még nem tapasztalható.

A kerületben jelentős energia bázis-létesítmények üzemelnek. A Hulladékhasznosító mű, a FŐTÁV Fűtőerőműve, a Zuglói 220/132 iparági alállomás, a Rákospalotai gázátadó állomás, amelyek, mint létesítmények és az azok hálózati csatlakozásai jelentős területhasznosítási korlátozásokat is okoznak a kerületben. Jelentős területhasznosítási korlátozást jelent a 3 oszlop-soron érkező 220 kV-os átviteli hálózati nyomvonal, valamint a fővárosi földgázszállító körgyűrű kerületet érintő szakasza.

A kerületen áthaladó patakok a Szilas-patak és Csömöri-patak, valamint a kerület északi szélén haladó Mogyoródi-patak, mint vízfelületek a csapadékvizek befogadásán kívül környezeti értéket növelő adottságokkal rendelkeznek, azonban jelenlegi állapotukban, rendezetlen-feliszapolódott medrük miatt revitalizációjukra szükség és igény is lenne.

A környezeti állapot alakításában jelentős szerepet tölthetne be az utak-közterek látványát meghatározó közvilágítás. A kerület egyes részterületein ma is jellemző, hogy közvilágítás az esztétikus egyedi lámpatestek helyett, a kiefeszültségű elosztóhálózatok tartóoszlopaire szerelt lámpafejekkel megoldott, így arculat-alakító hatása nem érvényesülhet.

A XV. kerületben, úgy a vezetékes, mint a vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatás megfelelően kiépítetten rendelkezésre áll. A vezeték nélküli ellátottságra, a megfelelő beltéri lefedettség biztosításához kerületen belül és tágabb térségben a szükséges építmények elhelyezésre kerültek.

III.2 A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

2.1 Műszaki infrastruktúra térbeli rendje

A tervezett új közlekedési hálózati elemek:

- Kijelölésre kerülnek az újonnan kialakítandó intermodális csomópontok: Rákospalota-Újpest vasútállomás– Novák piac, Pázmány Péter – Szerencs utca, Istvántelek vasúti megállóhely, Káposztásmegyer
- Fő utca (promenád) alakítása Rákos út – Fő utca nyomvonal
- Gazdaságfejlesztési területek kapcsolatainak javítása

2.2 Területfelhasználásban indokolt változások

Az alulhasznosított barnamezős területek esetében az adott terület környezetéhez való nagyobb illeszkedés megoldása javasolt.

Ld. Megalapozó Vizsgálat 14.1/4. fejezetet

III.3 Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Az épített környezet értékeinek a vizsgálatát a 17/2018. (VI. 26.) sz. ÖK rendelethez (KÉSZ) készült Örökségvédelmi Hatástanulmány, a Településfejlesztési Konceptióhoz készült Megalapozó Vizsgálat és a Településképi Arculati Kézikönyv (563/2017.(IX.26.,) ök. határozat), valamint a Településképi Rendelet (21/2017.(IX.29.) ök. rendelet) tartalmazza.

Budapest Főváros
XV. kerületi Polgármesteri Hivatal

FŐÉPÍTÉSZI IRODA

1153 Budapest, Bocskai u. 1-3. • 1601 Bp. Pf. 46.
Tel.: +36 1 305 3352 • Fax: +36 1 307 3378

foepitesz@bpxv.hu
www.bpxv.hu

Ügyiratszám:
3/1911-18/2022

Ügyintézés helye:
Főépítész iroda

Ügyintéző:
Sárosi Dóra

EMLÉKEZTETŐ

Tárgy: Kerületfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálata – munkaközi tájékoztatás, lakossági fórum

Időpont: 2022. november 7. (hétfő) 17.00

Helyszín: Budapest Főváros XV. Kerületi Polgármesteri Hivatal, Díszterem

Jelenlévők: a melléklet jelenléti ív szerint

Főépítész úr röviden ismertette a Kerületfejlesztési Stratégia (Stratégia) és Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) célját és felépítését, majd bemutatásra került a tervezők által készített prezentáció.

A tervezők bemutatták a tervezés menetét, a tervezést befolyásoló felsőbb szintű dokumentumok hangsúlyeltolódásait (klímaváltozás, energiatakarékosság, új EU-s források, új célterületek), az előzetes lakossági egyeztetés eredményeit, a lakossági igények sarokköveit, majd vázolták a fejlesztési dokumentumok felépítését, a célterületeket, az akcióterületekhez kapcsolódó és egyéb fejlesztési programok tartalmát.

Az előzetes vizsgálat alapján a lakosság számára az alábbi fejlesztési célok voltak a legfontosabbak:

- útburkolatok felújítása,
- közúti közlekedés, parkolók fejlesztése,
- zöldterületek fejlesztése,
- sport, szabadidő fejlesztés,
- egészségügyi ellátás fejlesztése.

A Konceptió a felsőbb szintű stratégiai dokumentumokkal összhangban a korábbi koncepcióhoz képest új célterületeket fogalmaz meg. Az ITS célrendszere három fő irányvonal mentén alakul, a nagy volumenű átfogó célok alatt tizenöt stratégia célt fogalmaz meg.

Az előző ITS akcióterületeihez képest plusz egy akcióterület került lehatárolásra, a Szilas-patak menti zöldhálózat fejlesztése, amely a Főváros fejlesztési céljaival összhangban magába foglalja a Szilas-patak menti kerékpárút építésének ütemezett fejlesztését is.

Főépítész úr kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy a felsőbb szintű jogszabályi változások miatt a most készülő stratégiai dokumentumok 2027 közepéig maradhatnak hatályban, a Fővárosnak 2025 közepéig a Konceptió és ITS helyett el kell készítenie az új fejlesztési tervét, ezt követően készítik el a kerületek azt. Emiatt rövid időn belül újra át kell majd tekinteni a fejlesztési irányokat.

Főépítész úr kiemelte, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani az Önkormányzat tulajdonában lévő intézmények energiatakarékos felújítására, valamint több szinten is foglalkozni kell az agglomerációból beáramló forgalom csökkentésével. A kerületben lakók érdekeit, valamint a kerületi lakófejlesztési lehetőségeket kell előtérbe helyezni az agglomerációból beközlekedők érdekei helyett.

A 2016-os ITS céljai – elsősorban forráshiány miatt – szerényen teljesültek. A jelenlegi tervezésnél sem lehet előre látni sem a saját bevételek, sem a pályázati források volumenét, ezért az indikátorok tekintetében kisebb értékek kerültek rögzítésre.

Lakossági kérdések, észrevételek, és az azokra adott válaszok

Volt Észak-pesti Kórház fejlesztése:

A volt Észak-pesti Kórház fejlesztésére 2015-ben szakmai tanulmány készült, amely akkor beépült a most még hatályos ITS-be. Ennek áttekintése és aktualizálása jelenik meg a mostani anyagokban, melynek több oka is van:

- jelenleg bizonytalan az egészségügyi ellátások önkormányzati feladatok között maradása,
- a bizonytalan forrásoldal miatt nem lehet nagyobb fejlesztést tervezni a területen,
- a közelmúltban több kormányzati fejlesztés is felvetődött a területen (egészségügyi infrastruktúrafejlesztés, hagyományos kínai gyógyítás-oktatás fejlesztés, uszoda építése), de ezek egyike sem jutott el a megvalósításig,
- a hasznosítási lehetőségeket és igényeket át kell tekinteni, mely túlmutat az ITS keretein, ez átfogó vizsgálatot igényel,
- ütemezetten eddig is történtek fejlesztések: elkészült a mentőállomás, 13. épület felújítása, használaton kívüli, megtartásra nem javasolt épületek bontása befejeződött

Rákos út és környéke fejlesztése:

A Rákos út egyik kiteresedésén, a fővárosi TÉR-Köz pályázat támogatásával megvalósult a Wesselényi piac előtti tér fejlesztése. A korábbi fejlesztési elképzelések – Rákos út átfogó közterületi rehabilitációja – sincsenek elfelejtve, de biztos forrás miatt jelenleg nem tervezettek.

Kerékpár utak fejlesztése:

A kerékpárutak építése tekintetében szerény célérték került megadásra az ITS-ben, ennek elsősorban a tervezhető biztos források hiánya az oka. A kerület prioritásnak tartja a kerékpárutak építését. A nagyobb lakófejlesztések kapcsán a Beruházók vállalták a fejlesztési területek melletti kerékpárutak kiépítését, a Főváros kerékpárforgalmi tervét folyamatosan egyeztetjük. A szomszédos kerületek előrébb tartanak, mivel pl. Zuglóban intenzívebb lakófejlesztések történtek, illetve pl. XVI. kerületben több kormányzati forráshoz jutottak. Reményeink szerint központi forrásból a Szilas-patak menti kerékpárút kiépítése hamarosan megkezdődhet. A folyamatban lévő útfejlesztések során is figyelmet fordítunk a kerékpárforgalom tervezésére. A Kolozsvár utca - Erzsébet Királyné útja kerületközi kerékpáros kapcsolat helyett azonban az intenzív forgalommal kevésbé terhelt kis utcákban történő átvezetés javasolt.

Kolozsvár utcai piac és környéke:

A Kolozsvár utcai piac mai megjelenése nem ideális. Az átalakításra koncepció terv készült, de forráshiány miatt egyelőre a megvalósítás még nem tudott megkezdődni. A MÁV már régóta

tervezi ide egy vasúti megálló építését. A piac kialakításának áttervezését nehezíti, hogy csak a telek önkormányzati tulajdonú, a felépítmények magántulajdonban vannak

MÁV-telep:

A MÁV lakótelepet védett épületeit alapvetően pályázati források segítségével lehetne felújítani. A terület országos műemléki és fővárosi helyi védelmet is élvez. A kerület a helyi településképi rendelet módosításával pár éve kiterjesztette az értékvédelmi pályázat lehetőségét a MÁV-telepi épületekre is. Így a pályázati kiírásába már bekerült többek között a spaletták és fa nyílászárók felújításának, valamint eredetihez illeszkedő tetőfedés cseréjének a támogatása, ebben már vannak szerény eredmények. A pályázati források kiszámíthatatlansága miatt került szerény forrás megjelölésre az indikatív keretösszegeknél (jelenleg 10 M Ft/év kerületi forrás van az egész kerület védett értékeire).

A Tervezők elmondták, hogy a fejlesztések mellett szereplő célértékek a források bizonytalansága miatt alacsonyabban tervezettek, legalább részben vállalható célértékeket szükséges meghatározni. Reméljük, hogy az EU-s források által biztosított pályázati lehetőségek megnyílásával minél több tervezett fejlesztés megvalósulhat.

Budapest, 2022. november 14.

Melléklet: Jelenléti ív

Emlékeztetőt készítette:

Sárosi Dóra településfejlesztési üi.

Emlékeztetőt jóváhagyta:

Sipos Gabor
főépítész

III. KÖTET INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

MEGBÍZÓ

Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota
Önkormányzata

Cím: 1153 Budapest, Bocskai utca 1-3.

Tel.: 06 (1) 305 3100

E-mail: info@bpxv.hu

Honlap: www.bpxv.hu

GENERÁLTERVEZŐ

Pro Régió Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési és
Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Cím: 1071 Budapest, Városligeti fasor 47-49.

Tel.: központ (+36-1) 471-8955, ügyfélszolgálat (36-1) 471-8959

Fax: (+36-1) 471-8975

E-mail: proregio@proregio.hu

Honlap: <http://www.proregio.hu>

SZAKÁGI TERVEZŐK

KÉSZ Közmű és Energetikai Tervező Kft.

Cím: 1016 Budapest, Naphegy utca 26.

Tel.: (+36-1) 489-0365

E-mail: kozmu@kesztervezo.hu

Mikroline Mérnöki és Szolgáltató Kft.

Cím: 1146 Budapest, Erzsébet királyné útja 2/A.

Tel.: (+36-30)-274-6261, (+36-20) 519-8524

E-mail: mikroline@mikroline.hu

Topo Plan Tervezőiroda Kft.

Cím: 2040 Budaörs, Patkó utca 1. IV. 31.

Tel.: 06-70-367-53-31, 06-30-246-81-32

E-mail: pocsock@gmail.com

ALÁÍRÓLAP

MEGRENDELŐ

BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLET RÁKOSPALOTA, PESTÚJHELY, ÚJPALOTA ÖNKORMÁNYZATA

Cserdiné Németh Angéla	polgármester	Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzata
dr. Kevevári Edit jegyző	jegyző	Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzata
Sipos Gábor	főépítész	Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzata

GENERÁLTERVEZŐ

PRO RÉGIÓ NONPROFIT KFT.

Dr. Gordos Tamás	szakmai igazgató	Pro Régió Nonprofit Kft. gordos.tamas@proregio.hu
------------------	------------------	--

TERVEZŐ

Gutai Berta településmérnök	 településtervező TT/1 01-4858	Pro Régió Nonprofit Kft. gutai.bera@proregio.hu
Dr. Mérei András geográfus	 tervező munkatársa	Pro Régió Nonprofit Kft.

Dr. Orosz György

Térség- és településfejlesztési
szakértő

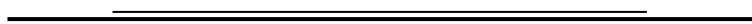
SZAKÁGI TERVEZŐ

Tóthné Pocsok Katalin okl. kertészmérnök, város- és környezetgazdálkodási szakmérnök <i>Tóthné Pocsok Katalin</i>	tájtervezés, zöldfelület, környezetvédelem TK, K 01-5086, TT1 01- 5086/06	Topo Plan Tervezőiroda Kft.
Hanczár Zsoltné <i>Hanczár Zsoltné</i> okl. gépészmérnök, városépítési- városgazdasági szakmérnök	energia közmű, elektronikus hírközlés és víziközmű vezető tervező TE, TH, TV-T-Tell/01-2418	KÉSZ Tervező Kft. kozmu@kesztervezo.hu
Ziman Gergely <i>Ziman Gergely</i> okl. településmérnök	közműtervező munkatársa	KÉSZ Tervező Kft. kozmu@kesztervezo.hu
Dr. Uzzoli Annamária geográfus	társadalom, humán infrastruktúra	
Galli Károly geográfus	gazdaság	Pro Régió Nonprofit Kft. galli.karoly@proregio.hu
Varga Zsolt <i>Varga Zsolt</i> okl. tájépítésmérnök	közlekedéstervező KÉ-K 01-15837	Mikroline Kft. mikroline@mikroline.hu

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
ELŐZMÉNYEK	6
1 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	8
1.1 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása.....	8
1.2 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	17
2 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	19
2.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával	20
2.2 Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése	22
2.3 A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	32
2.4 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	35
2.4.1 Beruházásjellegű pontszerű projektek	35
2.4.2 Beruházás jellegű hálózatos projektek	39
2.5 A beruházási jellegű hálózatos projektek vázlatos pénzügyi terve.....	47
2.6 Nem beruházási jellegű hálózatos projektek (soft projektek)	48
3 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	50
Az érintett kerületrészek főbb jellemzői	50
A szegregációval veszélyeztetett terület lehatárolásának szempontjai	50
A XV. kerület és az érintett kerületrész (Rákospalota) helyzetértékelése	51
Szociális ellátás a XV. kerületben.....	55
Esélyegyenlőség biztosítása a kerületben	57
A szegregációval veszélyeztetett terület helyzetelemzése	59
A XV. kerületben azonosított hátrányos helyzetű terület helyzetelemzése	65
A 2016. évi Antiszegregációs Terv fontosabb megállapításai	70
A 2016. évi Antiszegregációs Tervben hozott intézkedések megvalósulásának értékelése	71
3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések (a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása).....	72
A kerület egészében megvalósuló, esélyegyenlőséget megvalósító és fenntartó beavatkozások.....	72
3.2 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.....	73
Tervezett beavatkozások a szegregációval veszélyeztetett területen	73

4	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	74
4.1	A stratégia külső összefüggései.....	74
	Az EU szakpolitikai célkitűzései (PO)	74
	Partnerségi Megállapodás	75
	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)	75
4.2	A stratégia belső összefüggései.....	83
5	A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	87
5.1	Belső kockázatok.....	87
5.2	Külső kockázatok.....	88
6	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	90
6.1	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.....	90
6.1.1	Szabályozási tevékenységek, eszközök.....	90
6.1.2	Településfejlesztési Megállapodás/Településrendezési Szerződés	91
6.1.3	Pályázati tevékenység az önkormányzati beruházások forrásának biztosításához	92
6.1.4	Gazdasági partnerség eszközei	92
6.1.5	Projektársaság.....	92
6.1.6	Projektfejlesztő társaság.....	92
6.1.7	Városmarketing és arculatépítés.....	93
6.1.8	Közszolgáltatások.....	93
6.2	Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása	94
6.3	Település közti koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok...	95
6.4	Monitoring rendszer kialakítása	97
6.4.1	A monitoring rendszer feladata és módszertana.....	97
6.4.2	A monitoring rendszer működtetési mechanizmusainak meghatározása	97
6.4.3	Indikátorok.....	99

BEVEZETÉS

Jelen dokumentum Budapest 15. kerület, Pestújhely – Rákospalota - Újpalota 2016-ban készített és elfogadott kerületi Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata. A Stratégia felülvizsgálatát négy tényező tette szükségessé. Az egyik ilyen tényező az új, 2021-2027-es Európai Unió tervezési ciklus megkezdése, Uniós szinten új kohéziós politikai célok kerültek megfogalmazásra, Magyarország új Partnerségi Megállapodása pedig ezen célok eléréséhez új operatív és nemzeti programokat hívott életre. Ez új pénzügyi kereteket is teremtett, ezért a kerületnek a tervezési ütemezése sem kerülheti el a változtatást. Második tényező, hogy az ITS-ben meghatározott célok egy része megvalósult. Sikerenek nevezhető hogy számos projekt előkészítő munkálata történt meg és lépett a megvalósítás stádiumába. Akadtak azonban célok, amelyek megvalósulása különböző okok miatt nem indulhatott meg. A 2020-as évben kitört koronavírus pandémiahelyzet az önkormányzati gazdálkodást is bizonytalan időre átírta, jelentős adóbevételeket vont el az állam a kerülettől is, ezért harmadik tényezőként az önkormányzat lecsökkent mozgásterét kell figyelembe venni. Végül a negyedik tényező, amely következtében a felülvizsgálat szükségessé vált, az új XV. kerületi kerületfejlesztési koncepció és a Főváros új integrált településfejlesztési stratégiájának tervezése: szükséges megteremteni a kerületfejlesztési koncepcióhoz és Budapest új integrált településfejlesztési stratégiájához való illeszkedést. Pestújhely – Rákospalota - Újpalota a Főváros kerületeként csatlakozik Budapest elképzeléseire. Fejlesztéseit a Főváros terveivel összhangban végzi el.

Az integrált településfejlesztési stratégia tartalmi felépítése

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia a kerület rövid-középtávú, 7-10 évre tervezett fejlesztéseit felsorakoztató településfejlesztési eszköz, amely területi alapú, a kerület városrészeire, akcióterületeire vonatkozó célok meghatározására, és azok megvalósítására készül. Az ITS integráltsága a különböző szakpolitikai megközelítéseket (pl. gazdaságfejlesztés, környezeti fejlesztés, közlekedésfejlesztés, műszaki infrastruktúra fejlesztés, társadalmi programok stb.), a kerületi partnerek (lakosság, vállalkozói szektor, civil szektor, közsféra stb.) céljait, elvárásait, illetve az önkormányzat meghatározó szerepét jelenti.

- A kerületfejlesztési koncepció közép-hosszútávú fejlesztési céljait rövid-középtávú programokká, projekteké bontja le.
- Tervezése területi szemléletű, a kerület egészére, kerületrészekre, akcióterületekre fogalmazza meg a célokat, fejlesztéseket.
- Megvalósíthatósági megközelítést alkalmaz: pénzügyi, indikátorvállalási, illetve szervezeti feltételek biztosításának követelményét fogalmazza meg.
- Meghatározó szerepet szán a partnerségi alapú tervezésnek, ami a kijelölt célrendszer megfelelő helyi támogatását és középtávú megvalósíthatóságát jelenti

Az ITS a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet szerint készül, célrendszere a kerületfejlesztési koncepció alapján kerül kidolgozásra, az első rész ezeket a célokat tárgyalja. A második részben a területi szemléletnek eleget téve akcióterületek kerülnek lehatárolásra, bemutatásra és akcióterületi projektek kerülnek bemutatásra. Az akcióterületek mellett a kerület egészére kiterjedő hálózatos és azokon kívül

álló pontszerű célok is megfogalmazásra kerülnek. A beruházás jellegű fejlesztések mellett nem beruházás jellegű (soft) projektek is részét képezik a stratégiának. Mivel a XV. kerületben szegregációval veszélyeztetett terület található, ezért az ITS antiszegregációs programot is tartalmaz. A dokumentum utolsó fejezetei a célok összefüggéseivel és megvalósíthatóságával, illetve a fejlesztéspolitika intézményrendszerével, az eredmények folyamatos követésének (monitoring) lehetőségeivel és azok kockázataival foglalkozik.

ELŐZMÉNYEK

Budapest XV. kerület integrált településfejlesztési stratégiája 2016-ban a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet szerinti tartalommal készült el. Az ITS-ben meghatározásra kerültek a 7-8 éves, illetve praktikusán a 2014-2020-as Európai Unió tervezési időszakra vonatkozó kerületfejlesztési célok, akcióterületek, projektek. A 2016-os ITS készítése óta eltelt időszakban a projektek közül számos megvalósításra került. 5 év alatt olyan jelentős változások következtek be, mind a gazdasági, társadalmi folyamatokban, jogszabályi környezetben, illetve az önkormányzati feladatok és az önkormányzati gazdálkodás kapcsán, amelyek indokoltá tették a 2016-os ITS felülvizsgálatát, módosítását. Emellett elkezdődött a 2021-2027-es Európai Unió tervezési időszak, amely az ország és a helyi önkormányzatok számára is új fejlesztési irányokat jelöl ki, ezzel együtt az Unió által támogatott fejlesztések köre is változik.

Megváltoztak a külső tényezők:

- a 2020-ban a világban kitört COVID-19 koronavírus pandémia miatt megváltoztak a piaci, gazdasági körülmények, befektetési tendenciák;
- a korábbinál sokkal jelentősebb mértékben emelkedett az energiahatékonyság, a környezetvédelem, a klímaváltozás kérdése;
- a digitalizáció, a kommunikáció sosem látott fejlődésen ment keresztül, a smart (okos) eszközök, új telekommunikációs szabványok (5G) elterjedése a települési és teleülésszervezési szolgáltatások, tevékenységek új megközelítését hívták életre;
- az Európai Unióban 2021-ben új 7-éves tervezési időszak kezdődött, a kohéziós politikában új irányok jelentkeztek
- az orosz-ukrán háború által okozott energiaáremelkedések.

Megváltoztak a belső tényezők:

- a pandémiahelyzet miatt jelentős mértékben megterhelésre került az önkormányzat egészségügyi és szociális intézményrendszere, amely feltárta a működési-gazdálkodási hiányosságokat;
- az országban a vírusjárvány miatt bevezetett vészhelyzet és rendkívüli jogrend a korábbinál nagyobb mértékű adóelvonást eredményezett a helyi önkormányzatoktól, ezért 2021-től az önkormányzati gazdálkodás a korábbinál kevesebb mozgásteret nyújt a kerületfejlesztési célok megvalósítására;

- a lakosság életminősége a járványhelyzet következtében romlott, nőtt a munkanélküliség, egyes gazdasági szektorok (pl. turizmus-vendéglátás) jelentős bevételkiesést szenvedett el;
- az előre nem látható energiaár-növekedések bizonytalanná teszik az önkormányzat számára a fejlesztésekre fordítható források nagyságát.

Fejlesztéspolitikai, jogszabályi és tervi háttér:

A 2021-2027-es időszakban az EU kohéziós politikájának 5 fő célja:

- Intelligensebb Európa
- Zöldebb, karbonmentesebb Európa
- Jobban összekapcsolt Európa
- Szociálisabb Európa
- A polgáraihoz közelebb álló Európa

Jogszabályi és tervi háttér:

- 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet;
- a Partnerségi Megállapodás tervezetében foglaltak mentén kidolgozott, 2021-2027 támogatási időszak operatív programjai;
- Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (elfogadva az 1/2014. (I.3.) OGY. határozattal)
- Országos Területrendezési Terv (OTrT) (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény Második rész)
- Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (BATrT) (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény Harmadik rész)
- Budapest Területfejlesztési Koncepciója
- Fővárosi Területfejlesztési Program
- Budapest 2030 Hosszú távú Városfejlesztési Koncepció
- Otthon Budapesten – Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027

Az integrált településfejlesztési stratégia elkészítésének módszertana

Az integrált településfejlesztési stratégia a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott környezeti, társadalmi, gazdasági célok megvalósítását szolgáló középtávú fejlesztési program. A rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében határozza meg a koncepcióban megfogalmazott meghatározott célok megvalósítását szolgáló beavatkozásokat, programokat, a megvalósítás eszközeit, nyomon követését.

Az ITS a jogszabályi tartalmi követelmények mentén épül fel, szakmailag pedig a jelen állapot bizonytalanságaihoz próbál illeszkedni. A meghatározott fejlesztési beruházások a valós szükségletek és a 2022-es évben tapasztalható bizonytalansági tényezők keresztmetszetének optimális változatát jelenítik meg.

1 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

A XV. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott célok és beavatkozások teljes mértékben a megalapozó vizsgálatban feltárt erősségekre és gyengeségekre építve, a beazonosított problémák megoldását célozzák.

A stratégia felülvizsgálatával párhuzamosan Településfejlesztési Koncepció is készült, amelynek céljaival az ITS összhangot teremt.

Az ITS a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendeletben meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelően határozza meg a kerület középtávú fejlesztési célkitűzéseit, és az azok megvalósításához szükséges stratégiai beavatkozásokat a 2021-2027-es Európai Uniói tervezési időszakra.

A kerület jövőképeinek szlogenszerű mottója a településfejlesztési koncepcióban

BP XV – A HOLNAPOT ÉPÍTJÜK

Átfogó célok a településfejlesztési koncepcióban

Társadalmi cél:

A társadalmi jólét alapjainak biztosítása, a kerület népességmegtartó erejének növelése

Gazdasági cél:

A kerület gazdasági szerkezetének fejlődését elősegítő önkormányzati intézkedések bevezetése

Környezeti cél:

A természeti és épített környezettel való felelős gazdálkodás megerősítése

Kerületfejlesztési Konceptió	Jövőkép	BP XV. – A holnapot építjük			
	Átfogó célok	Társadalom	Gazdaság	Környezet	
		Á1: A társadalmi jólét alapjainak biztosítása, a kerület népességmegtartó erejének növelése	Á2: A kerület gazdasági szerkezetének fejlesztése és sokszínűvé tétele	Á3: A természeti és épített környezettel való felelős gazdálkodás megerősítése	
Integrált Településfejlesztési Stratégia	Stratégiai célok	S1: A kerület családbarát jellegének erősödése			
		S2: Földrajzi adottságok kihasználása, a vállalkozóbarát környezet erősödése			
		S3: A kerületrészek identitástudatának erősödése			
		S4: A kerület tudatos imázsépítése, vonzó kerületkép kialakítása a köztudatban			
		S5: A meglévő, befektetésre alkalmas területek helyzetbehozása			
		S6: A helyi kkv-k fejlesztésével a lakosság helyben tartása és életszínvonalának növelése			
		S7: Leromlott és leromlással veszélyeztetett területek fejlesztése			
		S8: A városrészi központok és alközpontok fejlesztése, közösségteremtő terek létrehozása			
		S9: Környezet-, és energiatudatos kerületfejlesztés, kertvárosi és zöld jelleg erősítése			
		S10: A helyi szociális- és hajléktalanellátás színvonalának megőrzése, járványhelyzet kezelésére cselekvési terv kidolgozása			
				S11: Közlekedési-, és közműhálózatok infrastrukturális fejlesztése (a lakónépesség komfortfokozatának és a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében)	
		S12: A társadalmi leszakadás, szegregálódás felszámolására cselekvési terv kidolgozása			
		S13: Az aktív kikapcsolódás feltételeinek megteremtése (fiatalokat célzó programok, szolgáltatások biztosítása, sport-infrastruktúra fejlesztése)			
		S14: Az egészségügyi alapellátás és a járóbeteg szakellátás fejlesztése, járványhelyzet kezelésére cselekvési terv kidolgozása (egészség-iparra alapozott fejlesztések)			
		S15: Megerősített közbiztonság			

1.2 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

Az átfogó célok és stratégiai célok, a megalapozó vizsgálat, és a partnerségi egyeztetés során tett észrevételek, valamint az önkormányzat helyismeretére alapozva kerültek meghatározásra. Ezek együttesen biztosítják az átfogó célok és stratégiai célok megalapozottságát, amelyek hozzájárulnak egy reális és hosszútávon elérhető jövőkép eléréséhez

Az alábbi táblázatban összefoglaltuk az átfogó célok és a stratégiai célok kapcsolatát:

Átfogó célok	Stratégiai célok														
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15
Á1: A társadalmi jólét alapjainak biztosítása, a kerület népességmegtartó erejének növelése	+++	++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++
Á2: A kerület gazdasági szerkezetének fejlesztése és sokszínűvé tétele	+	+++	+	+++	+++	+++	+	+	+	+	+	++	+	+	+
Á3: A természeti és épített környezettel való felelős gazdálkodás megerősítése	++	++	+	+++	+++	+	+++	+++	+++	+	+++	++	+++	+	+

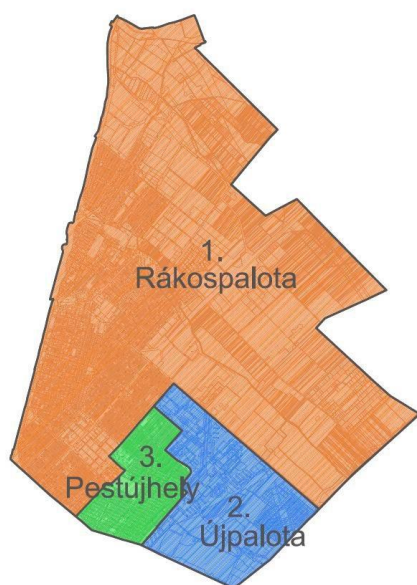
+ gyenge szinergia

++ közepes szinergia

+++ erős szinergia

1. táblázat: Az átfogó célok és a tematikus és területi célok kapcsolata, *Forrás: Saját szerkesztés*

1.2.1. A stratégiai célok és a kerületrészek közötti összefüggések bemutatása megalapozó

1. Rákospalota

2. Pestújhely

3. Újpalota

1. ábra: Kerületrészek

1. Rákospalota

A főváros határa a MÁV váci vonalától - Rákospalotai határút-Szentmihályi út - Bánkút utca - Mézeskalács tér északkeleti oldala - Őrjárat utca - Adria utca - Árvavár utca - MÁV Körvasút - MÁV váci vonala a főváros határáig.

2. Újpalota

Szentmihályi út a Bánkút utcától - Rákospalotai határút - Vezensy utca - MÁV Körvasút - Drégelyvár utca - Madách utca - Hősök útja - Szerencs utca - Pörge utca délkeleti oldalán fekvő telkek délkeleti oldalát összekötő vonal - Gazdálkodó út - Bánkút utca a Szentmihályi útig.

3. Pestújhely

Gazdálkodó utca a Bánkút utcától - Pörge utca délkeleti oldalán fekvő telkek délkeleti oldalát összekötő vonal - Szerencs utca - Hősök útja - Madách utca - Drégelyvár utca - MÁV Körvasút - Árvavár utca - Adria utca - Őrjárat utca - Mézeskalács tér teljes területe az északkeleti oldalán álló épületek kivételével - Bánkút utca a Gazdálkodó utcáig.

Az alábbi táblázat a stratégiai célok, valamint a városrészek kapcsolatát összegzi:

Városrészek		Stratégiai célok														
		S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15
1	Rákospalota	+++	+++	++	++	+++	++	+++	+++	+++	++	++	++	++	++	++
2	Pestújhely	++	++	++	++	+	++	++	++	+++	+++	++	+++	++	++	++
3	Újpalota	++	++	++	++	+	++	++	+++	+++	++	++	++	+++	++	++

+ Általános kapcsolat – Kevésbé érvényesíthető cél

++ Közepes kapcsolat – Általánosan érvényesíthető cél

+++ Erős kapcsolat – Fokozottan érvényesíthető cél

2. táblázat: Tematikus célok és városrészek kapcsolata, *Forrás: Saját szerkesztés*

1.2.2. Kerületrészi célok

Rákospalota – A kerületrész kiemelt célja a régóta megvalósításra váró városközpont kialakítása, jelentős egészségügyi, sportolási és kulturális intézményi fejlesztésekkel, valamint a hiányzó infrastrukturális létesítmények kiépítésével. A városrész külső területein jelentős fejlesztési terület található, lakó, munkahelyi és intézményi övezetekkel, barmanezős területekkel.

Újpalota – Cél a kedvezőtlen generációs adottságok felülírása, a fiatalosabb, lendületesebb életvitel, a sportosabb, egészségesebb életmód és a harmonikusabb életkörülmények elérése. Kiemelt figyelmet kell fordítani a kedvezőtlenül alakuló korfa pozitív irányú befolyásolására, az élhetőbb, sokszínűbb városrészeire jellemző társadalmi, gazdasági, szociális és kulturális feltételek biztosítására. A településből várossá válás érdekében a városrész központjának fejlesztése, alközpontok kiépítése, közösségi terek létesítése, parkolási lehetőségek növelése szükséges.

Pestújhely – A meglévő hagyományok megtartása mellett, a kialakult kerületrész-szerkezet adottságaira épülő fejlesztések. Az egészségügyi, kulturális és sport jellegű szolgáltatások színvonalának emelése. A volt „oroszórház” vegyes funkciójú fejlesztése regionális jelentőségű.

2 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

Az ITS, mint operatív jellegű stratégia, tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozásokat (projekteket, illetve programokat), amelyek a stratégiában meghatározott célok eléréséhez szükségesek. A projektek nemcsak beruházási típusúak lehetnek, hanem például foglalkoztatási, képzési, szemléletformáló, közösségfejlesztő, társadalmi felzárkóztatást célzó jellegűek is.

Az ITS az alábbi projekt-típusokat különbözteti meg:

Akcióterületi projektek

Akcióterületi projekteknek a **térben és időben koncentrált, jellemzően komplex jellegű** projekteket nevezzük. A térben való koncentrálttság azt jelenti, hogy a beavatkozások egy jól meghatározható határvonallal körülvett területen belül történnek. Az időben való koncentrálttság azt jelenti, hogy az akcióterületen belüli beavatkozások szintén egy jól meghatározott, de záros határidőn belül - legfeljebb néhány év alatt – megtörténnek. A komplex jelleg pedig azt jelenti, hogy az akcióterületen többféle, de egymással szorosan összehangolt beavatkozások valósulnak meg. Az akcióterületen megvalósuló fejlesztések:

- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen,
- együttesen szinergikus hatást fejtenek ki, vagyis az egyes projektelemek segítik más projektelemek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését.

Akcióterületen kívüli projektek

Nem minden – a kerület területén megvalósuló – projekt tekinthető akcióterületi projektnak, mert vagy időben vagy térben nem koncentráltak vagy a beavatkozás jellege nem komplex. Térben nem koncentrált projekt például egy olyan program megvalósítása, amely a kerület különböző pontjain jelent pontszerű beavatkozásokat. Időben nem koncentrált az a projekt, amelynek megvalósítása csak hosszabb idő alatt lehetséges. Végül nem komplex jellegű az a projekt, amely egyetlen, pontszerű beavatkozást jelent. Jellemző akcióterületen kívüli projektek:

- önálló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, energetikai fejlesztése,
- közterület- és környezetrendezés a kerület egy-egy pontján,
- új, önálló létesítmény elhelyezése a városszövetben,
- Hosszabb idő alatt (nem akciószerűen) megvalósítható fejlesztések (meglévő lakóterületek átépülése, ipari területek funkcióváltása stb.)

Hálózatos projektek

Hálózatos projektnak az egymással összehangolt, térben kapcsolódó beruházási jellegű projekteket nevezzük. A térben való kapcsolódás azt jelenti, hogy a hálózatos projekt kiterjedhet több városrészre,

vagy akár a kerület egészére is, kapcsolódhat továbbá nagyobb léptékű térségi (országos, megyei, járási) hálózatokhoz is. A hálózatos projekt

- több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemekből áll,
- a kerület egészére vagy annak egy részére – például több akcióterületre – terjed ki,
- a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik.

Soft projektek

Soft projektnek a célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű tevékenységeket nevezzük. Ide tartozhat:

- szabályozási tevékenység
- városmarketing célú tevékenység
- magánbefektetők bevonását, partnerség ösztönzését szolgáló tevékenységek
- vállalkozásfejlesztési, munkahelyteremtési programok
- szemléletformáló tevékenységek
- helyi kedvezmények biztosítása (építményadó kedvezmény új beruházások ösztönzésére)

2.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Az ITS időszakára (5-7év) a következő akcióterületeket (AT) határoltuk le (Az akcióterületek részletes bemutatására a 2.2. „Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések bemutatása” fejezetben kerül sor.):

- AT1. Rákospalota Újfalu
- AT2. Rákospalota kerületközpont
- AT3. MÁV-telep
- AT4. Újpalota lakótelep
- AT5. Szilas-patak

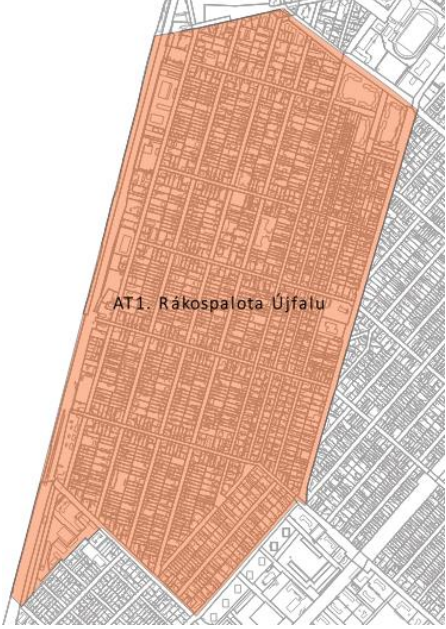
A megvalósítást szolgáló beavatkozások – Akcióterületek áttekintő térképe

2. ábra: Beavatkozások helyszínének áttekintő térképe

2.2 Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése

AT1. Rákospalota Újfalú

Akcióterület kijelölése, elhelyezkedése a városszövetben, illeszkedése stratégiai célokhoz	
	<p><u>Az akcióterület elhelyezkedése:</u></p> <p>Az akcióterület XV. kerület Rákospalota kerületrészen helyezkedik el.</p>
	<p><u>Az akcióterület határa:</u></p> <p>Kerülethatár – Tóth István u. – Patyolat u. – Wysoczki u. – Rákos út – Illyés Gyula u. – Bácska utca</p>
	<p>Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:</p> <p>S1: A kerület családbarát jellegének erősödése</p> <p>S8: A városrészi központok és alközpontok fejlesztése, közösségteremtő terek létrehozása</p> <p>S10: A helyi szociális- és hajléktalanellátás színvonalának megőrzése, járványhelyzet kezelésére cselekvési terv kidolgozása</p> <p>S11: Közlekedési-, és közműhálózatok infrastrukturális fejlesztése (a lakónépesség komfortfokozatának és a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében)</p> <p>S12: A társadalmi leszakadás, szegregálódás felszámolására cselekvési terv kidolgozása</p> <p>S15: Megerősített közbiztonság</p>

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beruházások

Az akcióterület a 2016-ban készített ITS akcióterületei között is szerepel más lehatárolással Szociális Városrehabilitáció Akcióterület néven. A jelenlegi tervezési időszakban az akcióterületen nem a szociális városrehabilitáció az elsődleges beavatkozás. Az AT a kerülethatáron elhelyezkedő vasúti, leromlott állapotú területeket és funkcióváltással érintett gazdasági területeket (volt Bőrgyár) foglal magába. A területen magas az önkormányzati tulajdonú ingatlanok (bérlakások) aránya és önkormányzati intézmények is a területen. Az itt élő lakosság életkörülményeinek javítása mellett az önkormányzat a közterületek állapotának javítását tekinti további prioritásnak. Az akcióterület keleti határát jelentő Rákos út fejlesztése – mint a kerület egyik legfontosabb kiskereskedelmi-szolgáltató tengelye – elsősorban a kisvárosias utcakép megújulásának elősegítését szolgáló intézkedések bevezetését jelenti, mely megteremti az összeköttetést Rákospalota kerületközpont akcióterülettel. Az akcióterületen fontos szempont az önkormányzati vagyon optimalizálása a bérlakások tekintetében és a lakásállomány műszaki állapotának javítása.

A fejlesztési akcióterület keretén belül tervezett projektek (AT1)					
Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (Millió Ft)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
AT1.1	Bérlakások műszaki felmérése és korszerűsítése	A 100% önkormányzati tulajdonú bérlakás állomány műszaki felmérése és korszerűsítése	400 80/év	2027	10
AT1.2	Lakóépületek korszerűsítésének önkormányzati pályázati támogatása	Társasházi, lakásszövetkezeti tulajdonban lévő lakóépületek energiahatékonyság gal egybekötött korszerűsítése	150 30 M Ft/év (visszatérítendő kölcsön, egész kerületre 50-80 M Ft/év)	2027	20
AT1.3	Közbiztonság javítása	Térfigyelő rendszer korszerűsítésének, fejlesztésének folytatása	7,5 1/év	2027	20
AT1.4	Közterület-rehabilitáció	Közterek, parkok, játszóterek, települési zöldfelületek felújítása, bővítése	25	2027	15
AT1.5	Közlekedési- és közlekedésbiztonsági fejlesztések	Istvántelek P+R vasúti megálló rehabilitációja, mini intermodális csomópont továbbfejlesztése a vasútvonal rekonstrukciójának függvényében	20	2027	75
		Járdák, kerékpáros sávok felújítása, gyalogos zónák, forgalomcsillapított utcák kialakítása, önkormányzati közúthálózat felújítása	500	2027	20
AT1.6	Önkormányzati tulajdonú középületek energetikai korszerűsítése	Csokonai Kulturális Központ energetikai korszerűsítése	500	2027	0

AT2. Rákospalota kerületközpont

 <p>AT2. Rákospalota kerületközpont</p>	<p><u>Az akcióterület elhelyezkedése:</u></p> <p>Az akcióterület XV. kerület Rákospalota kerületrészen helyezkedik el.</p>
	<p><u>Az akcióterület határa:</u></p> <p>Kerülethatár – Bácska utca – Illyés Gyula u. – Régi Fóti út – Epres sor – Fő út – Pozsony u.</p>
	<p>Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:</p> <p>S1: A kerület családbarát jellegének erősödése</p> <p>S2: Földrajzi adottságok kihasználása, a vállalkozóbarát környezet erősödése</p> <p>S3: A kerületrészek identitástudatának erősödése</p> <p>S4: A kerület tudatos imázsépítése, vonzó kerületkép kialakítása a köztudatban</p> <p>S6: A helyi kvv-k fejlesztésével a lakosság helyben tartása és életszínvonalának növelése</p> <p>S8: A városrészi központok és alközpontok fejlesztése, közösségteremtő terek létrehozása</p> <p>S13: Az aktív kikapcsolódás feltételeinek megteremtése (fiatalokat célzó programok, szolgáltatások biztosítása, sport-infrastruktúra fejlesztése)</p>

3. ábra: Rákospalota kerületközpont

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beruházások

Rákospalota kerületközpont Akcióterület terület szintén szerepelt a 2016-ban készült ITS-ben, a jelenleginél nagyobb területtel. Az önkormányzat a kompakt város modell kialakításában elkötelezett, ezért funkcionális kerületi alközpontok kialakításában gondolkodik. Az akcióterület lecsökkentése a fejlesztések koncentrálása mellett azt a célt szolgálja, hogy Rákospalota kerületközpont területe mellett egyéb alközpontok fejlesztésére is figyelmet kíván fordítani a jelenlegi tervezési ciklusban az önkormányzat. Az akcióterületen tervezett fejlesztések elsődleges célja a zöldfelülettel rendelkező terek (Karácsony Benő park, Bányász park, Kossuth-szobor környezete) javítása, az önkormányzati tulajdonú, jelenleg alulhasznosított ingatlanok hatékonyabb hasznosítása, a gyalogos és kerékpáros

közlekedési kapcsolatok javítása, az alközpont élhetőségének javítása. A Rákos út, valamint az Illyés Gyula út – Bányász park – Fő út vonala az alközpont fejlesztési tengelye, gyalogosbarát városközpont terület kialakítása.

A fejlesztési akcióterület keretén belül tervezett projektek (AT2)					
Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (Millió Ft)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
AT2.1	Fő út – Széchenyi tér és környezetének közösségi célú hasznosítása	– Élő, vegyes funkciójú központ kialakításának elősegítése gazdaságélénkítéssel (kereskedelmi és szolgáltató egységek, vendéglátás, kávézók, üzletek, irodák) – Gyalogos passzázs kialakítása	100	2027	20
AT2.2	Deák rendelő épületének befejezése	Rendelő épületének befejezése	830	2027	30%
AT2.3	Karácsony Benő park fejlesztése	Park terület rekonstrukciójának folytatása, szabadtéri rendezvények megtartására alkalmas terület kialakítása, felüljáró felőli zajvédelem megoldása, a félbe maradt épület hasznosítása más funkcióval	100	2027	15
AT2.4	Budai II. László Stadion és környezetének rekonstrukciója	Fejlesztési koncepció elkészítése	5	2027	0

AT3. MÁV-telep

4. ábra: MÁV-telep

Az akcióterület elhelyezkedése:

Az akcióterület XV. kerület Rákospalota kerületrészen helyezkedik el.

Az akcióterület határa:

Rákos út – Széchenyi út – Őrjárat u. – Szent Korona útja – Vasutastelep u. – Wesselényi u.

Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:

S1: A kerület családbarát jellegének erősödése

S3: A kerületrészek identitástudatának erősödése

S4: A kerület tudatos imázsépítése, vonzó kerületkép kialakítása a köztudatban

S8: A városrészi központok és alközpontok fejlesztése, közösségteremtő terek létrehozása

S11: Közlekedési-, és közműhálózatok infrastrukturális fejlesztése (a lakónépesség komfortfokozatának és a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében)

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beruházások

Az akcióterület a 2016-ban elfogadott ITS-ben is szerepelt. A MÁV-telepen a hagyományos építészeti értékek megtartása, fizikai és funkcionális megújítása, a közösségi terek, közterületek megújítása és az identitás erősítése továbbra is a fő cél. Az elmúlt években számos közterületfejlesztési és egyéb beruházás megvalósult (Ozmán rekreációs park, Törökszegfű tér, útfelújítások, Wesselényi utcai termelői piac), amelyek jelentősen hozzájárultak a terület arculatának fejlődéséhez. A továbbiakban az önkormányzat folytatja a közterületek fejlesztését, parkolók, járdák és utak felújításával, folytatódik a komplex városrehabilitációs program (épített örökségek értékmegőrzését támogató pályázatok, épületenergetikai felújítások), a közösségi terek fejlesztése, illetve a beépítési potenciállal rendelkező területek további felmérése.

A fejlesztési akcióterület keretén belül tervezett projektek (AT3)					
Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (Millió Ft)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
AT3.1	A szocreál lakótelep (Széchenyi telep) zöldfelületi fejlesztésének folytatása, parkolók kialakítása	– Teljes közterületi rehabilitáció (utak, járdák, parkolás) – Zöldfelületi tervezés – Helyi vonzáskörzettel rekreációs területek kiépítése a meglévő zöldfelületeken közösségi részvétellel	40	2027	0
AT3.2	MÁV-védett Vasútastelep komplex, karaktermegőrző megújítása	– felújítások támogatása – Társasházi, értékvédelmi pályázat segítségével – közösségi terek fejlesztése	50 (10/év)	2027	20
AT3.3	Az M3 és a Rákos út közti terület revitalizációja	– közterület-rendezés – intézményfejlesztés	40	2027	10
AT3.4	Villamos végállomás közterületalakítása	– zöldfelület kialakítása – leromlott utcaburkolatok átépítése	50	2027	0

AT4. Újpalota Központ

5. ábra: Újpalota Központ

Az akcióterület elhelyezkedése:

Az akcióterület XV. kerület Újpalota kerületrészen helyezkedik el.

Az akcióterület határa:

Szentmihályi út – Bánkút u. –
Gazdálkodó u. – Szerencs u. –
Hősök útja – Madách u. –
Drégelyvár utca – Rákospalotai
körvasútsor – Lócsevár utca – Kb-
Ez övezet észak-nyugati határa –
Ev övezet észak-nyugati határa.

Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:

S1: A kerület családbarát jellegének erősödése

S3: A kerületrészek identitástudatának erősödése

S4: A kerület tudatos imázsépítése, vonzó kerületkép kialakítása a köztudatban

S5: A meglévő, befektetésre alkalmas területek helyzetbehozása

S7: Leromlott és leromlással veszélyeztetett területek fejlesztése

S8: A városrészi központok és alközpontok fejlesztése, közösségteremtő terek létrehozása

S9: Környezet-, és energiatudatos kerületfejlesztés, kertvárosi és zöld jelleg erősítése

S11: Közlekedési-, és közműhálózatok infrastrukturális fejlesztése (a lakónépesség komfortfokozatának és a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében)

S15: Megerősített közbiztonság

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beruházások

Újpalota Központ Akcióterület változatlanul szerepelt a 2016-ban elfogadott ITS-ben is. A kerületrész egyike a 15. kerület fejlesztendő alközpontjainak. A kerületrészben az elmúlt években közterületfejlesztések, épületenergetikai- és zöldfelületi, illetve játszótér fejlesztések történtek. A következő fejlesztési időszakban az önkormányzati tulajdonú intézmények – óvoda, nyugdíjas otthon, zöldfelületi és játszótér-fejlesztések, útfelújítások – mellett a vásárcsarnok és környezete fejlesztési koncepciójának kidolgozása és közösségi ház létesítése a fő cél, a kompakt város modell szemléletének megvalósításaként.

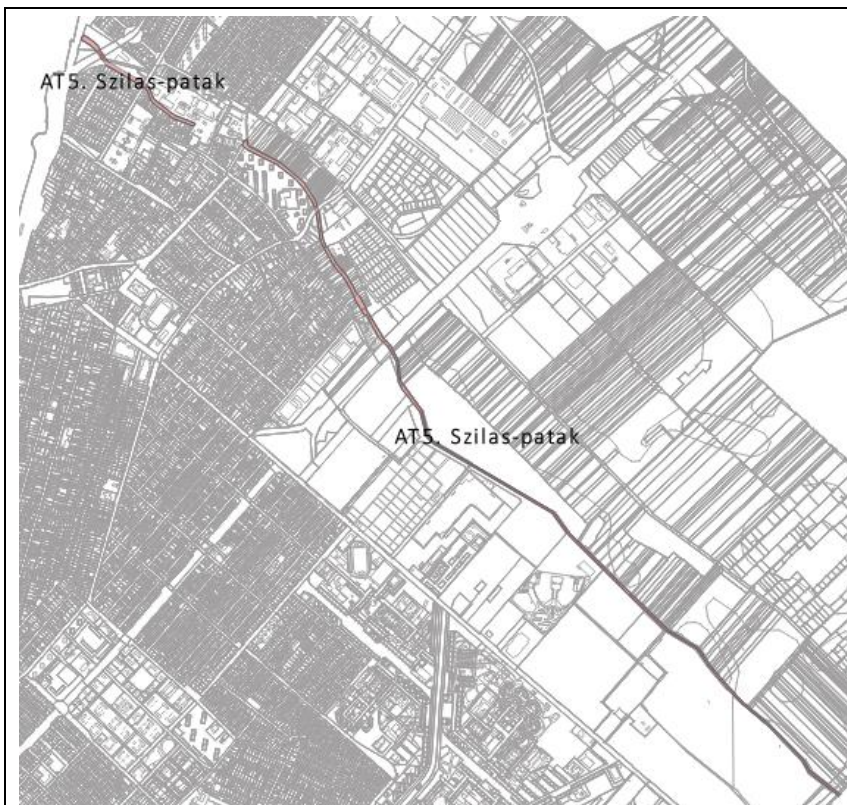
A fejlesztési akció keretén belül tervezett projektek (AT4)

Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (Millió Ft)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
AT4.1	Napsugár 1 tagóvoda és Idevár Bölcsőde épületének felújítása, energetikai korszerűsítése	Az épület műszaki állapota miatt szükséges a létesítmény külső homlokzatának hőszigetelése, nyílászárók cseréje, valamint az elektromos-, fűtés-, víz- és csatornahálózat korszerűsítése.	630	2027	20
AT4.2	Hartyán Tagóvoda épületkomplexum felújítása	Épület energetikai korszerűsítése, nyílászárók cseréje.	530	2027	15
AT4.3	Kavicsos Tagóvoda és Mazsolapalota Bölcsőde épületének felújítása, energetikai korszerűsítése	Épület energetikai korszerűsítése, nyílászárók cseréje.	420	2027	15
AT4.4	Molnár Viktor Tagóvoda épületkomplexum felújítása	Épület energetikai korszerűsítése, nyílászárók cseréje.	520	2027	15
AT4.5	Árendás köz 4-6. sz. kerületi önkormányzati intézmény korszerűsítése, felújítása (ENO)	Az épület műszaki állapota miatt szükséges a létesítmény külső homlokzatának hőszigetelése, nyílászárók cseréje, valamint az elektromos-, fűtés-, víz- és csatornahálózat korszerűsítése.	550	2027	20

AT4.6	Erdőkerülő utca 34. Nyugdíjsház fejlesztése	Az épület energetikai felújítása, korszerűsítése	450	2027	0
AT4.7	Vásárcsarnok megújítása	Homlokzatfelújítás, energetikai korszerűsítés	100	2027	0
AT4.8	Játszóterek és sportparkok felújítása, kialakítása és a közterületek rendezése	– a megkezdett szórvány játszóterek megújításának folytatása, ütemezett bontás és építés – kutyafuttatók kiépítése	50	2027	10
AT4.9	Parkolók kialakításának folytatása	A lakótelepi parkoló hiány megoldása, új parkolók kiépítése	200	2027	20

AT5. Szilas-patak

6. ábra: Szilas-patak

Az akcióterület elhelyezkedése:

Az akcióterület XV. kerület Rákospalota kerületrészen helyezkedik el.

Az akcióterület határa:

A Szilas-patak menti zöldhálózat

Az akcióterületen végrehajtandó projektek a következő stratégiai célok megvalósulásához járulnak hozzá:

S1: A kerület családbarát jellegének erősödése

S3: A kerületrészek identitástudatának erősödése

S4: A kerület tudatos imázsépítése, vonzó kerületkép kialakítása a köztudatban

S9: Környezet-, és energiatudatos kerületfejlesztés, kertvárosi és zöld jelleg erősítése

S13: Az aktív kikapcsolódás feltételeinek megteremtése (fiatalokat célzó programok, szolgáltatások biztosítása, sport-infrastruktúra fejlesztése)

A terület rövid bemutatása, az akcióterületen végrehajtandó beruházások

A Szilas-patak a kerület egyik környezeti szempontból legértékesebb zöldterülete, amely fejlesztése többfunkciós – környezeti és rekreációs, közlekedési és közmű-infratrakturális – elemeket is tartalmaz. Az ITS tervezése során a lakossági válaszok egyik visszatérő fejlesztési területe volt a Szilas-patak, amely új akcióterületként került beemelésre. A Szilas-patak revitalizációja és a patakmenti rekreációs övezet kialakítása olyan közösségi szintű beavatkozás lehet a kerület fejlesztésében, amely fenntartható módon járul hozzá az egyéb kerületi környezetvédelmi intézkedések eredményességéhez is. Budapest Főváros Önkormányzata megbízásából 2017. decemberében elkészült a *Szilas-patak Fejlesztése Megvalósíthatósági Tanulmány és Mesterterv*. A Terv részletesen tartalmazza a 15. kerületre vonatkozóan is a patakrehabilitációs és a környező területrészek rekreációs típusú fejlesztéseit. A Szilas-patak Akcióterületen ezeknek a fejlesztéseknek a megvalósítása a cél.

A fejlesztési akció keretén belül tervezett projektek (AT5)

Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (Millió Ft)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
AT5.1	Kerékpárút építésének ütemezett fejlesztése	Rekreációs és közlekedési igényeket egyaránt kielégítő kerékpárút tervezése és ütemezett kiépítése	1500	2027	10
AT5.2	Gyalogos sétány kialakításának ütemezett fejlesztése	Gyalogos sétány tervezése és ütemezett kiépítése a patak meghatározott partszakaszán a közvilágítás és berendezési tárgyak létesítésével	200	2027	0
AT5.3	Rekreációs infrastrukturális fejlesztések	Liwa malom közösségi célú hasznosítása, szabadtéri fitness, pihenőparkok, futópálya kiépítése	100	2027	0

2.3 A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

AT1 – Rákospalota Újfalu

Akciónév	Akciónév	Becsült költség (Millió Ft)	2023	2024	2025	2026	2027	
AT1	AT1.1	Bérlakások műszaki felmérése és korszerűsítése	400	80	80	80	80	
	AT1.2	Lakóépületek korszerűsítésének önkormányzati pályázati támogatása	150	30	30	30	30	
	AT1.3	Közbiztonság javítása	7,5	2,5	2,5	2,5	2,5	
	AT1.4	Közterület-rehabilitáció	25	5	5	5	5	
	AT1.5	Közlekedési- és közlekedésbiztonsági fejlesztések	520	5	100	100	150	165
	AT1.6	Önkormányzati tulajdonú középületek energetikai korszerűsítése	500	5	45	50	200	200
Összesen		1602,5	127,5	262,5	267,5	467,5	482,5	

AT2 – Rákospalota Kerületközpont

Akciónév	Akciónév	Becsült költség (Millió Ft)	2023	2024	2025	2026	2027	
AT2	AT2.1	Fő út – Széchenyi tér és környezetének közösségi célú hasznosítása	100	5	50	5	5	35
	AT2.2	Deák rendelő épületének befejezése	830	0	400	430	0	0
	AT2.3	Karácsony Benő park fejlesztése	100	0	40	20	20	20
	AT2.4	Budai II. László Stadion és környezetének rekonstrukciója, koncepció elkészítése	5	0	0	2,5	2,5	0
Összesen		1035	5	490	457,5	27,5	55	

AT3 – MÁV-telep

Akcióterület	Akcióterületi projekt megnevezése		Becsült költség (Millió Ft)	2023	2024	2025	2026	2027
AT3	AT3.1	A szocreál lakótelep (Széchenyi telep) zöldfelületi fejlesztésének folytatása, parkolók kialakítása	40	8	8	8	8	8
	AT3.2	MÁV-védett Vasutas telep komplex, karaktermegőrző megújítása	50	10	10	10	10	10
	AT3.3	Az M3 és a Rákos út közti terület revitalizációja	40	8	8	8	8	8
Összesen			130	26	26	26	26	26

AT4 – Újpalota Központ

Akcióterület	Akcióterületi projekt megnevezése		Becsült költség (Millió Ft)	2023	2024	2025	2026	2027
AT4	AT4.1	Napsugár 1 tag-óvoda és Idevár Bölcsőde épületének felújítása, energetikai korszerűsítése	630	0	300	330	0	0
	AT4.2	Hartyán Tagóvoda épületkomplexum felújítása	530	50	200	280	0	0
	AT4.3	Kavicsos Tagóvoda és Mazsolapalota Bölcsőde épületének felújítása, energetikai korszerűsítése	420	0	0	200	220	0
	AT4.4	Molnár Viktor Tagóvoda épületkomplexum felújítása	520	0	0	250	270	0
	AT4.5	Árendás köz 4-6. sz. kerületi önkormányzati intézmény korszerűsítése, felújítása	550	0	0	0	200	350
	AT4.6	Erdőkerülő utca 34. Nyugdíjsház fejlesztése	450	0	50	0	0	400
	AT4.7	Vásárcsarnok megújítása	100	0	0	0	100	0
	AT4.8	Játszóterek és sportparkok felújítása, kialakítása és a közterületek rendezése	50	10	10	10	10	10
	AT4.9	Parkolók kialakításának folytatása	200	40	40	40	40	40
Összesen			3450	100	600	1110	840	800

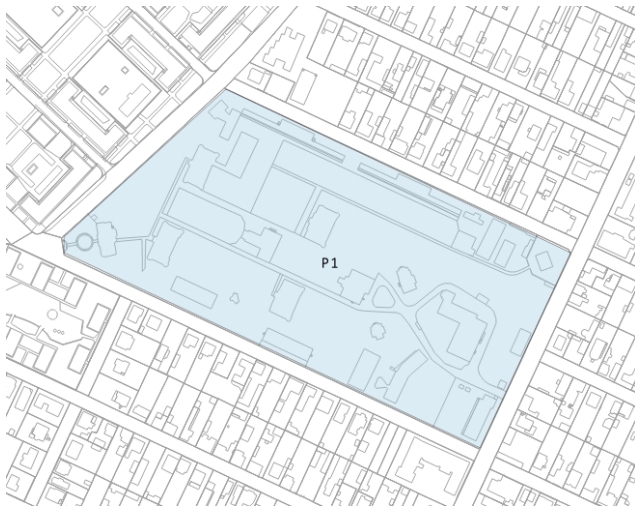

AT5 – Szilas-patak

Akcióterület	Akcióterületi projekt megnevezése		Becsült költség (Millió Ft)	2023	2024	2025	2026	2027
AT5	AT5.1	Kerékpárút építésének ütemezett fejlesztése	1500	50	50	400	500	500
	AT5.2	Gyalogos sétány kialakításának ütemezett fejlesztése	200	20	70	70	70	70
	AT5.3	Rekreációs infrastrukturális fejlesztések	100	20	70	70	70	70
Összesen			1800	90	190	540	640	640

2.4 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz

Az akcióterületeken kívüli fejlesztések pontszerű és hálózatos tulajdonságuk alapján kerülnek szétválasztásra. Ezen fejlesztések esetében bemutatásra kerülnek a kerületi, a Főváros tulajdonában álló, az állami tulajdonú (MÁV) és a magán jellegű beruházások egyaránt.

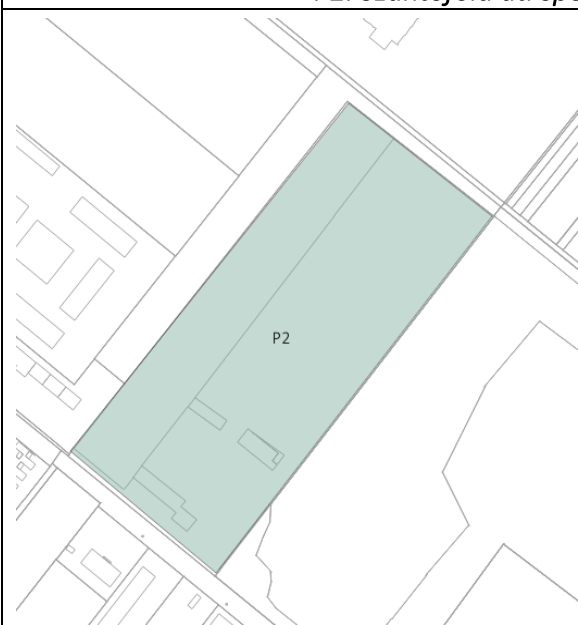
2.4.1 Beruházásjellegű pontszerű projektek

P1. Volt Észak-Pesti Kórház hasznosítása	
	<p><u>Az akcióterület elhelyezkedése:</u> Az akcióterület XV. kerület Pestújhely kerületrészen helyezkedik el.</p>
	<p><u>Az fejlesztési terület határa:</u> Őrjárat u. – Neptun u. – Pestújhelyi út – Adria u.</p>
	<p>A fejlesztés a következő stratégiai célok megvalósulásához járul hozzá:</p> <p>S1: A kerület családbarát jellegének erősödése</p> <p>S4: A kerület tudatos imázsépítése, vonzó kerületkép kialakítása a köztudatban</p> <p>S7: Leromlott és leromlással veszélyeztetett területek fejlesztése</p> <p>S8: A városrészi központok és alközpontok fejlesztése, közösségteremtő terek létrehozása</p> <p>S14: Az egészségügyi alapellátás és a járóbeteg szakellátás fejlesztése, járványhelyzet kezelésére cselekvési terv kidolgozása (egészség-iparra alapozott fejlesztések)</p>

7. ábra: Volt Észak-Pesti Kórház területe

A terület rövid bemutatása és a fejlesztési területen végrehajtandó beruházások

A terület a 2016-ban elfogadott ITS-ben is fejlesztési területként szerepelt. A magyar állam 2014-ben a tulajdonában álló 50%-ot átadta az önkormányzatnak, az ingatlan hasznosításáról kormányhatározat rendelkezett, aminek figyelembevételével hasznosítási program készült (A volt Észak-Pesti Kórház Hasznosítása Szakmai Tanulmányterv, összeállította: iSTORE HUNGARY KFT. 2017. december). Az állam által átadott részen elidegenítési tilalom lépett érvénybe 2032-ig, külső gazdasági szereplőknek történő eladás nem jöhet szóba. Az önkormányzat ezért saját költségén tett fejlesztéseket az elmúlt években. Ezek közül a legjelentősebb a terület hasznosításra történő előkészítése, mely során a bontásra javasolt épületek bontása megtörtént. A volt Észak-Pesti Kórház 100%-ban önkormányzati tulajdonú terület, amelyen lepusztult állapotú, hasznosíthatatlan épületek mellett több műemléki épület is található. A 11., 16. és 19. sz. műemléki épületek építészeti felmérése és műemléki leltárja megtörtént. A 16. sz. épület földem és tetőszerkezetének ideglenes állagvédelmét elvégezték. A 3. és 33. sz. épületre lakóépületi hasznosításra megvalósíthatósági tanulmány készült. A 13. sz. épület felújítása megtörtént: itt háziorvosi rendelők, fizioterápia, gyógytorna, és tüdőszűrő állomás került elhelyezésre. A 11. és 12. sz. épületekre engedélyezési tervek készültek műemléki felújításra. A kerület gazdasági erejét meghaladja a terület saját erőből történő hasznosítása. Javasolt a megváltozott külső körülmények figyelembevételével a korábbi hasznosítási elképzelések aktualizálása a forrás lehetőségek figyelembevételével.

P2. Szántófield úti sport- és rendezvényközpont

8. ábra: Szántófieldi úti sport és rendezvényközpont területe

Az akcióterület elhelyezkedése:

Az akcióterület 15. kerület Rákospalota kerületrészen helyezkedik el.

Az fejlesztési terület határa:

Szántófield u. 3.

	<p>A fejlesztés a következő stratégiai célok megvalósulásához járul hozzá:</p> <p>S1: A kerület családbarát jellegének erősödése</p> <p>S3: A kerületszervek identitástudatának erősödése</p> <p>S9: Környezet-, és energiatudatos kerületfejlesztés, kertvárosi és zöld jelleg erősítése</p> <p>S13: Az aktív kikapcsolódás feltételeinek megteremtése (fiatalokat célzó programok, szolgáltatások biztosítása, sport-infrastruktúra fejlesztése)</p>
A terület rövid bemutatása, a fejlesztési területen végrehajtandó beruházások	
<p>A sportpálya jelenlegi területén részben régi, egyszintes kiszolgáló építmények, új műfüvespályák és élő füves futballpálya került kialakításra új öltöző blokkal, ahol aktív utánpótlás nevelés folyik. A területre fedett, korszerű, sport- és egyéb rendezvények befogadására alkalmas épületre jogerős építési engedély van, megvalósítása még forrás hiány miatt nem kezdődött meg.</p>	

A fejlesztési akció keretén belül tervezett projektek					
Projekt száma	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Indikatív keretösszeg (Millió Ft)	Megvalósítás várható ideje	Előkészítettség foka (%)
P1	A volt Észak-Pesti Kórház hasznosítása	Piackutatás, megvalósíthatósági tanulmány aktualizálása Átmeneti hasznosítás lehetőségeinek vizsgálata	5	2027	10
P2	Szántófield úti sport- és rendezvényközpont kialakítása (jogerős építési engedély van)	A jelenlegi Szántófieldi úti sporttelep területén fedett sport- és rendezvényközpont létesítése	2 000	2027	10

2.4.2 Beruházás jellegű hálózatos projektek

H1. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Projekt száma	Projekt neve	A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	Projekt rövid leírása
H1.1	Forgalomtechnikai beavatkozások, utak, parkolók építése, kerületközi kapcsolatok fejlesztése	S11: Közlekedési-, és közműhálózatok infrastrukturális fejlesztése (a lakónépesség komfortfokozatának és a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében)	<ul style="list-style-type: none"> • 5-ös busz új végállomás kialakítása Csobogós utca – Közvágóhíd utca sarkánál (főváros, kerület) • Harsányi Kálmán út és a Dunakeszi út találkozásában forgalmi csomópont kiépítése (önkormányzati) • A Károlyi Sándor u. - Töltés u. - Közvágóhíd u. csomópont forgalomtechnikai kezelése (önkormányzati) • Rákospalota zárt sorú beépítésű lakóterületének forgalomtechnikai és parkolási helyzet javítása (önkormányzati) • További Tempo 30 övezetek kialakítása (önkormányzati) • Káposztásmegyer irányába új vasúti aluljáró és intermodális csomópont kialakítása (MÁV és M3 metró fejlesztés) • Felsőkert u. - Dunakeszi út útvonal a Megyeri út és az M3 között teljes hosszában alsórendű közúti paraméterekkel való kiépülése (tervdokumentáció elkészítése, tulajdonszerzések) (Fővárosi) • A Rákos út üzleti főutca jellegének megőrzése és fejlesztése forgalmának rendezése – fizikai beavatkozásokkal parkolás és áruszállítás kezelése (Fővárossal közös) • Az M3 bevezető menti zajvédőfal működésének javítása, zöldítés lehetőségének vizsgálata, M3 feletti terület napelem elhelyezésének vizsgálata (Fővárosi) • Rákospalotai határút kiépítése a Körvasút és Szentmihályi út között. • A Rákospalotai Határút és az ASIA CENTER közötti területen a Szentmihályi út végig 2x2 sávossá történő bővítése az Erdőkerülő utcáig • Biztonságos közlekedést segítő rendszerek tervezése, telepítése, forgalomtechnikai beavatkozások

H1.2	Kötőpályás közlekedési hálózatok és kapcsolódó közlekedési elemek fejlesztése (villamos, vasút, metró)	S11: Közlekedési-, és közműhálózatok infrastrukturális fejlesztése (a lakónépesség komfortfokozatának és a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében)	<ul style="list-style-type: none"> • 12-es villamos végállomás es környezetének rendezése (önkormányzati és főváros) • Kötőpályás közösségi közlekedési kapcsolati lehetőségek bővítésének preferálása (beleértve a városi és elővárosi hálózatot is) (Fővárosi) • Vác-Veresegyház – Körvasútsori vasúti közlekedés bekapcsolása a kerület tömegközlekedésébe (MÁV)
H1.3	Kerékpáros közlekedés fejlesztése	<p>S11: Közlekedési-, és közműhálózatok infrastrukturális fejlesztése (a lakónépesség komfortfokozatának és a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében)</p> <p>S13: Az aktív kikapcsolódás feltételeinek megteremtése (fiatalokat célzó programok, szolgáltatások biztosítása, sport-infrastruktúra fejlesztése)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kerékpárhálózat bővítése Újpalotán • A kerületi kerékpárhálózati terv aktualizálása
H1.4	Járdafelújítások	S11: Közlekedési-, és közműhálózatok infrastrukturális fejlesztése (a lakónépesség komfortfokozatának és a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében)	<ul style="list-style-type: none"> • Járda felújítási pályázat folytatása

H2. Fenntarthatóság, energetikai korszerűsítés, energiatakarékosság ösztönzése

Projekt száma	Projekt neve	A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	Projekt rövid leírása
H2.1	Akcióterületen kívüli önkormányzati intézmények fejlesztése, energiatakarékosság	S9: Környezet-, és energiatudatos kerületfejlesztés, kertvárosi és zöld jelleg erősítése	<ul style="list-style-type: none"> Akcióterületen kívüli önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítése a fenntarthatóság figyelembevételével
H2.2	Iparosított technológiával épült lakóépületek energetikai korszerűsítése, energiatakarékosság	S9: Környezet-, és energiatudatos kerületfejlesztés, kertvárosi és zöld jelleg erősítése	<ul style="list-style-type: none"> Iparosított technológiával épült lakótelepek energetikai korszerűsítés támogatása (önkormányzati pályázat formájában) hagyományos technológiával épült épületek energetikai korszerűsítésének támogatása (önkormányzati pályázat formájában)

H3. Akcióterületeken kívüli városfejlesztés, lakóterület fejlesztés

Projekt száma	Projekt neve	A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	Projekt rövid leírása
H3.1	Akcióterületeken kívüli városfejlesztés, lakóterület fejlesztés	S3: A kerületrészek identitástudatának erősödése S1: A kerület családbarát jellegének erősödése	• 1. Palotaliget lakóingatlanfejlesztés (magán)
			• 2. Újpalota Parkváros ingatlanfejlesztés (magán)
			• 3. A volt Növényolajgyár területén a környező lakófunkcióhoz illeszkedő funkcióváltása és hasznosítása (magán)
			• 4. A Szilas lakópark és az Asia Center közötti fejlesztési terület környezetbe illeszkedő, vegyes funkciójú fejlesztése (magán)
			• 5. Rákospalotai Köztemető gyalogos és autós megközelítésének javítása, parkolási igény javítása (önkormányzati és fővárosi)
			• 6. Kis tér fejlesztési program

H4. Gazdaságfejlesztés, idegenforgalom élénkítés, gazdasági zónák helyzetbe hozása

Projekt száma	Projekt neve	A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	Projekt rövid leírása
H4.1	Gazdaságfejlesztés, idegenforgalom élénkítés, gazdasági zónák helyzetbe hozása	S2; S5; S6;	• 1. Városkapu térség összehangolt fejlesztése kereskedelmi, szolgáltatás és gazdasági funkciók jelleggel az M3 mindkét oldalán (magán)
			• 2. Késmárk utca – gazdasági terület aktivitásának ösztönzése, a területet kiszolgáló infrastruktúra elemek fejlesztése, parkolók kiépítése, a használaton kívüli iparvágány elbontása (önkormányzati, fővárosi, magán)
			• 3. Késmárk utca-Rákospalotai határút és csomópont fejlesztése (15. és 16. kerületi és fővárosi)
			• 4. Fáy András Mezőgazdasági Szolgáltató Rt. Tehenészeti telep funkcióváltó hasznosításának preferálása (magán)

			<ul style="list-style-type: none"> • 5. Károlyi Sándor út végénél fekvő Újmajor terület aktív gazdasági tevékenységre történő hasznosítása (magán)
			<ul style="list-style-type: none"> • 6. Kolozsvár utcai piac rekonstrukciója (önkormányzati és magán)
			<ul style="list-style-type: none"> • 7. A Bányató sport és rekreációs célú fejlesztés preferálása (magán)

H5. Szociális ellátás, egészségügy

Projekt száma	Projekt neve	A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	Projekt rövid leírása
H5.1	Szociális ellátás, egészségügy	S10; S14	<ul style="list-style-type: none"> • 60+Levendula program igény szerinti bővítése (önkormányzati) • Fogyatékosok nappali ellátásának férőhely bővítése (önkormányzati) • Háziorvosi „decentrum” kialakítása (Kossuth utca) (önkormányzati) • Szájsebészeti centrum bővítése a Hősök úti rendelőben (önkormányzati) • Nehéz helyzetbe került családok és egyének támogatási rendszerének tovább fejlesztése (önkormányzati)

H6. Közoktatás, művelődés, sport

Projekt száma	Projekt neve	A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	Projekt rövid leírása
H6.1	Közoktatás, művelődés, sport	S1; S3; S4; S7; S13	<ul style="list-style-type: none"> Csokonai Nonprofit Kft telephelyein kulturális és egyéb programbővítés az optimális kihasználás elérése érdekében Kerületi sportolási lehetőségek bővítése minden korosztály részére: <ul style="list-style-type: none"> óvodai tornaszobák ütemezett felújítása uszoda, tanuszoda építése a volt ÉPK területén pályázati támogatás függvényében sportlétesítmények üzemeltetési idejének jobb kihasználása sportszervezetek ösztönzése a gazdálkodásukhoz szükséges források önálló megteremtésére évente egyszer amatőr focibajnokság szervezése kerékpárutak hosszának növelése lakótelep közelében futópálya megépítése felnőtt sportjátszóterek bővítése kiválóan teljesítő sportolók támogatása

H7. Környezetvédelem, zöldfelületek, fasorok, parkok fejlesztése

Projekt száma	Projekt neve	A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	Projekt rövid leírása
H7.1	Környezetvédelem, zöldfelületek, fasorok, parkok fejlesztése	S1; S3; S4; S9	<ul style="list-style-type: none"> Térképes adatbázissal kiegészített növénykataszter kidolgozása Kutyafuttatók további fejlesztése (3 db) Zöldfelület és fasorrehabilitációk Légszennyezettség csökkentő intézkedések kiemelten a közúti közlekedéssel kitett forgalmas utak mentén (M3 bevezető)

			<ul style="list-style-type: none"> Közösségi kertek és komposztálók fejlesztése (Fő tér két helyszín, Zsókovári utca 2-4-6., Kórákás park és egyéb helyszínek) Klímaváltozás hatásainak mérséklése, alkalmazkodást elősegítő intézkedések (fasor ültetés, zöldfal, zöldtető kialakítás támogatása, klímavédelmi jó gyakorlatok stb.)
--	--	--	--

H8. Közműfejlesztési feladatok

Projekt száma	Projekt neve	A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	Projekt rövid leírása
H8.1	Közműfejlesztési feladatok	S4; S11	<ul style="list-style-type: none"> Szilas-pataktól északra eső lakott területek csapadékvíz-elvezetési hiányok csökkentése a helybentartási lehetőségek figyelembevételével Energiatakarékos közvilágítás kiépítése

H9. Közbiztonság növelése

Projekt száma	Projekt neve	A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	Projekt rövid leírása
H9.1	Közbiztonság növelése	S15	<ul style="list-style-type: none"> Közterületi rendészeti jelenlét erősítése (a közterület felügyelők, segédfelügyelők, rendőrség munkatársainak együttes fellépésének fokozása a közterületeken) Térfelügyeleti rendszerek további fejlesztése (a közterületi térfelügyeleti rendszerek hálózatának bővítése, szoros együttműködés kialakítása a kerületi rendőrséggel) Közterületi prostitúció problémakörének kezelése, rendőrséggel együttműködve Parkőr Szolgálat fenntartása Együttműködések hatékonyságának javítása (lakosság, tűoltóság, ORFK, NAV, Polgárőr Egyesületek)

			<ul style="list-style-type: none">• Önálló mezőőrség fenntartása
--	--	--	--

2.5 A beruházási jellegű hálózatos projektek vázlatos pénzügyi terve

Beruházás jellegű hálózatos projektek	Indikatív forrásfelhasználás 2027-ig (Millió Ft)
H1. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	2 000
H2. Fenntarthatóság, energetikai korszerűsítés, energiatakarékosság ösztönzése	2 500
H3. Akcióterületeken kívüli városfejlesztés, lakóterület fejlesztés	100
H4. Gazdaságfejlesztés, idegenforgalom élénkítés, gazdasági zónák helyzetbe hozása	100
H5. Szociális ellátás, egészségügy	2 000
H6. Közoktatás, művelődés, sport	500
H7. Környezetvédelem, zöldfelületek, fasorok, parkok fejlesztése	1 000
H8. Közműfejlesztési feladatok	500
H9. Közbiztonság növelése	75
Összesen:	8 775

2.6 Nem beruházási jellegű hálózatos projektek (soft projektek)

Soft projektek

Projekt száma	Projekt neve	A végrehajtandó fejlesztések az alábbi stratégiai célok elérését szolgálják	Projekt rövid leírása
SP1	Városmarketing	S4;	<ul style="list-style-type: none"> Marketing program kidolgozása Reklámarculat kialakítása a kerületrészek (Rákospalota, Pestújhely, Újpalota) jellemzőinek figyelembevételével
SP2	Gazdaságélénkítés városrendezési eszközökkel	S2; S6	<ul style="list-style-type: none"> Telephely-alakítások elősegítése városrendezési eszközökkel: Gazdasági területeken az M3-as mentén, a Mogyoród útja-Szilas-patak közötti területen, a tehenészet területén) Meglévő munkahelyi övezetek fejlesztése érdekében városrendezési eszközök alkalmazása (volt Bőrgyár, Késmárk utca, Rákospalota északi iparterülete)
SP3	Egészségmegőrzést támogató programok ösztönzése, támogatása, a program folytatása	S14	<ul style="list-style-type: none"> Évente több alkalommal különböző szűrővizsgálatok biztosítása Évente két alkalommal egészségnap szervezése
SP4	Közoktatás és kultúra, sport fejlesztése	S13	<ul style="list-style-type: none"> civiliszervezetek, egyházak intenzívebb bevonása a kulturális életbe meglévő közművelődési megállapodások fenntartása
SP5	Helyi identitás erősítése	S1; S3	<ul style="list-style-type: none"> A helyi közösségi tudat, az összetartozás fejlesztése, a kerületi kötődés erősítése
SP6	Épített és természeti értékek védelme	S9	<ul style="list-style-type: none"> A helyi értékek védelme kulturális építészeti és identitásképző célból
SP7	Ingatlangazdálkodással kapcsolatos feladatok	S4; S8;	<ul style="list-style-type: none"> műszaki állapotfelmérések, bontási program tervezése ütemezett, tervszerű lakás felújítási program ingatlanfejlesztési program kidolgozása egységes nyilvántartási rendszer bevezetése új bérlakás-gazdálkodási koncepció kidolgozása

SP8	Szociális intézmények, programok fejlesztése	S8; S10	<ul style="list-style-type: none">• Szociális városközpont továbbfejlesztése Újpalotán
-----	---	---------	--

3 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

Az érintett kerületek főbb jellemzői

Az Antiszegregációs Terv (ASZT) célja és feladata egyrészt meghatározni és elemezni a KSH által kijelölt kerületi veszélyeztetett terület kihívásait, másrészt megoldási javaslatokat kidolgozni a helyzet rendezésére. Emellett az ASZT felhívja a figyelmet egy olyan kerületezre is, ahol ugyan a 2011. évi népszámlálási adatok alapján nem merült fel szegregációs probléma, azonban a helyi tapasztalatok alapján a kihívások kezelése már rövidtávon aktuális lehet a XV. kerület életében.

A XV. kerület ITS-ben foglalt kerületezései a következők:

1. Pestújhely
2. Rákospalota
3. Újpalota

A kerület területe 26,95 km², ebből belterület 17,12 km², külterület 9,85 km². A Központi belterület kerületezései Pestújhely, Rákospalota, Újpalota, amelyek kerület hivatalos elnevezésében is megjelennek: Budapest Főváros Rákospalota, Pestújhely, Újpalota XV. kerület Önkormányzata.

A KSH által kijelölt veszélyeztetett terület Rákospalotán található, annak északi külső részén.

Jelen ASZT a következő főbb témakörökből, fejezetekből áll:

- A szegregációval veszélyeztetett terület lehatárolásának szempontjai
- A XV. kerület és az érintett kerületez (Rákospalota) helyzetértékelése
- Szociális ellátás a XV. kerületben
- Esélyegyenlőség biztosítása a XV. kerületben
- A veszélyeztetett terület helyzetelemzése
- A XV. kerületben azonosított hátrányos helyzetű terület
- A 2016. évi Antiszegregációs Terv fontosabb megállapításai
- A 2016. évi Antiszegregációs Tervben hozott intézkedések megvalósulásának értékelése
- A kerület egészében megvalósuló, az esélyegyenlőséget biztosító és fenntartó beavatkozások
- Tervezett beavatkozások a veszélyeztetett területen

A szegregációval veszélyeztetett terület lehatárolásának szempontjai

Szegregátumnak azon területeket nevezzük, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató esetében magasabb, mint 50% (szegregációs mutató). *(Forrás: Városfejlesztési Kézikönyv)* A KSH a két mérőszám alapján határozta le a városban megtalálható veszélyeztetett területet, az Önkormányzat erre vonatkozóan szolgáltatott további adatokat. A KSH módszertanában kiszámította az érintett területen a szegregációs mutató 20-25% közötti és 25% feletti értékét. Míg az előbbi a veszélyeztetett területet, addig az utóbbi a szegregátumot jelöli. Az Antiszegregációs Terv alapvetően a szegregátumok és/vagy a szegregációval veszélyeztetett területek problémáit és megoldási lehetőségeit tartalmazza, ami a XV. kerület esetében egy utcákkal körülhatárolt lakótömböt jelent. Ezen a területen a szegregációs mutató 20-25% közötti. Mivel nem haladja meg a 25%-ot, ezért nem tekinthető szegregátumnak, csak veszélyeztetett területnek.

Az Antiszegregációs Terv területi dimenzióban, az ITS-ben körülhatárolt kerületrészek szerint, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét a szegregátumok és a veszélyeztetett területek esetében. Városszerkezeti szinten a szegregátumoknak és a veszélyeztetett területeknek alapvetően két típusa határozható meg:

- A) A városszövetbe ágyazódott szegregált vagy szegregálódó területek (általában telepszerű környezet).
- B) A városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakófunkciójú területekbe ékelődött szegregátumok vagy szegregálódó területek (általában telepek).

A XV. kerületben található veszélyeztetett terület a városszövetbe ágyazottan található meg, de nem telepszerű képződmény, hanem egy családi házas terület a kertvárosban.

A XV. kerület és az érintett kerületrész (Rákospalota) helyzetértékelése

A fejezet a fontosabb demográfiai és társadalmi jellemzők segítségével mutatja be és hasonlítja össze a XV. kerület különböző részeinek helyzetét, különös tekintettel Rákospalotára, ahol a veszélyeztetett terület található. A kerületrészekre vonatkozó statisztikai adatok a 2011. évi népszámlálási adatokból származnak, amelyek hivatalos forrása a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). Ez a fő oka annak, hogy a kerületrészek összehasonlítása 2011-es adatokra épülnek.

(A XV. kerület társadalmi helyzetének részletes elemzését az ITS Megalapozó vizsgálat társadalmi helyzetfeltáró munkarésze tartalmazza.)

Demográfia

Budapest XV. kerület népesedési és demográfiai helyzete az országos tendenciáknak felel meg. Az 1980-as évek közepe óta tart a népességszám folyamatos csökkenése, amely adódik a természetes szaporodás negatív egyenlegéből (alacsony születésszám), a kerületből való elköltözések viszonylag magas számából, az előregedés folyamatának kibontakozásából és így az időskori halálozás növekvő mértékéből. A 2010-es években stagnált a kerület népességszáma, de az utóbbi években negatív egyenlegű lett a vándorlási egyenleg. Az aktív népesség budapesti átlaghoz képesti alacsonyabb iskolai végzettsége és magasabb munkanélkülisége a helyi lakosság munkaerő-piaci és jövedelmi helyzetének gyengeségeire utalnak. Az életminőség feltételei kerületrészenként változóak, és bizonyos társadalmi csoportok hátrányos helyzete évek óta kihívást jelentenek a kerület életében.

A kerület népességszáma a 2011. évi népszámlálás idején 79.645 fő volt. A külterületen a népesség kb. 0,1 %-a él, így kerület egészére vonatkozó adatok lényegében megfelelnek a Központi belterületre megadott adatokkal. A kerületrészi adatok alapján megfigyelhető, hogy Rákospalota és Újpalota a legnépesebb, míg a helyi népesség 10,5%-a él Pestújhelyen. (1. táblázat)

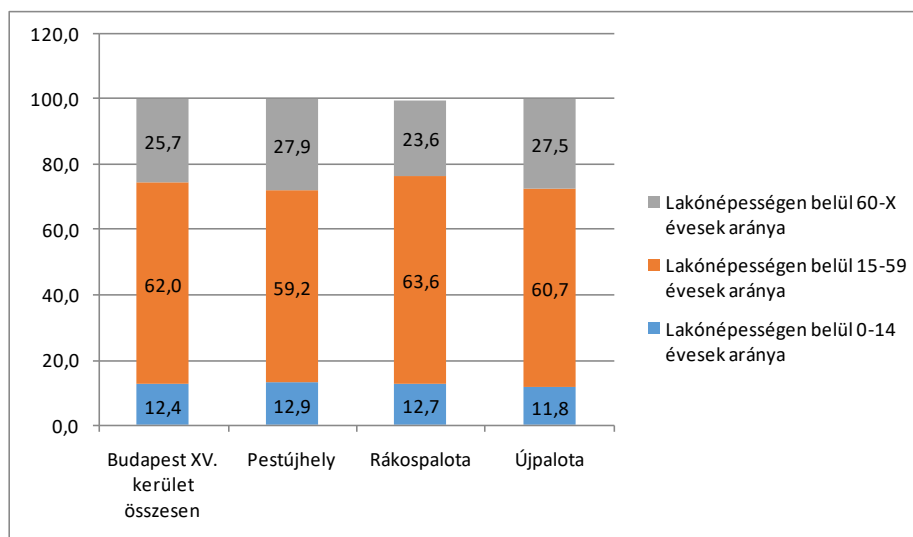
Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen*	Központi belterület	Pestújhely	Rákospalota	Újpalota
Lakónépesség száma 2011 (fő)	79645	79562	8359	37646	33557
Lakónépesség aránya 2011 (%)	100	99,9	10,5	47,3	42,1

1. táblázat: Lakónépesség száma (fő) és aránya (%) a XV. kerület részeiben (2011)

Forrás: KSH adatközlés.

* Budapest XV. kerület összesen: minden a kerület egészére vonatkozó statisztikai mutató tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (83 fő) adatait.

A lakónépesség korcsoportok szerinti alakulása a XV. kerületben felhívja a figyelmet a kerületszettek között tapasztalható különbségekre, amelyek azonban nem számottevőek (általában egy-két százalékpont eltérést mutatnak). (1. ábra) A fiatalkorú, 14 év alatti népesség részaránya Újpalotán nem éri el a kerületi átlagot (12,4). A 15-59 év közötti korcsoport legmagasabb aránya (64%) Rákospalotán, legalacsonyabb aránya pedig (59%) Pestújhelyen tapasztalható. A 60 év feletti időskorú népesség kerületi átlagát Rákospalota nem éri el, hanem az alatt marad két százalékponttal. A lakónépesség korösszetétele alapján leginkább Rákospalota helyzete kiegyensúlyozott: kerületi átlagot kicsivel meghaladja a fiatalkorúak aránya, sokan vannak az aktív korúak, illetve az időskorúak aránya kismértékben elmarad a kerületi átlagtól.

1. ábra: A lakosság korcsoportok szerinti alakulása a XV. kerület részeiben (2011) (%)

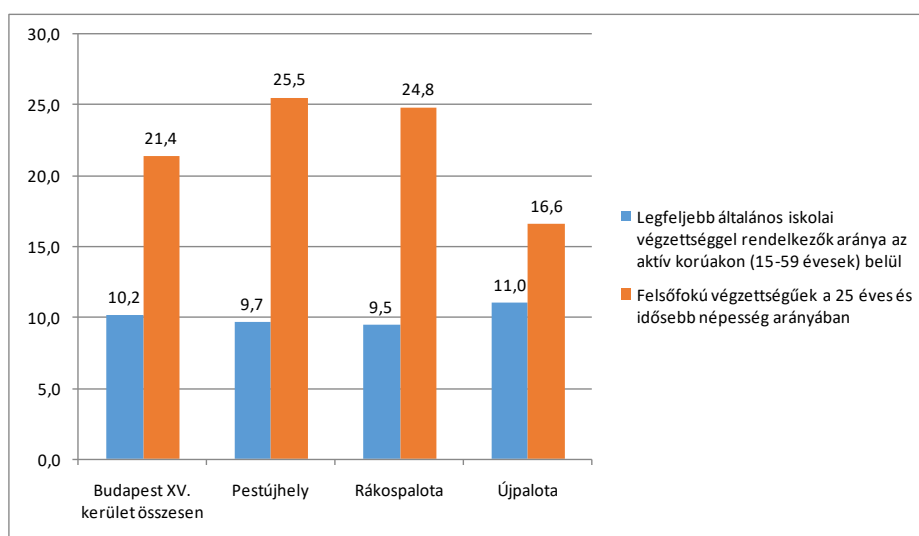
Forrás: KSH adatközlés.

Összességében a város népesedési és demográfiai folyamatai hasonlóan alakulnak az országos tendenciákhoz, bár a budapesti kerületek között kedvezőtlenebbnek tekinthetők. Szignifikáns eltérések nincsenek a kerületszettek között, de általánosságban jelent kihívást a kerületben az aktív korú népesség részarányának csökkenése, és az idősödés folyamatának folyamatos kibontakozása. Ezek a demográfiai kihívások egyaránt érintik az összes kerületszettet.

Iskolai végzettség

A XV. kerület népességének iskolai végzettsége budapesti viszonylatban kedvezőtlennek mondható az alacsony iskolai végzettségűek alapján. Azonban az alacsony és a magas iskolai végzettségűek aránya változó megoszlású a kerületszettek között. (2. ábra) A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (15-59 évesek) 10% körül mozog a kerületben, csak Újpalotán éri el értéke a 11%-ot. A felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában

kerületi átlaga 21,4%, amelyet három-négy százalékponttal meghalad Pestújhely és Rákospalota értéke, ugyanakkor Újpalotán a diplomások aránya csak 16,6%.

2. ábra: A népesség iskolai végzettség szerinti megoszlása a XV. kerület részeiben (2011) (%)

Forrás: KSH adatközlés.

Az iskolai végzettség alapján a XV. kerület lemaradásban van a külső pesti kerületekhez képest, és a kerületen belül Újpalota hátrányos helyzete tapasztalható az alacsony iskolai végzettségűek kerületi átlagot meghaladó aránya alapján.

Foglalkoztatás

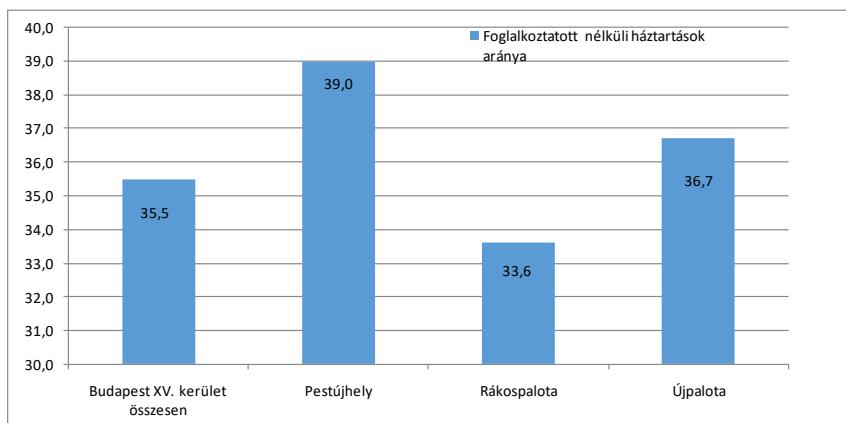
A gazdasági aktivitás (pl. foglalkoztatottság, munkanélküliség) fontos információhordozó a népesség társadalmi-gazdasági helyzetéről, egyben a jövedelmi viszonyairól. A XV. kerületben a foglalkoztatottak aránya átlagos Budapesten, és hasonlóan alakul, mint a külső pesti kerületekben, de a kerületrészek között kismértékű eltérés tapasztalható. (2. táblázat) A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 63% a kerületben, és a mutató hasonló képet mutat az egyes kerületrészekben. Ez alól csak Pestújhely kivétel, amely a kerületi átlagtól másfél százalékponttal elmarad. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 32,6% a XV. kerületben, és ez érvényes a kerületrészekre is. Kivétel szintén Pestújhely, ahol a mutató közel másfél százalékponttal magasabb az átlagnál.

Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen	Pestújhely	Rákospalota	Újpalota
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,6	34,0	32,2	32,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	63,0	61,5	63,5	63,0

2. táblázat: Foglalkoztatottsági mutatók a XV. kerület részeiben (%) (2011)

Forrás: KSH adatközlés.

A foglalkoztatott nélküli háztartások kerületrészenkénti vizsgálata különösen fontos szempont a veszélyeztetett családok térbeli koncentrációjának értelmezésekor. (3. ábra) A foglalkoztatott nélküli háztartások arányának kerületi átlaga 35,5% volt 2011-ben: ezt kismértékben haladja meg Újpalota átlaga, Rákospalota átlaga pedig két százalékponttal alacsonyabb. Ugyanakkor Pestújhelyen a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 39%, amely kiugró érték a többi kerületrészhez képest.

3. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a XV. kerület részeiben (%) (2011)

Forrás: KSH adatközlés.

Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya a kerületben 26,8%: a legmagasabb érték (29,4%) Újpalotán, a legalacsonyabb érték (23,9%) Pestújhelyen figyelhető meg, míg Rákospalotán 25,2% a mutató értéke. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül a XV. kerületben 50%, amely nagyjából az időskorúak (nyugdíjasok) magas arányából, részben pedig a fővárosi átlagokhoz képesti nagyobb munkanélküliségi arányból ered. Ez az átlagérték igaz Újpalotára, míg a mutató értéke Rákospalotán 49%, Pestújhelyen 52,9%. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 5,9%-os értéket mutat a kerületben, de ez Pestújhelyen és Újpalotán 6%, Rákospalotán 5,6%.

Az alacsonyabb iskolai végzettség befolyásolja a kedvezőtlenebb munkaerő-piaci helyzetet a XV. kerület aktív korú népességének tekintetében. Elsősorban a gazdasági aktivitás alapján figyelhető meg Pestújhely kismértékben hátrányosabb helyzete Rákospalotához és Újpalotához képest.

Lakásállomány

A XV. kerület számottevő lakásállománnyal rendelkezik, kedvezőbb komfortfokozattal. 2011-ben a kerületi lakásállomány 37.158 lakásból, illetve lakóingatlanból állt: ennek 47,3%-a Rákospalotán, 41,9%-a Újpalotán, 10,8%-a Pestújhelyen volt található. (3. táblázat) A kerületi lakások 5,3%-a önkormányzati tulajdonban volt 2018-ban, arányuk az elmúlt években számottevő módon nem változott. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) 3,2% volt a kerületben 2011-ben. Ez mind a fővárosi, mind pedig az országos átlag alatt van. Ugyanakkor a külső pesti kerületek között viszonylag magasnak tekinthető ez az érték. Újpalotán a legalacsonyabb az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, viszont Pestújhelyen és Rákospalotán az ilyen lakások aránya közel másfélszerese a kerületi átlagnak.

Mutató megnevezése	XV. kerület összesen	Pestújhely	Rákospalota	Újpalota
Lakásállomány (db)	37158	4010	17588	15560
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	3,2	5,0	4,7	1,0

3.táblázat A lakások száma (db) és az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (%) a XV. kerület részeiben (2011)
Forrás: KSH adatközlés.

Nemcsak a kerületi népesség munkaerő-piaci helyzete, hanem a lakásállomány összetétele alapján is látható részben Pestújhely, részben Rákospalota viszonylagos hátránya a kerületen belül.

Szociális ellátás a XV. kerületben

Az Önkormányzat, mint fenntartó a szociális ellátás intézményeit, szolgáltatásait tekintve a hatályos ágazati jogszabályok által előírt, teljes körű ellátást biztosítja. (4. ábra) A szociális szolgáltatásokról szóló 7/2005. (IV. 4.) ök. rendelet 11. § (1) bekezdés alapján az Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottság minden év március 31-ig egyebek mellett ellenőrzi az Önkormányzat fenntartásában lévő személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények működésének törvényességét. (Forrás: www.bpxv.hu) A szociális ellátás intézményi háttere a XV. kerületben az Egyesített Bölcsődékre, az Egyesített Szociális Intézményre, és az egyéb szociális intézményekre, szervezetekre épül. A szociális ellátás központi intézménye a XV. kerületben az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI), amely 1999 óta biztosítja a mindenkori hatályos jogszabályok alapján előírt szociális alap- és szakosított ellátásokat a kerületben. A XV. kerületben biztosított szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, nappali ellátás, támogató szolgáltatás, közösségi ellátások, utcai szociális munka, míg a szakosított ellátások közül az idősek átmeneti elhelyezése és az egyéb átmeneti elhelyezési formák.

Az ESZI által nyújtott szolgáltatások (Forrás: <https://www.bpxv.hu/>):

- Gondozó Ház (Időskorúak Gondozóháza)
- Házi Gondozó Szolgálat
- Időseket Segítő Szolgálat
- Időseket és Demenciával Élőket Segítő Szolgálat
- Szociális konyhák
- Újpalotai Család- és Gyermejkölési Központ
- Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája (MUFTI)
- Nappali Melegedő és Utcái Gondozó Szolgálat
- Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona (ÉNO)
- Fejlesztő Gondozó Központ (FENO)
- „Fióka” Család- és Gyermejkölési Központ

A kerületben egyéb szociális ellátást biztosító intézmények is működnek, amelyek fenntartása részben a különböző alapítványok feladata.

- Félúton Alapítvány: Az Önkormányzat és a Félúton Alapítvány között ellátási szerződés van érvényben 2006 óta pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali és átmeneti ellátására.
- Helyettes szülői tevékenység ellátása: A Budapest-Pesterzsébet Önkormányzata és a Budapest Főváros XV. Kerületi Önkormányzat között, helyettes szülői tevékenység ellátására kötött szerződés érvényes.
- Pszichiátriai és szenvedélybetegek közösségi ellátása: szolgáltató a Humán Sztráda NKft., amely közösségi ellátásokat biztosít a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére.
- Szociális és Rehabilitációs Alapítvány (SZÉRA): Gyermekvédelmi és hajléktalan ellátást egyaránt nyújtanak bentlakásos formában.

A Budapest XV. kerület Egyesített Bölcsődék, mint intézmény, önálló gazdálkodási lehetőséggel felruházott jogi személy, melynek feladata a hatáskörébe tartozó bölcsődék vezetése és eljárni az őket érintő ügyekben. 1997 óta a bölcsődei költségvetés mintegy 75%-át az önkormányzati, 25%-át a központi normatív támogatás teszi ki. A bölcsőde a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42. §-a alapján a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Az Egyesített Bölcsődéknek összesen 6 tagintézménye van az egyes kerületekben. A bölcsődei alapellátáson túl az Önkormányzat időszakos gyermekfelügyeletet, játszócsoportot és sószooba használatot is bevezetett szolgáltatásként 2015-től.

A XV. kerületi Önkormányzat biztosítja a jogszabályban meghatározott, rendszeres megélhetést nyújtó segélyeket, a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat, az eseti segélyeket, valamint a természetben nyújtott szociális ellátásokat. Ezekon felül önként vállalt ellátásokkal kiegészíti a helyi támogatásokat (pl. újszülöttek támogatása, gyermekélelmezés támogatása előírt normatív támogatásokon felül stb.). *(Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)* Az Önkormányzat az elmúlt években nemcsak megtartotta, de bővítette is a települési támogatások körét. Például:

- bővült a „Palota” gyermekétkeztetési kedvezmények köre
- emelkedett a „Palota” ápolási támogatás összege
- bővült a „Palota” lakhatási támogatás jogosult köre
- bővült a „Palota” temetési támogatás jogosult köre
- bevezetésre került a „Palota” karácsonyi támogatás
- bevezetésre került a gyógyászati segédeszköz támogatás „Palota” gyógyszertámogatás keretében
- bevezetésre került a biztonsági eszköz vásárláshoz nyújtott „Palota” támogatás
- bevezetésre került az iskolakezdéshez nyújtott „Palota” támogatás

- az újszülöttek támogatása két egymástól függetlenül igényelhető születési és oltási támogatásból áll
- 60+ Levendula Programban egyre több kerületi vállalkozás nyújt kedvezményeket a 60 év feletti helyi lakosoknak
- szociális városközpont kapott helyet a „Spirálházban”, ahol a családsegítés és a munkanélküli fiatalok tanácsadása mellett közösségi mosoda, varroda, internetkávézó és szociális közösségi étterem is üzemel

(Forrás: Gazdasági Program 2020)

A kerület szociális ellátórendszerének folyamatos működtetése és hosszú távú fenntartása mellett a közeljövőben gondoskodni kell azokról a helyi családokról, kisvállalkozókról is, akik a 2020. évi új koronavírus világjárvány okozta gazdasági válság miatt kerültek nehéz helyzetbe. Ezek a kihívások már rövidtávon igényelnek célzott cselekvést és aktivitást az Önkormányzat részéről. Mindezek miatt fel kell készülni a szociális háló további erősítésére és a növekvő terhek miatti forrásallokációra is.

Esélyegyenlőség biztosítása a kerületben

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A XV. kerület jelenleg aktuális Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2019-2023 (HEP 2019-2023) közötti időszakra érvényes. A HEP Intézkedési Terve a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembevételével kell meghatározni. A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzeti önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra, amelyek a következők:

Gazdaság- és Társadalom-, Környezet- és Területfejlesztési Program 2015-2025; Lakásgazdálkodási/lakáspolitikai koncepció 2016-2025; Sportkoncepció 2017-2021; Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Felülvizsgálata 2019; Gazdasági Program 2019-2025.

A XV. kerületi Önkormányzat az esélyegyenlőség megvalósítását prioritásnak tekinti, amely hatással van valamennyi önkormányzati tevékenységre, a kötelező és az önként vállalt feladatok ellátására a helyi szintű közpolitika alakítása során. Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységeiben, és az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződéseket is bevonja. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása. (Forrás: Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013-2018)

A XV. kerületben az esélyegyenlőség helyi szintű biztosításában elsődleges szempont a mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségének biztosítása, a férfiak és a nők közötti esélybeli különbségek csökkentése, a hátrányos helyzetű gyermekek közoktatási esélyegyenlőségének megvalósítása, valamint a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtése. Mindezek mellett a kerület demográfiai folyamatait figyelembe véve szintén cél az időskorú népesség esélyegyenlőségeinek biztosítása a közszolgáltatásokban.

321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok az esélyegyenlőség szempontjából fontos prioritások meghatározása alapján (*Forrás: HEP 2019-2023*): mélyszegénységben élők és romák; nők; gyermekek; idősek; fogyatékkal élők.

A helyi esélyegyenlőség feltételeinek kialakításában meghatározó szerepe van a XV. kerületi lakosság számára igénybe vehető pénzbeli és természetbeni ellátásoknak. Ezek a következők:

1. Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások (Kormányhivatal által megállapított támogatások): Időskorúak járadéka; Foglalkoztatást helyettesítő támogatás; Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás; Ápolási díj (alanyi); Kiemelt ápolási díj; Emelt összegű ápolási díj; Közgyógyellátás.
2. Szociális rászorultságtól függő eseti és rendszeres pénzbeli ellátások (Önkormányzat állapítja meg): „Palota” rendkívüli települési támogatás; „Palota” temetési támogatás.
3. Természetben nyújtott szociális ellátások: Köztemetés; „Palota” gyógyszer-támogatás; „Palota” adósságcsökkentési támogatás; „Palota” lakhatási támogatás (2015. 03. 01-től a normatív lakásfenntartási támogatás helyébe lépett települési támogatás formájában).
4. Gyermekvédelmi ellátások (a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. alapján): Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény; „Palota” rendkívüli gyermekvédelmi támogatás.
5. Egyéb önként vállalt ellátások: Helyi támogatás; Újszülöttek támogatása; Oltási támogatás; „Palota” gyógyászati segédeszköz támogatás; „Palota” karácsonyi támogatás; „Palota” iskolakezdési támogatás; Gyermekélelmezési támogatás (normatív támogatásokon felül); Szépkorúak köszöntése; Étkezési utalványok; Közösségi étkezés.

(*Forrás: HEP 2019-2023*)

A XV. kerületi Önkormányzat biztosítja, hogy a település minden lakója, az önkormányzat intézményei és azok dolgozói, valamint az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a HEP. Fontos, hogy az érintettek aktívan részt vegyenek a HEP megvalósulásában. Ehhez szükség van a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítására (pl. helyi sajtó, rendezvények, lakossági fórumok stb.).

(A XV. kerület esélyegyenlőség feltételeinek biztosítására vonatkozó intézkedéseinek részletes elemzését az ITS Megalapozó vizsgálat társadalmi helyzetfeltáró munkarésze tartalmazza.)

A szegregációval veszélyeztetett terület helyzetelemzése

A KSH szegregátum számítási módszertan alapján egy szegregációval veszélyeztetett terület került kijelölésre a XV. kerületben. A fejezet célja a körülhatárolt terület általános bemutatása és részletes helyzetelemzése. A veszélyeztetett terület helyzetelemzésében külön szempont, hogy a kerület korábbi Antiszegregációs Terveiben milyen formában jelent meg ez a terület, ha egyáltalán megjelent, illetve érintették-e a területet különféle intézkedések és beavatkozások az elmúlt években, és ha igen, akkor ezeknek milyen következményeik, hatásaik voltak.

A szegregációval veszélyeztetett terület részletes elemzése egyrészt a statisztikai adatok elemzésére (pl. KSH 2011. évi népszámlálási adatok), másrészt az önkormányzati adatszolgáltatás értékelésére (pl. helyi segélyezési adatok), harmadrészt pedig az érintett intézmények helyismeretét összegző önkormányzati megbeszélés tapasztalatainak feldolgozására épül. Ez utóbbi megbeszélés 2020. november 10-én zajlott a XV. kerületi Polgármesteri Irodában. Ennek résztvevői a következő kerületi intézményeket képviselték: Főépítési Iroda, Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály, Egyesített Szociális Intézmény, Egyesített Bölcsődék, Rákospalotai Összevont Óvoda, Hétszínvirág Összevont Óvoda, Újpalotai Összevont Óvoda. A megbeszélés célja volt a veszélyeztetett terület helyzetének feltárása, a feltárt problémák intézményhálózatra gyakorolt hatásának értelmezése, valamint problémaorientált megoldási javaslatok kidolgozása. A megbeszélésen feltárásra került olyan terület is a kerületben, ahol a koncentráció és fokozódó szociális problémák kihívást jelentenek az önkormányzati intézmények számára.

A szegregációval veszélyeztetett általános helyzetelemzése

A KSH által alkalmazott módszertan alapján a 2011. évi népszámlálási adatokon alapulva egy szegregációval veszélyeztetett terület került kijelölésre a XV. kerületben. (4. ábra) A veszélyeztetett területen a szegregációs mutató értéke 20% feletti, de 25% alatti. A KSH módszertan alapján nincs szegregátum a kerületben, tehát olyan terület, ahol a szegregációs mutató értéke 25% felett lenne.

A veszélyeztetett terület határai: Székely Elek utca – Acsa utca – Tarpai tér – Alag utca.

A veszélyeztetett terület a 2016. évi ITS-ben megjelent, de meghatározása akkor és most is a 2011. évi népszámlálási adatok alapján történt. Az ezt megelőző IVS-ben nem jelent meg veszélyeztetett területként. (Forrás: IVS 2008)

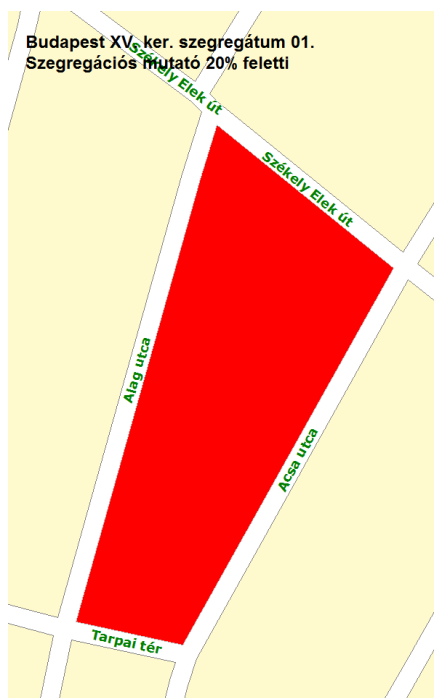
A szegregációval veszélyeztetett terület kis kiterjedésű, kis népességszámmal: összesen 26 lakásban 52 fő él ebben a lakótömbben (2011). (4. ábra) A KSH adatszolgáltatása alapján megállapítható, hogy az itt élők társadalmi-gazdasági helyzete kismértékben elmarad a kerületi átlagoktól, azonban halmozottan hátrányos helyzet nem definiálható. A fiatalok és az aktív korúak aránya kissé a kerületi átlag alatt van, míg az időskorúak aránya öt százalékponttal magasabb annál. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya kétszer több, mint a kerületi átlag, míg az itt élő felsőfokú végzettségűek aránya fele a kerületi átlagnak. Az alacsony iskolai végzettség leginkább a munkaerő-piaci helyzetet befolyásolja: aki csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik, azok között többen vannak, akik rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkeznek. Az alacsonyabb iskolai végzettség hatással van arra is, hogy az itt élők között többen vannak, akik a statisztikai adatok alapján alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokhoz tartoznak, vagy gazdaságilag nem aktív. Azonban az alacsonyabb iskolai végzettség nem jár együtt magasabb munkanélküliséggel, hisz a veszélyeztetett területen a munkanélküliségi ráta a kerületi átlag felét sem éri el.

A veszélyeztetett terület lakásállománya összesen 26 ingatlanból áll: ezek 9%-a egyszobás, 7,7%-alacsony komfortfokozatú.

Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen*	1. veszélyeztetett terület (Székely E. u. - Acsa u. - Tarpai tér - Alag u.)
Lakónépesség száma	79645	52
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	12,4	11,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	62,0	57,7
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	25,7	30,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	10,2	20,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	21,4	11,6
Lakásállomány (db)	37158	26
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	3,2	7,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,6	40,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	5,9	20,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	63,0	55,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	35,5	29,2
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	75684	
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	26,8	38,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	50,0	57,7
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	11,8	4,5
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,1	0,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükségglakások aránya a lakott lakásokon belül	2,5	8,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	8,4	8,7

* Az oszlop tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (83 fő) adatait.

4. ábra XV. kerület veszélyeztetett terület áttekintő (2011)
Forrás: KSH adatszolgáltatás.

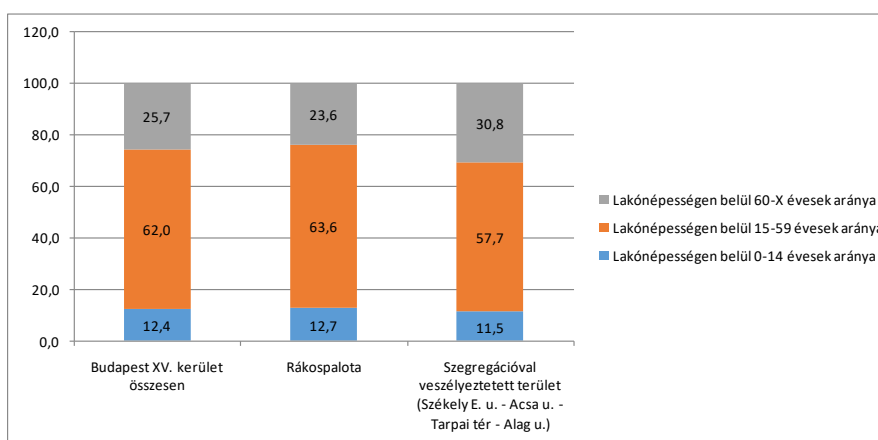
A szegregációval veszélyeztetett terület részletes helyzetelemzése

A KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján 52 fő él a szegregációval veszélyeztetett területen, ahol összesen 26 lakóingatlan található. Nincs a területen önkormányzati tulajdonú lakóingatlan, minden ház magántulajdonban van. A családi házakból álló lakótömbben jó állapotú lakóingatlanok találhatóak meg, közülük több felújított. A lakótömb rendezett lakókörnyezetben helyezkedik el.

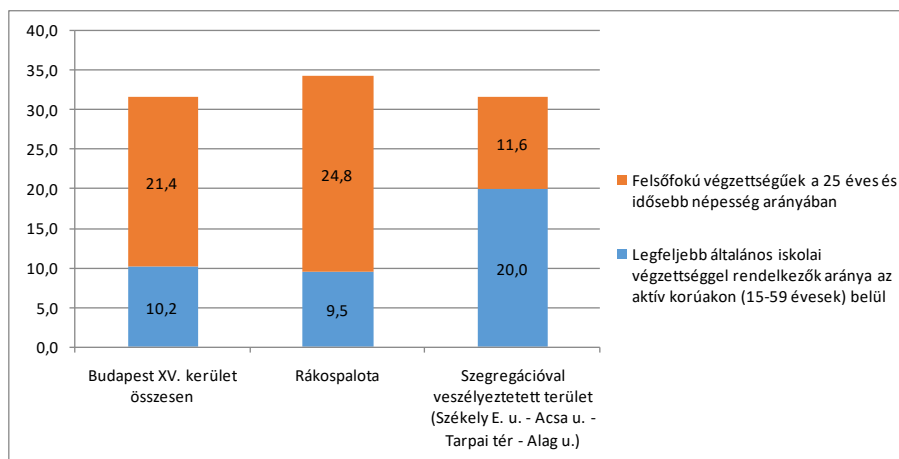
Demográfiai és szociális helyzet

A veszélyeztetett területen a fiatalok és az aktív korúak aránya elmarad Rákospalota és a XV. kerület átlagától, míg az időskorúak aránya több százalékponttal meghaladja azt. (6. ábra) Az itt élő 60 év feletti népesség aránya közel háromszorosa a 14 év alatti népesség arányának. A népesség korösszetétele alapján tehát a veszélyeztetett területre leginkább az előregedés demográfiai folyamata jellemző. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a veszélyeztetett területen 20%, ami közel a duplája a Rákospalotán és a kerület egészében tapasztaltaknak. (7. ábr) Ugyanakkor a felsőfokú végzettségűek helyi aránya (11,6%) csaknem a fele a kerületrész és a XV. kerület átlagának. A szegregációval veszélyeztetett területre az iskolai végzettség alapján leginkább az alacsonyabb iskolai végzettség érvényes: ráadásul arányuk majdnem kétszeresen meghaladja az itt élő felsőfokú végzettségűek arányát. A veszélyeztetett terület lakónépességének iskolai végzettsége befolyásolja a munkaerő-piaci helyzetet is. (6. és 7. táblázat) Kevesebb a foglalkoztatott, mint Rákospalotán vagy a kerületben, és közülük jóval többen tartoznak alacsony presztízsű foglalkoztatási csoporthoz, mint a kerületrészben és a kerületben élő foglalkoztatottak. A munkaerő-piaci pozícióban tapasztalt relatív hátrány azonban nem jár együtt számottevő munkanélküliséggel a területen. Ugyanis a veszélyeztetett területen a munkanélküliségi arány 4,5% volt 2011-ban, ami jóval a rákospalotai (10,7%) és a kerületi

(11,8%) átlag alatt volt. A veszélyeztetett területen a háztartások mintegy egyharmada foglalkoztatott nélküli, de ennél néhány százalékponttal magasabb a kerületi és a rákospalotai átlag. (8. ábra)

5. ábra A veszélyeztetett terület, az ahhoz tartozó kerületrész (Rákospalota) és a XV. kerület lakónépessége korcsoportos összetétele (%) (2011) Forrás: KSH adatszolgáltatás.

6. ábra A veszélyeztetett terület, az ahhoz tartozó kerületrész (Rákospalota) és a XV. kerület lakónépességének iskolai végzettsége (%) (2011) Forrás: KSH adatszolgáltatás.

Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen	Rákospalota	Veszélyeztetett terület
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	63,0	63,5	55,6
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	26,8	25,2	38,1

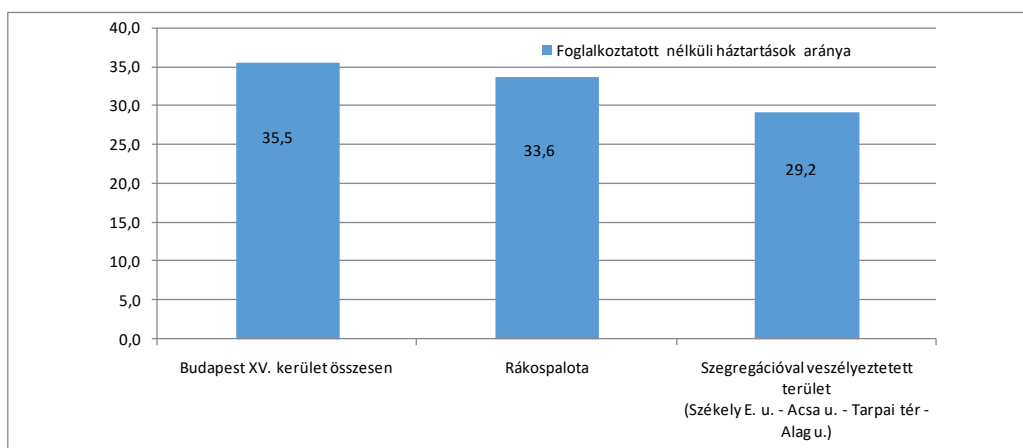
4. táblázat Foglalkoztatottsági mutatók a veszélyeztetett területen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (%) (2011)

Forrás: KSH adatszolgáltatás.

Mutató megnevezése	Budapest XV. kerület összesen	Rákospalota	Veszélyeztetett terület

Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	11,8	10,7	4,5
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,1	6,6	0,0

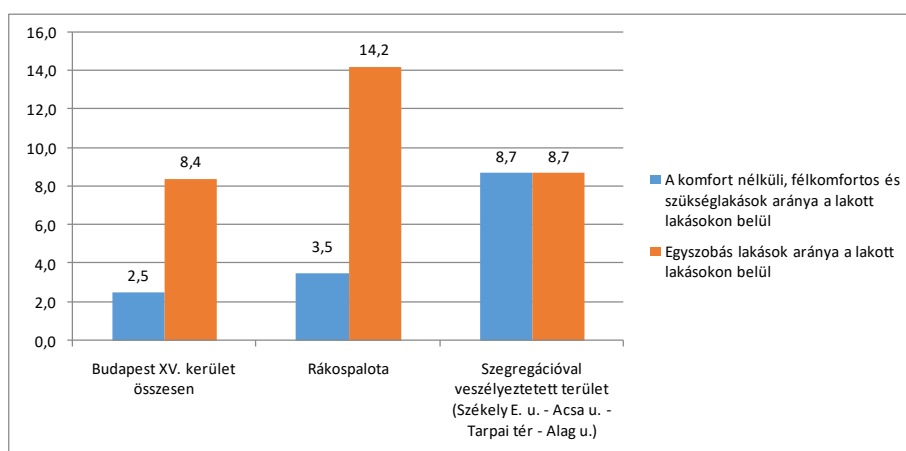
5. táblázat Munkanélküliségi arány a veszélyeztetett területen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (%) (2011) Forrás: KSH adatszolgáltatás.

7. ábra Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a veszélyeztetett területen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (%) (2011) Forrás: KSH adatszolgáltatás.

Lakáskörülmények és infrastrukturális feltételek

A statisztikai adatok alapján a XV. kerület veszélyeztetett területén a lakások (26 db) kb. 9%-a rossz állapotú, amelyek 100%-ban egyszobás lakóingatlanok. (9. ábra) Ez részben kedvezőtlenebb a lakáshelyzetre utal, mint ami általában a kerületben és Rákospalotán tapasztalható.

8. ábra A lakások komfortfokozat szerinti mutatói a veszélyeztetett területen, az ahhoz tartozó kerületrészben (Rákospalota) és a XV. kerületben (2011) (%) Forrás: KSH adatszolgáltatás

A 2019. évi önkormányzati támogatások száma alapján nem bizonyított a veszélyeztetett területen élők hátrányos helyzete. (8. táblázat) A lakótömbben csak 1 háztartás részesült lakásfenntartási támogatásban. Rendkívüli támogatást 11 fő kapott az itt élő 52 főből. A területen nem él közfoglalkoztatott, illetve nincs olyan család, amely rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült volna 2019-ben.

Segélyezési forma	Veszélyeztetett terület Lakások száma** : 26 db
LFT-ben* részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	1 háztartás (3,8%)
Rendkívüli települési támogatásban részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	11 fő (21%)
Közfoglalkoztatottak száma	0
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	0

6. táblázat Segélyezési adatok a veszélyeztetett területen a XV. kerületben (2019) Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás.

* LFT – Lakásfenntartási Támogatás, amibe beletartozik a normatív, helyi és adósságkezelési LFT egyaránt.

** Lakások száma – A KSH 2011. évi népszámlálási adatainak megfelelően.

Infrastrukturális ellátottság

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a veszélyeztetett területen van vezetékes víz, áram, szennyvíz-csatorna, közvilágítás, és gázszolgáltatás. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

Egészségre káros környezeti tényezők

A veszélyeztetett területen burkoltak a közlekedési utak. A közterületen nincs illegális hulladék-lerakó. A kommunális hulladék elszállítása szervezett, minden háznak saját hulladékgyűjtő kukája van.

Köszolgáltatások elérhetősége

A veszélyeztetett terület Rákospalota-Kertvárosban található. Ez a rész kismértékben távolabb található Rákospalota központjától, tömegközlekedéssel kb. 15 perc távolságra. A terület közelében néhány perc gyalogútra van a buszmegálló, így azzal megközelíthetők az alapvető szolgáltatások és közszolgáltatások. A területtől pár perc gyaloglásra élelmiszerbolt található. A helyi tapasztalatok szerint az itt élők rendszeresen használnak személygépkocsit és/vagy kerékpárt a helyi közlekedésben.

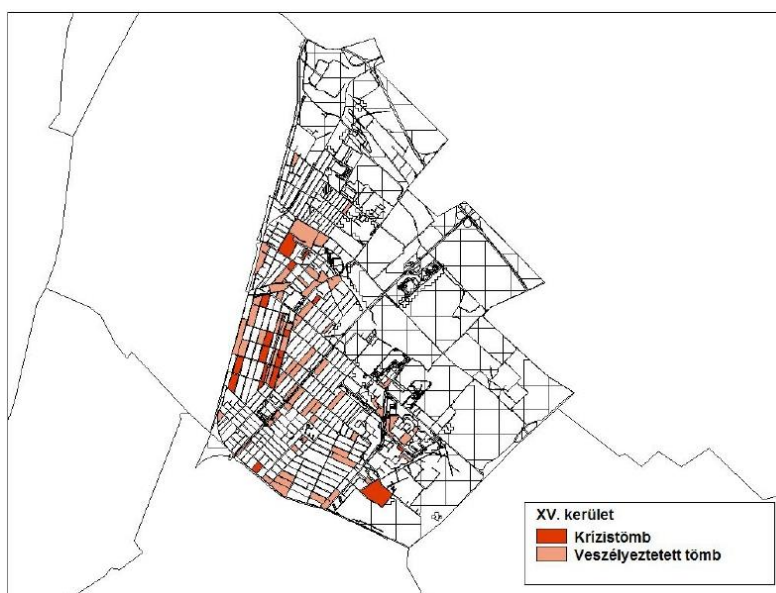
Összegzésként megállapítható, hogy a szegregációval veszélyeztetett terület reális veszélyeztetettségét nem támasztják alá a helyi tapasztalatok, nem tartozik a kerület hátrányos helyzetű részei közé. Az itt élő kerületi lakosok relatív kedvezőtlenebb társadalmi helyzete leginkább az alacsony iskolai végzettségre és az előregedésre vezethető vissza a KSH adatok alapján, amely miatt a jövőben szükséges az itt élőkre nagyobb figyelmet fordítani a kerületi szociális és egészségügyi ellátásnak.

A XV. kerületben azonosított hátrányos helyzetű terület helyzetelemzése

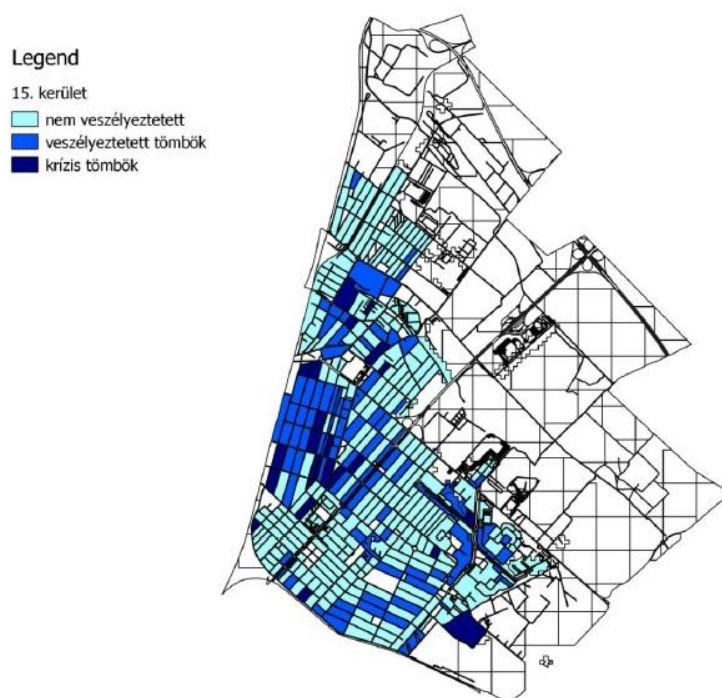
A KSH szegregátumok körülhatárolására vonatkozó számítási módszertana mellett léteznek más módszerek is a krízis- és veszélyeztetett tömbök lehatárolására. (10. ábra) (11. ábra) Budapest kerületeire elkészített „Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten” c. dokumentum (2014) alapján a XV. kerületben megkülönböztethető krízistömb (társadalmi és fizikai mutatók alapján hátrányos helyzetű) és veszélyeztetett tömb (társadalmi és fizikai mutatók alapján nem a leghátrányosabb helyzetű, de helyzetének további romlása várható), és ezek alkotta akcióterület (krízis-vagy veszélyeztetett tömbökből és az azokat körülvevő tömbökből az önkormányzat által kijelölt összefüggő terület).

A KSH 2011-es népszámlálása alapján a krízis- és veszélyeztetett tömbök körülhatárolásában vizsgált statisztikai mutatók a következők (*Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten 2014*):

- legfeljebb 8 osztály végzettségűek aránya a 15-59 népességben,
- munkanélküliek aránya az aktívakon belül,
- felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya,
- túlszűfolt lakások aránya az összes lakáson belül,
- szubstandard lakások aránya az összes lakáson belül,
- önkormányzati bérlakások aránya az összes lakáson belül.

9. ábra A tömbök legrosszabb 10%-ának lehatárolásával kijelölt krízistömbök a XV. kerületben (2011) Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014)

10. ábra A tömbök legrosszabb 20%-ának lehatárolásával kijelölt krízistömbök a XV. kerületben (2011)

Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014)

A Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014) c. dokumentum módszertana alapján a XV. kerületben jelentős számban vannak krízis- és

veszélyeztetett tömbök, amelyek a lakás- és népességszám arányában is számottevőek. (9. és 10. táblázat)

10%-os küszöb esetén a XV. kerület lakótömbjeinek 18%-a veszélyeztetett, valamint 6%-a krízistömb. Ezek az arányok meghaladják a budapesti átlagot mind a veszélyeztetett (15%), mind pedig a krízistömb (5%) esetében. Ennek megfelelően a XV. kerület lakásainak 14%-a veszélyeztetett tömbben, 3%-a krízistömbben található, amelyek közül a veszélyeztetett lakások aránya meghaladja a fővárosi átlagot (9%). A XV. kerület népességének 14%-a él veszélyeztetett, és 3%-a krízistömb területén.

	Tömbök száma				Lakásszám				Népességszám			
	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen
XV. kerület	332	81	25	438	28.536	4667	1019	34.222	65.826	11.230	2436	79.492
Budapest	9636	1726	588	11950	678.445	73.303	35.586	787.334	1.465.038	167.454	82.296	1.714.788

7. táblázat 10%-os küszöb esetén XV. kerületi esetszámok Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014)

20%-os küszöb esetén a XV. kerület lakótömbjeinek 24%-a veszélyeztetett, valamint 7%-a krízistömb. Ezek az arányok jelentősen meghaladják a budapesti átlagot mind a veszélyeztetett (14%), mind pedig a krízistömb (4%) esetében. Ennek megfelelően a XV. kerület lakásainak 29%-a veszélyeztetett tömbben, 4%-a krízistömbben található, amelyek közül a veszélyeztetett lakások aránya meghaladja a fővárosi átlagot (15%). A XV. kerület népességének 29%-a él veszélyeztetett, és 4%-a krízistömb területén.

	Tömbök száma				Lakásszám				Népességszám			
	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen	nem krízis	veszélyeztetett	krízis	összesen
XV. kerület	340	76	22	438	29.023	3892	1.307	34.222	66.709	9595	3.186	79.492
Budapest	10.009	1431	510	11.950	683.005	64.663	39.666	787.334	1.477.563	147.986	89.239	1.714.788

8. táblázat 20%-os küszöb esetén XV. kerületi esetszámok Forrás: Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014)

A XV. kerületi Önkormányzat egyrészt a Szociális Városrehabilitáció Tematikus Fejlesztési Program – Krízisterületek lehatárolása Budapesten (2014) c. dokumentum eredményei, másrészt saját tapasztalatai alapján döntött arról, hogy Rákospalotán koncentráltan megjelenő krízis- és

veszélyeztetett tömbök területi elhelyezkedése alapján akcióterületet jelöl ki a 2016. évi IVS-ben és ASZT-ben. (12. ábra) Ennek határai a következők voltak: Kerülethatár — Tóth István u. – Patyolat u. – Wysocki u.– Rákos út — Dugonics u. –Klapka György u. – Arany János u. – Baksay Sándor utca – Tompa Mihály utca – Csákberény utca – Szentmihályi út - Illyés Gyula u. – Deák u. – Fő út

Ez az akcióterület több, mint 4.000 lakásból áll, és több, mint 8.000 ember él itt. Az akcióterületen koncentráltan vannak jelen krízis- és veszélyeztetett tömbök, valamint a területen jelenlévő társadalmi problémák elsősorban szociális jellegűek, amelyek szociális jellegű beavatkozásokat (pl. szociális városrehabilitáció) igényelnek.

11. ábra A krízis- és veszélyeztetett tömbök alkotta akcióterület a XV. kerületben (2016) Forrás: IVS 2016, ASZT 2016.

Az akcióterületen él a XV. kerületi lakosság 10,5%-a, vagyis összesen 8.391 fő. (13. ábra) A helyi lakosság korösszetételében 66%-ot az aktív korúak, 14%-ot a fiatalok, és 19%-ot az idősek tesznek ki. A 14 év alattiak és a 15-59 év közöttiek aránya kismértékben meghaladja a kerületi átlagokat, míg a 60 év feletti aránya 6 százalékponttal elmarad attól. Ennek következménye, hogy viszonylag fiatalos az akcióterület összetétele, de ennek ellenére a fiatalok arányát meghaladja az idősek aránya, vagyis az idősödés folyamata itt is releváns demográfiai jelenség. (Forrás: ASZT 2016)

Budapest XV. kerület ezzel az akcióterülettel sikeresen pályázott a „VEKOP-6.2.1-15 A leromlott településrészekben élő alacsony státuszú lakosság életkörülményeinek javítása, társadalmi és fizikai rehabilitációja Budapesten” c. pályázati kiírásra, de végül a támogatási szerződés közös megegyezéssel megszűnt. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás)

A XV. kerület Önkormányzatának és közintézményeinek tapasztalatai felhívták a figyelmet a Bocskai u., Bethlen G. u., Eötvös u., Palánk u., Szerencs u., Radda Barnen u. által határolt területre a XV. kerületben, amely a korábbi akcióterület része volt. (Forrás: ASZT-megbeszélés 2020. november 10.) Ez a terület egyre inkább elkülönül a kerülettől, és fokozódó kihívások tapasztalhatók helyi szinten. Az itt lakókra általános igaz az alacsony iskolai végzettség és az igen kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzet. Ez itt található lakóépületek az előrehaladott állapotromlás miatt lebontásra várnak, már nem lehet műszakilag felújítani őket. Az elbeszélések alapján azonosított területen koncentrálódó szociális problémák egyértelműen megjelennek a helyi bölcsődében, óvodában, általános iskolában és a szociális intézményekben. A területen sok az önkormányzati és a szociális bérlakás. Ugyan ez a terület hivatalosan nem lett veszélyeztetett területnek vagy szegregátumnak kijelölve 2011-ben a KSH adatai alapján, mégis a helyi szinten megjelenő problémák a jövőben fokozott figyelmet kell fordítani az itt élő lakosság életkörülményeinek fenntartására. A megoldandó kihívások és problémák komplexitása miatt szükség van a foglalkoztatási és az oktatási integráció minél hatékonyabb megvalósítására ezen a területen. Míg az előbbi egyik lehetséges eszköze a közfoglalkoztatás kiterjesztése, addig az utóbbi a felnőttképzés révén segítheti munkaerő-piaci (re)integrációt. Mindezek mellett a következő beavatkozások támogathatják a megnevezett terület hosszú távú megújulását:

- Épített környezet fizikai megújítása.
- Meglévő közterületek fenntarthatóvá és biztonságosabbá tétele, zöldterületek minőségének és mennyiségének javítása.
- A meglévő család- és gyermekjóléti szolgáltatások kiterjesztése.
- A hátrányos helyzetű tanulók oktatási-nevelési integrációját segítheti egy tanoda létrehozása.
- Egészségfejlesztési programok működtetése.
- Meglévő közszolgáltatási rendszerek integrált, összehangolt működtetése.
- Közbiztonság javítása.

A 2016. évi Antiszegregációs Terv fontosabb megállapításai

Budapest XV. kerület Antiszegregációs Terve a korábbi Integrált Településfejlesztési Stratégia (2016) részét képezte. Ez alapján a kerület életében először jelent meg a veszélyeztetett terület, amely akkor és jelenleg is a 2011. évi népszámlálási adatok alapján került kijelölésre. A 2016. évi Antiszegregációs Tervet megelőzően a XV. kerület Integrált Városfejlesztési Stratégiája (IVS 2008) tartalmazta az aktuális ASZT-t: ennek felülvizsgálata 2009-ben, aktualizálása pedig 2012-ben történt meg. Ez a dokumentum a KSH módszertan alapján, a 2001. évi népszámlálási adatoknak megfelelően megállapította, hogy a kerületben nem található szegregátum vagy szegregációval veszélyeztetett terület. (*Forrás: IVS 2008*)

A KSH 2001-es népszámlálási adatokra támaszkodó szegregátumok, veszélyeztetett területek felülvizsgálata érdekében az Önkormányzat 2007-es adatok alapján megvizsgálta a kerületet, és az IVS 2009-es felülvizsgálata során a rendelkezésre álló legfrissebb adatokkal bővítette a helyzetelemzést. Ennek alapján több hátrányos helyzetű, rosszabb státusú terület került kijelölésre a kerületben (*Forrás: Antiszegregációs Terv 2009*):

- 1. sz. terület – a Leánynevelő Intézet tömbje: Károlyi Sándor út – Pozsony utca – Szövőgyár utca – Énekes utca – Pisztráng utca – Anyácska utca
- 2. sz. terület – a volt Növényolajgyár menti sáv: Károlyi Sándor út – Anyácska utca – Pisztráng utca – Énekes utca - részben csak volt Horváth Mihály utca
- 3. sz. terület: Részben csak volt Horváth Mihály utca – Mogyoród útja – Régi Fóti út – Csobogós utca – Gubó utca által határolt terület
- 4. sz. terület – munkahelyi terület: Visonta utca – Kanizsai Dorottya utca – Székely Elek út – Harsányi Kálmán utca által határolt terület
- 5. sz. terület – lakótelep 6 családi házzal: Szántó föld utca – Csóvár utca – Vághó Ferenc utca – Vácegres utca által határolt terület
- 6. sz. terület: Fő út – Vörösmarty utca – Hunyadi utca – Kazinczy utca által határolt terület
- 7. sz. terület: Régi Fóti út – Cserba Elemér utca – Toldi sor – (90249) hrsz. közterület által határolt terület
- 8. sz. terület: Dobó utca – Oroszlán utca – Rádda Barnen utca – Palánk utca által határolt terület
- 9. sz. terület: Vécsey Károly utca – Rákosmező utca – Fazekas sor – Cserba Elemér utca által határolt terület
- 10. sz. terület: Tóth István utca – Pézsma utca – Taksony sor – Órhely utca által határolt terület
- 11. sz. terület: 3. sz. fő közlekedési út – Rekettye utca – Irány utca – Rákospalotai körvasút sor által határolt terület

Ezek közül a 4. számú terület egyik határa, a Székely Elek utca tartozik a KSH 2011. évi adatai alapján kijelölt szegregációval veszélyeztetett területhez, ami jellegét tekintve munkahelyi terület. Összességében megállapítható, hogy a XV. kerület 2008-as IVS Antiszegregációs Tervében nem szerepelt a szegregációval veszélyeztetett terület. Az Antiszegregációs Tervben foglalt intézkedések elsősorban a

11 db rosszabb státusú terület hátrányainak mérséklésére vonatkoztak, értékelésük alapja elsődlegesen a kerület egészére vonatkozóan az esélyegyenlőséget megvalósító és fenntartó beavatkozások.

A 2016. évi Antiszegregációs Terv kiemelte, hogy a helyi tapasztalatok alapján nem tekinthető veszélyeztetett területnek a KSH által kijelölt terület. A helyi közintézményekben nem jelentkeznek szociális jellegű segélyezési kérelmek a veszélyeztetett területről. Az itt élő fiatalok esetében sem jelennek meg tanulási, magatartási és/vagy beilleszkedési problémák az bölcsődékben, óvodákban, iskolákban. A 2016-os ASZT egyeztetés végső megállapítása volt, hogy a körülhatárolt terület nem igényel speciális beavatkozást az Önkormányzat részéről. Ennek ellenére ahhoz, hogy a jövőben a terület veszélyeztetettsége teljesen felszámolható legyen, a kerületi közintézmények deklarálták, hogy külön figyelmet fognak fordítani a veszélyeztetett területen a megfelelő szociális jelzőrendszer működtetésére, az idősellátásra, az egészségi állapot javítására, és a helyi lakosok kerületi közösségbe való integrálására. (Forrás: ITS ASZT 2016)

A 2016. évi Antiszegregációs Tervben hozott intézkedések megvalósulásának értékelése

Budapest XV. kerület 2016. évi ITS Antiszegregációs Terve már foglalkozott a szegregációval veszélyeztetett területtel, hisz annak kijelölése a KSH által a 2011. évi népszámlálási adatokon alapult. A 2016-os ASZT sem kezelte valós veszélyeztetettként ezt a területet, mégis az Önkormányzat látókörében maradt, és az egyes közintézmények figyelemmel kísérték az itt zajló társadalmi folyamatokat az elmúlt években. Ennek és a jól működő helyi szociális jelzőrendszernek is köszönhetően a területen nem következett be romlás a lakosság életkörülményeiben, nem volt tapasztalható szociális probléma. A területen élők közül nagyon kevesen fordultak támogatásért az Önkormányzathoz 2019-ben, egyes segélyezési formákra egyáltalán nem is volt szükség (pl. rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény). A jól működő jelzőrendszer hátterében áll az, hogy a kerületben az egyes közintézmények és közszolgáltatások között eredményes az együttműködés, partnerségi hálózatban egymás feladatait kiegészítik. A kerületi bölcsődék, óvodák és általános iskolák kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekek védelmére, és az oktatási integrációra. A család- és gyermekjóléti, illetve az idősellátás intézményi háttere is jelen van a XV. kerületben, az egészségügyi és a szociális szolgáltatások pedig gondoskodnak a rászorulókról. Az Egyesített Szociális Intézmény a kerületben a szociális ellátást teszi szervezettebbé, és javítja a hatékonyságot. Ha szükség van rá a veszélyeztetett területen, akkor a közcélú, közhasznú foglalkoztatás lehetőségei is rendelkezésre állnak. Az Önkormányzat számos helyi támogatást tud nyújtani, ha azokra az itt élőknek szüksége van. Mivel a veszélyeztetett területen nincs önkormányzati tulajdonú lakóingatlan, ezért ilyen jellegű támogatást nem tud nyújtani ezen a területen.

A 2016. évi ASZT-ben megfogalmazott beavatkozások közül az elmúlt években kevésbé volt hangsúlyos a veszélyeztetett területen élő népesség egészségi állapotának javítása (pl. célzott szűrésekkel), a helyi közösségfejlesztésben is maradtak kiaknázatlan lehetőségek, valamint az ifjúságvédelem feltételrendszere sincs kiszélesítve.

3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések (a település egészét érintő és az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztések, programok meghatározása)

A kerület egészében megvalósuló, esélyegyenlőséget megvalósító és fenntartó beavatkozások

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program (HEP) elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára. A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) szól.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembevételével kell meghatározni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programot a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzetiségi önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra. A HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történik, bevonva a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára ellátást, szolgáltatást nyújtó önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, állami és civil szervezetek képviselőit, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 58/B. §-a által a 2000 fő feletti települések esetében előírt szociálpolitikai kerekasztal képviselőit.

A korábbi HEP 2013-2018 közötti időszakra volt érvényes, a jelenleg aktuális HEP pedig 2019-2023 közötti időszakra szól.

A kerület egészében megvalósuló, esélyegyenlőséget megvalósító és fenntartó beavatkozások egyik nagy csoportja a szociális bérlakás program kialakítására vonatkozik. Cél 500 szociális bérlakást megtartani, a fennmaradó lakásokat pedig piaci áron vagy költségelven bérbe adni egy felülvizsgálat során. A felszabaduló forrásból lehetőség lenne a bérlakás-állomány minőségének jelentősebb javítására. (Forrás: *Gazdasági Program 2019-2025*)

A helyi esélyegyenlőséget a XV. kerület egészében megvalósító törekvés az Önkormányzat részéről, hogy a közzétett jelzőrendszerén keresztül különös figyelmet fordít HEP célcsoportjain kívül az olyan veszélyeztetett csoportokra is, amelyek a megkülönböztetett figyelem nélkül is marginalizálódhatnak. Ezen kívül fontos feladat például a család-, nő- és gyermekvédelemmel, a környezet veszélyeztető tényezőivel kapcsolatos felvilágosító előadások szervezése. Szintén a kerület teljes lakossága számára

esélyegyenlőségi elven alapulva biztosítja az Önkormányzat az egészségmegőrzés lehetőségeit évi két egészségnap megtartásán keresztül. A munkanélküliség csökkentése és a munkaerő-piaci integráció miatt továbbra is kiemelt feladat a közfoglalkoztatás kerületi működtetése.

Összességében cél az Önkormányzat részéről a kerület egészében megvalósuló, esélyegyenlőséget megvalósító és fenntartó beavatkozások kapcsán a partnerségen alapuló intézkedések meghozatala, a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyeinek növelése, életminőségük javítása. (Forrás: HEP 2019-2023)

3.2 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

Tervezett beavatkozások a szegregációval veszélyeztetett területen

A szegregációval veszélyeztetett terület általános bemutatása és részletes helyzetelemzése, valamint a helyi szakemberek tapasztalatai nem támasztották alá a terület reális veszélyeztetettségét. Azonban mivel a terület a 2011. évi népszámlálási adatok előtt nem jelent meg a veszélyeztetett területek között a XV. kerületben, ezért célszerű a jövőben kiemelt figyelmet fordítani a területen élők társadalmi helyzetének alakulására, és így a terület státuszában esetlegesen bekövetkező rosszabbodás elkerülésére. A helyi esélyegyenlőség biztosításához meghatározott intézkedések figyelembevételével az alábbi javaslatok segíthetik a veszélyeztetett terület lakossága meglévő életkörülményeinek fenntartását:

1. Szociális jelzőrendszer további fenntartása: cél a helyi tapasztalatokon alapulva a meglévő jelzőrendszer további sikeres működtetése, és a helyi feltételek közötti fejlesztése, például az időskorú népesség ellátása érdekében.
2. Meglévő intézményi és szervezeti együttműködés további erősítése: cél az egészségügyi alap- és szakellátás, valamint a szociális alap- és szakosított ellátások egymásra épülésének, a partnerség elvének hangsúlyozása, és lehetőség szerint a civil szervezetek bevonása.
3. Egészségi állapot javítása: a prevencióra épülő egészségügyi alapellátás előtérbe helyezése, szűrővizsgálatok célzott kiterjesztése a veszélyeztetett területen élőkre, aktív időskor lehetőségeinek bővítése.
4. Folyamatos kapcsolattartás biztosítása: például Család- és Gyermejkölési Központ, ifjúságvédelmi referens, szociális munkás, védőnő, házi orvos stb. segítségével. Ezek koordinálásában meghatározó szerepe van a kerületi ESZI-nek.
5. Helyi közösségfejlesztés: helyi kezdeményezések támogatása, civil társadalom erősítése, folyamatos tájékoztatás biztosítása a helyi sajtón keresztül, a helyi lakosok bevonása a kerület közösségi életébe. Mindezek egyúttal az identitástudat erősödéséhez is hozzájárulhatnak a veszélyeztetett területen és a kerület egészében.

Mindezek mellett szükség van a hatékony jelzőrendszer hosszú távú fenntartására az iskolai intézményekben, mert így a gyermekek esetleges veszélyeztetettsége kapcsán közvetlen információk nyerhetők a veszélyeztetett területen élők társadalmi státuszában bekövetkezett változásokról.

4 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1 A stratégia külső összefüggései

A fejezetben bemutatásra kerül, hogy a kerület integrált településfejlesztési stratégiája milyen logikai, cél-folytonossági kapcsolatban áll a felettes területi és tervezési szintek időben átfedett fejlesztési dokumentumaival. A dokumentumvizsgálatok során az ITS stratégia céljainak megfeleltethetőségét vizsgáltuk az adott fejlesztési dokumentummal és a kapcsolódási pontok táblázatos bemutatást kaptak az átláthatóság biztosítása végett.

A fentiek alapján a következő fejlesztési szintek dokumentumainak vizsgálata történt meg:

Európai Unió

- Szakpolitikai célkitűzések (PO1-5)

Magyarország

- Partnerségi Megállapodás
- Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

Budapest

- Budapest Területfejlesztési Koncepciója (BTFK)
- Fővárosi Területfejlesztési Program (2021-2027) FŐTEP
- Otthon Budapesten Program - Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027

Az EU szakpolitikai célkitűzései (PO)

Az EU a 2021-27-es megvalósítási ciklusra 5 szakpolitikai célkitűzést határozott meg a CPR rendeletben¹ a regionális fejlesztési és kohéziós politikájáról.

- 1. szakpolitikai célkitűzés (PO1): Intelligensebb Európa az innovatív és intelligens gazdasági átalakítás előmozdítása révén
- 2. szakpolitikai célkitűzés (PO2): Zöldebb, karbonszegény Európa a tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdításával
- 3. szakpolitikai célkitűzés (PO3): Jobban összekapcsolt Európa a mobilitás és a regionális IKT-konnektivitás fokozása révén
- 4. szakpolitikai célkitűzés (PO4): Szociálisabb Európa a szociális jogok európai pillérének végrehajtásával

¹ COM (2018) 375 AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi és Migrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a Határigazgatási és Vízügyeszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról, 4. cikk

- 5. szakpolitikai célkitűzés (PO5): A polgárokhoz közelebb álló Európa a városi, vidéki és part menti térségek fenntartható és integrált fejlesztésének elősegítése és helyi kezdeményezések révén

A célok azt mutatják, hogy a korábbi felzárkóztatási politika egyre inkább átfordul a versenyképesség erősítésébe.

Partnerségi Megállapodás

A 2021-2027-es uniós végrehajtási időszakra vonatkozó Partnerségi Megállapodás (PM) azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait és kitűzi a fő fejlesztési prioritásait. A PM rögzíti a Magyarországra érkező kohéziós források felhasználását, melyet a 2030-ig szóló jövőképre és annak eléréséhez rendelt 6 stratégiai célra alapozza. Magyarország 2030-ig szóló kiemelt célkitűzése a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a területi egyenlőtlenségek csökkentése mellett.

A Partnerségi Megállapodás szerinti országos stratégiai célok:

- Kárpát-medencei régió nemzetközi versenyképességének növelése
- Gyors és kényelmes közlekedés, elérhetőség javítása az országban és a Kárpát-medencében
- Gyarapodó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes népesség
- Vonzó vidéki életmód
- Energiafüggetlen Magyarország, tiszta és biztonságos környezet
- Csúcstechnológiájú, innovatív, magas hozzáadott értéket előállító Magyarország

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)

A Partnerségi Megállapodás legfelső szintű célját az OFTK jövőképe alapozza meg: „Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezetiállapottal.”

A Kerület integrált településfejlesztési stratégiájának stratégiai céljai, mint a Főváros egyik területi egységének szintjéről kapcsolódnak be az OFTK országos szintű átfogó célkitűzéseibe:

- Értékteremtő foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés
- Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
- Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme
- Térségi potenciálokra alapozott fenntartható térszerkezet

Budapest Városfejlesztési Konceptiója 2030

Budapest Városfejlesztési Konceptiója, Budapest 2030 – hosszú távú városfejlesztési koncepció címmel készült el és a Fővárosi Közgyűlés 767/2013. (IV. 27.) számú határozattal fogadta el. Budapest tehát rendelkezik egy városfejlesztési koncepcióval, mely 2030-ig tekint előre és határozza meg a főváros

jövőképét. A koncepció hangsúlyozza az élıhetőség, a fenntarthatóság és a hatékonyság gyakorlati elveit, ami megfelel az okos (smart) városfejlesztés elvrendszerének. Az elmúlt években a rohamos fejlődés hatására felerősödtek a klímaváltozással járó negatív hatások, amelyek azonban a koncepcióhoz képest radikálisabb, gyorsabb és mélyebbre ható cselekvéseket igényelnek. Budapest Városfejlesztési Koncepciója meghatározza a főváros 2030-ra elérendő jövőképét: „Budapest élıhető, vonzó, egyedi karakterű főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központjaként az európai városhálózat megbecsült tagja.”

Fővárosi Területfejlesztési Program (2021-2027) FŐTEP

A Fővárosi Területfejlesztési Program a 2021-2027 évi európai uniós tervezési és végrehajtási időszakra való felkészülés egyik alapdokumentuma. A Program hidat biztosít az uniós és a hazai fejlesztési források számára, hogy azok megfelelő módon hasznosulhassanak Budapest területén. A dokumentumot alkotó stratégia és operatív program céljaiban harmonizál az uniós szakpolitikai célokkal, illeszkedik az ország jövőképéhez és figyelembevéve korunk kihívásait, azokra reflektálva mutat fejlődési irányt az ország fővárosa számára.

A Fővárosi Területfejlesztési Program legmagasabb szintű, átfogó fejlesztési célja; az *Élıhető Budapestet Mindenkinék*. Ezt a főcélét közvetlenül támogatják a stratégiai célok:

- NYITOTT BUDAPEST: Kezdeményező városkormányzás, ahol kulcsszerepet kap az együttműködés és az innováció.
- ZÖLD BUDAPEST: Élıhető és egészséges, értékőrző és értékteremtő, klímatudatos város.
- ESÉLYTEREMTŐ BUDAPEST: Elérhető lakhatás, a budapestiek egészségének és életkörülményeinek javítása.

Otthon Budapesten Program - Integrált Településfejlesztési Stratégia 2027

Budapest Integrált Településfejlesztési Stratégiája összegzi azokat a célokat és beavatkozásokat, amelyeket a Fővárosi Önkormányzat saját hatáskörben kíván megvalósítani középtávon. Az ITS céljainak megvalósításában a 2021-2027 között elérhető kohéziós források, köztük a hazai operatív programokon keresztül érkező támogatások szerepe – a korona vírus járvány több évre becsült gazdasági, társadalmi és önkormányzati költségvetésre gyakorolt hatása miatt – különösen fontos.

A 2021-27-es ciklusra készülő ITS a főváros életminőségének javítását – és ezen keresztül a nagyvárosi és térségi szerepének erősítését, versenyképességének növelését – saját hatáskörében három stratégiai területen keresztül kívánja elmozdítani a FŐTEP-el azonos célok mentén:

- Nyitott Budapest;
- Zöld Budapest;
- Esélyteremtő Budapest.

Budapest Integrált Településfejlesztési Stratégiája akcióterületként nevesíti a kék-zöld hálózatot, melynek Városi patakok Programja érinti a kerületen belüli Szilas-patak szakaszt. A fővárosi fejlesztés a Zúgó-patak és Naplás-tó közötti szakasz természetvédelmi célú mederrendezését és vizes élıhőhely rehabilitációját jelenti. A kerületi ITS önálló akcióterületként határolja le a Szilas-patakot, hangsúlyozva a zöld fejlesztés fontosságát és a kapcsolódást a fővárosi célokhoz. A kerület H7 hálózatos projektjei között is nevesíti a fejlesztést a zöldinfrastruktúra fejlesztések között.

EU Szakpolitikai célkitűzései 2021-27	Budapest 15. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia stratégiai céljai														
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15
PO1: Intelligens Európa - az innováció, a digitalizálás, a gazdasági átalakulás, valamint a kis- és középvállalkozások támogatása		x			x	x									
PO2: Zöldebb, karbonmentes Európa - tiszta energiaforrásokra való átállás, megújuló energiaforrások, az éghajlatváltozás elleni küzdelem és tiszta üzemű városi közlekedés									x						
PO3: Jobban összekapcsolt Európa - közlekedési és digitális a klímapolitikai célokat is szem előtt tartó transzeurópai hálózatok															
PO4: Szociálisabb Európa - minőségi foglalkoztatás, oktatás, társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés	x										x				x

Partnerségi Megállapodás szerinti országos stratégiai célok	Budapest 15. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia stratégiai céljai														
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15
Kárpát-medencei régió nemzetközi versenyképességének növelése		x			x	x	x				x				x
Gyors és kényelmes közlekedés, elérhetőség javítása az országban és a Kárpát-medencében											x				
Gyapadódó, egészséges és a munkaerőpiacon versenyképes népesség	x		x										x	x	
Energiafüggetlen Magyarország, tiszta és biztonságos környezet									x						
Csúcstechnológiájú, innovatív, magas hozzáadott értéket előállító Magyarország															
Vonzó vidéki életmód	a kerület esetében nem releváns														

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)	Budapest 15. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia stratégiai céljai														
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15
Értékteremtő foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés					x										
Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom	x	x	x	x		x			x				x	x	x
Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme									x						
Térségi potenciálokra alapozott fenntartható térszerkezet								x	x						

Budapest Városfejlesztési Kon koncepciója 2030	Budapest 15. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia stratégiai céljai														
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15
Kezdeményező városfejlesztés					x										
Partnerség – a jövő közös tervezése a térségben és országosan															
Egységes Budapest	kerületi szinten nem releváns														
Budapest nemzetközi és európai szerepkörének erősítése															
Egészséges környezeti feltételek megteremtése														x	
Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás									x						
Egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése			x	x							x				
A Dunával együtt élő város	kerületi szinten nem releváns														
Hatékony és kiegyensúlyozott városszerkezet				x											
A barnamezős területek a város fejlesztési célterületei					x										
Intelligens mobilitás											x				
Tudás-, készség- és zöldalapú gazdaságfejlesztés															

Önfenntartó városgazdálkodási rendszer															
A kulturális sokszínűség megőrzése			x					x							
Humán szolgáltatások optimalizálása														x	
Igényekhez igazodó, rugalmas lakásstruktúra megteremtése							x		x						
Befogadó, aktív társadalom			x	x						x		x	x		x

Fővárosi Területfejlesztési Program (2021-2027) FŐTEP Budapest 2027 Integrált Településfejlesztési Stratégia	Budapest 15. kerület Integrált Településfejlesztési Stratégia stratégiai céljai														
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15
Nyitott Budapest		x	x		x	x	x				x				
Zöld Budapest							x		x				x		
Esélyteremtő Budapest	x		x		x	x	x	x		x		x	x	x	x

4.2 A stratégia belső összefüggései

A stratégia belső összefüggéseinek vizsgálata a Kerületfejlesztési Koncepció és az Stratégia koherenciájának vizsgálatát jelenti. Ennek eszközei a Koncepcióban kidolgozott jövőkép és az elérését szolgáló fejlesztési projektek, programok viszonyának bemutatása.

A 15. kerület jövőképe három területre osztható:

- társadalmi jövőkép
- gazdasági jövőkép
- környezeti és településszerkezeti jövőkép

Az összevetésekből világosan látszik, hogy a koncepcióban megfogalmazott jövőképi elemekhez a stratégia konkrét fejlesztési projekteket társít akcióterületi-, pontszerű-, hálózatos- és nem beruházási jellegű fejlesztések formájában. A koncepció és a stratégia koherens és konzekvens együttműködése megvalósul.

Társadalmi jövőkép elemei	A társadalmi jövőképet támogató ITS projektek
A beköltözések felélénkülésével a kerület korfája fiatalodik, a gyermekvállalás üteme növekszik és így hosszú távon a lakosságszám csökkenése mérséklődik.	AT1.2; AT1.3; AT1.4; AT1.5; AT3.1; AT5.2; AT5.3; H1.1; H1.2; H2.2; H3.1; H6.1; H7.1; H9.1; SP6;
A kerület gazdasági helyzetének javulása a kvalifikáltabb munkaerő beköltözését eredményezi.	AT2.1; AT3.3; P1; H4.1; SP3;
Az élhető és vonzó lakókörnyezet kialakításával a népességmegtartó erő növekszik, az itt élők és a jövőben beköltözők hosszabb távon helyben maradnak.	AT1.1; AT1.2; AT1.3; AT1.4; AT1.5; AT3.1; AT3.2; AT4.7; AT5.1; AT5.2; AT5.3; H1.1; H1.2; H1.4; H2.2; H3.1; H7.1; H8.1; H9.1; SP1-10
A társadalmi kohézió erősödik, a lakosok helyben megtalálják a szórakozás, a kulturális élet, a sport és a szabadidő-eltöltés sokszínű lehetőségeit.	AT2.1; AT2.4; AT2.3; AT3.1; AT3.2; AT4.5; AT5.1; AT5.2; AT5.3; P2; H1.3; H6.1; H7.1; SP1-10;
Az oktatási, egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatások színvonala növekszik.	H5.1; H6.1; SP4; SP5;
A gyermekek, az idősek, a rászoruló és a fogyatékkal élők ellátása magas színvonalon folyik.	AT4.1; AT4.2; AT4.3; AT4.4; AT4.6; H5.1; H2.1;
Javul a hátrányos helyzetűek felzárkózásának feltételrendszere, csökken a szegregációval veszélyeztetett terület kialakulásának esélye.	AT1.1; H5.1; SP4; SP9;

Gazdasági jövőkép elemei	A gazdasági jövőképet támogató ITS projektek
A kerület gazdaságának alapját a szolgáltatási és termelő ágazatok egyensúlya adja, amelyben jelen vannak a világgazdaság élvonalába tartozó termelési láncokba integrált nagyvállalatok beszállítói és a helyi gazdaságnak a kerület működését megtartó, színvonalasan kiszolgáló cégei.	AT2.1; H1.2; H4.1;
Növekedési pályára álltak a kétezres évek elején – a kerületben elindult és a szomszédos fővárosi kerületekből beköltözött – induló mikro- és kisvállalkozások, amelyek megtalálták a kerületben a növekedésüket, kibontakozásukat segítő területet és támogató közeget.	AT2.1; P1; H1.1; H1.2; H3.1; H4.1;
A kerületben folyamatosan jelen vannak nagyfoglalkoztatók, amelyek olyan javakat állítanak elő, amelyek a termék-életciklus felszálló, vagy érett szakaszában vannak.	AT2.1; H4.1;
A kerület vállalkozásai sikeresen integrálódtak a digitalizálódó világgazdaságba, sikeres követő stratégiát folytatnak az ipar 4.0 és az IOT területén.	H4.1;
A vállalászási szolgáltatások köre a kerületen belül is teljeskörűen biztosított és stabilan szolgálja az itt működő vállalkozások tevékenységét.	AT2.1; H4.1;
Növekszik a településre betelepülő, tőkeerős, munkahelyteremtő vállalkozások száma.	AT2.1; H1.2; H3.1; H4.1;
A lakosság körében terjed az önfoglalkoztatás, új, kreatív gazdasági tevékenységek végzésében a kerület gazdasági szerkezete átalakul, korszerűsödik.	AT2.1;
A kiskereskedelmi és a lakossági szolgáltató szféra minőségében és területi lefedettségében is teljeskörűen kiszolgálja a kerületben élőket.	AT2.1; AT4.7;
Kialakultak a kerület jó közlekedési adottságokkal rendelkező külső részein a city logisztika egész fővárost ellátó központjai, amelyek megbízhatóan szolgálják ki az átalakuló lakossági fogyasztási szokásokat.	AT2.1; H1.1; H1.2; H4.1;
A kerület fejlesztése az önkormányzat érdekei és céljai alapján, átgondoltan és rendszerelvéen történik, a környező településekkel együttműködésben, a beruházók igényeinek és az aktuális pályázati lehetőségek figyelembevételével.	SP10; P1; H4.1;
A meglévő gazdasági területek működését, új gazdasági funkciók megtelepedését segítő belső és kerületközi közlekedési kapcsolatok biztosítása révén a kerület északi részén a Dunakeszi út, Felsőkeri út, Késmárk út menti gazdasági fejlesztési területek ütemezetten, megfelelő zöldfelületi biztosítottsággal, korszerű gazdasági funkciókkal települnek be.	H1.1; H1.2; H4.1;
A kerület villamos- és hőenergia-termelésében jelentős szerepet játszanak a megújuló erőforrások.	H2.2; H8.1

Környezeti és településszerkezeti jövőkép elemei	A környezeti és településszerkezeti jövőképet támogató ITS projektek
A település szerkezetét élhető kisvárosias városrészek alkotják, amelyben az alapszolgáltatások gyaloglási, vagy kerékpározási távolságon belül elérhetőek.	AT3.1; AT3.2; H1.3; H1.4; H3.1;
A közösségi közlekedés rendszere minden városrészben minőségi és versenyképes alternatívát kínál az egyéni közlekedéssel szemben.	H1.2
A kerület közlekedési rendszere a lakossági igényeket figyelembe véve korszerűsödik. Az agglomeráció irányából érkező gépjárműforgalom csökkenése a közösségi közlekedési ágak fejlesztésével együtt megindul, javul a kerület élhetősége és környezeti minősége.	H1.1; H1.3;
Rákospalota kerületközpont funkcióbővítő rekonstrukciója, Újpalota alközponti funkcióbővítő megújítása, Pestújhely lokális központi funkcióbővítő rekonstrukciója, Pólus térség vegyes városközponti funkciókkal való bővítése megtörténik.	AT2.1; AT2.4; AT2.3; AT1.4; AT4.1; AT4.2; AT4.3; AT4.4; AT4.5; AT4.6; AT4.7; AT4.8; AT4.9; H2.1;
A kerület és a szomszédos kerületek közötti átjárhatóság minőségi és mennyiségi javulása, a vasút menti „peremterületek” funkcióbővítése megvalósul.	H1.2
A kerület fő közlekedési tengelyei mentén, melyek jelentős forgalmat bonyolítanak (Rákos út, Fő út, Illyés Gyula u., Szentmihályi u., Károly Sándor út, Nyírpalota-Zsókavár u.) a közlekedés terhelése csökken, intézményi, kereskedelmi és szolgáltató funkciók erősödnek meg.	H1.1
A kerület több pontján a kisvárosias jellegű beépített területeken a karakterőrző rehabilitáció folyamatos, karakterőrző megújítás a MÁV lakótelepen megvalósul.	AT3.1; AT3.2; AT3.3
A lakódomináns fejlesztések - Parkváros intézményi funkciókkal vegyes intenzív, Palota újfalu zöldmezős, volt növényolajgyár területén intenzív lakódomináns fejlesztése megvalósul a környezeti károk felszámolása mellett.	H3.1
A rekreációs zöldfelületek és erdőterületek nagysága növekszik, a közparkok, közkertek fejlesztése, korszerűsítése folyamatos.	AT3.1; AT4.8; H7.1; SP7
A Szilas-patak komplex (rekreációs célú, és egyben természetközeli szempontú) revitalizációja megtörténik.	AT5.1, AT 5.2, AT5.3; H7.1

A kerület a szomszédos kerületekkel és településekkel hivatáscélú és szabadidős tevékenységet is kiszolgáló kerékpárúthálózatot alkot.	AT5.1; H1.3
A megújuló energiaforrások felhasználásának aránya növekszik	AT4.1; AT4.2; AT4.3; AT4.4; AT4.6; H2.1; H2.2;
Szemléletformáló intézkedések segítségével javul a települési környezet minősége	SP6; SP7;
Szegregációval veszélyeztetett terület állapota javul szemléletformálással és az itt élők lakókörnyezetének fejlesztésével	AT1.1; H9.1; SP1; SP4; SP6; SP9

5 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A kerületi integrált területfejlesztési stratégiában foglalt célok teljesülését és az azokat megvalósítani szándékozó fejlesztési projektek végrehajtását külső és belső kockázatok nehezíthetik. A belső kockázatok az önkormányzat, mint végrehajtó szervezeten belül jelentkeznek és kezelésükre irányuló megoldások viszonylag világosan láthatóak. A külső kockázatok (veszélyek) már az önkormányzati szint felett állnak, ráhatásunk kevésbé van, de a hatásaik bizonyos mértékben tompíthatók.

A kockázatokat a két fő szempont (külső, belső) mentén a stratégia megvalósíthatóságára gyakorolt hatásuknak megfelelően három kategóriába sorolva mutatják be az alábbi táblázatok.

5.1 Belső kockázatok

Az önkormányzaton belül erősíteni szükséges a pályázatok figyelését, kezelését, végrehajtását végző szervezeti egységet. Megnyíló európai uniós források esetén javasolt egy önálló pályázati iroda felállítása, mely teljesszűriően el tudja látni a pályázati források kerületbe történő lehívását legyen szó uniós, hazai vagy egyéb nemzetközi pályázati alapokról. A pályázati irodának rendelkezni kell olyan humánkapacitással, mely kizárólag ezzel a feladattal foglalkozik, napi szinten tisztában van a pályázati lehetőségekkel és a pályázatok elkészítéséhez rugalmasan igénybe tudja venni a belső és külső szakértői hálózatot.

A másik lényeges feladat a megvalósítás előtt álló belső kockázatok kezelésében, hogy működtetni kell az önkormányzaton belül a monitoring rendszert. Ennek segítségével az önkormányzat folyamatosan informálódni tud a stratégiát megvalósító projektek előrehaladásáról, az elérni kívánt célindikátorok teljesülésének állásáról és ezáltal még időben be tud avatkozni a folyamatokba. A monitoring rendszer működtetése a sikeresség kulcsa és fontos kommunikációs eszköz a vezetőség kezében.

A jelenlegi állapothoz képest nyitni kell a nemzetközi pályázati források irányába is és proaktívan részt venni partnerkeresésben, konzorciumépítésben a fejlesztések érdekében.

A bizonytalan helyzetek tisztázása végett szükséges a Fővárosi Önkormányzattal egyeztetni a kerületben megvalósítandó fejlesztéseket, rögzíteni azokat, melyeket a Főváros meg kíván valósítani saját keretein belül, illetve amelyeket a kerülettel és/vagy egyéb partnerekkel közösen.

A kerülethatárokon átnyúló fejlesztések esetében projektpartnerségeket kell kötni a szomszédos kerületekkel a szakmai alapok mentén.

5.2 Külső kockázatok

Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége	Várható hatás	Megoldási javaslatok
Klímváltozás fokozódó negatív környezeti hatásai	nagy	Hőség napok fokozódása és kiterjedt hősziget hatás a kerület számos területén	Zöldfelületek kiterjedtségének növelése (parkok, fasorok, zöldfalak, zöldtetők) Klímatudatos építészeti megoldások alkalmazásának tudatos támogatása (árkádok, árnyékolók, csapadékvíz helyben tartása stb.)
Az orosz-ukrán háború nyomán kialakult energiaválság és elszabadult energiaárak	nagy	A kerületi fejlesztési források egy része átcsoportosításra kerül a fenntartási (rezsi) költségekbe, ami kihat a stratégiában foglalt fejlesztések mennyiségére és minőségére.	A kerületben fokozni szükséges a megújuló energiák hasznosítását az önkormányzati intézmények esetében.
A beruházások pénzügyi tervezhetősége az áruk gyors változása miatt csak rövid távra lehetséges.	nagy	Fejlesztések menet közbeni leállása vagy minőségben történő változása következik be.	A gyorsan indítható, részletesen kidolgozott és engedélyes tervekkel rendelkező beruházásokat érdemes előnyben részesíteni. Kivitelezőkkel szigorú, kötbéres szerződések megkötése. Fel kell építeni és működtetni kell az önkormányzati monitoring rendszert.
Bizonytalan az uniós fejlesztési források rendelkezésre állása időben és mennyiségileg is.	közepes	A tervezett kerületi pályázatos projekteknek csak töredéke jut támogatási forrásokhoz.	A TOP Plusz Budapestre jutó forrásain kívül további nemzetközi pályázati lehetőségekkel is érdemes számolni, mint pl. LIFE, Horizon, URBACT, UIA.

<p>Az uniós források esetében a Budapestre jutó források korlátosak, ez komoly versenyhelyzetet teremt a többi kerülettel, de a Fővárosi Önkormányzattal is.</p>	nagy	<p>A tervezett kerületi pályázatos projekteknek csak töredéke jut támogatási forrásokhoz.</p>	<p>A TOP Plusz Budapestre jutó forrásain kívül további nemzetközi pályázati lehetőségekkel is érdemes számolni, mint pl. LIFE, Horizon, URBACT, UIA. Konzorciumvezetőként, projektgazdaként érdemes vezető szerepet vállalni ezekben a pályázati kiírásokban. Mindehhez az kell, hogy az önkormányzat naprakész információkkal rendelkezzen az elnyerhető támogatási forrásokról, alakítson ki partnerségeket, legyen saját pályázati irodája. Folyamatos egyeztetés szükséges a Fővárosi Önkormányzattal a 15. kerület területét érintő fejlesztési szándékokról.</p>
<p>A magán kézben lévő lakó- és egyéb ingatlanfejlesztési, valamint gazdaságfejlesztési projektek végrehajtása megtorpan az építőanyagárak, az energiahordozók árának és az infláció mértékének növekedése következtében.</p>	nagy	<p>A stratégia szempontjából lényeges magán fejlesztések elmaradása a rájuk épülő önkormányzati fejlesztésekre is negatív hatással lehet.</p>	<p>Folyamatos partneri kapcsolattartás szükséges a magánbefektetők képviselőivel és rendszeresen egyeztetni szükséges a két vagy több fél általi fejlesztésekről.</p>

6 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

6.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

A 15 kerület Önkormányzata a stratégiában lefektetett céljainak elérésének érdekében számos, nem beruházási jellegű tevékenységet végez jelenleg is és az elkövetkezendő időszakban is folytatja ezt a gyakorlatát. A nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek egyenrangúak a beruházási tevékenységekkel. A nem beruházási tevékenységek a beruházási tevékenységek megvalósításának kereteit adják meg, melyek nélkül nem lehetne érdemben tervezett fejlesztési előrehaladást elérni a kerületben.

A nem beruházási jellegű tevékenységek a következők:

- szabályozási tevékenységek, eszközök
- Településfejlesztési Megállapodás/Településrendezési Szerződés
- pályázati tevékenység az önkormányzati beruházások forrásának biztosításához
- gazdasági partnerség
- projektársaság
- projektfejlesztő társaság
- városmarketing és arculatépítés
- közszolgáltatások

6.1.1 Szabályozási tevékenységek, eszközök

Az önkormányzat törvényi kötelezettségként megjelenő szabályozási tevékenységének egyik területe az építésügyi szabályozás. A településrendezési eszközök, mint szabályozó eszközök meghatározzák azt a fizikai környezetet, melybe a kerület területén történő fejlesztések elhelyezésre kerülnek. A rendezési tervnek, a településfejlesztési koncepció céljainak és a kerület integrált településfejlesztési stratégiájában szereplő fejlesztéseknek egymással összhangban kell lenniük oly módon, hogy

- a szabályozási eszközök adjanak keretet az önkormányzati és a magán fejlesztések megvalósulásához,
- a gazdaságfejlesztés, a lakóterületfejlesztés, az infrastruktúrák fejlesztése, a környezet- és klímavédelmi célok, valamint a természeti környezet és a települési zöldfelületek ne kerüljenek konfliktusba egymással, a minőségi lakókörnyezet és a zöldterületek megőrzése, az infrastruktúra korszerűsítése településrendezési oldalról biztosított legyen.
- és mindez összhangban legyen a kerület demográfiai helyzetével, az önkormányzat gazdasági, társadalmi és környezeti céljaival.

6.1.2 Településfejlesztési Megállapodás/Településrendezési Szerződés

A településrendezési szerződés lehetővé teszi, hogy egyes nagy beruházások esetén, amely a kerület területén zajlik le, a beruházó és a kerületi önkormányzat között olyan szerződés köttessen, amely mindkét fél számára előnyös és rögzített fejlesztési feladatokkal bír. Ezt az eszközt az önkormányzat jelenleg is számos esetben alkalmazza, mikor magánfejlesztéseket oly módon engedélyez, hogy azoknak a közösség (lakók, közlekedők) számára is fontos elemek megvalósítására kötelezi.

A településrendezési szerződés fogalmát 1997. évi LXXVIII. törvényt (Építési törvény vagy Étv.) módosító 2006. évi I. törvény vezette be. A jogintézmény 2006. május 1-től alkalmazható. Közvetlen előzménye az ún. hatósági szerződés volt. Ezt a hatósági eljárásokban a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól. szóló 2004. évi CXL. törvény vezetett be azzal a jogalkotói szándékkal, hogy megteremtse a hatósági eljárásokban az ügyfél és a hatósági alá-, és fölérendeltségi kapcsolat helyett egy mellérendeltségen alapuló, polgári jogi jogviszonyokhoz hasonló ügyvitel lehetőségét.

A településrendezési szerződés lényege, hogy az önkormányzatok szabályozási tevékenységében a magántőke olyan módon vállal részt, hogy a településrendezés közhatalmi, önkormányzati feladatait részben a beruházni, fejleszteni szándékozó befektetők végzik el az Építési törvényben foglalt feltételek szerint. Ilyen módon az egyébként az önkormányzatokat – és egyébként az önkormányzati költségvetést – terhelő településrendezési feladatok előkészítését nem az önkormányzat, hanem az egyes érdekelt résztvevők végzik el.

A hatósági szerződésektől abban különbözik a településrendezési szerződés, hogy a településrendezési szerződés nem az ügyfelek jogait és kötelezettségeit közvetlenül szabályozó, hanem a hatósági ügy megindulását megelőző helyi jogszabályi környezet megteremtésére irányul. Erre tekintettel a településrendezési szerződés feltételei tágak, a jogszabály a szerződés feltételeit, tartalmát rendkívül megengedően szabályozza.

A szerződés alapját a cél megvalósítója által készített tanulmányterv képezi. Az önkormányzat a szerződésben arra vállal kötelezettséget, hogy a cél megvalósítójának kezdeményezésére az általa készített tanulmányterv alapján a szükséges településrendezési eljárást a szerződésben megállapított határidőn belül megindítja. A szerződésben kikötött, illetőleg vállalt kötelezettségek, és a megvalósuló településrendezési cél között közvetlen összefüggésnek kell lennie.

A településrendezési szerződés megkötésének lehetősége számottevő előnnyel járt mind a közsféra mind a magánsféra számára. Lehetővé válik, hogy az önkormányzatok tőke bevonásával rövidebb időn belül megalkothassák, átalakíthassák a vonatkozó szabályrendszert lehetővé teszi továbbá, hogy a várostervezéshez elengedhetetlenül szükséges és költséges szakértői vizsgálatok közpénzek igénybevétele nélkül elkészülhessenek. Másrészt viszont a településrendezési szerződés intézménye lehetőséget nyújt a beruházni kívánó fejlesztőknek, hogy kezdeményezhessék az ingatlanukra vonatkozó szabályozás megteremtését, illetve szükség esetén annak módosítását fejlesztési céljaik megvalósítása érdekében.

A településrendezési szerződés jogintézményét a szabályozási tervek előkészítési feladatainak finanszírozására találta ki a jogalkotó, azonban annak keretein belül komplex városfejlesztési elképzelések is megvalósíthatóak.

Az egyes magánterület fejlesztések esetén szerződéses garanciákra van szükség a fejlesztéshez kapcsolódó, szükséges infrastruktúra-, illetve intézmény fejlesztésekkel kapcsolatban. Rögzítendő, hogy

mit vállal, finanszíroz a terület fejlesztője, tulajdonosa és mit az Önkormányzat, aki legtöbbször a kapcsolódó infrastruktúra tulajdonosa, üzemeltetője lesz majd.

Megfelelően kidolgozható a jogok és kötelezettségek rendszere beleértve a finanszírozás szabályrendszerét is.

6.1.3 Pályázati tevékenység az önkormányzati beruházások forrásának biztosításához

Ahogy az a kockázatoknál és a megoldási javaslatoknál is szerepel az önkormányzat a stratégiában foglalt fejlesztések megvalósításához pályázati forrásokat is be kell hoznia a kerületbe. Ezeknek a pályázati forrásoknak a megszerzése csak akkor lehet sikeres, ha az önkormányzat rendelkezik olyan önálló szervezeti egységgel, mely proaktív a forráskeresésben, a projektek fejlesztésében, a hazai és nemzetközi partnerek bevonásában, a pályázatok kidolgozásában és menedzselésében.

6.1.4 Gazdasági partnerség eszközei

Az aktív városfejlesztési stratégia elsődleges eszköze az önkormányzat számára a településfejlesztési akcióterületeken tervezett beruházások végrehajtása a közsféra és a magánsféra együttműködésében. A köz- és a magánsféra együttműködésének formájára nincs kötelező, meghatározott szabály. A projekt nagyságától, komplexitásától és sajátosságaitól függően különböző szintjei valósulhatnak meg:

- informális, szerződéses szabályozás nélküli („kézfogásos”)
- hosszú távú „stratégiai szövetség”, szerződés helyett szándéknyilatkozat
- településrendezési szerződés – közfeladatok átvállalása a fejlesztésben érdekelt szereplők által a folyamat gyorsítása érdekében
- projektársaság – a harmonizált, gördülékeny folyamat érdekében
- közös fejlesztési társaság alapítása, az együttműködés intézményesítése, tulajdoni és gazdasági érdekek egyesítésével

Az első kettő jogi kötöttséget, kapcsolatot nem jelent, így azokra az ITS nem tér ki.

6.1.5 Projektársaság

Egy cél megvalósítására, ahol szoros koordinációra és együttműködésre van szükség, javasolt projektársaságot létrehozni a beruházást megvalósító – praktikusán a településrendezési szerződést megkötő – Felek között.

A projektársaság feladata a fejlesztési programban szereplő infrastrukturális projektelemek megvalósításának koordinálása, lebonyolítása. Hatáskörébe tartozik az infrastrukturális fejlesztési program kommunikálása, megismertetése az érintettekkel (befektetők, lakosság, közműszolgáltatók stb.), a fejlesztési program monitoringja és rendszeres tájékoztatás a program állásáról, valamint a szükséges településrendezési szerződések előkészítése.

6.1.6 Projektfejlesztő társaság

A projektársaság kibővített változata ennél többet jelent, komplexebb beruházások előrehaladásának és megoldásának lehetőségét kínálja, különösen olyan területen, ahol az önkormányzat tulajdonnal és hiányos forráslehetőségekkel, a magánfejlesztő pedig tőkével (tulajdonnal és tőkével) venne részt egy fejlesztés megvalósításában.

A projektársaság aktív résztvevője a fejlesztési folyamatnak, a program koordinátora, szervezői és lebonyolítói feladatokat is ellát. Végzi az előkészítést, közreműködik a szerződések megkötésében, a kivitelezők közbeszerzés útján történő kiválasztásában, valamint ellenőrzi és elszámoltatja a kivitelezőket, szállítókat. A társaság a terület tulajdonosainak tulajdonközössége, így a közösségi érdekkörbe tartozó infrastrukturális projektelemek mellett a kapcsolódó üzleti funkciók, azok kutatásfejlesztési irányba való elmozdulása is.

A projektfejlesztő társaság társasági szerződéssel hozható létre, a szerződésben ki kell térni különösen:

- a tulajdonostársak tulajdoni részarányára a pénzben vagy apportként bevitt ingatlanok piaci és jövőbeli piaci értékeinek arányában, számolva a fejlesztés és működés feltételét képező infrastruktúrafejlesztési elemek megvalósításának ill. ezekhez való hozzájárulásának értékével,
- a településrendezési tervek, a telekviszonyok rendezésére vagy megváltoztatására irányuló tervek megvalósításának feltételeire,
- a fejlesztést követő tulajdonjogi rendezés (közlekedésüzemi területek, közutak és közterületek, közintézményi területek, magántulajdonú területek, közművek) részleteire,

A projektfejlesztő társaság társasági szerződésében, valamint a társasági szerződésben meghatározott jogokat és kötelezettségeket meghaladó többletvállalásokat tartalmazó kiegészítő megállapodásban valamennyi szükséges kérdés rendezhető.

6.1.7 Városmarketing és arculatépítés

A kerület az integrált településfejlesztési stratégiában megfogalmazott célokkal, valamint azok eszközszerével összhangban, az ebben szereplő célok elérése érdekében hajtja végre marketingtevékenységét. Ehhez kapcsolódik a marketingkommunikáció, mint eszköz a magánbefektetők bevonására, a lehetséges, kölcsönösen eredményes partneri együttműködések kialakítására, valamint a létesítmények kihasználtságának növelésére. Mindez a fejlesztési eredmények ismertebbé tételét, a kerület által tervezett programok minél nagyobb vonzerejének kialakítását szolgálja.

Az arculatépítés jelenleg is zajlik a kerületben. Új arculati elemek (logó, szlogen) kerültek bevezetésre.

Az arculat a kerület valamennyi fizikai és virtuális megjelenésére ki kell, hogy terjedjen.

Városarculati (építészeti, műszaki) elemek lehetnek:

- Homlokzatok (pl. önkormányzati intézmények)
- Közterületi térburkolatok és zöldfelületek egységesítése. (pl. zöldfalak, zöldsötök, virágágyások)
- Egységes utcabútorok (pl. padok, asztalok, hulladékgyűjtők, kandeláberek)
- Közterületi hirdetési felületek, információs táblák

6.1.8 Közszolgáltatások

A közszolgáltatás olyan feladat és tevékenység, amelyet az állam, mint jogalkotó az adott időpontban a közös szükségletek kielégítése érdekében speciális szabályozás alá von, függetlenül attól, hogy azt a szolgáltatást az állam vagy magánszervezet állítja elő.

A közszolgáltatások elérhetősége és minősége befolyásolja a kerületi fejlesztési tevékenységek végrehajtását, befolyásolja az életminőséget, hatással van a helyi identitásra, az elégedettségre és erősíti vagy gyengíti egy adott beavatkozás hatását.

A közszolgáltatások hatással vannak a kerület vonzerejére és a népességmegtartó képességre. Erre jó példa a bölcsődei, óvodai közszolgáltatások köre, vagy a hivatali ügyintézés lehetséges módjai.

A közszolgáltatásokat az Önkormányzatnak folyamatosan korszerűsítene szükséges a változó igényeknek, tendenciáknak és jogi környezetnek megfelelően. A közszolgáltatások terén például az elektronikus ügyintézés, a digitalizáció feltételeinek kialakítása fontos terület jelenleg is.

6.2 Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása

A településfejlesztési feladatok előkészítése a Főépítési Irodához tartozik, az érintett más szervezeti egységek bevonásával. A településfejlesztési feladatokban a stratégiaalkotástól kezdve a beruházások előkészítésén keresztül a projektek fizikai megvalósításig közvetve vagy közvetlenül a polgármesteri hivatal szinte valamennyi szervezeti egysége érintett. Azonban a feladatok a megvalósítással nem érnek véget, a hivatal különböző szerveinek együttműködése a fenntartás során is szükséges.

Az ITS megvalósítása során a döntéshozói szintet a kerület Képviselő-testülete jelenti. Fontosabb feladatuk:

- Az ITS elfogadása
- Az ITS megvalósításának nyomon követése a monitoringjelentések alapján, elvárt eredmények, hatások értékelése, mindezek alapján döntések meghozatala
- Az operatív menedzsment-szint tevékenységének stratégiai szintű felügyelete, céljainak meghatározása, eredményeinek értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése.

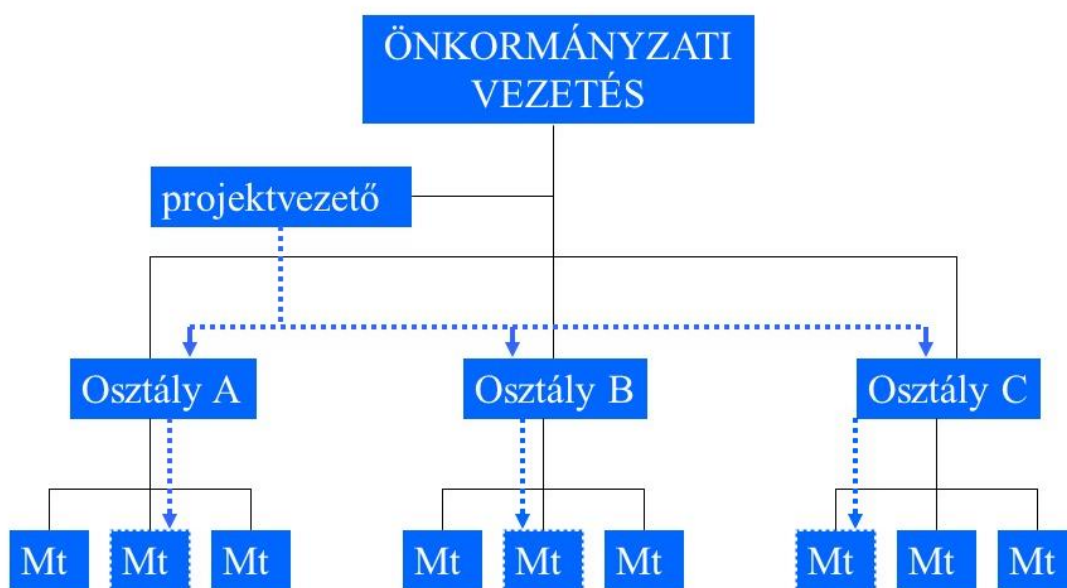
Az ITS megvalósításával kapcsolatos döntés-előkészítő feladatokat a Polgármesteri Hivatal végzi. A településfejlesztési kérdésekben releváns önkormányzati Bizottságok:

- Városüzemeltetési, Intézményműködtetési,
- Köztisztasági és Közrendvédelmi Bizottság;
- Kerület- és Vállalkozásfejlesztési,
- Érték- és Környezetvédelmi Bizottság.

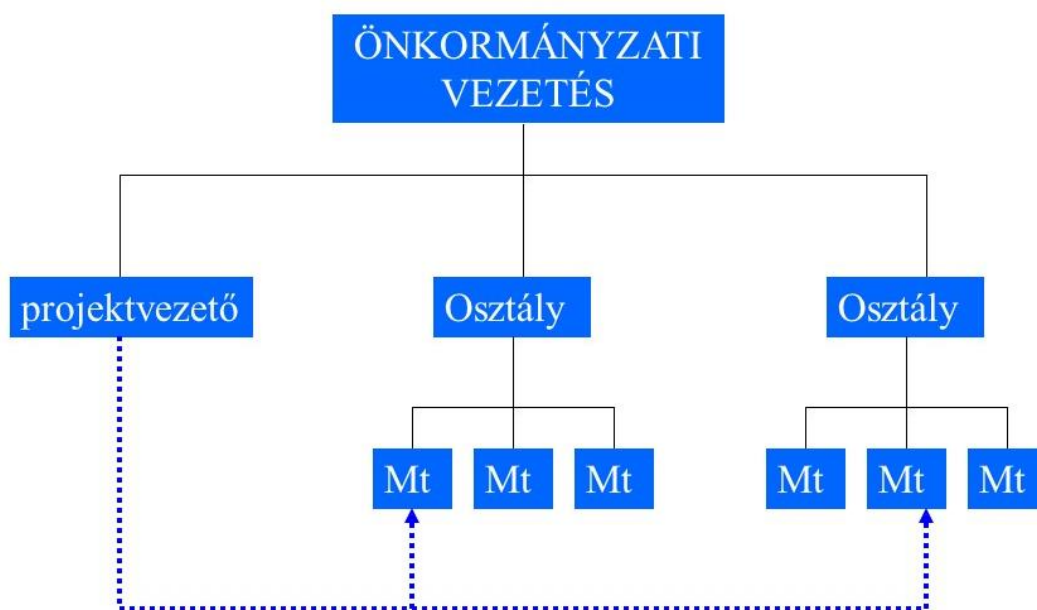
A legfőbb döntéshozó az Önkormányzat Képviselő-testülete

Az operatív menedzsment szervezet a korábbi ITS-ben még a RUP15 Kft, mint önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság szerepelt, de időközben a társaság megszűnt. Az ITS-ben meghatározott fejlesztések megvalósításához nélkülözhetetlen az önkormányzaton belül vagy az önkormányzat mellett működő pályázatfigyeléssel, pályázatok írásával, operatív végrehajtással, projektmenedzsmenttel foglalkozó iroda vagy szervezet felállítása.

A megvalósítás során, egy-egy nagyobb projekt megvalósításához még így is többlet humánerőforrás kapacitásigény jelentkezik a döntés-előkészítési feladatokat végző szervezeti egységnél különösen a Főépítési Irodánál, a Jogi csoportnál, a Városüzemeltetési Főosztálynál. Ezeket a felmerülő kapacitásigényeket kezelheti a projektkoordinációs szervezeti forma vagy a mátrix szervezeti forma tudatos használata a projektmegvalósítások során.

9. ábra: A projektkoordinációs szervezeti forma sematikus ábrája önkormányzati projektvégrehajtás esetében, Mt=munkatárs

10. ábra: Mátrix szervezeti forma sematikus ábrája önkormányzati projektvégrehajtás esetében

6.3 Település közti koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálata során fontos szempont a partnerség megteremtése, valamennyi a kerületben érdekelt gazdasági, társadalmi szervezet, közigazgatási, civil szerv, illetve a lakosság irányában.

A tervezési folyamatban a partnerség szabályait és a társadalmasításának legfontosabb kereteit a Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzata Képviselő-testületének

3/2015. (II. 3.) önkormányzati rendelete és a kapcsolódó jogszabályok (314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet) adták.

A tervezési folyamatban felállított mechanizmus tudja képezni a gördülékeny és sikeres feladatmegvalósítás szervezeti alapját. A döntéshozói szint (képviselő-testület, bizottság) munkáját az operatív szinten a Stratégiai Munkacsoport (SMCS) és az önkormányzati Hivatalon belüli projekt menedzsment (PM) segíti.

Cél, hogy az ITS felülvizsgálata során létrejött partnerségi egyeztetések, élő kapcsolatok megmaradjanak hosszú távon is. Az SMCS elsősorban a helyi szereplők folyamatos kommunikációját biztosítja, amely az Önkormányzat számára folyamatos visszacsatolást ad az eredmények nyomon követéséről. Célszerű negyedévente a Polgármesternek partnerségi egyeztetést kezdeményezni az összeszokott SMCS, valamint a Bizottsági tagok bevonásával.

6.4 Monitoring rendszer kialakítása

6.4.1 A monitoring rendszer feladata és módszertana

A monitoring rendszer egy folyamatos adatgyűjtésen alapuló ellenőrző tevékenység annak érdekében, hogy az Önkormányzat információkhoz jusson az adott tevékenységek – jelen esetben az integrált településfejlesztési stratégiában foglalt célkitűzések és projektek megvalósításával – kapcsolatban és szükség esetén, akár menet közben is befolyásolhassa azok alakulását. A monitoring lényege az információk folyamatos visszacsatolása, és beépítése az éppen aktuális elemek, projektek, programok végrehajtásába.

A monitoring működéséhez először alapadatokat, kiinduló értékeket tartalmazó adatbázis felépítése szükséges. Az ITS egy integrált szemléletmódú dokumentum, amely nem csak a projekteket, hanem az egyes ágazati célokat és azok összefüggéseit is figyelembe veszi. Ezért a monitoring rendszer mérési alapja nem kizárólag a projektek megvalósulása, hanem az egyes célok teljesülése. A rendszer hatékony működéséhez elengedhetetlen egy szakmailag megalapozott indikátorkészlet meghatározása. A hosszú távú célok – projekteken realizálódó – megvalósulását hatás és eredmény indikátorok, az egyes projektek fizikai megvalósulását output indikátorok megadásával mérjük. A mérés alapja a kiinduló évben meghatározott bázis érték, melyhez a program végére elérendő célértéket kell meghatározni. A bázisérték meghatározására elsősorban szükséges az adatbázis kiépítése, az alapadatok beszerzése majd az évenkénti (indokolt esetben több évi) felülvizsgálatokhoz szükséges adatszolgáltatási rendszer kiépítése. A célértékek és az indikátorok pontosan csak akkor azonosíthatók és számszerűsíthetők, amennyiben az operatív programcsomagok véglegesen elfogadásra kerülnek, illetve a projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut arra a szintre, hogy a hozzájuk kapcsolódó indikátorok mérhetőek legyenek. Amíg ezen feltételek nem teljesülnek, addig elsősorban az alapelvek tisztázására és javasolt monitoring mutatók meghatározására kerülhet sor jelen dokumentum készítése során.

6.4.2 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusainak meghatározása

Az ITS keretében megfogalmazott és kitűzött célok megvalósulásának nyomon követése, az eredmények visszacsatolása, és az azokból levonható következtetések leszűrése érdekében monitoring rendszer kialakítására van szükség.

A monitoring rendszer működtetéséért az Önkormányzat a felelős. A stratégia monitoring rendszerének kialakításakor figyelembe kell venni, hogy a végrehajtást nagyfokú bizonytalanság övezi a külső hatások tekintetében. Ilyen külső tényező a klímaváltozás, a pandémiás hullámok, a nemzetközi gazdasági és (szak)politikai környezet.

A monitoring egy olyan folyamat, mely a stratégia végrehajtását követi nyomon és annak eredményességét vizsgálja, valamint időközönként visszacsatol a végrehajtás folyamatába, ha változtatásra van szükség menet közben. Ezzel tulajdonképpen a kockázatokat tudjuk gyengíteni vagy megszüntetni a végrehajtás időszakában. A monitoring célja tehát, hogy támogassa a stratégia eredményes és hatékony megvalósítását. A kontrolling pedig az a folyamat, mely a monitoring során előállt eredményeket felhasználva beavatkozik a stratégia megvalósításának folyamatába amennyiben az szükséges.

A monitoring folyamatában részt vesz az Önkormányzat, mint az ITS-t megvalósító szervezet, a Képviselő-testület, a szakbizottság (Kerületfejlesztési Bizottság) és a Monitoring Bizottság.

A Képviselő-testület javaslatokat fogalmaz meg és döntéseket hoz a monitoring folyamatokkal kapcsolatban. A szakmai bizottság a monitoring jelentés alapján javaslatot tesz a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra. A Monitoring Bizottság rendszeresen felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottság, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán.

A Monitoring Bizottság az ITS elfogadása után kerül létrehozásra.

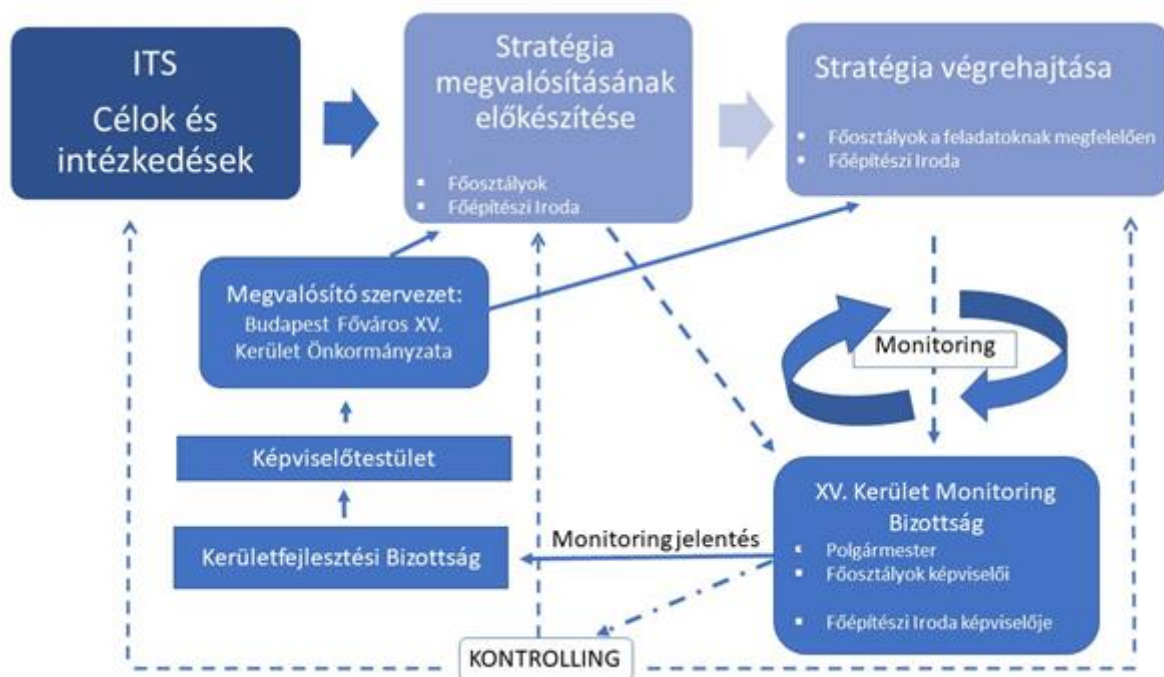
A monitoring rendszer működését két feladatra lehet lebontani:

1. Megvalósulást mérő indikátor rendszer kidolgozása és az adatok időközi összegyűjtése
2. ITS időszakos felülvizsgálata, a kitűzött célok megvalósulásának időközi értékelése

A stratégiában megfogalmazott célkitűzések teljesülése a fejlesztésekkel kapcsolatban meghatározott monitoring mutatókkal (indikátor) válik mérhetővé. Az eredményes megvalósítás érdekében szükség van az indikátorok éves vizsgálatára.

A monitoring tevékenység rendszeres elvégzése elsősorban az Önkormányzat hatáskörébe és feladatai közé tartozik. Az ITS-ben szereplő projektek megvalósítója nem kizárólag XV. kerület Önkormányzata, hanem fővárosi, állami, gazdasági és a non profit szektor szervezetei is. Az adatszolgáltatás ennek következtében több helyről érkezik a kerülethez. A megfelelő szintű adatok hozzáférése miatt fontos a folyamatos kapcsolattartás a fejlesztéseket megvalósító összes szervezettel.

Az ITS felülvizsgálata támaszkodik a monitoring mutatók éves értékelésére, de a fejlesztések teljességét bemutató jelentésekre is. A 3-5 évente történő felülvizsgálat lehetőséget biztosít a kijelölt akcióterületek határainak módosítására, a meghatározott célkitűzések módosítására, a megvalósulást mérő indikátor rendszer bővítésére és esetleges átdolgozására.

11. ábra: A monitoring folyamat sémája a 15. kerületi Önkormányzatban

6.4.3 Indikátorok

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia fejlesztési beruházásainak megvalósulását a projektek szintjén az output indikátorokkal mérjük és az azonos típusú fejlesztések indikátor értékeit összegezzük.

Az ITS előre meghatározott fejlesztéseinek sikerességét az alábbi kimeneti (output) indikátorokkal tudjuk mérni:

Az ITS projektek neve	Kimeneti indikátorok	Kiindulási érték	Célérték (2027-re)	Adatforrás
AT1.1 Szociális bérlakások műszaki felmérése és korszerűsítése	Korszerűsített szociális bérlakások száma (db)	0	10 bérlakás/év	Önkormányzat
AT1.2 Lakóépületek korszerűsítésének önkormányzati pályázati támogatása	Támogatott lakóépületek száma (db)	0	5 társasház/év	Önkormányzat
AT1.3 Közbiztonság javítása	Megvalósított közbiztonsági beruházások száma (db)	0	1/év	Önkormányzat
AT1.4 Közterület-rehabilitáció	Rehabilitált közterületek mérete (ha)	0	15 ha/év	Önkormányzat
AT1.5 Közlekedési- és közlekedésbiztonsági fejlesztések	- Forgalomcsillapított utcák hossza (m) - Felújított járdák hossza (m) - Felújított kerékpáros sávok hossza (m)	0 0 0	800 m 1000/év 1000/év	Önkormányzat
AT1.6 Önkormányzati tulajdonú középületek energetikai korszerűsítése	Energetikailag korszerűsített önkormányzati épületek száma (db)	0	1	Önkormányzat

AT2.1 Fő út – Széchenyi tér és környezetének közösségi célú hasznosítása	Megújult vegyes funkciójú központ területe (m ²)	0	4900	Önkormányzat
AT2.2 Deák rendelő befejezése	Új épület területe (m ²)	0	950	Önkormányzat
AT2.3 Karácsony Benő park fejlesztése	– Rendezett közterület nagysága (m ²)	0	1800	Önkormányzat
	– Rehabilitált zöldfelületek nagysága (m ²)	0	4900	
AT2.4 Budai II. László Stadion és környezetének rekonstrukciója, koncepció elkészítése	Fejlesztési koncepció (db)	0	1	Önkormányzat
AT3.1 A szocreál lakótelep (Széchenyi telep) zöldfelületi fejlesztésének folytatása, parkolók kialakítása	– Rehabilitált zöldfelületek nagysága (m ²)	0	4000	Önkormányzat
	– Újonnan létrehozott parkolóhelyek száma (db)	0	10	
AT3.2 védett MÁV lakótelep komplex, karaktermegőrző megújítása	– Kialakított közösségi tér területe (m ²)	0	1200	Önkormányzat
AT3.3 Az M3 és a Rákos út közti terület revitalizációja	Rendezett közterület nagysága (m ²)	0	1400	Önkormányzat

AT4.1 Napsugár 1 tag-óvoda és Idevár Bölcsőde épületének felújítása, energetikai korszerűsítése	Energetikailag korszerűsített épület nagysága (m ²)	0	3280	Önkormányzat
AT4.2 Hartyán Tagóvoda épületkomplexum felújítása	Energetikailag korszerűsített épület nagysága (m ²)	0	3150	Önkormányzat
AT4.3 Kavicsos Tagóvoda és Mazsolapalota Bölcsőde épületének felújítása, energetikai korszerűsítése	Energetikailag korszerűsített épület nagysága (m ²)	0	4150	Önkormányzat
AT4.4 Molnár Viktor Tagóvoda épületkomplexum felújítása	Energetikailag korszerűsített épület nagysága (m ²)	0	3400	Önkormányzat
AT4.5 Árendás köz 4-6. sz. – kerületi önkormányzati intézmény korszerűsítése, felújítása	– Rehabilitált zöldfelületek nagysága (m ²)	0	2000	Önkormányzat
	– Energetikailag korszerűsített épület nagysága (m ²)	0	3200	
AT4.6 Erdőkerülő utca 34. Nyugdíjsház fejlesztése	Energetikailag korszerűsített épület nagysága (m ²)	0	2600	Önkormányzat
AT4.7 Vásárcsarnok megújítása	Rehabilitált terület mérete (m ²)	0	500	Önkormányzat
AT4.8 Játzóterek és sportparkok felújítása, kialakítása és a közterületek rendezése	– Rendezett közterület nagysága (m ²)	0	2000	Önkormányzat
		0	2000	

	– Újonnan kialakított zöldfelületek nagysága (m ²)			
AT4.9 Parkolók kialakításának folytatása	Újonnan létrehozott parkolóhelyek száma (db)	0	50 db/év	Önkormányzat
AT5.1 Kerékpárút építésének ütemezett fejlesztése	Megépült kerékpárutak hossza (m)	0	7000	Önkormányzat
AT5.2 Gyalogos sétány kialakításának ütemezett fejlesztése	Megépült sétány hossza (m)	0	7000	Önkormányzat
AT5.3 Rekreációs infrastrukturális fejlesztések	– Hasznosított épületek száma (db)	0	1	Önkormányzat
	– kerékpáros / gyalogos pihenőhelyek száma	0	3	
P1 A volt Észak-Pesti Kórház hasznosítása	- elkészült dokumentumok száma (db)	0	2	Önkormányzat
P2 Szántófield úti sport-és rendezvényközpont kialakítása (jogerős építési engedély van)	Újonnan kialakított közösségi tér területe (m ²)	0	2600	Önkormányzat
H1.1 Forgalomtechnikai beavatkozások, utak, parkolók építése, kerületközi kapcsolatok fejlesztése	– Újonnan létrehozott parkolóhelyek száma (db)	0	50	Önkormányzat
	– Forgalomtechnikai beavatkozások száma (db)	0	10	

H1.2 Kötőpályás közlekedési hálózatok és kapcsolódó közlekedési elemek fejlesztése (villamos, vasút, metró)	<ul style="list-style-type: none"> - felújított megállóhelyek száma (db) - felújított járdák hossza (m) - vagy forgalomtechnikai beavatkozások száma (db) 	<p>0</p> <p>0</p> <p>0</p>	<p>2</p> <p>1000</p> <p>10</p>	Önkormányzat
H1.3 Kerékpáros közlekedés fejlesztése	Megépült kerékpárutak hossza (m)	0	1000	Önkormányzat
H1.4 Járdafelújítások	Felújított járdák hossza (m)	0	1000	Önkormányzat
H.2.1 Akcióterületen kívüli önkormányzati intézmények fejlesztése, energiatakarékosság	<ul style="list-style-type: none"> – Rehabilitált közterületek száma (db) – Energetikailag korszerűsített területek nagysága (m²) 	<p>0</p> <p>0</p>	7	Önkormányzat
H.2.2 Iparosított technológiával épült lakóépületek energetikai korszerűsítése, energiatakarékosság	Energetikai korszerűsítésben részt vett épületek száma (db)	0	250	
H3 Akcióterületeken kívüli városfejlesztés, lakóterület fejlesztés	Új lakások száma	0	400	Önkormányzat

H4 Gazdaságfejlesztés, idegenforgalom élénkítés, gazdasági zónák helyzetbe hozása	<ul style="list-style-type: none"> – Forgalomtechnikai beavatkozások száma (db) – Újonnan kialakított zöldfelületek nagysága (m²) 	0 0	3 30000	Önkormányzat
H5 Szociális ellátás, egészségügy	Fejlesztett szociális és egészségügyi helyszínek száma (db)	0	3	Önkormányzat
H6 Közoktatás, művelődés, sport	Közoktatás, művelődés, sport fejlesztési helyszínek száma (db)	0	3	Önkormányzat
H7 Környezetvédelem, zöldfelületek, fasorok, parkok fejlesztése	Újonnan telepített fák száma	0	250	Önkormányzat
H8.1 Közműfejlesztési feladatok	<ul style="list-style-type: none"> – Megvalósult csapadékvízkezelő által ellátott terület közterület nagysága (m²) – Megújult közvilágítás által érintett terület nagysága (m²) 	0 0	5000 2400	Önkormányzat
H9 Közbiztonság növelése	Új térfelügyeleti rendszer telepítése (db)	0	10	Önkormányzat

H10 Önkormányzati intézmények informatikai fejlesztései	Informatikai fejlesztésben részvevő intézmények száma (db)	0	20	Önkormányzat
SP1 Városmarketing	Kialakított városmarketing terv (db)	0	1	Önkormányzat
SP2 Gazdaságélénkítés városrendezési eszközökkel	Gazdaságfejlesztés érdekében megvalósult városrendezési eszközök száma (db)	0	1	Önkormányzat
SP3 Egészségmegőrzést támogató programok ösztönzése, támogatása, a program folytatása	Egészségmegőrző programok száma (db)	0	20	Önkormányzat
SP4 Közoktatás és kultúra, sport fejlesztése	Közművelődési megállapodásokba bevont résztvevők számának növekedése (db)	5	5	Önkormányzat
SP5 Helyi identitás erősítése	Kerületi rendezvények és identitást erősítő funkciók száma (db)	15	15	Önkormányzat
SP6 Épített és természeti értékek védelme	Épített és természeti értékek védelmére megvalósított intézkedések száma (db)	0	3	Önkormányzat
SP7 Ingatlanszállás kapcsolatos feladatok	Újonnan megvalósult ingatlanzállás kapcsolatos feladatok a kerületben (db)	0	10	Önkormányzat

SP8 Szociális intézmények, programok fejlesztése	Új szociális programok száma (db)	0	1	Önkormányzat
--	-----------------------------------	---	---	--------------

Az ITS stratégiai céljait az alábbi eredmény indikátorokkal tudjuk mérni:

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia középtávú stratégiai céljait eredmény indikátorokkal mérjük. Az eredmény indikátorok méréséhez az kell, hogy a tervezett fejlesztések megvalósuljanak és működésük során mérhető eredményeket produkáljanak. Az eredmény indikátorok nagy része a lakosság elégedettségét méri, hiszen a kerületi fejlesztések végső célja, hogy a helyi lakosok jól érezzék magukat a lakókörnyezetükben, elégedettek legyenek a környezeti, a gazdasági és a társadalmi körülményekkel, amelyeket az ITS folyamatosan fejleszteni igyekeznek.

Az ITS stratégiai céljait az alábbi eredmény indikátorokkal tudjuk mérni:

Az ITS stratégiai céljai	Eredmény indikátorok	Kiindulási érték	Célérték (2027-re)	Adatforrás
S1: A kerület családbarát jellegének erősödése	Lakossági elégedettség (%)	előzetes felmérés eredménye	növekedés az előzetes felmérés eredményéhez képest	Önkormányzat
S4: A kerület tudatos imázsépítése, vonzó kerületkép kialakítása a köztudatban	Lakossági elégedettség (%)	előzetes felmérés eredménye	növekedés az előzetes felmérés eredményéhez képest	Önkormányzat
S10: A helyi szociális- és hajléktalanellátás színvonalának megőrzése, járványhelyzet kezelésére cselekvési terv kidolgozása	Lakossági elégedettség (%)	előzetes felmérés eredménye	növekedés az előzetes felmérés eredményéhez képest	Önkormányzat

S11: Közlekedési-, és közműhálózatok infrastrukturális fejlesztése (a lakónépesség komfortfokozatának és a vállalkozások versenyképességének növelése érdekében)	Lakossági elégedettség (%)	előzetes felmérés eredménye	növekedés az előzetes felmérés eredményéhez képest	Önkormányzat
S12: A társadalmi leszakadás, szegregálódás felszámolására cselekvési terv kidolgozása	Lakossági elégedettség (%)	előzetes felmérés eredménye	növekedés az előzetes felmérés eredményéhez képest	Önkormányzat
S13: Az aktív kikapcsolódás feltételeinek megteremtése (fiatalokat célzó programok, szolgáltatások biztosítása, sport-infrastruktúra fejlesztése)	Lakossági elégedettség (%)	előzetes felmérés eredménye	növekedés az előzetes felmérés eredményéhez képest	Önkormányzat
S14: Az egészségügyi alapellátás és a járóbeteg szakellátás fejlesztése, járványhelyzet kezelésére cselekvési terv kidolgozása (egészség-iparra alapozott fejlesztések)	Lakossági elégedettség (%)	előzetes felmérés eredménye	növekedés az előzetes felmérés eredményéhez képest	Önkormányzat
S15: Megerősített közbiztonság	Lakossági elégedettség (%)	előzetes felmérés eredménye	növekedés az előzetes felmérés eredményéhez képest	Önkormányzat
S2: Földrajzi adottságok kihasználása, a vállalkozóbarát környezet erősödése	Regisztrált társas vállalkozások száma (db)	8023 (KSH, 2021)	8100	KSH
S5: A meglévő, befektetésre alkalmas területek helyzetbehozása	Regisztrált társas vállalkozások száma (db)	8023 (KSH, 2021)	8100	KSH
S6: A helyi kkv-k fejlesztésével a lakosság helyben tartása és életszínvonalának növelése	Regisztrált társas vállalkozások száma (db)	8023 (KSH, 2021)	8100	KSH

S3: A kerületrészek identitástudatának erősödése	Közösségi programokban, akciókban résztvevők száma (fő)	megtartás	megtartás	Önkormányzat
S7: Leromlott és leromlással veszélyeztetett területek fejlesztése	A fejlesztések nyomán megerősített új városi funkciók száma (db)	0	5	Önkormányzat
S8: A városrészi központok és alközpontok fejlesztése, közösségteremtő terek létrehozása	A fejlesztések nyomán megerősített új városi funkciók száma (db)	0	2	Önkormányzat
S9: Környezet-, és energiatudatos kerületfejlesztés, kertvárosi és zöld jelleg erősítése	Zöldfelületek arányának növekedése a burkoltfelülethez képest (%)	15%	20%	Önkormányzat

Feladókörtervezés

Budapest Főváros XV. kerületi Polgármesteri Hivatal Központi Iktató 6.		
Iktatószám:	3/1911-20/2022	
2022 NOV 28.		
Előszám:	Melléklet:	Ügyintéző:
	/	Sárosi

Polgármester

Címzett: Cserdiné Németh Angéla
polgármester asszony részére

Cím: Budapest Főváros XV. Kerületi
Polgármesteri Hivatal
1153 Budapest, Bocskai utca 1-3.

Hiv. szám: 3/1911-9/2022.
Ügyintéző: Sárosi Dóra

Ügyintéző: Daróczi Mátyás
Telefonszám: 06-1-401-1415
Iktatószám: 1/13691-4/2022.

Tárgy: Budapest XV. kerület,
Kerületfejlesztési Konceptió és ITS
módosítással kapcsolatos
határozat megküldése

Tisztelt Polgármester Asszony!

Köszönettel megkaptuk megkeresését a Budapest XV. Kerületi Kerületfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégiája módosításának egyeztetési eljárásában, melyet a XVI. Kerületi Önkormányzat Kerületfejlesztési és Üzemeltetési Bizottsága 2022. november 14-i ülésén megtárgyalt, és 58/2022.(XI.14.)KFÜB határozatában kialakította véleményét, melyet mellékelten megküldünk.

Budapest, 2022. november 16.

Üdvözlettel:

Kovács Péter
polgármester

Melléklet: 58/2022.(XI.14.)KFÜB határozat

Erről értesül:

- Sipos Gábor főépítész Budapest Főváros XV. Kerületi Polgármesteri Hivatal
(1153 Budapest, Bocskai utca 1-3.)

KIVONAT

a 2022. november 14-én 14:00 a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Kerületfejlesztési és Üzemeltetési Bizottsága a Budapest Főváros XVI. kerületi Polgármesteri Hivatalának I. emelet 112. számú tárgyalótermében megtartott 13. számú üléséről készült jegyzőkönyvéből.

NAPIREND 1.

Javaslat a Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Kerületfejlesztési Konceptiójának és az Integrált Településfejlesztési Stratégiájának módosítására, aktualizálására vonatkozó megkeresés véleményezésére

Előterjesztő: Kovács Péter polgármester

HATÁROZAT:

58/2022. (XI. 14.) KFÜB

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének Kerületfejlesztési és Üzemeltetési Bizottsága a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatáról szóló 12/2017. (V.19.) önkormányzati rendelet 5/a. számú mellékletében kapott felhatalmazás alapján úgy dönt, hogy a Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Kerületfejlesztési Konceptiójának és az Integrált Településfejlesztési Stratégiájának módosítására, aktualizálására vonatkozóan elkészült kerületfejlesztési dokumentumok (ügyiratszám: 3/1911-9/2022.) véleményezésében részt kíván venni és a következőket kéri figyelembe venni:

- A Megalapozó vizsgálatban részletezett beruházás/építkezés tekintetében kérjük, hogy a Rákospalotai határút mellett tervezett ún. „Palota Parkváros” tervezési területen a beruházás/építkezés megkezdését megelőzően a tervezett lakópark belső úthálózatát úgy építsék ki, hogy az ott keletkező forgalom a XV. kerület irányába kerüljön elvezetésre, az amúgy is már jelentős forgalmat lebonyolító Rákospalotai határút terhelésének csökkentése érdekében.
- Emellett továbbra is kérjük – szintén még a „Palota Parkváros” beruházást/építkezést megelőző időszakban – a XVI. kerületi Önkormányzat 7/2021.(VI.21.) KFÜB határozatában már megfogalmazottak szerint:
 - a Rákospalotai határút Szentmihályi úti körforgalomtól a Késmárk utcáig 2x2 sávra történő bővítése melletti felújítását,
 - a Késmárk utca – Rákóczi út csomópontban jelzőlámpás kereszteződés, *vagy körforgalom* kiépítését,
 - a Késmárk utca 2x2 sávra bővítését,
 - a Késmárk utcától újonnan kiszabályozott (Gondrand mögötti területen) 2x2 sávú nyomvonal tervezését és építését a tervezett XIV. kerületi Mogyoródi úti külön szintű vasúti átjáróig.

A Bizottság felkéri a polgármestert jelen határozat, valamint a korábban már megküldött 7/2021.(VI.21.) KFÜB határozat

Budapest Főváros XV. kerület polgármestere és főépítésze részére
történő megküldésére.

Felelős: Szatmáry László bizottsági elnök

Határidő: 2022. november 18.

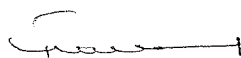
(8 igen, 0 nem, 0 tartózkodás)

Kmf.

Gáspár József sk.
jegyzőkönyv hitelesítő

Szatmáry László sk.
elnök

A kivonat hitelül:

Furdan Mária
irodavezető

Budapest, 2022. november 15.